

Els pergamins d'Ontinyent

Ignasi Gironés Guillem

**AJUNTAMENT D'ONTINYENT
1991**

NORMES PER A LA TRANSCRIPCIÓ DE TEXTOS ANTICS EN CATALÀ¹

- 1.— Seguir escrupolosament el manuscrit.
- 2.— Conservació de les grafies de l'original.
- 3.— Separació de les paraules d'acord amb la llengua moderna.
- 4.— Simplificació de les consonants dobles inicials.
- 5.— Regularització de l'ús de majúscules, del de «u» i «y», del de «i» i «j».
- 6.— Substitució de «11» per «1.1» quan cona com «1» doble.
- 7.— Amb el punt volat s'indiquen les elisions que avui no tenen representació gràfica.
- 8.— Ús de l'apòstrof per a indicar l'elisió de vocals que avui no elidim gràficament.
- 9.— Ús de l'apòstrof i del guionet per a separar els enclítics i proclítics, segons l'ortografia moderna.
- 10.— Indicació en nota quan s'ha fet alguna esmena per creure que el text és corromput.
- 11.— Adopció de l'accentuació, els signes de puntuació, l'apòstrof i el guionet del català actual.
- 12.— Ús dels signes de puntuació necessària per a facilitar la lectura.
- 13.— Quan apareixen llacunes i bordons s'indicaran per mitjà de punts suspensius entre claudàtors, o bé suplir-les —quan això és possible— entre claudàtors.
- 14.— El desplegament de les abreviatures es farà d'acord amb la forma predominant en els registres de l'època.

---

¹ En aquestes normes hom segueix aquelles utilitzades per l'editorial Barcino en la col·lecció «Els nostres clàssics».

NORMES PER A LA TRANSCRIPCIÓ
DE DOCUMENTS LLATINS DE L'EDAT MITJANA
PUBLICADES PER LA COMISSIÓ INTERNACIONAL DE DIPLOMÀTICA

1.— Principi general de transcripció.

Respectar les grafies de l'original. Si aquest presenta un error patent, la correcció es farà amb nota.

2.—Grafies «ae, oe, o y e».

Respectar les grafies sens intentar unificar-les. Quan les còpies fidedignes mostren usos diversos, es triarà un d'ells suposant-lo el més correcte. No es precis indicar sistemàticament les variants purament gràfiques d'altres còpies. S'advertirà al lector d'una manera general a la introducció.

Si es tracta de copiar d'erudits del segle XVII o XVIII que introduïren l'ús clàssic de «ae/oe» és convenient donar la preferència a les còpies que mostren «e» o «o». Si la resolució d'una abreviatua duu un diftong, s'atindrà a la forma més usual en tal cas.

3.—Grafies «i/j».

Els sistemes seguits per les diverses escoles diplomàtiques són divergents. Espanya respecta la distinció «i/j» fins 950, després s'adopta sempre «i».

4.—Grafia «y».

Al final de paraula pot ésser una simple representació de doble «i» (Sancti Remedy es transcriu Sancti Remedii).

5.—Grafies «u/v». Espanya conserva la «u» fins i tot amb valor consonàntic, als textos, fins al segle XII.

6.—Grafies «uu/w».

El grup «uu» es transcriurà «w» a tots els casos on existesca

l'expressió gràfica d'aquesta consonant i als noms propis d'origen germànic. Es mantindrà evidentment «vu» davant de consonant (Vulfarius i no Wulfarius).

7.—Grafies «c/t» davant de «i».

Els escriptors medievals escrivien indiferentment «-cia/-tia», «-cio/-tio», «-cius/-tius». Es respectaran les grafies de l'original, si paleogràficament són ben distingides. Quant a les còpies, s'observarà quina forma és la que preval.

8.—Lletres amb trencada.

Es respectaran les lletres amb indicació de trencada (c,) a raó del valor fonètic o de l'interès paleogràfic que oferesquen aquestes particularitats, posant el fet en evidència a la introducció. En documents en català s'establirà la distinció entre la i la «z», i en documents en castellà la «s» en forma de sigma amb valor de «z».

9.—Principi general en matèria d'abreviatures.

Tota abreviatura deu ésser resolta, no essent necessari indicar les lletres que es restitueixen entre parèntesi.

10.— Indicació de les abreviatures resoltes.

Sols es farà al cas de certs textos antics dels quals es posseezca l'original i que presenten un interès excepcional al camp paleogràfic i filològic. Les lletres restituïdes es col·locaran entre parèntesi.

11.— Abreviació de noms de persona.

Es farà el mateix als noms de persona quan un document els designa tan sols per una inicial, o els abrevia per suspensió: W(illelmus), R(aimundus). Si és un topònim abreviat per suspensió, es deixarà igual: Guillelmus de Castell (que pot representar: Castelleto, Castellione, Castellari, etc.).

12.— Abreviació de dominus o domnus.

L'abreviatura «dns» pot, segons els casos, ser llegida com dominus o domnus. En general, el nom del Senyor es transcriu «Dominus» (In nomine Domini); igualment el títol del senyor d'una terra (dominus terrae Salviniaci). Al contrari, el predicat davant del nom es transcriurà «domnus» (domnus Clemens, domnus abbas).

13.— Abreviatures d'origen grec.

Algunes duen lletres que es considera inútil mantenir-les al text 'latí: Ihs, Ihu: Jesus, Jesu (i no Jhesus).

Xps, Xpi: Christus, Christi (i no Xpistus), encara que a certes regions es prefereix transcriure Cristus, Cristi.

Ihlm, Jhrlm, Hrlm, Hrslm: Jerusalem (i no Jherusalem), Hierusalem.²

14.— Transcripció de xifres.

Es posaran tal com es presenten a l'original. Si en una còpia moderna s'escriuen en xifres aràbigues, es poden restituir en xifres romanes. En documents financers o administratius, tota xifra carà transcrita sota la forma de xifra aràbiga.

IIIIor, IV, feria IIIIa, Mo, XIIcim.

15.— Xifres posades en mig de dos punts.

No cal mantenir els punts. Es transcriurà: «cum M CC militibus» i no «cum M.CC.militibus»; M°XXX°III° i no M°:XXX°:III °.

16.— Talls de paraules per la impremta.

S'han de tallar les paraules segons les síl·labes correctes. Per exemple: trans/tulit (i no tran/stulit), epi/scopus (i no epis/copus).

17.— Transcripció de paraules compostes.

S'usarà, en principi, el tall de paraula conforme a l'ús modern:

---

² Aquest apartat no s'ha seguit en la transcripció.

Expressions llatines clàssiques: expressions formades per adverbis o preposicions ja documentades a l'Antiguitat clàssica es mantindran unides: unacum, necnon. etenim, attamen.

Expressions constituïdes per una paraula indeclinable (jam, infra, subter, supra, etc.), i que el segon terme és un participi passat (dictus, scriptus, numeratus, memoratus, etc.) o un verb, es mantindran unides: jamdictus, inframemoratus, subterfirmare, subtersignare.*

Expressions formades per dos paraules, cada una declinable, es mantenen els elements dissociats: Clara Vallis, Longus Pons. Es pot formar una expressió des del moment en què la primera paraula deixa de declinar-se, o bé haja format un adjectiu derivat, pel que serà convenient deixar units tots dos elements constitutius: monasterium Claravallis, abbas Claravallensis, predium Longipontense.

18.— Us de majúscules.

Es seguirà l'ús modern, sens tenir en compte el sistema utilitzat per l'escriba. S'utilitzarà majúscula al principi de cada paràgraf, després de punt i als noms propis de lloc i persona; als noms referits a la divinitat (Deus, Dominus, Salvator) i a la Verge (beata Virgo), així com a les divinitats antigues (Jovis ales), als noms de festes de l'any (Pascha, Nativitas Domini), als noms d'institucions de naturalesa eminent (Ecclesia = L'Església universal, Imperium = L'Imperi, Parlamentum), als noms de lloc i d'establiments religiosos que comencen per la paraula Sanctus, Beatus, Dominus (abbatia Sancti Germani, porta Sancti Jacobi, villa Domini Petri), a certs noms utilitzats com substitutius d'un nom propi (beatissimus Pater, Excellentia sua, Sanctitas vestra); als adjectius formats sobre un nom de lloc o persona que s'apliquen a una persona física o moral o a una institució (episcopus Parisiensis, ecclesia Barchinonensis, però no a moneta parisiensis, denarius turonensis).

No s'escriuran amb majúscula els noms dels mesos ni els dies de la setmana, els títols i les funcions (rex, episcopus, regnum, pontificatus), els adjectius (excepte si es refereixen a la divinitat: Incarnacio dominica).

19.— Ús de la puntuació.

Es seguirà l'ús modern. Si es creu que el sistema utilitzat per l'escriba pot tenir un interès de caràcter filològic o paleogràfic s'indicarà en la introducció. Convé restablir els signes d'interrogació, d'exclamació, els guions pels incisos, parèntesi per aïllar frases incidentals insertes, les cometes per les cites, dos punts abans de les cites o abans de les enumeracions.

NOTA PALEOGRÁFICA A LA COL·LECCIÓ DE PERGAMINS DE L'ARXIU MUNICIPAL D'ONTINYENT (1249-1601)

La col·lecció de pergamins que serva l'Arxiu Municipal d'Ontinyent i que abraça un període comprés entre el 1249 i el 1601, presenta, com veurem, un ampli ventall de tipus gràfics.

Pera, hem de partir de la idea que l'escriptura ha estat, a través del temps, com encara ho és avui, un útil intel·lectual al servei de l'acumulació de dades i informacions. Així, la documentació aplegada en aquest treball — els documents que tenen com a suport material el pergami, en aquesta ocasió—, posseeix de manera intrínseca unes característiques específiques del seu moment de redacció o copia, tot essent-nos ben profitós veure com cada determinada època ha usat diferents «formes gràfiques» per tal de conservar les informacions que ha considerat valuoses, aquelles en les quals ha ficat especial cura per tal de fer-les arribar fins a nosaltres, transmetent-nos dades precises que esdevenen arxiu col·lectiu de la memòria dels pobles. I açò, prou notori, només ho diem per apuntar una idea general que, tanmateix, passa desapercebuda sovint en referir-se'n a l'escriptura d'un determinat document o aplec documental.

En el conjunt que ara ens ocupa, les formes gràfiques que se'ns presenten són diverses pera, a la fi, responen als dos grans cicles gràfics que va conèixer l'Occident cristià de l'Europa tardomedieval que feia servir l'alfabet llatí, ço és, el gòtic i l'humanístic³, i aquest darrer, encara,

---

³ El treball de PONS ALÓS, V. El fondo Crespí de Valldaura en el archivo condal de Orgaz (València, 1982), tracta, pel que respecta als trets paleogràfics, i també en conjunt, un període tan ample com el de la nostra col·lecció. (Cfr. pp. 77-80).

Sobre les nomenclatures de les formes gràfiques de tot aquest llarg espai

prolongant-se en els segles i arribant fins als nostres dies.

Com es pot be suposar, per tal de parlar-ne, dels tipus d'escriptura que hi apareixen, hom necessitaria fer tot un llibre. És per aquest motiu, l'ampli espectre cronològic que presenta la col·lecció, que una anàlisi precisa i acurada esdevé impossible i, doncs, hem preferit de fer un repàs a les tipologies gràfiques dels segles XIII al XVI, ficant, pera, especial atenció en remetre als exemplars que són objecte d'estudi en aquest treball.

La col·lecció, com ja hem esmentat, s'inicia amb un pergamí de mitjans segle XIII, ço vol dir que ens trobem immersos en el període gràfic de l'occident cristià anomenat gòtic, i que a Catalunya i les terres nouconquerides pels monarques aragonesos, donà una elegant modalitat anomenada "gòtica catalana"⁴. Aquest tipus de lletra, tot i presentar la factura de les gòtiques europees, no arriba a produir forts trencaments en els traçats, mantenint la rodonesa deis trets, que encara arrossegaven quelcom de les formes gràfiques carolines. Aquestes formes de la gòtica catalana són ben observables al suara esmentat pergamí de 1249, atorgat per Jaume I, i que n'és reflex deis usos escripturaris de la cancelleria reial catalano-

---

cronològic, cfr. LIEFTINCKBATTELLI-BISCHOFF, *Nomenclature des écritures livresques du IX steclé au XVI*, dins *Premier colloque internacional de Paleographie Latine*. (París, 1954).

⁴ Respecte a l'escriptura gòtica, en general, podeu consultar les següents obres: ARAGÓ CABAÑAS, A. M. «La escribanía de Juan I», dins *V Congreso de Historia de la Corona de Aragón*, II (València, 1970) pp. 275-277; CASULA, F. C. «Osservazioni palaeografiche e diplomatiche sulla cancelleria de Giacomo I, il conquistatore», *Archivi e Cultura*, XI, pp. 7-22. Més acostada ja a la Corona d'Aragó, i especialment referida al nostre país, hom pot manejar, profitosament, l'obra de GIMENO BLAY, F. M. *La escritura gòtica en el País Valenciano después de la conquista del siglo XIII* (València, 1985), on és analitzat el període gòtic, des de les formes catalanes a la introducció de la humanística.

aragonesa. És tot just allí, a la cancelleria, on les formes que en un moment no determinat anaren sorgint, arribaren a canonitzar-se, passant així a ésser model, tant per a la mateixa cancelleria com per als escrivans de corts, municipals, notaris, etc.

Aquesta gòtica catalana es manté, dins els exemples de la nostra col·lecció, fins el 1350, on, en un document notarial, comencen a advertir-se certes influències de l'escriptura que llavors, i des de França, començava a expandir-se per Europa: la «gòtica bastarda». Aquest tipus gràfic es caracteritzarà, tant en les seues modalitats libràries com documentals —i dins d'aquestes, igualment en les cancelleresques i canonitzades com en les notariales—, per la forma deis caiguts de les lletres que, essent grossos en la part superior, baixen en forma apuntada o de punyal, sobretot en les lletres f, p, q i s. Aquesta tipologia gràfica és visible en els exemplars que posseeix la col·lecció de pergamins d'Ontinyent i que apareixen entre mitjans del segle XIV i principis del XV.

Ja al període d'Alfons el Magnànim, i amb els primers contactes amb la Itàlia humanista del regne de Nàpols, a la cancelleria reial comencen a introduir-se les formes gràfiques anomenades «humanístiques»⁵, que, en un primer moment donen unes tipologies gòtiques amb arrodoniment de formes, les «gòtiques humanístiques», i, posteriorment, perdent les bases de la gòtica, esdevenen «humanístiques» plenes, ja cap a la tercera dècada del XV. Aquesta lletra humanística, molt més clara i, quasi bé, en molts casos, cal·ligrafiada en el seu traçat, es mantindrà, al segle XVI, donant lloc a la humanística «corrent» i la «cursiva», aquesta darrera, i com la seua mateixa

---

⁵ 3 Cfr. MANDINGORRA LLAVATA, M. L. La escritura humanística en València. Su introducción y difusión. (València, 1986).

denominació indica, més cursivitzada i de formes ben semblants a aquelles que fins fa ben poc eren ensenyades a les escoles.

Darrerament, hom ha de tenir en compte un altre aspecte: no tots els exemples de les diferents formes gràfiques són iguals i, en bastants ocasions, les divergències són ben notòries, atenent les distintes «mans» que hi intervenen, així com els graus d'ús i cursivització deis escrivans. A més a més, sempre podran observar-se certes diferències entre les mostres d'un determinat tipus gràfic provinents de la cancelleria reial més fixades i «canonitzades»—, i aquelles que són fruit deis escrivans de corts municipals o deis oficials deis notaris. Encara, cadascú, en escriure, imprimirà la seua personal factura als trets gràfics, òbviament.

Però, certament, allò més interessant serà, sense dubte, pensar que les generacions passades ja van estar preocupades per conservar la seua memòria col·lectiva, allò que per a ells constituïa l'arxiu, el lloc on anaven acumulant-se informacions per als més diversos estudis*.

Vicent J Escartí⁶. Algemesí 1989

---

⁶ Sobre el paper de l'arxiu, *vid.* ESCARTÍ I SORIANO, V.J. *El document de l'Època Foral a l'Arxiu Municipal d'Albalat de la Ribera* (Albalat de la Ribera, 1988) ap. pp. 1-4.

ÍNDEX DE DOCUMENTS

Relació cronològica des de la data darrera que apareix al pergami

I.

1249, febrer, 10. València. Atorgant Jaume I

Original.

Lletra: Gòtica catalana.

II.

1258, juny, 2. Alcaní. Atorgant Jaume I.

Original.

Notari Miguel de Alcoario.

Lletra: Gòtica catalana.

III.

1284, juny, 16. València. Trasllet.

Notaris Pere Clariana, Bartomeu Aznar, Jacobo Scribe i Bartomeu de Villalba. 1283, desembre, 1. València.

Atorgant Pere III.

Lletra: Gòtica catalana.

IV

1286, octubre, 8. València. Trasllet.

Notari Pere Mayor.

1286, setembre, 21. València. Atorgant Alfons III.

Lletra: Gòtica catalana.

V.

1286, octubre, 8. València. Trasllet.

Notari Pere Mayor.

1286, setembre, 21. València.

Atorgant Alfons III.

Lletra: Gòtica catalana.

VI.

1319, juliol, 2. Morvedre. Trasllat.

Notari Bartomeu Berbegallo. 1312, agost, 4. Barcelona. Atorgant Jaume II.

Lletra: Gòtica catalana.

VII.

1327, gener, 7. Barcelona. Atorgant Alfons IV.

Original.

Notari Domingo Biscarra.

Lletra: Gòtica catalana.

VIII.

1329, febrer, 20. València. Trasllat.

Notaris Pere Acrimonte, Jacobo Scribe i Pere de Calciata. 1329, gener, 13.

Atorgant Ramon Berenguer. Notari Pere de Penavera.

Lletra: Gòtica catalana.

IX.

1329, març, 11. València. Atorgant Blanca de Berenguer.

Original.

Lletra: Gòtica catalana.

X.

1329, octubre, 24. València. Atorgant Alfons IV.

Original.

Notari Bononat de Petra.

Lletra: Gòtica catalana.

XI.

1329, novembre, 20. València. Atorgant Alfons IV.

Original.

Notari Berenguer Anglès.

Lletra: Gòtica catalana.

XII.

1330, març, 24. Valencia.

Trasllat.

Notaris Pere de Acrimonte, Jacobo Scribe i Pere de Calciata. 1329, maig, 5. Nàpols.

Atorgant Felip de Tarento i Yoland.

Notari Ricard de Angelo de Teramonto.

Lletra: Gòtica catalana.

XIII.

1330, març, 27. València.

Atorgant Ramon Berenguer Original.

Lletra: Gòtica catalana.

XIV.

1333, desembre, 11. València.

Atorgant Berenguer Gomir. Original.

Notari Arnau de Casesveyles.

Lletra: Gòtica catalana.

XV.

1350, desembre, 2. Xàtiva.

Trasllat.

Notari Andreu Cabrera.

1350, novembre, 28. Ontinyent.

Inserció.

Notari Andreu Castellario.

1350, octubre, 9. Xàtiva.

Inserció.

1350, setembre, 2. Perpinyà.

Atorgant Pere IV.

Inserció.

Lletra: Gòtica catalana amb influència bastarda.

XVI.

1353, maig, 4. Ontinyent.

Atorgant Joan de Solana. Notari Joan de Olito.

1350, agost 11, Barcelona. Atorgant Pere IV.

Inserció.

Lletra: Gòtica bastarda.

XVII.

1356, maig, 12. València.

Atorgant Berenguer de Codinach.

1356, abril, 12. Sant Mateu.

Atorgant Pere IV.

Inserció.

Lletra: Gòtica bastarda.

XVIII.

1358, maig, 25. Ontinyent. Trasllat.

Notari Jacobo Revert.

1322, juliol, 17. Barcelona.

Atorgant Jaume II.

Notari Andreu de Castellario.

Lletra: Gòtica bastarda.

XIX.

1359, agost, 7. València.

Atorgant Guillem de Sagra. Original.

Notari Gerau Fuster.

Hi ha un segon document en el mateix pergami:

1359, agost, 7. València.

Atorgant Arnau Ferrer. Original.

Notari Gerau Fuster.

Lletra: Gòtica catalana amb influència bastarda.

XX.

1370, gener, 26. València.

Trasllat.

Notaris Joan Martín i Joan Montferre.

1369, desembre, 17. València.

Atorgant la regina Lionor.

Notari Pere Martín.

Lletra: Gòtica bastarda.

XXI.

1370, gener, 28. València.

Trasllat.

Notaris Joan Martín i Joan de Montferre.

1369, desembre, 14. València.

Atorgant Francesca de Boyl.

Notari Pere Martín.

Lletra: Gòtica bastarda.

XXII.

1370, setembre, 20. Ontinyent.

Trasllat.

Notaris Ramon Litra i Joan de Montferre.

1370, gener, 26. València.

Atorgant Pere Gisbert. Notari Pere Martín.

Lletra: Gòtica bastarda.

XXIII.

1374, novembre, 26. Xátiva.

Trasllat.

Notaris Bernat Pérez i Guillem de Salanova.

1353, maig, 7. Ontinyent.

Atorgant el Concell de la vila.

Lletra: Gòtica bastarda.

XXIV.

1375, desembre, 12. Ontinyent.

Atorgant Andreu Guillem. Original.

Notari Ramon Litra.

Lletra: Gòtica bastarda.

XXV.

1380, juny, 1. Girona.

Atorgant lo primogénit Joan.

Original.

Lletra: Gòtica bastarda.

XXVI.

1381, agost, 1. Ontinyent.

Trasllat.

Notari Ramon Litra.

1365, desembre, 28. València.

Atorgant Pere IV.

Lletra: Gòtica bastarda.

XXVII.

1391, abril, 21. Xàtiva.

Trasllat.

Notaris Joan de Torregrosa i Pere Gallach.

1353, gener, 21. València.

Atorgant Pere de Tàrraga per Pere IV.

Lletra: Gòtica bastarda.

XXVIII.

1391, juliol, 8. Saragossa. Atorgant Joan I.

Original.

Notari Bononat Egidi.

1329, novembre, 22. Valencia.

Atorgant Alfons IV.

Inserció.

1322, juliol, 17. Barcelona. Atorgant Jaume II.

Inserció.

Lletra: Gòtica bastarda.

XXIX.

1402, desembre, 15. València.

Atorgant Martí I.

Original.

Notari Ramon de Cumbis.

Lletra: Gòtica bastarda.

XXX.

1407, febrer, 26. Xàtiva.

Trasllat.

Notaris Francesc Sabater i Miguel Cerdán.

1406, desembre, 13. Perpinyà.

Atorgant Martí I.

Lletra: Gòtica humanística.

XXXI.

1407, setembre, 2. Xàtiva.

Trasllat.

Notaris Francesc Sabater i Joan Amat.

1407, agost, 2. València.

Atorgant Martín I.

Lletra: Gòtica bastarda.

XXXII.

1417, novembre, 15. Ontinyent.

Trasllat.

Notari Joan Falcó.

1258, juny, 2. Alcalaní.

Atorgant Jaume I.

Repetit del II.

Notari Miguel de Alcoario.

Lletra: Gòtica bastarda.

XXXIII.

1418, març, 22. València.

Atorgant Alfons V.

Original.

Secretari Francesc d'Arinyo.

Lletra: Gòtica bastarda.

XXXIV.

1418, març, 22. València.

Atorgant Alfons V.

Original.

Secretari Francesc d'Arinyo.

Lletra: Gòtica humanística.

XXXV.

1435, novembre, 18. Florència.

Atorgant Eugein IV.

Butlla original.

Lletra: Gòtica humanística.

XXXVI.

1436, març, 2. Montsó.

Atorgant la regina Maria. Original.

Lletra: Gòtica humanística.

XXXVII.

1442, juny, 26. Saragossa.

Atorgant la regina Maria. Original.

Lletra: Humanística.

XXXVIII.

1442, agost, 21. Capdet.

Trasllat.

Notari Joan Garcia.

1427, setembre, 28. València.

Atorgant Alfons V.

Secretari Francesc d'Arinyo.

Lletra: Humanística.

XXXIX.

1444, juny, 20. Nàpols.

Atorgant Alfons V.

Original.

Lletra: Humanística.

XL.

1446, juliol, 1. València.

Atorgant Joan de Navarra.

Escriptor Andreu Catalá.

Lletra: Humanística.

XLI.

1446, agost, 2. Nàpols.

Atorgant Jacobo Ferrer.

Original.

Notari Arnau de Fenolleda.

Lletra: Humanística.

1446, agost, 17. Nàpols.

Atorgant Alfons V.

Original.

Notari Arnau de Fenolleda.

Lletra: Humanística.

XLII.

1458, juny, 8. Nàpols.

Atorgant Alfons V. Original.

Notari Arnau de Fenolleda.

Lletra: Humanística.

XLIII.

1458, novembre, 7. València.

Trasllat.

Notaris Joan Dezprats i Francesc Bodí.

1458, juny, 8. Nàpols.

Atorgant Alfons V.

Lletra: Humanística.

XLIV.

1458, novembre, 7. València.

Trasllat.

Notaris Joan Dezprats i Francesc Bodí.

XLV.

1458, setembre, 4. Saragossa.

Atorgant el rei Joan. Notari Pere de Sames.

1458, juny, 8. Nàpols. Atorgant Alfons V.

Inserció.

Lletra: Humanística.

XLVI.

1464, març, 28. Siena.

Atorgant Pius II.

Butlla Original.

Lletra: Humanística.

XLVII.

1540, maig, 15. València.

Atorgant el duc de Calàbria.

1540, abril, 13. València.

Atorgant Caries I.

Inserció.

Lletra: Humanística.

XLVIII.

1542, octubre, 9. Montsó.

1540, octubre, 9. Montsó. Atorgant Caries I.

Inserció.

Lletra: Humanística cursiva.

XLIX.

1560, desembre, 18. Montsó.

Atorgant Felip II.

Original.

Lletra: Humanística cursiva.

L.

1583, febrer, 25. Ontinyent.

Atorgants Joan Blasco i altres.

Notaris Honorat Pérez de Requena i Jacobo de Joan Molina. Lletra:
Humanística cursiva.

Ll.

1601, octubre, 11. València.

Atorgant Joan Mestre.

Notari Francesc Nunyes.

Lletra: Humanística cursiva.

Hi ha dos documents més cosits en el primer:

Segon document:

1601, octubre, 11. València.

Atorgant Gaspar Mercader.

Notari Ravassa Nuñes.

Lletra: Humanística cursiva.

Tercer document:

1601, setembre, 11. València.

Atorgant Josep Pascual.

Notari Jacobo Joan Molina.

Lletra: Humanística corrent

PART DOCUMENTAL

(es conserva la numeració original del llibre per fer-la correspondre a la cita de les pàgines de l'índex)

DOCUMENT N. I

1249. febrer, 10. València.

Jaume I aprova la donació de béns i rèdits d'Ontinyent que feren Artal de Foces, Lope Baillo i Garcia Ortiz.

A.M.O. Pergamins. n.1. Llatí.

Original. Amb segell. Bon estat.

Editat a diverses revistes de festes locals.

Mides: 133x75 mm.

Lletra: Gòtica catalana.

DOCUMENT N. I

Nos Jacobus Dei gracia rex Aragonum, Maiorcarum et Valencie, comes Barchinone et dominus Montpesulani concedimus et laudamus donacionem et assignacionem domorum et hereditatum de Ontinyen quam fecit Artallus de Focibus et Lupus de Baylo et Garcia Ortiz, salvo et retento jure nostro.

Datum Valencie IIII idus februarii anno domini M. CC. XL. nono.

DOCUMENT N. II.

1258, juny, 2. Alcalaní.

Jaume I atorga facultat a la vila d'Ontinyent perquè construesca

almàsseres per al seu ús, amb la condició que no les puguen arrendar a clergues o militars.

A.M.O. Pergamins. n.2. Llatí.

Original. Miguel de Alcoario, canceller. B.E.

pagina 55

Mides: 262x160 mm. Llettra: Gòtica catalana.

DOCUMENT N. II.

Noverint universi: Quod nos Jacobus Dei gracie, rex Aragonum, Maioricarum et Valencie, comes Barchinone et Urgelli et dominus Montpesulani, per nos et nostros damus et concedimus per hereditatem propriam francham et liberam vobis fidelibus nostris toti concilio de Ontinyent et de alqueriis ac terminis eiusdem ville et vestris in perpetuum omnis almaoras sive omnia molendina olei que modo sunt et de cetero facere volueritis in predictis villis de Ontinyent ac alqueriis ac terminis eius cum introitibus, exitibus, affrontacionibus cum melioramentis facis et faciendis juribus et pertinenciis suis omnibus ac celo in abissum ad habendum, tenendum, possidendum, explotandum, dandum, vendendum, alienandum, impignorandum et ad omnes vestras vestrorumque voluntates cui et quibus volueritis liberem perpetuo faciendas, exceptis sanctis clericis, militibus et personis religiosis. Et nos vel nostri non possimus nunquam dare aut facere in predictis locis aliquam almaçaram seu aliquod molendinum olei nec aliqua alia persona nisi tantum vos et vestri qui possitis ea facere pro ut vestre placeat voluntati.

Datum in obsidioni Alcalani IIII nonas junii, anno domini M. CC. L.

octavo. Sig(signe)num Jacobi, Dei gracia regis Aragonum, Maioricorum et Valencie, comitis Barchinone et Urgelli et domini Montpesulani.

Testes sunt:

R., vicecomes Cardone.

G., de Angularia.

P., de Montecatano.

Eximenus de Focibus.

Bernardus Guillelmi d'Enterna.

Sig(signe)num Michaelis de Alcoario, qui mandato domini regis pro domino fratre Andrea, episcopo Valencie, cancellario suo, hoc scribi, fecit, loco die et anno prefixis.

DOCUMENT N. III.

1284, juny, 16. València.

Trasllat de cert capítol contingut en un privilegi concedit pel rei Pere III al regne de València, amb data de 1'1 de desembre de 1283, perquè els justícies puguen perdonar i fer gràcia.

Document incomplet per trencament.

A.M.O.Pergamins. n.3. Llatí.

Trasllat. Bartomeu de Villalba, notari. Deteriorat.

Pagina 56

Mides: 261x227 mm.

Lletra: Gòtica Catalana.

DOCUMENT N. III.

Hoc est translatum fideliter sumptum Valencie XVI die junii, anno a nati[vitate domini millesimo ...] quodam capitulo contento in quodam capitulato privilegio per senerissimum dominum Petrum, inclite recorda[cionis...] regem indulto civitati et regno Valencie proprio ipsius domini regis; et eciam incliti domini infantis Alfonsi eiusdem domi[ni...] cuti juratis vallato et bulla plumbea dicti domini regis pendeti in filis de serico rubei et croei colorum nec no[n...] dicti domini infantis similiter pendeti in veta de filum colorum predictorum munito atque manu Raimundi Escorcias, dicti domini regis scriptoris signato et clauso, non viciato, non cancellato, nec in aliqua sui parte corrupto vel suspecto, sed omni vicio et suspicione carente, quod datum fuit Valencie, kalendas decembris, anno domini M. CC. octogesimo tercio, cuiusquidem capituli tenor de verbo, ad verbum talis est: Item statuimus et ordinamus quo iusticia possit dimittere et facere gratiam sive lexiam de coloniis, secundum quot utebatur tempore domini regis.

Sig(signe)num venerabilis [Garçalan] de Vallerioli, iusticie civitatis Valencie in civilibus, qui viso prefato originali privilegio, huic translato auctoritatem suam prestitit, et decretum.

Sig(signe)num Bartholomei Aznar, regia auctoritate notarii publici Valencie, qui loco discreti Petri de Clariana, eadem auctoritate notarii publici regentisque scribaniam curie civilis civitatis iam dicte per honorabili Jacobo Scribe, milite, domino scribanie curie, antedicte huic translato auctoritatem dicti venerabilis iusticie eius iussa apposuit et scripsit.

Sig(signe)num Bartholomei de Villalba, regia auctoritate publici notarii civitatis Valencie, ac scribe honorabilium concilii et iuratorum civitatis eiusdem, qui scribi fecit, et cum eodem diligenter examinavit clausitque, loco die et anno in prima linea contentis.

DOCUMENT N. IV.

1286, octubre, 8. València

Trasllat d'una carta del rei Alfons III, del 21 de setembre de 1286, en la qual ordena que es done possessió a Jazperto, vescomte de Castellnou, de les viles de Cullera, Ontinyent, Bocairen, Calp i Altea.

El document present i el darrer, núm. V, són dues versions del mateix text. A.M.O. Pergamins. n.4. Llatí.

Trasllat. Pere Major, notari. B.E.

Mides: 247x221 mm.

Lletra: Gòtica catalana.

Pagina 57

DOCUMENT N. IV.

Hoc est translatum bene et fideliter sumptum, VIII idus octobris anno Domini millesimo CC° LXXX° sexto, a quibusdam litte rris regalibus in papiro scriptis, sigillo cerco domini regis Aragonum in dorso possito sigillatis, tenor quarum talis est:

Alfonsus, Dei gracia rex Aragonum, Maioricarum et Valencie ac comes Barchinone, dilectis et fidelibus suis baiulis, militibus et universis hominibus comorantibus in castris et villis de Cuyllera, de Ontinyen, de Bocayren, de Calp et de Altea, salutem et graciam.

Cum vir nobilis Jazpertus, vicecomes Castronovi, propter guerram gallicorum, et dompni Jacobi, avunculi nostri, amiserit vicecomitatum predictum et totam aliam terram suam, et nos, in emendam et restitutionem predictorum, dederimus et concesserimus dicto nobili dicta castra et villas

cum omnibus juribus nostris, pro ut in carta quam inde sibi fecimus plenius continetur, mandamus vobis et cuilibet vestrum, quatenus dictum nobilem Jazpertum habeatis de tetero in dominum vestrum et obediatis el faciatis pro eo in omnibus, tanquam pro domino vestro et sibi homagium et fidelitatem faciatis ac respondeatis eidem vel cui voluerit, de omnibus redditibus et juribus dictorum locorum, secundum quod nobis tenebamini respondere pro ut in carta dicte donacionis nostre continetur. Nos enim, absolvimus vos ab omni fidelitate et homagio quibus nobis tenebamini ante donacionem huiusmodi respondere.

Datum Valencie undecimo kalendas octobris anno Domini millesimo CC°LXXX°sexto.

Sig(signum)num Guillermi de Acrimonte, notarii publici Valencie, qui proteste se subscripsit. Sig(signum)num Petri Maioris, Valencie, qui hoc fecit fideliter translari, die et anno in prima linea contentis.

DOCUMENT N. V.

1286, octubre, 8. València

Trasllat d'un document del 21 de setembre de 1286 en què el rei Alfons III dóna les viles de Cullera, Ontinyent, Bocairen, Calp i Altea a Jazperto, vescomte de Castellnou, en compensació a les pèrdues que tingué per les guerres entre els francesos i el seu avi Jaume I.

Existeix altra versió del mateix document al pergamí núm. IV.

A.M.O. pergamins. n.5. Llatí.

Trasllat. Pere Major, notari. B.E.

Mides: 202x173 mm.

Lletra: Gòtica catalana.

DOCUMENT N. V.

Hoc est translatum bene et fideliter sumptum, VIII idus octobris, anno Domini millesimo ducentesimo octuagesimo sexto, a quibusdam litteris regalibus in papiro scriptis sigillo cereo domini regis Aragonum in dorso posito sigillatis, tenor quarum talis est:

Alfonsus, Dei gracia rex Aragonum, Maioricarum et Valencie ac comes Barchinone, fideli suo Petro de Libiano baiulo nostro in regno Valencie, salutem et gratiam. Cum vir nobilis Jazpertus, vicecomes Castrinovi propoter guerram gallicorum et dompni Jacobi, avunculi nostri, amiserit vicecomitatum predictum et totam aliam terram suam et nos in emendam et restitutionem predictorum cederimus el et concesserimus in regno Valencie, castra et ville de Cuyllera, de Ontinyen, de Bocayren, de Calp et de Altea, cum omnibus juribus nostris, mandamus vobis quatenus dictum nobilem vel quem voluerit loco sui inducat in possessionem predictorum castrorum et locorum, secundum quod in carta sue donacionis plenius continetur.

Data Valencie undecimo kalendas octobris, anno Domini M. CC. LXXX. sexto. Sig(signe)num Guillelmi de Acrimonte, notarii publici Valencie, testis. Sig(signe)num Petri Maioris, Valencie notarii publici, testis.

Sig(signe)num Bernardi Gaucerandi, publici notarii Valencie, qui hoc fecit fideliter translata, die et anno in prima linea contentis.

Probatur:

DOCUMENT N. VI.

1319, juliol, 2. Morvedre.

Trasllat d'un document del 4 d'agost de 1312 que tracta sobre les condicions per a reconstruir les muralles de Morvedre.*

A.M.O. Pergamins.n.6. Llatí.

Trasllat. Bartomeu Berbegal, notari. Regular.

Mides: 323x195 mm.

Lletra: Gòtica catalana.

DOCUMENT N. VI

Hoc est translatum bene [et] fideliter factum, sexto nonas julii anno Domini millessimo CCC° nonodecimo, sumptum a quadam carta illustrissimi domini regis Aragonum scripta in papiro et sigillata in dorso cum sigillo maiori, eiusdem tenoris et continencie subsequenteris:

(Aquest document es conserva a l'Arxiu Municipal d'Ontinyent, però el contingut no té res a veure amb la ciutat.)

Pagina 59

Nos Jacobus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Sardinie et Corsice, comesque Bar[chi]none [ac sancte romane ecclesie vexillarius, amirantus et capitanus ge[nerali]s, attendentes nos, cum alia carta nostra dedisse et concessisse licenciam et ple[rum] p[ro]p[ri]e fid[eli] nostro Bernardo de Spellunciis, baiulo regni Valencie generali, quod nomine et pro parte nostra, pro ut melius ad utilitatem nostram, viderit faciendum de consilio tamen juratorum [Muriveteris] posset stabilire ad certum censum et intratam nobis immediate solvendam, barbacanas castri et ville Muriveteris, de quibus sensu et intrata voluimus et concessimus quod medietas poneretur et converteretur in opere et reparacione castri nostri dicte ville et alia medietas

poneretur et converteretur in opere et reparacione murorum ville eiusdem. Nunch autem, ad humilem suplicacionem pro parte proborum hominum dicte ville nobis factam, cum hac presenti nostra carta voluimus et concedimus quod omnis denarii quos de cetero haberi contigerit racione census et intrata predictorum stabilimentorum ponantur et convertantur in opere et reparacione deis nuts quos fieri oportet sub- tus passum loci de Torres Torres ad restauracionem aquarum. Volumus ac tamen, quod facto et completo ipso opere dictorum nuts predicti denarii, dictorum censuum et intrate ponantur et convertantur in opere et reparacione castri et murorum predictorum iuxta carta predicta, predicte concessionis nostre continenciam et tenorem.

Data Barchinone, pridie nonas augusti, anno Domini millesimo CCC^o duodecimo. Explicit B. ius.

Sig(signe)num [Guillermi Tarrachoni, notarii] publici [Muriveteris], testis.

Sig(signe)num [Guillermi Andrei] notarii publici Muriv[eteris, testis].

Sig(signe)num Bartholomei de Berbegallo, notarii publici Muriveteris, qui hoc translatum bene et fideliter translatavit et cum originali suo diligenter de verbo ad verbum comprobavit et clausit Muroveteri, die et anno in prima linea contentis.

DOCUMENT N. VII.

1327, gener, 7. Barcelona.

Homenatge d'Ontinyent, Bocairen i Biar al príncep Felip de Tarento per casar-se amb la infanta na Iolant, filia de Jaume II, i concessió d'una dot de 8.000 mares d'argent a càrrec de les tres ciutats.

A.M.O. Pergamins. n.7. Llatí.

Original. Domingo de Biscarra, notari. B.E.

Mides: 675x334 mm.

Lletra: Gòtica catalana.

Pagina 60

DOCUMENT N. VII.

Pateat universis quod cum in tractatu matrimonii inter magnificum virum dominum Philippum, serenissimi domini Philippi principi Tarentine primogenitum ac Romanie Dispotum, et inclitam infantissam dominan' Yolant, natam illustrissimi principia domini Jacobi, inclite memorie regis Aragonum ad invicem contracti. Serenissimus dominus rex Alfonsus, ex pacto inter ipsum ex una parte et discretum iudicem Franciscum de Montecaneoso procuratorem ad hec prefati domini Romanie Dispoti ex altera, tunc in limine ipsius contractus finito promississet et sollempni stipulacione atque legitima convenisset dare, solvere atque tradere dicto domino Dispoto recipienti in dotem et dotis nomine pro dicta domina infantissa uxore sua legitima vel alteri nomine dicti domini Dispoti recipienti octo mille marcharum argenti, de quibus concessit ei persolvere infra annum unum a festo beati Johannis Babtiste mensis junii proximo nunc venturo continue numerandum mille quingentas marchas argenti. Et deinde in antea quolibet anno et infra ipsum annum consimilem quantitatem quosque dicto domino Dispoto vel alteri eius nomine et pro eo recipienti esset in dictis octo mille marchis argenti integraliter satisfactum. Pro quibus omnibus et singulis adimplendis, servandis atque solvendis idem dominus rex obligavit, impignoravit et ypothecavit per obligacionem, ypothecacionem et pigneracionem expressam dicto domino Dispoto nec dicto judici Francisco, nomine quo supra, castra, villas et loca de Ontinyen, de Bocayren et de Biar que castra, villas et loca

dictus dominus Dispotus seu alius eius nomine ex tunc teneret et possideret ex causa premissa in eum casum videlicet non aliter quo cessatum esset in solucionibus antedictis vel earum aliqua terminis constitutis. Ita quod si dictus dominus rex vel heres aut sucessor eiusdem in solucione dicte pecunie quantitatis vel partis eiusdem cessasset terminis supradictis promisit idem dominus rex dare et solvere dicto domino Dispoto vel alteri suo nomine loco interesse pro omnibus matrimonii subportandis duos solidos pro libra pro rata videlicet quantitatis peccunie prefixis terminis vel eorum quolibet non solute pro quo quidem interesse idem dominus Dispoto vel alio pro eo perciperet et haberet pro rata interesse predicti omnes fructus, redditus et proventus dictorum castrorum atque locorum et quod superesset in estimacionem dotium predictorum. Ita tamen quod facta solucione tercię partis totius peccunie dicte dotis dictus [domi]nus Dispótus vel alius pro eo restitueret dicto domino regi unum de castris seu villis predictis cuius precium extimacio sive valor magis accederet et conveniret quantitati solute. Et sic consimilis restitucio fieret pro reliquis solucionibus iuxta formam huiusmodi faciendis promississet insuper idem dominus rex procurare, facere et mandare quod officiales et omnes homines et vassalli dictarum castrarum et villarum prestarent et facerent dicto domino Dispoto vel alteri eius nomine fidelitatis et homagii iuramentum quod in castri videlicet cessacionis, solucionis vel solucionum supradictarum racione dicte obligacionis et ea durante in omnibus obedirent reprecnderent et intenderent predicto domino Dispoto ut domino eorundem donec solucio dictarum dotium et interesse esset ut prescribitur totaliter ad impleta id circo predictus dominus rex Alfonsus, per suas mandavit literas juratis et universitatibus predictorum castrorum atque locorum ut ad curiam suam mitterent suos procuratores et syndicos pro premissis et singulis adimplendis cuius vigore mandati comparuerunt in Curia dicti domini regis die subscripta Thomas de Raffals juratus, et Bernardus

Vedell, vicini de Onti-

Pagina 61

nyen ac procuratores syndici et actores universitatis ipsius castris et ville de Ontinyen ad premissa et singula plenum et speciale mandatum habentes prout constitit per procuratorium instrumentum confectum auctoritate Antonii Gaceta, publici notarii de Ontinyen, XII° kalendas januarii anno subscripto comparuerunt et Luppus Sancii de Flores et Michael Ferre, vicini, procuratores et syndici universitatis castris et ville de Bocayren plenum ad premissa mandatum habentes ut constitit per procuratorium instrumenti confectum auctoritate Luppi Sancii, notarii publici de Bocayren, XIII° kalendas januarii anno infrascripto. Comparuerunt insuper Johannes Ruffach, juratus, et Michael de Luna, notarius procuratores et syndici loci de Biar ad predicti plenum mandatum habentes ut constitit per procuratorium instrumentum confectum auctoritate Arnaldi Moratoni, auctoritate regia regnorum Valencie et Murcie publici notarii, duodecimo kalendas januarii anno subscripto. Quiquidem Thomas de Raffals, Bernardus Vedell, Luppus Sancii de Flores et Michael Ferre, Johannes Ruffat et Michael de Luna, procuratores et syndici prelibati nomine dictarum universitatum et singularium dictorum castrorum et villarum et locorum de Ontinyen, de Bocayren et de Biar de expresso mandato dicti domini regis presentibus me notario et testibus infrascriptis iuramentum ad hec vocatis specialiter et rogatis prestiterunt fidelitatis iuramentum in manu et posse dicti iudicis Francisci de Montecaneoso ac eciam sibi fecerunt homagium ore et manibus comendatum jurando per Deum et eius Sancta Quatuor Evangelia eorum manibus corporaliter tacta et sub virtute huiusmodi iuramenti et dicti homagii ab eis prestiti sollempni atque legitima stipulatione interveniente efficaciter

promittendo dicto iudici Francisco nomine quo supra ac mihi notario infrascripto paciscenti, stipulanti ac recipienti nomine dicti domini Dispoti et aliorum omnium quorum interest, intererit aut interesse poterit in futurum quod homine dicti castri et ville de Ontinyen, de Bocayren et de Biar in omnium quo dictus dominus rex cessaret in solucione vel solucionibus predicte quantitatis dotis prefate racione dicte obligacionis et ea durante in omnibus obedient respondebunt et intendent dicto domino Dispoto ut domino eorundem donec solucio dicte dotis et interesse fuerit totaliter per completa iuxta condicionem formam et modum superius expressata. Quo iuramento et homagio prestitis per dictos procuratores et syndicos dictus iudex Franciscus nomine procuratorio dicti domini Dispoti iuravit ad Deum et Sancta Dei Evangelia ab eo corporaliter tacta in posse et manu mea notarii sepedicti sub cuius religione iuramenti promisit nomine quo supra dictis syndicis presentibus et mihi notario recipienti nomine dictarum universitatum et singularium earundem quod dictus dominus Dispoto vel procuratores eiusdem in casu predicto quo dicti homines efficiantur vasalli dicti domini Dispoti servabit et servari faciet dictis universitatibus et singularibus earundem privilegia, foros, libertates, bonos usus et consuetudines que habuerint et habere consueverint et quibus usi fuerint ante obligacionem presentem.

Quod est actum Barchinone, VII° idus januarii anno Domini M^o CCC^o XX° septimo.

Testes premissorum sunt: Reverendus in Christo pater dominus Petrus, Cesaraugustanus archiepiscopus, dicti domini regis cancellarius, Guillelmus de Jaifero, legum doctor consiliarius Petrus de Castlarino, iudex, Sanccius Luppi de Olmeda, scriptor dicti domini regis et plures alii.

Sig(signu)m Dominici de Biscarra, scriptoris dicti domini regis ac notarii publici per totam terram et dominacionem eiusdem auctoritate regia

quod premissis interfuit et

Pagina 62

hec scribi fecit, cuius litteris in raso positus in tercia linea ubi legitur nunc et in eadem ubi dicitur in antea et clausit loco die et anno prefixis.

DOCUMENT N. VIII.

1329, febrer, 13. València. (Al document no apareix lloc de publicació, però els que signen, apareixen en altres documents de la mateixa data a la ciutat de València, pel que es pot suposar aquest també).

Trasllat d'un document del 13 de gener de 1329, en qué Ramon Berenguer comunica, a través de Francesc de Luna, la concessió de les viles d'Ontinyent, Bocairen i Biar al príncep Felip de Tarento.

A.M.O. Pergamins. n. 8. Llatí.

Trasllat. Pere de Calciata, notari. B.E.

Mides: 284x344 mm.

Lletra: Gòtica catalana.

DOCUMENT N. VIII.

Hoc est translatum bene et fideliter factum, decimo kalendas marcii anno Domini millesimo CCC° vicesimo nono, sumptum a quodam publico instrumento cuius tenor talis est.

Noverint universi quod nos inffans Raymundus Berengarii, illustrissimi domini Jacobi, clare memorie regis Aragonum, filius comitis Montanearum de Prades, et inffantissa Blanca, eius consors, attendentes quod loca de Ontinyen, de Biar et de Bocayren regni Valencie iure cessionis per inclitum dominum Philipum, illustris dominis principis Tarentini filium primogenitum

Romanieque Dispotum aut eius procuratorem suo nomine nobis ex causa facte racionem dono nostro dicte inffantisse [...] nobis obligata incerte dantibus ad hoc voluntate et consensu illustrissimi domini Alfonsi, regis Aragonum karissimi Francisco dicti inffantis prout de cessione obligacionibus voluntate et consensu predictis per instrumentum vel instrumenta publica inde facta constat et in ibi laciis continetur attendentes eciam quod loca superius nominata ad nos dictos inffantem et inffantissam ex causa predicta venire integre et in posse ius atque dominum nostrum esse et transire debent prout apud eundem dominum dispotum vel eius procuratorem autem cessionem predictam venerant, erant atque transierant idcirco nos dictus inffans et dicta inffantissa facimus, constituimus et ordinamus certum specialem et generalem procuratorem seu nuncium nostrum vos, dilectum Franciscum de Luna iudicem domus nostre ad requirendum semel et incertum et pluries cum scriptis et sine scriptis discretum magistrum Rogerium, Archidiaconum Tarentinum procuratorem dicti domini Dispoti vel alium quemcumque tenentem pro dicto domino Dispoto dicta loca seu castra de Ontinyen, de Biar et de Bocayren conjunctum vel divissim si

Pagina 63

est ut absolvat, remitat et relaxat Philippum de Buyl vel alium quemcumque tenentem pro eo locum predictum de Biar, nec non et syndicos, iuratos, baiulos et quoslibet alios officiales ac universitates et singulos homines ipsarum universitatum locorum eorundem cuiuscumque legis condicionis et officii seu quocumque nomine censeantur ab omni homagio, fidelitate et iuramento quibus idem Philippus, racionem dicti castri de Biar et predicti baiuli ac officiales et universitates ac singuli eorundem tenentur dicto dispoto vel eius procuratori vobisque nomine nostro. Idem

archidiaconus procurator, preffata loca dictum Philippum de Buyl, predictos baiulos et officiales ac universitates et singulos eorundem dimitat a predictis homagio, fidelitate et iuramento perpetuo et totaliter absolutos et ipsis vobis tan quam, procuratori nostro faciat integro responderi dantes vobis cum hoc presenti publico instrumento vicem eciam epistole gerenti potestatem plenarium et omnimodam videlicet quod postquam preffatus archidiaconus dictos Philippum et baiulos ac officiales et universitates ac singulos de eisdem a prefatis homagio, fidelitate et iuramento absolverit ab eisdem recipiatis Philippo et baiulis ac officialibus atque hominibus dictarum universitatum homagium et homagia, fidelitates et fidelitatis iuramenta et nichilominus dicto Philippo de Boyl comitendi, locum de Biar predictum, quod ipsum locum teneat dictique baiuli et officiales ac universitates et singuli de universitatibus dictorum locorum nobis et nostris teneantur ad ea et sub eisdem modis et formis quibus tenebantur preffato Disputo vel eius procurator eius nomine ante cessionem iam dictam et eciam iuxtam bonam consuetudinem Hispanie facimus eciam promittimus nos, dictus infans et infantissa predicta, nos dictum Franciscum procuratorem [...] nostrum specialem et generalem ad petendum, exigendum et recipiendum a iuratis et probis hominibus universitatis dicti loci de Ontinyen vel singularibus et quibuscumque aliis eiusdem loci et predictorum aliorum locorum qui [...] quod tempore debeant ad dictum disputum ante cessionem de dictis locis nobis per eam vel eius procuratorem factam spectabant et nunc ex causa ipsius cessionis ad nos spectant et spectare possunt et debent quomodocumque. Et ad faciendum de receptione ipsorum reddituum et, pecunie ac iurium albarana et apochas de soluto, dantes insuper vobis dicto procuratori nostro potestatem tam super requisicione dicto archidiacono et receptione homagiorum a prefatis Philippo de Boyl et hominibus quam comisione dicto Philippo de loco seu castro de Biar quam eciam super exactione reddituum

peccunie et iurium predictorum et aliis omnibus ut supra remittitur faciendis requirendi, protestandi et de requisicionibus protes-/ tantibus et aliis predictis omnibus et singulis instrumentum vel instrumenta publica et omnia alia et singula faciendi et fieri faciendi generaliter et specialiter que ad premissa et eam quodlibet necessaria fuerint et eciam opportuna et que post et debet verus ac legitimus pro-i c̄i curator ad hac similia constitutus eciam si mandatum exigant speciale et que nos possemus et quilibet nostrum eciam posset si personali interesset promittentes firma et legali stipolacione omnibus illis quorum interest vel interesse potest et notario infrascripto pro eis a nobis legitime stipulanti et recipienti nos ratum et firmum atque gratum perpetuo habituros quic quid per vos dictum procuratorem nostrum actum, factum seu gestum fuerit in premissis et quolibet premissorum et nullo tempore revocare.

Actum est hoc idus ianuarii anno Domini M^oCCC^oXX^o nono.

Sig(signe)num nostri infantis Raymundo Berengarii.

Sig(signe)num nostro infantisse Blance, qui predicta omnia concedimus et firmamus,

Pagina 64

Testes huius rei sunt Jacobus Scribe et Terrarius de Gualbes, de domo de dicte domini infantis.

Sig(signe)num Bernardi de Penavera auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominacionem illustrissimi domini regis Aragonum, qui hoc scripsit et clausit cum raso et remendato in XI' linea ubi dicitur plenariam, et omnimodam videlicet quod et cum raso in XIII' linea in verbo recipiatis; et cum supraposito in XVI' linea ubi dicitur predictorum; et cum raso in eadem linea ubi dicitur aliorum locorum qui ad hoc teneantur.

Sig(signe)num Berengarii de Ripullo, justicie Valencie in civilibus, qui viso originali instrumento huic translato auctoritatem suam prestitit et

decretum.

Sig(signum) Petri de Acrimonte, notarii publici Valencie et curie eiusdem pro Jacobo Scriba, qui auctoritatem dicti justicie eius iusu in hoc translato apposuit et scripsit.

Sig(signum) Petri de Calciata, notarii publici, qui hoc fideliter translavit et cum suo originali diligenter comprobavit die et anno in prima linea contentis.

DOCUMENT N. IX.

1329, març, 11. València.

La infanta na Blanca fa pública confirmació de l'obligació que tenien els veïns d'Ontinyent del pagament anual de 1.500 sous, en dues vegades, per Sant Joan i per Tots-Sants. A.M.O. Pergamins. n. 9. Llatí.

Original. B.E.

Mides: 320x148.

Lletra: Gòtica catalana.

DOCUMENT N. IX.

Nos infantissa Blanca, illustris domini infantis Raymundi Berengarii coniux, comitissa Montanarum de Prades, visso quodam capitulo noviter in generali curia nuper in civitate Valencie celebrata facto super contribucionem questiarum locorum, villarum regni Valencie inter cetera continente quod vos homines et universitas loci de Ontinyen anno quolibet soluatis pro questia dicti loci mille quingentos solidos regalium Valencie, solvendo videlicet medietatem annis singulis in festo sancti Johannis mensis junii, et in subsequenti festo Omnium Sanctorum residuam medietatem dicte quantitatis. Ideo servare volentes in hoc capitulum ante dictum ex certa scientia tenore huius carte nostre ratificamus et confirmamus predictam facta et ordinata super contribucione questiarum dicti loci de Ontinyen. Itaque vos

dicti homines et universitas loci predicti de cetero teneamini dare et detis nobis pro questia dicti loci annuatim mille quingentos solidos supradictos terminis antedictis et non ultra mandantes procuratori, baiulo, collitori et aliis officialibus nostris presentibus et futuris quod huiusmodi ratificacionem ac confirmacionem et contenta eciam in dicto

Pagina 65

capitulo super contribucione predicta vobis observent et faciant inviolabiliter observari et non contraveniant nec aliquem contravenire permitant aliqua racione. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram vobis inde fieri iussimus nostro pendenti sigillo munitam. Data Valencie quinto idus marcii, anno Domini millesimo trecentesimo vicesimo nono.

DOCUMENT N. X.

1329, octubre, 24. València.

Alfons IV confirma els privilegis a Ontinyent perquè no pagassen més de l'assenyalat en altres privilegis anteriors.

A.M.O. Pergamins. n. 10. Llatí.

Original. Bononat de Perea, notari. B.E.

Mides: 625x400 mm.

Lletra: Gòtica catalana.

DOCUMENT N. X

Pateat universis quod cum nos Alfonsus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Sardinie et Corsice ac comes Barchinone ad augmentum et utilitatem regni nostri Valencie pervigili studio intendentes. In hac generali curia quam hodierna die prelati nobilibus, militibus, civibus, probis hominibus villarum et aliis regni eiusdem incolis celebramus personaliter constituti novos ediderimus foros per quos ad observanciam fori Valencie qui esse dinoscitur lex universalis et unita dicti regni abituris aliis foris quibuslibet

qui in quibusdam personis et locis dicti regni licet paucis inoleverant omnes supradictos reduximus. Et ut validus inter regnicolas dicti regni reiectis omnibus quam scismati causam dabant fervor amoris exestuet invalescat concordie et aliis unitas et animorum ydemptitas preserveret nobilibus militibus et aliis generosis personis predicti regni seu aliorum regnorum et terrarum nostrarum et eorum succesoribus quos dicti fori noscuntur comprehendere vel imposterum comprehendent duxerimus. Concedendum quod in civitate villis et locis regalibus regni Valencie vel illorum que sunt aut fuerint inclitorum Inffantum filiorum aut fratrum nostrorum vel successorum ipsorum possint bona sedencia vel inmobilia de realenco aut alia habeant teneant et possideant francha libera et exempta ab omni questia, peyta et ab alia servitute et exaccione regali pro ut in foro super hoc edito continetur. Et propterea ne vobis probis hominibus et universitatibus villarum de Ontinyen et de Bocayren ex dicta concessione gravius onus incumbat mitigaverimus vobis questias et eas sic ad confruam quamtitatem reduxerimus ut vobis et premissis pondus earum non fiat importabile ymo leve. Id circo cum quemlibet universitatum, villarum et locorum supradictorum teneatur nobis et nostris dare pro questia annis singulis ordinarie certas pecunie quantitates in foro super hoc noverit edito specificatas et particulariter expressatas ultra quas nil amplius a vobis

Pagina 66

possumus petere nisi in casibus ex causa necessaria specificatis et introductis de jure in quibus ultra quantitates predictas possumus a vobis amplius petere prout nobis videbitur expedire propterea ne eciam in hiis casibus concessio per nos facta predictis generosis vos agravet et empicio dictorum bonorum facienda per eos in vestri dispendium et jacturam redundet. Concedimus vobis ac sub virtute juramenti a nobis inferius prestiti per nos et omnes successores nostros promitimus vobis nostra bona fide

regia quod quodcumque in dictis exceptis casibus nos vel successores nostros a vobis vel vestris contigerit aliquas quantitates ultra jam expressatas in foro super hoc noverit edito specificatas et particulariter expressatas ultra quas nil amplius a vobis possumus petere nisi in casibus ex causa necessaria specificatis et introductis de jure in quibus ultra quantitates predictas possumus a vobis amplius petere prout nobis videbitur expedire propterea ne etiam in hiis casibus concessio per nos facta predictis generosis vos agrevet et ne empicio dictorum bonorum facienda per eos in vestri dispendium et jacturam redundet. Concedimus vobis ac sub virtute juramenti a nobis inferius pretiti per nos et omnes successores nostros promittimus vobis nostra bona fide regia quod quodcumque in dictis exceptis casibus nos vel successores nostros a vobis vel vestris contigerit aliquas quantitates ultra jam expressatas in foro ex causa necessaria ut est dictum exigere nos et successores nostri admitemus et recipiemus et admitti et recipi faciemus in computum quantitatum ipsarum per nos et nostros ut predicatur amplius petitarum totum id quod pro rata contingeret dictos nobiles, milites et generosos in illis exsolvere pro bonis videlicet ab eis ex nunc usque tunc emptis si ea francha vel libera non haberent aut quod contingeret alios non generosos solvere pro eisdem. Ita videlicet quod nobis et successoribus nostris habentibus integre annuatim a vobis perpetuo quantitates in foro contentas si in et pro casibus supradictis introductis a jure nos vel successores nostri ampliorem quantitatem peteremus a vobis de hac tantum fiat deduccio et extenuetur quantitas quam bona predicta contingeret in eadem. Nos enim ut premissa perpetuo et inviolabiliter observentur [juaanas] per Deum et eius sancta quatuor Evangelia corporaliter per nos tacta quod premissa et singula observabimus et faciemus perpetuo inviolabiliter observari ad que etiam omnia inconcusse servanda omnes heredes et successores nostros perpetuo obligamus. In cuius rei testimonium presentem

cartam nostram ande fieri et sigillo nostro pendenti jussimus comuniri.

Actum in ecclessia maiori beate Marie sedis civitatis Valencie, nono kalendas novembris, anno Domini millesimo trecentesimo vicesimo nono. Vidit B.

Sig(signe)num Alfonsi, Dei gracia regis Aragonum, Valencie, Sardinie et Corsice ac comitis Barchinone qui premissa concedimus et juramus.

Testes sunt:

Inclitus infans Petrus, dicti domini regis germanus Rippacurcie et Impuriarum comes. Frater Arnaldus de Alosio, prior in Cathalonia ordinis Hospitalis.

Bernardus de Serriano.

Guillelmus de Senesterra.

Michael Petri çapata.

Sig(signe)num mei Bonanati de Perea, dicti domine regis notarii eiusque sigilla tenentis et publici eciam notarium per totam terram et dominacionem suam qui predic-

Pagina 67

tis interfui eaque scribi feci cum raso et emendato in linea ubi dicitur nostros u , et clausi.

DOCUMENT N. XI.

1329, novembre, 20. València.

Alfons IV, rei d'Aragó, atén una súplica deis jurats d'Ontinyent i mana que ningú pugua vendre vi, pa, carn ni altres vitualles si no les ha adquirides pel seu propi treball. A.M.O. Pergamins. n. 11. Llatí.

Original. Berenguer Anglès. B.E.

Mides: 347x169 mm.

Lletra: Gòtica catalana.

DOCUMENT N. XI

Nos Alfonsus Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Sardinie et Corsice ac comes Barchinone. Intellecto pro parte universitatis ville de Ontinyen quod aliquae persone tam tavernerii, tam regaterii seu revendedors in eorum tabernis, operatoriiis seu tabulis, vinum, panem, carnes et victualia, res et merces alias vendunt continue in raveli ville predictae ex quo villa ipsa seu fortitudo eiusdem plurimum leditur et diminuitur ac ledi et diminui fortius preparatur. Propter quod fuit nobis pro parte universitatis predictae seu maioris partis eiusdem humiliter supplicatum eis per nos pro utilitate dicte ville super eo salubriter provideri. Ideo eorum supplicationibus annuentes, volumus, statuimus et perpetuo ordinamus quod nullo unquam tempore aliquis seu aliqui in Raveli dicte ville vinum, panem, carnes, fructus, victualia, alia res aut merces alias vendere audeant ullo modo nisi dumtaxat ea que metent ex propriis laboracionibus seu culturis sub pena per juratos et proceres dicte ville super eo imponenda a contrafacientibus exigenda quociens fuera contrafactum. De qua tertia pars nobis et alia tertia pars dicte universitati et reliqua tertia pars acusatori ipso facto protinus acquiratur. Nos enim per presentes mandamus baiulo ac justicie dicti loci ceterisque officialibus nostris vel eorum locatinentibus presentibus et futuris quod statutum et ordinationem nostram huiusmodi observari firmiter faciendo penam quam ipsi jurati et proceres in hoc duxerint imponendam seu etiam statuendam curent ab hiis qui contrafecerint vice qualibet exigere et levare. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram inde fieri iussimus nostro sigillo pendenti munitam.

Data Valencie, decimo kalendas december, anno domini millesimo trecentesimo vicesimo nono, sigillati.

Berengarius Anglesii, mandato
regio factis

pagina 68

Per G. Serrani, consiliarii provisiva.

DOCUMENT N. XII

1330, març, 24. València. (A la data del trasllat es llegeix 1329, però deuen haver usat el calendari de l'Encarnació, ja que contràriament, seria anterior al document).

Trasllat d'un document del 5 de maig de 1329 que faculta Rogerio Roberto, arxidiaca de Tarento, per a tractar la dot concedida a la princesa na Iolant, sobre les viles d'Ontinyent, Bocairen i Biar implicades en documents anteriors.

A.M.O. Pergamins. n. 12. Llatí.

Trasllat. Berenguer de Ripoll, notari. B.E.

Existeix altre trasllat del document de 1330.

Mides: 450x350 mm.

Lletra: Gòtica catalana.

DOCUMENT N. XII.

Hoc est translatum bene et fideliter factum septimo kalendas marcii anno Domini CCC°vicesimo nono.

Sumptum aquadam publico instrumento duobus sigillis appendicio conmunito subsequentis Philipus, illustris principis Tarentini primogenitus Romanie Despotus, et Yolanda, illustris regis Aragonum filia, coniuges presentis scripti serie notum facimus universis quod confisi de fide industria et legalitate nobilis viri magistri Rogerii, domini Roberti de Tarento archidiachoni Tarentini consiliarii, familiaris et fidelis paterni et nostri ipsum nostrum verum et ligitimum procuratorem ac certum nuncium specialem creamus, ordinamus et facimus ad adeundum serenissimum principem

dominum Alffonsum Aragonum, Valencie, Sardinie et Corsice regem illustrem reverendum dominum fratrem nostrum suplicandum ipsi petendum et reverenter requirendum eundem nostro nomine et pro parte ut de octo milibus marcharum argenti promissis et conventis nobis pro dotibus dotium nomine et ex causa ab eodem domino rege matrimonii inter nos jam contemplacione contracti mille quingentas marchas argenti conventas et promissas solvi nobis in instanti festo beati Johannis Babtiste anni presentis duodecime indiccione, rex ipse solvi mandare et facere velle dignetur preffato archidiacono procuratori nostro pro nobis in aliquo loco tuto in terra videlicet Montispesulani aut Avinionis ubi Romana curie residet in presenti vel ne mansi, et ad instandum quippe cum reverencie debita apud eundem regem ut preffate mille quingente marche argenti nobis vel dicto procuratori nostro ut premititur exsolventur. Et adquietandum

Pagina 69

indo preffatum dominum regem ac scripta quietaconis huiusmodi feri faciendum ad cautelam domini regis ipsius in serie oportuna. Nec non ad tractandum ordinandum et expediendum cum illo et cum spectabili iuvene inffante Raymundo Berengario et magnifica domna domina Blanca, preffati principis Tarentini filia, carissimis fratribus nostris ut unciarum quatuor milia [...bitarum] ipsis pro eorum dotibus a preffato. Genitore nostro solvantur per eundem dominum patrem nostrum in partibus istis nobis et eisdem inffanti et domine Blance per competencis commutacionis seu compensacionis admittende modum et formam ipsa quantitas (Repetit a l'original) quator milium unciarum per prelibatum dominum regem in dictis Aragonum partibus inffallibiliter exolvatur in promissis terminis et conventis deducenda quippe de dictis octo milibus marcharum argenti conventis et promissis nobis per dictum dominum regem pro nostris predictis dotibus ut preferitur. Cum preffata solucionum commutato seu compensatto faciendam tam memoratis inffanti

Raymundo Berengarii et dominice Blance quam nobis propter evita-
viarum discrimina et destinaciones nuciorum varios et insuper super tuosus
evidentissime cedat comodior et faciliior habet quidem hinc me satisfaccio
provenire. Et in casu quoque quod preffata solucio dotalium quantitatum
pecunie regio placito et dictis infanti Raymundo Berengarii et domine Blance
grata proveniat et illam fore providerint faciendam dictum procuratorem
nostrum sollempniter constitutum ad tractandum huiusmodi commutacionis et
compensacionis solucionum ipsarum instantius prossequendum et ad
preffatum dominum regem heredesque suos quietandum et liberandum de
dictis unciarum quatuor milibus ex summa octo milium marcharum argenti
debitarum nobis ut premititur deducendis et scripta de quietacionem ipsam
faciendum et fieri faciendum ad predicti domini regis cautelam prout fuerit
opportunum. Salvo et reservato nobis jure petendi integro restante nobis et
debitam peccunie quantitatem quem ultra dicta quatuor milia unciarum usque
ad integram quantitatem octo milium argenti debarum nobis ut superius est
expressum fore si quid dinoscitur et detinerit in qua restanti peccunia nullam
per premissum commutacionis et compensacionis dictarum solucionum trac-
tatum firmatum fortasse aut eciam non firmatum. Nobis volumus preiudicium
generari. Dantes preterea et concedentes sepe dicto archidiacono procuratori
nostro plenam generalem et liberam potestatem et auctoritatem omnimodam
premissa omnia et singula pro nobis petendi tractandi, ordinandi, complendi
et expediendi tam cum predicto domino rege et ab ea quid cum memoratis
inffante Raymundo Berengario et domina Blanca, carissimis fratribus
nostris, et eorum quolibet nec non et ipsum dominum regem quietandi in
expedientibus casibus predistinctis. Et nos in super ad prescriptorum
observancia prout scripta sunt heredes quippe et bonarum effectualiter
obligandi et omnia demum et singula in premissis et premissorum quolibet
tractandi, ordinandi, petendi, agendi, recipiendi, promitendi et favendi que

quilibet verus et legitimus procurator in hiis et eorum quolibet tractare, agere, facere, promittere, ac procurare deberet et posset etiam si in predictis vel predictorum aliquo mandatum nostrum exigeretur forsitam [...]. Et que nos hiis et horum quolibet et presentes demum facere possemus aut etiam deberemus promittentes insuper sub ypotheca bonorum nostrorum omnium. Nos super gratum, ratum et firmum habere atque tenere quicquid per predictum archidiachonum procuratorem nostrum in premissis

pagina 70

et premissorum quolibet tractatum, ordinatum, actumque fuerit pariter atque gestum presente preffato domino principe Tarentino domino patre nostro conseciente ratificante et acceptante omnia et singula supradicta et infrascripta ac nobis auctoritatem prestante in premissis et quolibet premissorum infrascripto notario Ricardo de Angelo de Terramonto publicus apostolica auctoritate notario persona publica promissiones, obligaciones, ratificacionem et acceptacionem predictas nomine et pro parte omnium cuius et quorum interest vel interesse poterit solempniter legitime stipulante. De quibus omnibus ut fides habeat indubia et pro cautela etiam singulorum quorum interest et poterit interesse presens procuracionis scriptum quod sub pendentibus sigillis nostris fieri iussimus factum est per manus predicti notarii Ricardi, publici apostolicam auctoritate notarii, eius signi et subscripcione munitum.

Data Neapoli anno Domini millesimo CCC° vicesimo no no, die quinto mensis maii, duodecima indicionis. Et ego qui supra Ricardus de Angelo de Teramonto publicus apostolica auctoritate notarii predictis interfui una cum Reverendo in Christo patre domino Theobaldo, Dei gracia episcopo castellanetensis dicti illustris principis Tarentini cancellario, domino Odoardo, milite, Petro Dompna Romate ducco surrentino, nobili et circuspecto viro iudice Francisco de Montecaneoso, iudice et consiliario dicti domini principis

Tarentini, discretis viris dompno Petro de Cellario et magistro Petro Lombardo de Rove^{11a}. Testibus ad predicta vocatis specialiter et rogatis et ea omnia et singula de mandato et voluntate predicti domini Dispoti ac preffate domine consortis eius proprio signo signari rogatus Ricardus.

Sig(signe)num Berengarii de Ripullo, justicie Valencie in civilibus qui viso originali instrumento huic translato auctoritatem suam prestitit et decretum.

Sig(signe)num Petri de Acrimonte, notarii publici Valencie et curie eiusdem pro Jacobi Scribe qui auctoritatem dicti justicie eius jussu in hoc translato apposuit et scripsit.

Sig(signe)num Petri de Calciata, notarii Valencie publici qui hoc fideliter translata fecit et cum suo originali diligenter comprobavit, die et anno in prima linea contentis.

DOCUMENT N. XIII.

1330, març, 27. València.

Carta de l'Infant Ramon Berenguer, fill del rei Jaume, recordant als habitants d'Ontinyent l'obligació de pagar cada any 1.500 sous, en dos terminis, per Sant Joan i Tots-Sants. A.M.O. Pergamins. n. 13. Llatí.

Original. B.E.

Mides: 245x179 mm.

Lletra: Gòtica catalana.

Pagina 71

DOCUMENT N. XIII.

Nos infans Raymundus Berengarii, illustrissimi domini Jacobi clare memorie regis Aragonum filius, comes Montanearum de Prades, intellecto qualiter in generali curia n'ir er in civitate Valencie, per illustrissimum

dominum Alfonsum, regem Aragonum fratrem nostrum karisimum, celebrata, extitit super solucionibus questiarum, villarum et locorum rel ni Valencie noviter facte ordinacio inter cetera continens et comprehendens quod vos homines et universitas loci de Ontinyen, anno quolibet solvatis pro questia ordinaria dicti loci, mille quingentos solidos regalium Valencie, solvendos per duos terminos medietatem vic elicit in festo beati Johannis mensis junii, reliquam autem medietatem in festo Omnium Sanctorum.

Ideo servare volentes ordinacionem predictam, ex certa sciencia tenore huius cal te nostre ratificamus et confirmamus eandem quo ad solucionem questie dicti loci, ita quod vos, dicti homines et universitas teneamini de cetero dare nobis vel cui voluerimus, pro questia ordinaria dicti loci, in terminis supradictis, mille quingentos solidos supradicti os et non ultra, rogantes inclitam infantissam dominam Blancham, consortem nostram karissimam, cui redditus et proventus et quedam alia jura ad nos in dicto loco spectancia, pro sustentacione sumptuum sue camere assignavimus ac mandantes procuratori baiulo, collectori et aliis quibusvis oficialibus, presentibus et futuris, quod huiusmodi ratificacionem ac confirmacionem super solutione prefate questie, vobis observent et faciant inviolabiliter observari.

In cuius rei testimonium, presentem cartam vobis fieri jussimus et sigilli nostri appendicii munimine roborari.

Data Valencie, sexto kalendas apriliis, anno Domini millesimo trecentesimo tricesimo.

DOCUMENT N. XIV.

1333, desembre, 11. València.

Document en què el bisbe de València, Berenguer Gomir exigeix a les

viles d'Ontinyent, Bocairen i Biar el pagament d'un homenatge de 13.000 sous, en nom de l'Infant Ramon Berenguer.

A.M.O. Pergamins. n. 14. Llatí.

Original. Arnau de Casesveyles, notara. Trencat.

Mides: 390x298 mm.

Lletra: Gòtica catalana.

DOCUMENT N. XIV.

Noverint universi:

Quod [Berengarius Gomir...] Reverendi patris et domini, domini Raimundi, divina providencia Valencie Episcopi [...] anno Domini trecentesimo tricesimo primo, clauso et

Pagina 72

subsignato per me notarium infrascriptum, attendens quod Adam de Castellario et Guillelmus de Valles vicini de Ontinyen [...] syndici et procuratores universitatis eiusdem loci de Ontinyen, et Michael Ferre et Bartholomeus Serrador, vicini loci de Bocayren, syndici et procuratores universitatis eiusdem loci de Bocayren omnes in simul et quisque eorum insolidum, nomine suo proprio ac eciam nomine sindicatum predictorum et ex potestate ipsis tradita in eisdem se, obligarunt domino Episcopo supradicto sive dicto Berengario Gomir, procuratori suo et nomine eiusdem domini Episcopi, recipienti cum publico instrumento, juramento et homagio vallato, quod fuit confectum decimo kalendas julii, anno tricesimo secundo proxime transacto, clausuro et subsignatum, per me notarium infrascriptum causa in eo laciis expressata, scilicet, quod in causa, quo dictus dominus,

episcopus, haberet recuperare ab inclito infante domino Raimundo Berengarii sue ínclita domina Blanca, Dei gracia Romaní d'Espina eius consorte, illos decem mille triginta unum solidos et tres denarios monete ragalium Valencie, quos idem dominus episcopus de presenti, tunc tradidit ipsis domino infanti et domine d'Espina in peccunia numerata. Et quos dicto domino infanti debebat dare et tradere per cartam sive mandatum reverentissimi patris et domini, domini Johannis, divina providencia patriarche Alexandrini, in Pesto Omnium Sanctorum, tunc proxime secuturo, servatis tamen aliquibus condicionibus per illustrissimum dominum regem Aragonum prelati et clericis provincie Terracone prout hec et alia in dicto obligtorio instrumento latius denotatur. Cumque ille canus cessaverit et per consequens cesset obligacio supradicta. Idcirco, dictus Berengarius Gomir, auctoritate procuracionis jamdicte, in qua est sibi atributa, potans subscripta et alia faciendi, ut [...] absolvit omnes predictos Adan de Castellario et Guillerimum de Vallés, Michaelem Ferre et Bartholomeum Serrador, nomine eorum proprio ac eciam nomine universitatum superius contentarum, ab obligacione sacramento et homagio supradictis et omnibus aliis in quibus essent racione previa dicto domino episcopo obligati ipsisque eddidit quitias ex inde et penitus absolutos. Ac eciam instrumentum jamdicte obligacionis cum nondum in formam publicam esset redactum, mandavit per me infrascriptum notarium presencia subscriptorum testimonium cancellari. In cuius rei testimonium presens instrumentum publicum ipsis quibus super nominibus fieri iussit per ne notarium infrascriptum, ad habendam memoriam rei jeste.

Quod fuit actum Valencie tercio idus decembris, anno Domini millesimo trecentesimo tricesimo tercio.

Sig(signu)m Berengarius Gomir, procuratoris predicti, qui hec concedo et firmo. Presentibus testibus:

Bernardo de Morella, cive Valencie, et Roderico de Remolins, vicino et baiulo loci de Almenara.

Sig(signum) mei Arnaldi de Casesveyles, auctoritate Regia notarii publici per totam dominacionem illustrissimi principis domini Regis Aragonum qui hec scribi, feci et clausi, loco, die et anno superius annotatis.

Pagina 73

DOCUMENT N. XV

1350, desembre, 2. Xàtiva.

Document que narra la reunió celebrada a Ontinyent el 28 de novembre del mateix any, on es llegeix una carta de Garcia de Loriz del 9 d'octubre i on es comunica a les viles d'Ontinyent, Bocairen i Biar que, segons Pere III, a la data de 2 de setembre, des de Perpinyá, deuen prestar jurament a Berenguer de Vilaragut.

A.M.O. Pergamins. n.15. Llatí i valència.

Original. Andreu Cabrera, notari. Trencat.

Mides: 614x775 mm.

Lletra: Gòtica catalana amb influència bastarda.

DOCUMENT N. XV.

Noverint Universi Quod die jovis, intitulata quarto nonas decembris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo, ora prime, Raymundus Fuesterii, syndicus iconomus et procurator universitatis et loci de Ontinyen, ut constat de dicto sindicato cum público instrumento, cuius tenor sequitur in hunc modum.

Pateat universis presentibus et futuris, quod die dominica intitulata quarto kalendas decembris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo. Guillermus Marchi, justicie de Ontinyen, Dominicus Damos, Dominicus Gizbert, tenens locum, Jacobi Tortosa, jurati dicti loci, Johannis Blasquo et Raymundus Constanti, tenens locum, Berengarii Marchi,

consiliarii, Guillelmus de Montemaior, Guillelmus d'Antist, senior, Bertomeus Gater, Miguel Guillelmus Feliu, Petrus d'Ademuz, Raymundus Totorella, Petrus Gater, Raymundus Spanyol, Jacobus de Luixma, Natalis Cirera, Arnaldus d'Antist, filius quondam Dominici d'Antist, Nicolaus Gabialda, Miguel Binefar, Dominicus Torremocha, Petrus de Sperandeu, Raymundus Cirera, Arnaldus Perelló, Bartolomeus d'Ivorra, Antonius de Sperandeu, Matheus Cocorella, Miguel de Monfort, Dominicus Pascasii, [Migue]] Blasquo, Arnaldus Olzina, Johannes de Luixma, Dominicus Lazaro, Bernardus d'Ivorra, Petrus Guillem, Miguel Nadal, Raymundus Febrer, Dominicus de Sperandeu, Petrus Latorre, Raymundus Cirera, Bartholomeus Gomez, Petrus d'Alfambra, Dominicus Fortunyo, Bartholomeus Saragoca, Petrus Villar, Bernardus Simó, Petrus Gizbert, Matheus Cirera, Arnaldus Giz bert, Guillelmus Guerau, Dominicus Cervera, Johannes de Montalt, Johannes Donat, Andreas Berbegal, Gullermus Guerau, Dominicus Navarro, Bartholomeus Pineda, Bernardus Bononat, Dominicus Daroca, Petrus Blasquo, Raymundus Codonyes, Lazarus Ferrero, Petrus Maestre, Petrus de Deu, Egidius de Codonyes, Simonus Martí, Mathias Joffré, Berengarius Donat, Guillelmus Cubelles, Mathias Cervera, Johannes Vaylls, Bernardus d'Antist, Guillelmus d'Antist, Guillelmus d'Arbuixech, Dominicus Ortiz, Jacobus Gisbert, Raymundus Ferrer, Bartholomeus de Codonyes, Bartholomeus Barberá, Dominicus Castelló, Geraldus Albert, Paschasius Lop, Pasquasius Miguel, Bernardus Cirera, Jacobus d'Alarich, Dominicus Navarro, Sancius Navarro, Miguel Cetina, Guillelmus Revert, Beren garius Perpinyá, Sancius Binesfar, Jacobus Tortosa, Raymundus Eymerich, Dominicus de

Pagina 74

Sperandeu, Sancius Polo, Petrus Donat, Johannes de Fontibus, Jacobus Serrano, Guillelmus de Montpaho, Poncius de Castrofollito, Petrus

Pastor, Miguel d'Arbuixech, Petrus Deinómine,, Guillelmus Donat, Berengarius çaffabrega, Raymundus de la Torre, Petrus Gebelli, Laurencius de Conqua, Marchus d'Ivorra, Petrus Selva, Vincencius d'Ivorra, Anthonius d'Alfambra, Bonetus Amoros, Petrus Portadora, Sthepanus Juliá, Anthonius Blasquo, proceres dicti loci existentes in ecclesia beate Marie dicti loci una cum aliquibus proceribus dicti loci, in multitudine copiosa facientes universitatem consilio congregato in predicto loca cum roce rube et preconiiis, ut est moris consilium congregati. Attendentes recepisse quartam litteram venerabilis Garsie de Lork, militis, consilarii domini regis regentisque officium procuracionis generalis regni Valencie pro domino rege patente et in dorso eiusdem sigillo officii eiusdem sigillatam tenoris sequentis:

De nos, en Garcia de Lork, cavaller et conseller del senyor rey et, per aquell mateix senyor, regent l'offici de la procuració general del regne de València: Als amats los jurats et prohómens et universitat de Ontinyen, de Bocayren et de Biar, et als singulars de les dites universitats, salut et dilecció.

Certiffican-vos nós haver reebuda una carta del senyor rey, en paper escrita patent et en lo dors d'aquella ab lo sagell acostumat del dit senyor rey sagellada, la tenor de la qual és aital:

Petrus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sardinie e Corsice, comes- que Barchinone, Rosilionis et Ceritanie, fidelibus nostris iudix et probis hominibus ac universitatibus locorum d'Ontinyen, Bocayren et de Biar, et ipsorum universitatum et singularibus, salutem et gratiam bene vos scire credimus qualiter dicta loca nobili Berengario de Vilaracuto quodam cum iuridiccione alta et baxa, ad eius vitam et suis post eius obitum, cum civili iuridiccione tantum, certo titulo duximus concedenda. Verum cum dicta loca que nobis pretextu dampnate preterite unionis, cui dictus nobilis quodam adhesit multipliciter dederimus nobili Berengario de Vilaracuto eisdem

Berengarii quondam filio tantum cum iurisdictione civili Et propterea deceat que per vos dicto Berengario seu eius matri; aut tutori seu manumissoribus dicti nobili quondam tantum pro redditibus locorum predictorum homagium prestetur et nobis seu cui loco nostri volueritis pro aliis que nobis retinuimus in dicta donacione, et que nobis pertinent in locis eiusdem; et que dicta donacione imperpetuum comprehenduntur prestetur homagium et fidelitatis eciam iuramentum. Id circo vobis et vestrum cuilibet dicimus et mandamus expresse districtius iniungentes quatenus modosa quaquumque tarditate rejerta dicto nobili seu eius matri vel tutori aut dictis manumissoribus pro redditibus antedictis. Et dilecto consiliario nostro Garsie de Lork militi, regenti officium procuracionis regni Valencie, quem cum presenti ad hoc procuratorem nostrum certum et specialem ducimus ordinandum, pro omnibus aliis nobis retentis seu que non comprehenduntur el donacione jam dicta homagium et fidelitates iuramentum prestetis nostro nomine et pro nobis, et hoc aliquatenus non mutetis; si iram et indignacionem nostram cupitis evitare [...] nos cum presenti tanquam rex princeps et dominus, ad quem dicta loca ferunt pleno jure et justo titulo ut premititur devoluta; ab omni homagio et iuramento per vos prestitis dicto nobili Berengario de Vilaracuto quondam; ex nostre regie potestatis plenitudine cum presenti absolutos et quicquid appellamus; et absolvendi vos presencialiter ab ipsis, dicto regenti officium procuracionis damus et conferimus plenissi-

Pagina 75

mam potestatem. Nos enim super predictis et dependentibus incidentibus ac emergentibus, quomodolibet ex eisdem comitentes dicto nostro consiliario, cum hac eadem plenarie vices nostras iniungimus eidem que si circa hoc presens mandatum nostrum exegendum negligentes fueritis seu remissi, ad hec nos fortiter et districte compellat.

Data Perpiniani, nonas septembris, anno domini millesimo CCC°

quingagesim Rex Petrus.

Et com nós, occupat de diverses affers del senyor rey et per lo poder per aquell senyor a nós donat en la dita carta expresament, dihem et manam en pena de mil moravetins d'or pagadors per cascun deis dits lochs et universitats al dit senyor rey del béns vostres et de les dites universitats que dins VI dies primers vinents et continuament comptadors, après recepció de la present cascun de vos, lo és, cascuna universitat dels dits lochs hajatz tramés a nós procuradors o síndichs per fer a vos en loch del dit senyor rey los dits homenatges et sacrament de feultat contenguts en la damunt dita carta real et segons continéncia et tenor de la dita carta, los quals síndichs et procuradors hajen plen poder en lurs sindicats et procuracions de fer el loch et en nom de cascun dels dits [...] et universitats d'aquells lo dit homenatge et sacrament de feultat, et ni:, no mudets. En altra manera, certifficamvos que nós auríem de vós et de cascun dels dits lochs et universitats d'aquells les dites penes, a obs del dit senyor rey. Et noresmenys proceyrien contra vos [...1 dits lochs et universitats segons que per justícia seria fehedor.

Data in civitate Xative, septimo idus octobri, armo Domini millesimo trecentesimo quingagesimo. Vidit Petrus.

Id circo ratificantes et confirmantes quascumque procuraciones et sindicatos, per nos et universitatem et [...] predictum quibusvis presens actenus factis nuch de presenti fece runt constituerunt et ordinarunt certum et specialem procuratorem sindicum et actorem sum, et dicte universitatis et loci de Ontinyen et singularium eiusdem ac generalem vos Raymundum Fusterii vicinum dicti loci presentem [...] procuracionem sive sindicatum sci pientem ad faciendum et prestandum loco eorum et pro eis, et universitate predicta et singularium eiusdem preffato venerabili Garsie de LoriÇ regentis officium procuracionis generalis regni Valencie loco et nomine dicti domini regis, et pro ipso homagium et fidelitatis juramentum, pro hiis que dicto

domino regis pertinent, in dicto loco de Ontinyen, et que pre fatus dominus rex retinuit in dicta donacione, per eum facta dicto nobili Berengario de Vilaracuto filio quondam dicti nobilis Berengarii de Vilaracuto, de dicto loco de Ontinyen, cum iurisdictione civili, et quam in dicta do[nacione] minime comprehenduntur segun dum formam continenciam, et tenorem dicte universitatis consilii et singularium eiusdem, a dicto domino rege et vel a dicto venerabili Garsie de LoriÇ regenti predictum officium procuratori generalis loco et nomine preffati domini regis absolucionis homagium et fidelitatem juramentum per nos et universitatem et consilium dicti loci de Ontinyen et singula res eiusdem vel sindicum ipsius universitati facti et prestiti dicto quodam nobili Berengario de Vilaracuto in eius vita racione dicti loci de Ontinyen. Et dederunt et concesserunt dicto procuratori yconomus seu sindico eorum in et supra predictis et quolibet premissorum; totum locum eorum et dicti loci et universitate de Ontinyen et singularium eiusdem et plenarie vicis eorum dictum homagium et fidelitate juramentum prestandi et faciendi et absolucionem et diffinicionem homagii et fidelitate, juramenti per eos et dictam universitatem

Pagina 76

de Ontinyen, dicto Berengario de Vilaragut facto petendi et obtinendi. Et generaliter omnia alia universa et singula in et super predictis et quolibet premissorum et aliis ab eisdem dependentibus incidentibus seu emergentibus faciendi et libere exercendi que verus illimus procurator yconomus vel syndicus legitimus constitutus facere potest et debet, et que merita predictorum postulant et requirent et que ipsi constituentis et dicta universitas et singulares eiusdem facere possent si ad essent, ac eciam sit alia fuerint quod de iure vel de facto alium mandatum exigent speciale licet fuerint graviora quam superius expressata liberam in generalem administracionem, vobis in predictis et qualibet premissorum in et super

predictis omnibus et singulis et dependentibus ex eisdem [...] concesserunt. Ratum, gratum et firmum promisserunt havere perpetuo quidquid per eum in predictis omnibus et singulis et circa ipsis, actum, factum, gestum sive eiam procuratum fuerit nulloque tempore revocabitur, sub bonorum eorum omnium obligacione, et universitate predictae.

Quod est actum in Ontinyen, die et anno in prima linea contentis.

Sig (signe) num Marchi, justicie de Ontinyen. Signa (signe) Dominici Damos, et Dominici Gisbert tenens locum, Petri Marchi, jurati dicti loci. Signa (signe) Johannis Blasii et Raymundi Constanti, tenens locum, Berengarii Marchi, consiliarii. Sig (signe) num Guillermi Montemaiori. Sig (signe) num Guillermi D'antist. Sig (signe) num Bartholomeo Gacet. Sig (signe) num Michaelis Quiliç. Sig (signe) num Guillermi Feliu. Sig (signe) num Petri de Ademuz. Sig (signe) num Raymundi Torrella. Sig (signe) num Johannis Cotorella. Sig (signe) num Petri Gacet. Sig (signe) num Raymundi Spanyol. Sig (signe) num Jacobi de Luixma. Sig (signe) num Natalis Cirera. Sig (signe) num Arnaldi d'Antist. Sig (signe) num Nicolay Gavalda.

Sig (signe) num Miquelis Bineffar. Sig (signe) num Dominici de Terramocha. Sig (signe) num Petri de Sperandeu. Sig (signe) num Raymundi Cirera. Sig (signe) num Arnaldi Perello. Sig (signe) num Bartholomeo d'Ivorra. Sig (signe) num Antoni de Sperandeu. Sig (signe) num Miquelis de Monfort. Sig (signe) num Dominici Paschasio. Sig (signe) num Miquelis Blasco. Sig (signe) num Bernardi Olzina. Sig (signe) num Johannis de Luixma. Sig (signe) num Dominici Lazaro. Sig (signe) num Bernardi d'Ivorra. Sig (signe) num Petri Guillermi. Sig (signe) num Miquelis Nadal. Sig (signe) num Raymundi Febrer. Sig (signe) num Dominici de Sperandeu. Sig (signe) num Petri Satorre. Sig (signe) num Raymundi Cirera. Sig (signe) num Bartholomei Gomiz. Signum Petri d'Alfambra. Sig (signe) num Dominici Fortunyo. Sig (signe) num Bartholomei Saragoça. Sig (signe) num Petri Villar.

Sig (signe) num Bernardi Simonis. Sig (signe) num Petri Gisbert. Sig (signe) num Mathei Cirera. Sig (signe) num Arnaldi Gisbert. Sig (signe) num Guillermi Cervera. Sig (signe) num Johannis de Montalt. Sig (signe) num Johannis Donat. Sig (signe) num Andrea Berbegal. Sig (signe) num Guillermi Guerau. Sig (signe) num Dominici Navarro. Sig (signe) num Bartholomeo Pineda. Sig (signe) num Berengario Bononat. Sig (signe) num Dominici Daroqua. Sig (signe) num Petri Blasquo. Sig (signe) num Raymundi Codonyes. Sig (signe) num Lazari Ferrero. Sig (signe) num Petri Maestre. Sig (signe) num Petri de Deu. Sig (signe) num Egidii de Codonyes. Sig (signe) num Simonis Martí. Sig (signe) num Mathei Joffré. Sig (signe) num Berengarii Donat. Sig (signe) num Guillermi Cubelles. Sig (signe) num Mathei Cervera. Sig (signe) num Johannis Valls. Sig (signe) num Bernardi d'Antist. Sig (signe) num Guillermi d'Antist. Sig (signe) num Guillermi d'Arbuixech. Sig (signe) num Dominici Ortiz. Sig (signe) num

Pagina 77

Jacobi Gisbert. Sig (signe) num Raymundi Febrer. Sig (signe) num Bartholomeo Codonyes. Sig (signe) num Bartholomeo Barberá. Sig (signe) num Dominici Castillo. Sig (signe) num Geraldi Albert. Sig (signe) num Pascasii Lop. Sig (signe) num Paschasii Miguel. Sig (signe) num Berengarii Cirera. Sig (signe) num Jacobi de Alarice. Sig (signe) num Dominici Navarro. Sig (signe) num Simoni Navarro. Sig (signe) num Miguelis Cetina. Sig (signe) num Guillermi Revea. Sig (signe) num Berengarii Perpinya. Sig (signe) num Simoni Binefar. Sig (signe) num Jacobi Tortosa. Sig (signe) num Raymundi Eymerich. Sig (signe) num Dominici de Sperandeu. Sig (signe) num Sancii Polo. Sig (signe) num Petri Donat. Sig (signe) num Johannis de Fontibus. Sig (signe) num Jacobi Serrano. Sig (signe) num Guillermi Montpaho. Sig (signe) num Poncii de Castrofellito. Sig (signe) num Petri Pastor. Sig (signe) num

Miguelis d'Arbuixech. Sig (signe) num Petri Deinomine. Sig (signe) num Guillermi Donat. Sig (signe) num Berengarii çafabrega. Sig (signe) num Raymundi de la Torre. Sig (signe) num Petri Gebelli. Sig (signe) num Laurencii de Conqua. Sig (signe) num Marchi d'Ivorra. Sig (signe) num Petri Selva. Sig (signe) num Vincencii d'Ivorra. Sig (signe) num Anthoni d'Alffambra. Sig (signe) num Boneti Amoros. Sig (signe) num Petri Portadora. Sig (signe) num Stephani Juliá. Sig (signe) num Anthoni Blasco, predictorum qui hec laudamus, concedimus et firmamus.

Testes huius rei sunt sunt Petrus Bertrán, Andreas de Castellario, junior, Ferdinandus Gomk et Egidius Poncii, vicini de Ontinyen.

Sig (signe) num Andree Castellario, notarii publici auctoritate nobilissimi viri, at domini (repetit a l'original) Berengarii de Vilaracuto, quondam domini et baronie de Ontinyen, per totam terram et dominacionem suam et curia regentis dicti loci de Ontinyen, qui hoc scripsit cum supraposito in XX linea ubi dicitur «afers» et cum supraposito eciam in XXV linea ubi dicitur, sibe sindicatum recipientem, et eciam est supraposito, in XXXIII linea ubi legitur circa ipsis actum, factum, gestum, et eciam cum supra posito in XXXV linea ubi dicitur Johannis Cocorella, Petri Gaceti, Raymundi Spanyol, Jacobi de Loixma; clausit.

Constitutus personaliter in civitate Xative coram presenciam venerabilis Garsie de Lork, militis, consilarii domini regis regentisque officium procuratoris generalis regni Valencie, pro dicto domino rege, et ad predicta et infrascripta specialiter delegati et deputati et procuratoris constituti, per dictum dominum regem; prout in dicta littera regia inserta, in predicto sindicato continetur. Et in presenciam mei notarii et testium infrascriptorum; ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum, dictus Raymundus Fusterii nomine proprio et nominibus predictis requisivit, dictum venerabilium Garsiam de Lork que auctoritate et potestate el atributa per predictum dominum regem, in

predicta litera regia inserta in dicto sindicato absolveret ipsum, et dictam universitatem, et consilium et singulares dicte universitatis de Ontinyen a juramento fidelitatis et homagio per dictam universitatem et consilium de Ontinyen prestito et facto dicto nobili Berengario de Vilaracuto deffuncto, racione dicti loci de Ontinyen secundum continenciam et tenorem litere dicti domini regis. Cum ipso Raymundus Fusterii dicto nomine esset paratus facta dicta absolucione facere et prestare dicto venerabili Garsie de Lork loco, et in nomine dicti domini regis, et pro ipso juramentum fidelitatis et homagium, secundum dicte litere regie formam continenciam et teno-

Pagina 78

rem. Et prefatus venerabilis Garsias de LoriÇ regens officium procuracionis generalis regni Valencia et delegatus preffatus auditis predictis. auctoritate et potestate sibi tradita et collata sibe concessa per preffatus dominum regem in predicta litera regia inserta in predicto sindicato, et loco, et nomine dicti domini regis, absolvit et absolutos et quicios fecit et appellavit, dictum Raymundum Fusterii presentem et stipulantem dictis nominibus et eorum quolibet, et dictum consilium et universitatem de Ontinyen et singulares eiusdem, nunch et in perpetuum ab omni homagio et juramento fidelitatis per dictum Raymundum Fusterii et universitatem et consilium de Ontinyen et singulares eiusdem, vel per quemcumque aliud vel alios loco eorum factis et prestatis dicto nobili Berengario de Vilaracuto defuncto racione dicti loci de Ontinyen. Et facta dicta absolucione preffatus Raymundus Fusterii nomine eius propio et nomine eciam universitatis et proborum hominum et consilii dicti loci de Ontinyen, et singularium eiusdem, et auctoritate et potestate eidem Raymundo Fusterii tradita et concessa in dicto eius sindicato et procuratorio instrumento et vigore eiusdem prestitit et

fecit juramento fidelitatis super Sancta MI° Dei Evangelia manibus eius corporaliter tacta, et eciam homagium, ore et manibus comendatum, dicto venerabili Garsie de LoriÇ commissario et procuratori supradicto, et in posse et manibus eius, et loco et nomine prefati domini regis et pro ipso domino rege dictum juramentum fidelitatis, et homagium, a dicto Raymundo Fusterii, dictis nominibus et eorum quolibet recipienti et stipulanti, ratione dicti loci de Ontinyen, et pro hiis super quibus dictus dominus rex sibi retinuit super dicto loco de Ontinyen, in dominacione per eum facta de dicto loco de Ontinyen prefato nobili Berengario de Vilaracuto, et que dicto domino regi pertinent vel pertinere debent in predicto loco de Ontinyen, et que eciam in prefata donacione minime comprehenduntur secundum formam continenciam, et tenorem litere sibe carte regie inserte in predicto sindicato, quibus sacramento fidelitatis et homagium predictum Raymundum Fusterii dictis nominibus, et eorum quolibet factis prestitis et per dictum venerabilem Garsiam de LoriÇ, loco et nomine predicti domini regis et pro ipso receptis et acceptis sub forma predicta, et in predicta litera regia contenta, prefatus Raymundus Fusterii nominibus prelibatis et eorum quolibet, sub virtute prestiti juramenti fidelitatis et homagii promisit obedire et parere dicto domino regi et servare et tenere, predicto domino regi, omnia universa et singula contenta in pre inserta litera regia, et retenta, per dictum dominum regem quondam nobilis Berengarii de Vilaracuto, et eciam omnium ea que per forum Valencie, et de jure et consuetudine et alia ipse et dicta universitas; et consilium et singulares loci predicti de Ontinyen debent tenentur, et sunt astricti, et obligati servare pretextu dicti juramenti fidelitates et homagii et ratione ipsorum prout fideles naturales dicti domini regis facere et servare, per dictum juramentum fidelitatis et homagium, et alium sunt astricti et obligati servare et tenere. Quibus per actis dictus Raymundus Fusterii dictis nominibus peçiit sibi de predictis fieri publicum instrumentum notarium

infrascriptum ad perpetuam memoriam. Et ad juris sui et prelibati loci consilii et universitatis de Ontinyen et singularium eiusdem conservacione.

Quod est actum in civitate Xative die ora et anno in prima linea annotatis.

Presentibus testibus ad predicta convocatis et rogatis venerabilibus Petro d'Almanario, juriperito, Petro Davidis et Petro Valenti et Berengario Burgera et Petro Vilabrex, notari civibus civitatis Xative.

Pagina 79

Sig (signe) num mei Andree Cabrera, auctoritate regia publici notari, per totam terram et dominacionem domini regis Aragonum, regentisque scribaniam curie procuracionis citra quarum, qui predictis interffui, et habet a libro dicte curie, ad requisicionem dicti Raymundi Fusterii sindici predicti in publicam formam abstraxi et scripsi cum raso in prima linea ubi dicitur Raymundus et in linea ubi dicitur Jacobi, et in linea VI ubi viditur Navarro, et in linea IX ubi continetur Laurencius, et in linea XIII ubi legitur de, et in linea XXIII ubi notatur al dit, et in linea XXV, ubi scribitur contenguts et cum supraposito in XXXVII linea ubi dicitur eorum et in eadem linea ubi continetur Guillermi, et cum raso linea XXXVIII ubi legitur [...] et cum supraposito in linea XLVIII linea ubi inspicitur Petri, et cum superposito in linea LXI ubi dicitur nobili et clausi.

DOCUMENT N. XVI.

1353, maig, 4. Ontinyent.

Carta de Joan de Solana donant llicència al justícia perquè pogués absoldre tant causes civils com criminals, exceptuant-ne aquelles que suposen penes de mort o mutilació. Aquest document en duu inserit altre de Pere IV de 1'11 d'agost de 1350.

A.M.O. Pergamins. n.16. Llatí.

Original. Joan d'Olito, notari. B.E.

Mides: 395x299 mm.

Lletra: Gòtica catalana.

DOCUMENT N. XVI

Noverint universi: Qod nos Johannes de Solanis, tenenslocum venerabilis Roderici Didaci, milites, legum doctoris, consilarii et vicecancellarii illustrissimi domini regis Aragonum et pro eodem baiuli regni Valencie generalis, auctoritatem et potestatem per predictum dominum regem, dicto baiulo generali traditis et impensis cum carta sua continenciem subsequentis:

Nos Petrus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice comesque Barchinone, Rossilionis et Ceritanie, quia de industria legalitate ac circumspiccione provida nostri dilecti consilarii et vicecancellarii nostri Rodderici Didaci, militis, baiuli regni Valencie generalis gerimus plenam fidem cum presenti littera nostra damus et concedimus vobis licenciam et plenarium potestatem Quod vos vise et nomine nostro possitis superjuribus nostris tam civilibus quam criminalibus cum hiis qui ad ea teneantur vel obligan aut condempnati fuerint transhigere et pacisci composiciones et avinencias facere pro illis quantitate seu quantitibus peccunie quibus vobis visum fuerint faciendum et inde absolucionis nostro nomine facere et firmare Nos enim quascumque diffiniciones et absoluciones super predictis feceritis ex nunc pro tunc laudamus, aprobamus ac presencium serie confirmamus ipsasque habere volumus roboris firmitatem excipimus tamen et excludimus

Pagina 80

a presenti concessione cristianos qui pro eorum delictis penam mortis vel mutilacionem membrorum debeant sustinere quoniam illos in presenti concessione volumus comprehendi, mandantes justiciis aliisque officialibus nostris vel eorum loca tenentibus, presentibus et futuris, quod absoluciones

et diffinitiones ut premittitur per vos fiendas teneant et observent ac teneri faciant et servari et non contravenient aliqua ratione. In cuius rei testimonium presentem inde fieri iussimus nostro sigillo munitam.

Data Barchinone, tercio idus augusti anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo. B. Exi: Componius vobiscum juratis et probis hominibus universitatis ville de Ontinyen super illa pena Çentum morabatorum auri que vobis imposita fuit per dictum venerabilem baiulum generalem eo quia contra regiam provisionem conabamini ut dicitur inibere ne jus erbagii seu carneragii domino regi pertinens in et de bestiariis extraneis dictum regnum Valencie intransibus colligeretur in dicta villa de Ontinyen et eius terminis prout in quadam littera per dictum venerabilem baiulum generalem predicta de causa nobis missa que data fuit Valencie XV° kalendas decembris, anno Domini millesimo CCC^o quinquagesimo, lacius expressatur ita quod sive in vel de predictis culpabiles fueritis sive non de cetero contra vos vel aliquem ex dicta universitate seu bona vestra aut cuiuslibet vestrum minime possit fieri seu intemptari civiliter vel criminaliter questio aliqua peticio vel demanda immo vos dicti jurati probi hominis et tota universitas dicte ville de Ontinyen et eius termini et singulares eiusdem sitis a predictis absoluti perpetuo et immunes sicut melius at utilius dici, scribi et intelligi potest ad bonum et sanum intellectum, imponentes inde auctoritate predicta dicto domino regi et nobis pro ipso et aliis quibuslibet eius officialibus super predictis scilencium sempiternum confitemur tamen quod ex causa huiusmodi compositiones avinencie seu remissionis dedistis nobis voluntati nostre penitus numerando quadringentos solidos regalium Valencie unde renunciantes scienter omni excepcioni compositionis et remissionis predicte per nos vobis non facte et peccunie predicte non numerate et a vobis non habite et non recepte et doli facirnus vobis fieri per notarium infrascriptum hoc presens publicum instrumentum sigilli dicti nostri officii

appendicione munitum.

Quod est actum in Ontinyen, IIII° nonas madii, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo tercio.

Sig (signe) num nostri Johannis de Solanis, locum tenentis baiuli generalis predicti, qui hec laudamus, concedimus et firmamus.

Testes huius rei sunt: Petrus Arnaldi, vicinus Gandie, et Guillelmus de Cavalibus, notarii civis Valencie.

Sig (signe) num Johannis de Olito, regia auctoritate notarii publici Valencie et curie baiulie generalis regni eiusdem, qui predictis interfuit ea que mandato venerabilis locum tenentis baiuli generalis predicti scribi, fecit et clausit loco, die et anno prefixis, cum raso et rescripto in XVIII° ubi legitur eius.

Pagina 81

DOCUMENT N. XVII

1356, maig, 15. València.

Berenguer de Codinach exposa la carta de Pere IV, datada a Sant Mateu el 12 d'abril del mateix any, inserida ací, en qué se li se faculta per rebre 40000 «solidos barchinone» de part de les viles d'Ontinyent, Bocairen i Biar, en nom de Francesca de Vilaragut i els seus hereus.

A.M.O. Pergamins. n. 17. Llatí.

Original. Gullim Carocha, notari. B.E.

Mides: 600x520mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

DOCUMENT N. XVII

Pateat universis quod ego, Berengarius de Codinachs, consiliarius illustrissimi domini regis Aragonum, ac magister rationalis curie eiusdem, ut procurator a dicto domino rege ad infrascripta specialiter constitutus, cum publico instrumento sigillo pendenti eiusdem domini regis in vetis siricis

regalibus comunito tenoris sequentis:

Noverint universi, quod Nos, Petrus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comesque Barchinone, Rossillionis et Ceritanie, ex certa sciencia facimus, constituimus et ordinamus procuratorem nostrum certum et specialem, vos dilectum consiliarium nostrum Berengarium de Codinachs, magistrum rationalem nostre curie presentem, ad recipiendum, quitandum seu emendum, a nobili Francisca de Vilariaccuto, uxore nobilis Berengarii de Vilariaccuto quondam seu ab heredibus ipsius quondam Berengarii vel ab eorum tutore seu tutoribus aut ab aliis possidentibus loca de Ontinyen, Bocayren et de Biar. Et ad conferendum et tractandum cum eisdem seu eorum altero sub ipsa empcione, redempcione ab eisdem. Et in super ad constituendum, promittendum, exsolvendum et dandum nostro nomine et pro nobis jam dictis Francisce, heredibus, seu eorum tutore, aut tutoribus pro locis prehabitis et juribus eisdem pertinencibus. In premissis certum et jam per nos statutum precium ac eciam ordinatum seu illam peccunie quantitatem quam vobis verbotenus duximus explicandum, videlicet infra certos terminos et soluciones prout cum eiusdem melius poteritis concordare. Item ad adipiscendum et recipiendum nostro nomine et pro nobis possessionem corporalem seu quasi locorum et jurium predictorum et homagium ore et manibus comendatum ut moris est ab hominibus habitantibus et habitaturis in locis prehabitis, et quolibet eorum, et in terminis ipsorum, ac fidelitatis eciam juramentum in talibus prestari assuetum. Et de premissis omnibus et singulis instrumentum seu instrumenta publica nostro nomine et pro nobis firmandum fieri faciendum et petendum fieri ac firmari constituimus inquam vos procuratorem nostrum ad petendum, demandandum et exhigendum ac recipiendum nostro nomine, et pro nobis omnia et singula jura nobis pertinencia et competencia in dictis locis et quolibet eorumdem. Et pro

predictis dictos Francischam, heredes et tutores eorundem conveniendum, et ad iudicium trahendum, et contra eos et eorum quemlibet querimonias exponendum, jus firmandum,

Pagina 82

et pro ipsa juris firma bona nostra obligandum, et tam in agendo quam defendendo, libellum et petitiones offerendum et dandum lites quaslibet contestandum, proponendum, excipiendum, replicandum et triplicandum et per omnes juris terminos procedendum sacramentum, calumpnie, veritatis dicendi et quodlibet alterius generis iuramentum in animam nostram faciendum et prestandum. Testes instrumenta et alia probationum genera in iudicio producendum et contraproductos, producta et producenda ex adverso dicendum et obiciendum. Et sententias tam interlocutorias quam definitivas audiendum, et ab ipsis, et a quolibet gravamine illato vel inferendo, si vobis videbitur appellandum, apellos petendum et recipiendum, et appellacionum causas prosequendum, ducendum et finiendum, protestandum quoque et requirendum, et de protestatis et requisitis publicum et publica faciendum fieri instrumenta emparas sequestraciones et sententiarum execuciones que in rem transiverint iudicatam petendum fieri, et fieri etiam faciendum. Et omnia alia et singula, que in contractibus empti, et vendici, seu redemptionis, ac in lite requiruntur, et sunt fieri assueta. Preterea constituimus vos procuratorem nostrum certum et specialem ut premittitur, ad promittendum sub fide nostra regia virtute iuramenti quod in animam nostram prestari possitis, et facere super hiis complendis per nos et servandis hominibus universitatum locorum predictorum seu eorum sindicis et procuratoribus, ac ipsis universitatibus, et cuilibet eorum pro recuperatis dictis locis ullo unquam tempore dicta loca seu eorum alterum, certo tempore et statuto, vel ad in perpetuum, modo quolibet vel forma non separabimus vel segregabimus a ceptro nostro seu regali corona nec vedemus, dabimus aut alio alienabimus seu transferemus in

feudum nec alia ipsa loca seu jura eorundem filio vel filis nostris, uxore vel alie aut aliis personis, humilibus vel excelsis. Immo ipsa loca apropiata nostre corone regie penes nos et nostros succesores in regnis Aragonum et Valencie reservabimus perpétuo et annexabimus indivisibiliter ipsis regnis. Quodque infra quatuor annos proxime venturos a die celebracionis contractus pro inde fiendi et firmandi infra quos universitates ipsorum locorum et singulares earundem redimendi seu penes nos habendi ipsa loca non faciemus vel fieri faciemus aliquam demandam, exaccionem, regalium vel petitionem quovis modo vel eciam racionem locis prehabitis vel universitatibus aut hominibus earundem universaliter vel particulariter in dictis locis seu eorum terminis vel eorum altero pro nunc habitantibus vel habitaturis nec aliud ab ipsis habebimus seu exigemus nisi dum taxat redditus, exitus et sdevenimenta. Celonias et alia omnia et singula jura nobis pertinencia in dictis locis prout morís est ea recipere, colligere, levare et habere in dictis locis et est antiquitus fieri assuetum ipsis tamen nobis exsolventibus infra dictos quatuor annos quadraginta mille solidos Barchinone.

Item constituimus vos procuratorem nostrum ad concedendum et dandum licenciam vice nostra et nomine dictis universitatibus aut earum sindicis quod dictam quantitatem peccunie, quam super huiusmodi negocio nobis obtulerunt se daturos exsolvant nobis infra dictos quatuor annos videlicet anno quolibet decem mille solidos barchinone medietatem scilicet in festo beati Andree apostoli, et aliam medietatem in festo beati Johannis, mensis junii. Quoque medietatem ipsius peccunie quantitatis possint levare et habere ab ipsis met per modum seu viam interposicionis et aliam medietatem per viam cabecagii vel peyte aut alia prout ipsis hominibus visum fuerit et magis placuerit faciendum super quibus si concordet non fuerit dilectus consiliarius noster Garsias de Loril, gubernator ipsius regni Valen-

cíe, seu vos ut procurator a nobis in hiis constitutus cognoscere et discernere inter ipsos vice nostra penitus valeatis. Et in super nostro nomine et pro vobis ipsis universitatibus et singularibus earundem, auctoritate huius procuracionis remissionem generalem facere de omnibus petitionibus, questionibus et demandis ac accionibus civilibus et criminalibus quas nos habemus vel habere possimus aut movere contra ipsas universitates vel singulares earundem quavis causa, occasione quocumvis excessum seu delictorum per ipsas universitates contra nos seu nostros officiales usque ad hunc presentem diem perpetratorum vel factorum prout melius et largius dictari et fieri poterit ad ipsorum bonum, sanum et sincerum intellectum, possitis nec minus nostro nomine et pro nobis dicta loca et degentes in eisdem, deffendere et manutenere contra quascumque personas et requirere dilectum consiliarium nostrum gubernatorem dicti regni, ut faciat dictis universitatibus et singularibus earundem de omnibus et singulis personis humilibus et excelsis qui eos agravaverint vel molestaverint quovis modo expeditum juris et justicie complementum. Et nichilominus possitis in et super predictis omnibus et singulis et quolibet premissorum alium vel alios procuratorem vel procuratores ante licet contestatam vel post substituere et eum vel eos destituere et alium vel alios subrogare qui in predictis et circa premissa eandem habeant potestatem. Et demum ac generaliter omnia alia et singula in predictis et circa premissa libere facere, procurare et exercere que verus et legitimus procurator seu comissarius ad similia constitutus facere potest et debet ac que qualitates negociorum predictorum duxerint exposcenda. Et que nos facere possemus personaliter constituti. Eciam si talia sint que mandatum exhigant speciale comittentes vobis super predictis et super dependentibus ex eisdem aut connexis plenarie vices nostras. Et liberam ac generalem administracionem cum plenissima facultate sigue

promittimus vobis ac juramus per Deum et eius Sancta Quatuor Evangelia nostris manibus corporaliter tacta in posse scriptoris nostri et notarii publici infrascripti hec a nobis tanquam publice persone legitime stipulantis et recipientis, nomine et vice omnium illorum quorum interest, intererit et poterit interesse iudicio fisci et judicatura solum tum suis clausulis universis et nos semper ratum, gratum et firmum habere quicquid per nos vel per substituendos a nobis in predictis et circa premissarum, procuratum fuerit sive gestum et nunquam ea revocare sub bonorum nostrorum omnium ypotheca.

In cuius rei testimonium presens publicum instrumentum fieri jussimus nostro pendenti sigillo munitum.

Quod fuit datum et actum in villa Sancti Mathei, XVII° die aprilis, anno a Nativitate Domini millesimo CCC^o quinquagesimo sexto, Nostrique regiminis vicesimo primo. Exaravit Dominicus.

Testes huius rei sunt : Matheus Mercerii, camerlengus et Franciscus de Perellonibus, maiordomus, milites et consiliarii dicti domini regis.

Sig (signe) num mei Johannis Saurini, scriptoris illustrissimi domini regis Aragonum et notarii publici per totam terram et dominationem eiusdem qui predictis rogatus interfui et hec de mandato eiusdem domini regis scribi, feci et clausi cum raso et abtato in XV linea ubi ponitur et in super, et in XVII° linea, ubi legitur petitionibus.

Ex certa sciencia et consulte vigore et auctoritate procuracionis nostre preinserte per dictum dominum regem et omnes successores suos presentes atque futuros, cum presentí publico instrumento suo robore perpetuo valituro et in aliquo non violaturo seu revocato

Pagina 84

promito et fide bona convenio sub ipsius domini regis fide regia ac

virtute per me in animam dicti domini regis inferius prestiti juramenti vobis probis hominibus ac universitatibus locorum de Ontinyen, Bocayren et de Biar. In dictis locis nunc de presentibus et de cetero habitaturis ac vobis Johanni Revert, sindico universitatis de Ontinyen, Petro Sano, sindico substituto et Garcia Bolea, sindico universitatis de Bocayren et Bartholomeo Cascant, sindico universitatis de Biar, presentibus et recipientibus ac notario subscripto tanquam publice persone, loco et nomine vestri et vestrorum et omnium illorum quorum interest vel intererit hoc nostre dicto nomine legitime stipulanti et recipienti. Quod dictus dominus rex aut aliquis eius sucessor in dictis regnis ullo unquam tempore loca predicta seu eorum alterum, postquam ad eius pervenerint dominum ad quod nunc pervenire debent cerio et statuto tempore vel ad in perpetuum modo quolibet vel forma non separabit vel segregavit a ceptro suo seu regali sua corona regia nec vendet, dabit aut alia alienabit seu transferet in feudum nec alia ipsa loca seu jura eorundem filio vel filiis suis nec uxori alie aut aliis personis humilibus vel excelsis quod si fecerit ipsa separacio, segregacio, vendicio, donacio, alienacio seu transporiacio statim ipso facto cassa remaneat atque nulla. Immo ipsa loca apropiata sue corone regie penes eum et suos successores, in regnis Aragonum et Valencie reservabit perpetuo et annexabit indivisibiliter ipsis regnis. Et etiam infra quatuor annos a presenti die in antea continue numerandos non faciet vel fieri faciet aliquam demandam, exaccionem regalem vel petitionem quovis modo vel etiam racione locis prenominitis vel vobis dictis universitatibus aut singularibus vestri dictarum universitatum in dictis locis vel eorum altero seu eorum terminis nunc habitantibus vel de cetero habitaturis universaliter vel particulariter nec aliquid aliud a nobis seu ipsis habebit seu exhiget etiam in casu vel casibus specialibus et sibi permissis a jure, foro vel privilegio nisi dumtaxat redditus, exitus et sdevenimenta, colonias et alia omnia et singula jura eidem domino regi

regulariter pertinencia in dictis locis prout moris est ea recipere, colligere et levare in eisdem locis et prout est antiquitus fieri assuetum. Et etiam quadraginta mille solidos inferius declaratos. Preterea auctoritate et vigore dicte mee procuracionis qua fungor in hac parte per dictum dominum regem et successores suos absolvo, difinio, remitto penitus atque relaxo ac indulgeo vobis dictis universitatibus et singularibus vestris et utrique vestrum omnes et singulas petitiones, questiones et demandas ac acciones civiles et criminales quas jam dictus dominus rex habet vel habere inflingere seu movere potest contra vos et singulares vestros et etiam singulares cuiusque vestrum tam racione quorumvis excesuum seu delictorum per vos dictas universitates, aut singulares ex vobis contra ipsum dominum regem seu officiales suos usque ad hunc presentem diem perpetratorum vel factorum quod etiam alia quavis racione vel causa. Etiam si ipsi domino regi essent adiudicata vel qualitercumque quesita hanc autem difinicionem, absolucionem remissionem et indulgenciam horum omnium predictorum vobis et vestris facto et concedo nomine precontento prout melius ac utilius ad comodum vestri et vestrorum et singularium ex vobis potest intelligi atque dici. Et ut presens instrumentum maiori gaudeat firmitate juro vigore et auctoritate dicte mee procuracionis per Deum et eius Sancta Quatuor Evangelia manibus meis corporaliter tacta in animam dicti domini regis, premissa omnia et singula, rata et firma habere, attendere et complere et in nullo contra facere vel venire aliqua racione, mandans vigore et auctoritate premissis omnibus et singulis officialibus et subditis prelibati domini regis presentibus et

pagina 85

futuris quatenus predicta omnia et singula superius enarrata vobis dictis probis hominibus et universitatibus locorum predictorum et habitantibus in eisdem presentibus et futuris perpetuo tenenat inviolabiliter et observent et non contraveniant nec aliquem contravenire permitant aliqua racione.

Et hec omnia et singula supradicta facio, concedo, promito et paciscor nomine prenarrato in posse et manu notarii infrascripti hec anne loco et nomine vestro et vestrorum et omnium illorum quorum interest vel intererit a me recipiendo stipulantis at eciam legitime paciscentis. Confiteor tamem et in veritate recognosco vobis dictis sindicis, probis hominibus et universitatibus quod ad opus redempcionis et quitacionis locorum predictorum et racione huiusmodi concessionis et absolucionis dedistis et concessistis dicto domino regi seu eius curie, quadraginta mille solidos regalium Valencie quos vos dicti sindici michi dicto nomine pro parte curie regie prelibate debere recognovistis et solvere promistis certis terminis prout in instrumento debititis presenti die per subscriptum notarium confecto lacijs enarratur.

In quorum omnium testimonium facio vobis fieri per notarium infrascriptum presens publicum instrumentum.

Quod est actum Valencie, quarto idus madii, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo sexto.

Sig (signe) num Berengarii de Codinachs predicti, qui hec concedo et firmo.

Testes huius rei sunt venerabilis Antichus de Codinachs et Dominicus Lull de domo domini regis et Paschasius de Lobregat, vicinus de Bocayren, et Johannes Adani, scriptor vicinus Valencie.

Sig (signe) num Guillermi Carocha, notarii publici Valencie, qui hoc scribi, fecit et clausit, loco die et anno prefixis.

DOCUMENT N. XVIII

1358, maig, 25. Ontinyent.

Trasllat d'una carta del rei Jaume II, del 17 de juliol de 1322, per la qual concedeix a la vila d'Ontinyent permís per a construir un edifici per a carnisseria que s'havia d'edificar, exactament, a la pina pública de la vila, lloc on ja havia estat.

A.M.O. Pergamins. n.18. Llatí.

Trasllat. Jacobo Revert, notari. B.E.

Mides: 279x171 mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

Pagina 86

DOCUMENT N. XVIII

Hoc est translatum bene et fideliter factum, die veneris, XXV die mensis madii, anno Domini millesimo CCC° L° octavo, sumptu m a quadam carta regali papirea scripta et cum sigillo domini regis infrascripti, cum cera rubea in dorso sigillata, tenor cuius sequitur sub hac forma:

Jacobus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Sardinie et Corsice, comesque Barchinone ac sancte Romane Ecclessie vexiliarius, amirantus et capitaneus generalis, fideli nostro baiulo regni Valencie generali, presenti et qui pro tempore fuerit, salutem et gratiam. Cum pro parte universitatis ville de Ontinyen, fuerit nobis humiliter suplicatum ut statuere et concedere dignemur quod carniceria non construatur in aliquo loco dicte ville preterquam in platea castri de Ontinyen ubi semper carniceria esse consuevit, cum in eo aliqua imminerent pericula, ea propter vobis dicimus et mandamus quatenus si inveneritis universitatem dicte ville predicta, postulare compellatis illos quibus per nos concessum est, quod possint tabulas construere intramuros dicte ville, quod illas construant in dicta platea castri iam dicti. Et deinceps, volumus alibi in dicta villa preterquam in dicta platea construhi sicque vos hoc in futurum fieri nullatenus permitatis.

Data Barchinone sexto decimo kalendas augusti anno Domini millesimo CCC°vicesimo secundo. Provisa.

Sig (signe) num venerabili Guillelmi Geraldi de Montemaiori, justicie de Ontinyen, qui visa oroginali carta, huic translatu auctoritatem nostram

prestamus et decretum.

Sig (signe) num Andrea de Castellario, notarii publici auctoritate nobilissimi viri ac domini Berengarii de Vilariacuto, quondam domini baronie de Ontinyen, per totam terram et dominacionem suam et curie regentis dicti loci de Ontinyen, qui, auctoritatem dicti justicie eiusque jussu, hic aposuit et scripsit.

Sig (signe) num Jacobi Revert, auctoritate regia publici notarii, qui [h]oc translatum scripssit in Ontinyen et cum suo originali de verbo ad verbum bene et fideliter comprobavit et clausit die et anno in prima linea contentis, cum supraposito in secunda linea ubi legitur in dorso.

DOCUMENT N. XIX.A

1359, agost, 7. València. (En aquest document no apareix la localitat on es realitzà, però el notari firma altre document, el mateix dia, a València)

Guillem de Sagra dicta sentència en la qual falla que la part de la vila d'Ontinyent , representada per Pere d'Ezprats, pague mil tres-cents sous reials de València a Arnau Ferrer, de la universitat d'Aiora els terminis de Tots-Sants (500 sous), a Santa Maria d'Agost

Pagina 87

(altres 500 sous) i al següent Tots-Sants, els restants (300 sous). Ordena, així mateix, que la dita sentència siga definitiva i no provoqe nous plets.

Hi ha dos documents en el mateix pergamí i són reproduïts com a XIX A i XIX B, separant els registos però incloent les mides en un sol bloc.

A.M.O. Pergamins. n. 19.A. Valencià.

Original. Gerau Fuster, notari. B.E.

Mides: 320x670 mm. 679x674 mm el total del pergamí.

Lletra: Gòtica catalana amb influència bastarda.

DOCUMENT N. XIX.A

Anny a Nativitate Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono, dimercres, hora vesperorum vel quasi que hom comptave, a set dies del mes de Agost comparegren devant lo sobredit honrat miqer Guillem de Satgra, doctor en leys, árbitre, arbitrador, loador e amicable composidor, qui desús lo dit n'Arnau Ferrer, en lo dit nom de la una part, et lo dit en Pere d'Ezprats, en lo nom damunt dit, de la altra part, demanants et requirents sentència ésser donada per lo dit árbitre sobre lo dit feyt. Et lo dit honrat árbitre et arbitrador, encontinent a instància et requisició de les dites parts enantá a promulgar e donar sentència en et sobre lo dit feyt en la forma següent.

On yo, en Guillem de Sagra, doctor en leys, árbitre, arbitrador et amicable composidor, vist et reconegut ans et primerament e diligentment examinat lo compromés en un feyt et lo poder en aquell a mi atribuit, hoides axí mateix les parts, encar co que dir, proposar et allegar han volgut; et vists et reconeguts diverses processses («diverses processses» repetit a l'original) entre les dites parts davant diversos jutges mentats, attenén que les dites parts et a cada una de aquelles és pus expedient de ser finida et determinada la qüestió, pleyt et contrats que entre aquelles és per via de amicable composició que en altra manera per tal que a trebaylls de pressions et des- peses sia perdonat; esguardan encara que les dites parts són ja moltes et diverses vegades vengudes a transacció, posa et composició en e sobre lo dit feyt, qüestió e pleyt, axí davant mi com davant altres molts e diverses, consideran per açò que de voluntat de les dites parts proceex e és que la dita qüestió, pleyt et contrast se determén et reeba fi per via de amicable composició, attenén in super que per mi és estat tractat et mediat entre les dites parts de la via, forma e manera de la dita composició, avinença, posa et transacció, a les quals les dites parts he atrobades assats

concordants, en per amor d'açó, yo dit árbitre, arbitrador, loador e amicable composidor, lexan via d'arbitri et arbitració e prenén via de amicable composidor et avenidor, per aquesta mia senténcia diffinitiva, veu, efficácia, forra et valor de amigable composició, continent, dich, pronuncie et declar, deffenesch e amicablement compós, co és a saber, que la part de la dita universitat d'Ontinyén, sots la pena en lo dit compromés contenguda, sia tenguda de donar, pagar e satisfacer a la part del dit n'Arnau Ferrer mil e treents sous reals de Valéncia per les pagues e solucions infrasegüents, co és a saber, d'aquí a la primera vinent festa de Omnium Sanctorum, cinch-cents solidos; et de

Pagina 88

la dita festa a la subsegüent festa de madona Senta Maria d'Agost altres cinch-cents solidos; et de la dita festa de madona Senta Maria d'Agost a la pus prop ladonchs vinent festa de Omnium Sanctorum, los romanents treents solidos. Vull encara, ordén, pronunciu, declar, sentenciu e amicablement compás, que les dites parts absolven, diffinisquen, quítien e liberen la una part l'altra de tota acció, qüestió, petició et demanda que la una pogués fer a l'altra, vullés sobre lo feyt principal que han feyt compromés, vullés sobre les messions com encara sobre los fruyts e splets que són o pogren ésser exits de les dites bésties com per altra qualsevol manera, causa o rahó. Et que acá sien tengudes de fer la una part a l'altra d'aquí al temps de la darrera paga sots la pena en lo dit compromés contenguda, dich res no meyns, declar, pronunciu et, amicablement composan, senténcia entre les dites parts que a la part de la dita universitat de Ontinyén sia e romanga salvu tot dret, acció, qüestió, petició e demanda, lo qual la dita part de la dita universitat haja et haver puxa e ha et haver pot e deu contra la universitat de Ayora e los singulars de aquella. Et que la part del dit n'Arnau Ferrer sia tenguda de fer donació e cessió a la dita universitat

de Ontinyén e part sua de tot dret, acció, qüestió, petició et demanda, lo qual ans de la present pronunciació havia e haver podia e ha et haver pot contra la dita universitat de Ayora o singulars de aquella; e la dita cessió vull et ordén que sia feyta tantot com la primera paga será feyta a la part del dit n'Arnau Ferrer. Et axí ho senténcia, pronúncie et declare et amigablement compose entre les dites parts, manan a aquelles que la present amigable composició tinguen per ferma el agradable e aquella observen, loen, aproven et emologuen et en tots los seus capítols, continències e tenors, sots la pena en lo dit compromés contenguda, salve emperó e retench a mi, dit amigable compositor, que si alcun dupte ha en la present amigable composició o d'aquí avant per la dita rahó será qüestió entre les dites parts, que'n puxa declarar e sobre allá dir e pronunciar segons que a mi ben vist será e si e quant per les dites parts ne será demanat e request l'altra senténcia en casa del sobre dit honrat árbitre, arbitrador, loador et amigable compositor, és a saber, dins lo seu studi, presents les parts damunt dites.

Lo dit dia dimecres en hora de vespres vel quasi que hom comptave a set dies del dit mes d'agost, anno a Nativitate Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono.

Sig (signe) num del dit honrat mker Guillem de Satgra, árbitre, arbitrador, loador e amigable compositor damunt dit, qui la dita senténcia e arbitració dona et promulga.

Presents foren testimonis a les dites coses appellats e pregats los discrets en Ramón Texidor, prevere beneficiat en la Seu de Valéncia e en Pere Cervera, notari, ciutadan de Valéncia.

Sig (signe) num mei Geraldí Fusterii, illustrissimi domini regis Aragonum auctoritate notarii publici per totam terram et dominacionem eiusdem, qui prolacioni dicte arbitralis sentencie omnibusque aliis desuper scriptis dum sit ut pretangitur agebantur una cum testibus supradictis pressens fui et ea in

hac presenti publica forma redigens scribi cum litteris suprapositis in decima linea ubi inspicitur com encara sobre los fruyts e esplets que son o pogren ésser exits de les dites bésties, com per altra qualsevol manera, causa o rahó, clausique loco, die et anno prefixis.

Pagina 89

DOCUMENT N. XIX.B

1359, agost, 7. València.

Andreu de Castellar, per l'autoritat de Berenguer de Vilaragut, pren possessió de la vila i substitueix els càrrecs.

A.M.O. Pergamins. n.19.B. Llatí.

Original. Gerau Fuster, notari. B.E.

Lletra: Gòtica catalana amb influència bastarda.

DOCUMENT N. XIX.B

Noverint universi: Quod Nos Arnaldus Ferrarii, notarius, Civis Valencie, ut procurator et nomine procurtoris Hyvanyes GorniÇ, vicini eiusdem civitatis, legitime constitutus, cum publico instrumento, confecto Valencie, septima die mensis augusti anno a Nativitate Domini, millesimo, trecentessimo, quinquagesimo, nono, subscripto clausoque et subsignato per notarium infrascriptum, habens in dicto procuracionis instrumento a predicto principale modo plenum posse et speciale mandatum, subscripta omnia et alia plurima libere peragendi prout eidem notarium plene constat, serie ipsius procuracionis instrumenti quod ut prefectur recepit, et in mundum seu publicam formam redegit et scripsit, ex una parte, et Petrus de Pratis, notarius, civis prefate civitatis, tanquam procurator substitutus a Johanne Revert, vicino loci de Ontinyen, sindico et procuratore universitatis et proborum hominum dicti loci d'Ontinyen, constituto cum publico sindicatus et

procuracionis instrumento, acto in Ontinyen undecimo kalendas julii anno Domini millesimo, trecentesimo, quinquagesimo primo, clauso et subsignato per Andream de Castellario, notarium publicum auctoritate nobilissimi viri ac domini, domini Berengarii de Vilariacuto, quondam, domini Baronie d'Ontinyen per totam terram et dominacionem suam habentem in prefato sindicatus instrumento speciale mandatum. Compromissa quolibet nomine dicte universitatis, ac infrascripta et plura alia faciendi et firmandi, prout plene constat michi subscripto notario inspeccione eiusdem sindicatus. Constat etiam de dicta substitutione mei predicti Petri de Pratis, per publicum instrumentum confectum Valencie, quarto idus madii, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo, in posse Petri Puiol, notarii publici auctoritate regia per totam terram et dominacionem illustrissimi domini regis Aragonum habens in eodem plenum posse, omnia et singula in dicto sindicatu contenta et descripta peragendi plenaria potestatem prout ande constat michi infrascripto notario per tenorem dicti substitutionis instrumenti, de que necnon et de sindicatu pre contento facta fuit plena Lides, ex parte altera gratis et de certa sciencia dictis nominibus, bonisque animis nostris et spontaneis voluntatibus, volentes et cupientes littium amfractus, labores et expensas quos et quas racione questionis seu questionum duicuis ducte fuerunt inter partes superius declaratas, et ducuntur sive ducitur de presente ventilantur ac amplius ventilari pati et fieri sperantur tractantibus quidem et intervenientibus, aliquibus discretis et bonis personis amicis dictarum partium pro bono pacis et concordie Compromittimus et verum ac validum Com-

Pagina 90

promissum facimus, in nos venerabilem et discretum virum Egidium de Sagra, legum doctorem et habitatorem Valencie presentem tanquam in arbitrum arbitratorem, laudatorem et amicabilem compositorem sive iudicem

per nos de voluntate prosus et consciencia expressis dictorum nostrorum principalium electum, constitutum et concorditer assignatum in et super universis et singulis causis, questionibus, petitionibus, controversiis et demandis, que vertantur seu verti sperentur, inter dictum Hyvanyeç Gomeç ex parte una et prelibatam universitatem de Ontinyen ex parte alia, tam in agendo scilicet quam deffendendo qualicumque ratione, modo vel causa. Et signanter super illa licite et questione que de presenti inter partes sepe dictas ducitur coram honorabili gerente vices gubernatoris in regno Valencia pretextu illarum triginta vaccarum et fructus sive lucri ipsarum, de quibus idem Hyvanyes asserendo predictam universitatem in illis sibi teneri conquestus fuit coram dicto honorabili gerente vices gubernatoris de universitate prelibata ratione in processu sive processibus dicte lictis et questionis inde actitatis contenta nec non et super aliis quibusvis incidentibus dependentibus ac emergentibus ex eisdem, aut eis connexis premissorum occasione. Ita quod quicquid nos dictus venerabilis arbitrer arbitrator, laudator et amicabile compositor super dictis questionibus littibus controversiis petitionibus et demandis incidentibus vel emergentibus ex eisdem dixeritis, pronunciaveritis, mandaveritis, declaraveritis, sentenciaveritis, et arbitratus fueritis jure, foro, consuetudine, constitutione, laudo, consilio vel amicabili compositione diebus feriatis vel non feriatis, partibus presentibus vel absentibus vel una presente et altera per contumaciam vel alia absente, citatis partibus vel non citatis, in scriptis vel sine scriptis, eundo, stando vel sedendo, omni loco et hora, uni parti nostrum dando et alteri auferendo ordine juris vel fori servato vel eciam pretermisso, ratum, gratum et firmum habent dictis nominibus promittimus et inviolabiliter observare, et in aliquo non contrafecere vel venire clam vel palam. Sub pena mille solidorum regalium Valencie, dandorum et solvendorum, per partem non parentem et inobedientem, dicto sentencie laudo, pronunciacioni seu

arbitracioni vestri dicti venerabilis arbitri arbitratoris, laudatoris et amicabilem compositoris, medietatem scilicet domino regi, et aliam medietatem, parti parenti et obediens, ipsis dicto sentencie, pronunciacioni, arbitracioni atque laudo. Pro quaquidem pena si comitatur utrique nostrum jam dictis nominibus, alter alteri et nobis ad invicem stipulamur in posse notarii subscripti solenniter de presenti, de ipsaque compromittimus pena sicuti de principali volentes precontentis nominibus et alter nostrum alteri nobisque ad invicem concedentes, quod dicta pena tocies comitatur, quociens in totum vel partem, contra dictum, sentenciam laudum pronunciacionem vel arbitracionem vestri supradicti venerabilis arbitri, arbitratoris laudatoris et amicabilem compositoris nos iidem nominibus vel alter nostrum per nos vel interpositam personam venerimus vel fecerimus tacite vel expresse et dicta pena peti possit simul vel divisim cum re iudicata, et de ea valeat fieri executio nulum de principali sicque comissa dicta pena vel non comissa soluta vel non soluta nichilominus dictum sentenciam, laudum, pronunciacio et arbitracio per nos memoratum venerabilem arbitrum arbitratorem, laudatorem et amicabilem compositorem sit et remaneat in suo pleno robore perpetuo et valore, a qua seu quibus nullo modo valeamus appellare, nec pro predictis seu aliquo premissorum ad arbitrium recurrere boni viri ymmo ex pacto speciali et expresse. Renunciamus prefixis nominibus dicto arbitrio et oppinioni illorum qui dicunt vel asserunt quod arbitrio boni viri renunciara non potest. Nam ad cau-

pagina 91

telam pactum facimus de non appellando seu recurrendo ad arbitrium antedictum, nec dicendo seu allegando quod ipsa sentencia, laudum, pronunciacio et arbitracio, in vel super premissis proferenda, lata fuerit contra juris equitatem vel forum aut sensum naturalem in aliqua sui parte, sub pena premissa solvenda ut supra. Pro quibus omnibus et singulis attendentis et

complendis, et pro dicta pena si comissa fuerit, obligamus uterque nostrum prelibatis nominibus alter alteri et nobis ad invicem, videlicet. Ego dictus Arnaldus Ferrarii omnia bona dicti Hyvanyes Gomeç et ego dictus Petrus de Pratis omnia bona dicte universitatis de Ontinyen mobilia et immobilia ubique habita et habenda, renunciantes antefatis nominibus quantum ad hec beneficio dividende acciones et nove ac veteris constitutionis, et epistole divi Adriane omnique alii cuilibet juri, foro, racioni, consuetudini, auxilio et beneficio premissis adversantibus quovismodo volumus preterea presens compromissum durare hinc ad diem dominicam primo instantem.

Quod est datum Valencie, septima die mensis augusti, anno a Nativitate Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo nono.

Sig (signe) num Arnaldi Ferrarii.

Sig (signe) num Petri de Pratis, procuratorum, qui hec precontentis nominibus laudamus, concedimus et firmamus.

Testes huius rei sunt, Martinus Sanxeç de Lagaria, vicinus de Penaguila et Johannis Pallares, vicinus de Planes.

Sig (signe) num mei Geraldii Fusterii, illustrissimi domini regis Aragonum auctoritate notarii publici per totam terram et dominacionem eiusdem, qui hoc scripsi et clausi loco, die et anno prefixis.

DOCUMENT N. XX.

1370, gener, 26. València.

Trasllat d'un document de la reina na Lionor en què dóna poder especial a l'oficial major de la tresoreria, Miguel de Palacio, per prendre possessió de les viles d'Ontinyent, Bocairen i Biar.

A.M.O. Pergamins. n. 20. Llatí.

Trasllat. Joan de Montferre, notari. B.E.

Mides: 466x411 mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

DOCUMENT N. XX

Hoc est translatum bene et fideliter factum Valencie vicesima sexta die januarii anno a Nativitate Domini millesimo CCC° se ptuagesimo, sumptum a quodam publico instrumento sive carta illustrissime domine Alionore, Dei gracia regine Aragonum, pergameno

Pagina 92

scriptum sive scripta sigilloque maiori dicte domine regine pendenti in vetis sirici rubei croceique colorum cera rubea sigillata cuius tenor sequitur per hoc verba:

Pateat universis quod nos Alionore, Dei gracia regina Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comitissa Barchinone, Rossilonis et Ceritanie, tenore presentis carte nostre seu publici instrumenti constituimus et ordinamus certum et specialiter procuratorem nostrum, vos fidelem scriptorem nostre thesaurarie Michaellem Palacii presentem ad nanciscendum et recipiendum pro nobis et nómine nostro possessionem corporalem seu quasi baronie locorum de Ontinyen, de Bocayren et de Biar, in regno Valencie consistencium quem de presenti per nobiles Francischam de Boil, uxorem nobilis Berengarii de Vilaragut quondam et Berengarii de Vilaragut, militem, Petrum et Nicholaum de Vilaragut, fratres, filios, coniugum predictorum heredesque et successores dicti Berengarii de Vilaragut quodam detinentur a quibus nos ut habentes de hiis concessionem ab illustrissimo domino rege viro et domino nostro carissimo loca ipsa luimus, quitavimus et redemimus pro certis peccunie quantitibus pro quibus ea a dicto domino rege tenebant priveri obligata. Et ad recipiendum a militibus et dominabus at aliis populatis et habitantibus in dictis locis de Ontinyen, de Bocayren, et de Biar, et unius cuiusque ipsorum locorum cuiusvis legis, gradus, status, vel condicionis existant homagium ore et manibus comendatum et fidelitatis eiam juramentum detenendo nos pro earum domina naturali et de

respondendo et parendo nobis de redditibus et juribus universis eorundem locorum et aliis omnibus de quibus predictis nobilibus ut dominis dictorum locorum respondere, parere et obedire consueverunt, tenentur et debent ac obligati sunt. Et de aliis eciam omnibus de quibus nobis respondere teneantur et debeant juxtam concessionem nobis de eis factam per dominum regem antedictum, nec minus ad jurandum nomine nostro et pro nobis universitatibus eorundem locorum et habitatoribus suis privilegia, foros, libertates et bonas consuetudines, quam habere et hucusque habuerunt pro ut eis hactenus melius usi fuerunt. Et ad petendum et recipiendum nostro nomine et pro nobis a quocumque tenente de presenti castrum de Biar ut alcaydo ipsius castrum ipsum cum plenitudine jure sui. Nec non eciam constituimus nos dictum procuratorem nostrum ad removendum omnes et singulos baiulos, justicias, procuratores et alios quosvis officiales dictorum locorum ab ipsis officiiis, at eciam alcaydum castri memorati a dicta alcaydia. Et ipsis remotis alios vel ipsos eosdem si vobis videbitur in dictis officiiis tornandum et ponendum ac de novo ipsa officia concedendum, qui nomine nostro et pro nobis teneant, regant et exercent officia supradicta et dictum castrum de Biar cui vobis videbitur tanquam alcaydo ad consuetudinam Ispanie vel alio nostro nomine comitendum. Constituendo ipsius officialibus et alcaydo illa salaria et jura de quibus cum ipsius officialibus et alcaydo poteritis convenire. Quesquidem comissiones per vos Tiendas de dictis officiiis et alcaydiam valere volumus, dum de nostro processerit beneplacito voluntatis et vester ultra, nec minus ad petendum, exigendum et recipiendum nostro nomine et pro nobis omnes redditus proventus colonias esdevenimenta et alia quecuque jura nobis pertinentia, in locis omnibus supradictis terminis et territoriis eorundem vel unoquoque ipsorum et in habitantibus in eisdem. Et faciendum et fieri faciendum pro eisdem petendis et recuperandis omnes illas compulsiones et execuciones que faciente

fuerint prout in iuribus fiscalibus petendis et habendis est fieri asuetum. Et de receptis apochas, fines et diffiniciones ac cessiones faciendum. Et demum omnia alia et singula in premissis et circa ae

Pagina 93

faciendum, tractandum, exercendum et procurandum que fuerint utilia necessaria ac eciam oportuna. Et sine quibus predicta non possent comode expediri eciam si graviora aut maiora fuerint superius expresatis vel si talia quem mandatum exhigant speciale. Et que nos facere possemus personaliter constitute. Quoniam vobis in hiis omnibus et singulis et dependentibus ex eisdem vires nostros comictimus plenarie cum presenti, per quam mandamus universis et singulis officialibus locorum predictuorum ipsorumque locatenentibus et aliis quibuscumque habitantibus in eisdem quod vos pro procuratore nostro predicto habeant et teneant et in premissis omnibus vobis pareant, et obediant tanquam nobis promitentes nos semper habere ratum, gratum et firmum quidquid nostro procuratorio nomine premissis feceritis in premissis ac si a nobis personaliter esset factum et nullo tempore revocare. In cuius rei testimonium presentem cartam nostram seu publicum instrumentum fieri iussimus nostro sigillo pendenti munitam.

Datum et actum Valencie septimadecima die decembris anno a Nativitate Domini millesimo trecentesimo sexagesimo nono.

Sig (signe) num Alionore, Dei gracia regine Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sarclinie et Corsice comitisseque Barchinone, Rossilionis et Ceritanie, que hec firmamus et laudamus. Guillermus, secretarii.

Testes inde sunt qui presentes fuerunt: Berengarius Carbonelli, scriptor porcionis domus, et Guillermus Oliverii, secretarius dicte domine regine.

Sig (signe) num Petri Martini, dicte domine regine scriptoris et auctoritate illustrissimi domini regis Aragonum notarii publici per totam terra jurediccionem et dominacionem de mandato ipsius domine regine hoc

procuracionis instrumentum recepit scribi, fecit et clausit.

Sig (signe) num venerabilis Francisci Johannis, justitie civilis civitatis Valencie, qui huic translato auctoritatem suam prestitit et decretum.

Sig (signe) num mei Johannis Martini, auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominacionem illustrissimi domini regis Aragonum, qui loco discreti Blasii de Roures eadem auctoritate notarii publici regentisque scribaniam curie civilis civitatis Valencie pro honorabili Jacobo Scribe milite in hoc translato auctoritatem dicti justicie eius jussi apposui et scribsi.

Sig (signe) num Johannis de Montferre, notarii publici auctoritate regia per totam terram et dominacionem illustrissimi domini regis Aragonum qui presens translatum scripsit atque a suo originali traslatavi et cum eodem bene et diligenter comprobavit, cum raso et correcto in tercia linea ubi scribitur comitussaque; et cum suppraponito in VIIa linea ubi supraponitur legis; et in XIa linea ubi videtur melius clausit que loco die et anno in prima linea contentis.

Pagina 94

DOCUMENT N. XXI

1370, gener, 28. València.

Trasllat d'un document del 14 de desembre de 1369 en què Francesca de Boyl, muller de Berenguer de Vilaragut, reclama la possessió de les viles d'Ontinyent, Bocairen i Biar. A.M.O. Pergamins. n.21. Llatí.

Trasllat. Joan de Montferré, notari. B. E.

Mides: 473x396 mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

DOCUMENT N. XXI

Hoc est translatum bene et fideliter factum, vicesima octava die januarii, anno a nativitate Domini M° CCC° septuagesimo, sump tum a quodam público instrumento cuius series talis est:

Noverint universi quod nos Francischa de Boyl, uxor nobilis viri Berengarii de Vilaragut quondam senioris et Berengarius de Vilaragut, miles, dominus baronie de Oliva, site in regno Valencie, Petrus de Vilaragut et Nicholaus de Vilaragut, fratres, germanis, filii dictorum nobilium, coniugum tenentes et possidentes baroniam de Ontinyen, de Bocayren et de Biar, in regno Valencie consistencium, videlicet nos dicta Francischa ut domina potens et usufructuaria omnium bonorum dicti nobilis Berengarii, viri nostri quondam jure dotis et sponsalicii nostrorum et aliorum jurium que habemus super bonis dicti viri nostri et specialiter in dicta baronia de Ontinyen. Et nos dicti Berengarius, Petrus et Nicholaus de Vilaragut, fratres germani ut heredes et successores cum beneficio inventarii bonorum dicti nobilis Berengarii de Vilaragut quondam patris nostri attendentes quod dictus nobilis Berengarius de Vilaragut quondam predictam baroniam dum videvat, tenebat et possidebat pro quibusdam pecunie quantitibus pignori obligatam et ypothecatam ab illustrissimo domino rege Aragonum nunc regnante, cui dicta baronia erat restituenda cum universis redditibus et juribus suis, quocienscumque per ipsum dominum regem vellet fieri luicio et quitacio [...] baronie ipsius exsolvendo quantitates peccunie pro quibus dicta baronia erat pignerii obligata prout hec satis clare pacent per quoddam publicum instrumentum quorumdam pactorum inter Francisce et patrem nostri dictorum fratrum germanorum factorum et inhitorum, attendentes eiam quod serenissima domina (Repetit a l'original) Alienora, Dei gracia regina Aragonum consors dicti domini regis habens de hiis concessionem a dicto domino rege, ac plenissimam facultatem composuit et convenit nobiscum nominibus antedictis, super peccunie quantitibus et juribus pro quibus nos nominibus eisdem dictam tenebamus baroniam, cum universis redditibus et juribus suis pignori obligatam ad centum mille solidos Barchinone quos nobis tradi et exsolvi fecit numerando ad nostram voluntatem plenarie et integre

Quodque in actu dicte compositionis fuit actum et conventum inter dictam dominam reginam

Pagina 95

et nos quod nos debemus dicte domine regine cedere ac ipsam dominam reginam transfe ni rre omnia jura nobis pertinencia in dicta baronia et locis ipsius, ac redditibus et juribu de eiusdem sibique absolucionem et difinicionem facere de quacumque accione, questione, ta petitione et demanda, quos nos facere possemus contradictas baroniam, loca, redditus et jura pro quibus dicta domina regina nobiscum composuit ut prefertur. Nec non dicta baroniam dicte domine regine cum suis redditibus et juribus universis reddere et restituere, qi immo verius tradere ac corporalem posesionem seu quasi ipsius vacuum desobligatam e u ab omni honore et obligacionis nexu quiciam alienam et expeditam. Et quod cessio absolucio et definicio supra dicte per nos fieri promisse dicte domine regine iam facte plenam extiterunt prout constat per publicum instrumentum per notarium infrascriptum confectum odierna die paulo ante, sic quod solum restat tradicio posesionis prefate. Propterea q effectui huiusmodi contractus prout inhibitum et convenium fuit locum dare volentes Tenore presentis publici instrumenti constituimus et ordinamus certum et specialem procuratorem nostrum vos discretum Raymundus Gayam, notarium et civem Valencie presentem et bonus, huiusmodi procuracionis in vos sponte suscipientem, ad absolvendum nostro nomine et pro nobis universitates dictorum locorum de Ontinyen, de Bocayren et de Biar et alcharearum suarum et syndicos seu procuratores universitatum ipsarum et singulares eorundem tam generosos quam villanos et quoscumque eciam habitantes et alias terras et posesiones habentes in dictis locis et alcareis terminis et territoriis ipsorum et unius cuiusque ipsorum cuiusvis legis, status, gradus aut condicionis existant, tam mares quam mulieres ad omni homagio, fidelitate, naturalitate et quolibet alio

obligacionis nexu, quibus nobis aut dicto nobili Berengario de Vilaragut quondam astricti essent tenerentur alias forent quomodolibet obligati, tam ratione dicte pigneris detencionis sive donacionis et concessionis aut reintegracionis factarum de dictis locis et baronie dicto nobili Berengario de Vilaragut quondam quam alioquocumque jure, modo, titulo sive causa. Et ad iniungendum, precipiendum et mandandum eisdem ac studicis et procuratoribus ipsorum cum penis et sine et alia eosdem compellendum in personis et bonis et prout vobis videbitur expedite ut dicte domine regine vel procuratori suo aut cui voluerit loco sui prestant et faciant homagium et fidelitatis ac naturalitatis eciam juramentum et quamlibet aliam eciam obligationem et securitatem quam facere debeant, teneantur et abligati sint vel astricti detenendo eandem dominam reginam pro earum domina naturali et deperendo et respondendo sibi vel cui voluerit loco sui de universis redditibus et juribus qui solita sunt prestari nobis ut dominis locorum predictorum usque quaque Nos enim dictas universitates ac syndicos et procuratores ipsarum et omnes in eis habitantes mares et mulieres et alias personas bona vel posesiones habentes ad cautelam ab omni homagio naturalitatis et fidelitatis juramento et alio quovis jure quo nobis astricti essent ut dominis dictorum locorum huius serie absolvimus et quitamus et absolutos et quicios apellamus et pro absolutis et quiciis haberi volumus cum juramentum et homagium predicta dicte domine regine prestiterint ut prefertur. Nec non eciam ad tradendum dicte domine regine aut procuratori suo vel cui voluerit loco sui plenam corporalem seu quasi vacuum et expeditam posesionem dicte baronie et locorum suorum et habitantium in eisdem et singulorum hominum et mulierum et reddituum et jurium universorum eorundemque nos in eisdem habebamus ante compositionem factam inter dominam reginam et nos de eisdem et ante presentis confeccionem. Nichilomi-

nus ad petendum et demandandum vobis restitui ac recipiendum nomine nostro catrum de Biar situm in dicta baronia et absolvendum alcaydum ipsius ab omni homagio et fidelitate, quibus nobis ad consuetodinem Yspanie vel alia astrictus esset vel qualitercumque obligatus pro eodem. Et ad tradendum dictum castrum dicte domine regine vel procuratori suo et posesionem plenariam eiusdem. Et ad faciendum et firmandum omnia illa et quecumque instrumenta ad premissa omnia et singula et quodlibet eorum neccesaria fieri utilia et eciam opportuna. Et demum ad faciendum et firmandum et procurandum pro nobis et nostro nomine omnia alia et singula que in premissis et circa ea fuerint facienda. Et que nos facere possemus personaliter constituti. Et sine quibus predicta non possent comode expediri eciam si maiora aut graviora fuerint superius expressatis vel eciam tafia que mandatum exhigenter speciale Quoniam nos vobis in hiis omnibus et singulis et super dependentibus incidentibus vel emergentibus ex eisdem vel eis adherentibus seu connexis ac ea tangentibus quoquomodo vices nostras comitimus plenarie cum presenti promitentes vobis dicto procuratori nostro in posse notarii infrascripti ut publice comunis et autentice persone hec a nobis pro vobis et aliis omnibus quorum inter sit aut interesse poterit in futurum legitime stipulantis, paciscentis et recipientis. Nos semper habere ratum, gratum et firmum quidquid feceritis in predictis ac si a nobis personaliter esset factum et nullo tempore revocare sub bonorum nostrorum omnium ypotheca.

Quod est actum Valencie quartadecima die decembris, anno a Nativitate Domini millesimo CCC°sexagesimo nono.

Sig (signe) num nostri Francisce de Boyl, uxore nobilis Berengarius de

Vilaracuto, quondam senior.

Sig (signe) num Berengarii de Vilaracuto, militis.

Sig (signe) num Petri de Vilaracuto.

Sig (signe) num Nicholai de Vilaracuto, fratrum filiorum dictorum coniugum, qui hec firmamus, concedimus et laudamus.

Testes huius rei sunt, venerabilis Michael Palacii et Bernardus Moleti, cives Valencie.

Sig (signe) num Petri Martini, illustrissimi domini regis Aragonum scriptoris eiusque auctoritate notarii publici per totam terram jurisdictionem et dominacionem suam, qui premissis rogatus interfuit hoc que procuracionis instrumentum recepit, scribi fecit et clausit.

Sig (signe) num venerabili Francisci Johannis, justicie civilis civitatis Valencie, qui huic translato auctoritatem suam prestitit et decretum.

Sig (signe) num mei Johannis Martini, auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominacionem illustrissimi domini regis Aragonum, qui loco discreti Blasii de Roures, eadem auctoritate notarii publici regentisque scribaniam curie civilis civitatis Valencie, pro honorabili Jacobo Scribe, milite, in hoc translato auctoritatem dicti justicie eius iussu apposui et scribsi.

Sig (signe) num Johannis de Montferre, notarii publici auctoritate regia per totam terram et dominacionem illustrissimi domini regis Aragonum, qui hoc translatum scripsit atque a suo originali abstraxit et cum eodem bene et diligenter comprobavit cum supraponito in nona linea ubi scribitur, solidos; et in Xla linea ubi supraponitur, que; et in XVIIIa linea ubi videtur, dicte; et in XXIIIa linea ubi continetur, eciam; et cum raso et correcto

Pagina 97

in XVIIa linea ubi corrigitur mulieres; clausitque loco die et anno in prima linea conten cum raso et correcto in XXIIIa linea ubi corrigitur venerabilis Michael Palacii.

1110

DOCUMENT N. XXII

1370, setembre, 20. Ontinyent.

Trasllat d'un document del 26 de gener de 1370, en què es concedeix un pagare de 24.000 sous a la família de Berenguer de Vilaragut.

A.M.O. Pergamins. n.22. Llatí.

Trasllat. Joan de Montferré. B.E.

Mides: 325x315 mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

DOCUMENT N. XXII

Hoc est translatum bene et fideliter factum in Ontinyen, vicesima die septembris, a[n]no a Nativitate Domini millesimo CCC septuagesimo, sumptum a quadam publico instrumento cuius tenor talis est:

Noverint universi quod nos Petrus GiQbert, vicinus ville de Ontinyen, site in regno Valencie, syndicus et procurator constitutus a justicie, juratis et tota universitate dicte ville, una cum Bernardo Cirera, convicino nostro et eciam insolidum prout de dicto sindicatu et procuracione, constat notario infrascripto per instrumentum dicti sindicatus et procuracionis, actum in dicta vila de Ontinyen et in ecclesia maiiori sancte Marie dicti loci, nona die decembris anno a Nativitate Domini millesimo trescentesimo sexagesimo nono, clausum per Johannem de Montferre, notarium publicum auctoritate regia per totam terram et dominacionem illustrissimi domini regis Aragonum, habens in dicto sindicatus et procuracionis instrumento plenariam facultatem infrascripta specialiter et plura alia favendi, prout constat notario infrascripto qui dictam sindicatus et procuracionis instrumentum tenuit, vidit atque legit, testimonio huius publici instrumenti nomine meo proprio predicto et nomine procuracionis et sindicatus predicti, fateor me debere vobis illustrissimi domine, domine Alienore, Dei gracia regine Aragonum et vestris viginti

quatuor mille solidos regales Valencie, racione concessionis generose per dictam universitatem vobis dicte domine regine facte in vestri absentia, in auxilium quitacionis et luicionis per vos facte de villa de Ontinyen antedicta a nobilibus domina Francischa de Bo51, uxore nobilis Berengarii de Vilaragut quondam senioris, et Berengario de Vilaragut, milite domino baronie de Rebollet, Petro de Vilaragut, et Nicholau de Vilaragut, fratribus filiis dictorum nobilium conjugum, qui eam tenebant pro certis peccunie quantitibus ab illustrissimo domino rege, viro vestro pigneri obligatam, quare renuncio excepcioni dictorum viginti quatuor mille solidorum per me vobis dicte domine regine non debitorum, ex causa premissa et doli de quibusquidem

Pagina 98

viginti quatuor mille solidos supradictis vobis dicte domine regine aut thesaurario vestro vel cui volueritis aut mandaveritis loco vestri exolvere promitto premissis nomine medietatem per totum mensem augusti proximi instantem. Et residuam medietatem, a fine dicti mensis augusti ad [...] annum tunc primo venturum et continue computandum diebus adiatibus et sine omni prolongamento et contradicito et absque dampno gravamine missione et expensis vestri et vestrorum volens et expresse consentiens et concedens quod pro predictis terdecim mille solidos habendis et recuperandis ante premissas nominibus et dicta universitate et singularibus suis per vos dictam dominam reginam vel dictum vestrum thesaurarium seu quem vel quos volueritis loco vestri juri exsolves fuerint in predictis terminis diebus adiatibus ut prefertur possit fieri compulsio et executio in personis et bonis nostri et dicte universitatis at singularium ipsius prout pro debitis regalibus et fiscalibus est compulsio et executio fieri asueta. Et pro hiis sic vobis et vestris attendendis firmiter et complendis, obligo vobis dicte domine regine licet absentibus et vestris, me et omnia bona mea propria et bona etiam totius dicte universitatis ville de Ontinyen cuius syndicus et procurator sum et singularium ipsius

universitatis mobilia et immobilia ubique habita et habenda renunciatis quantum ad hec bene facto dividendarum accionum et novarum constituorum de duobus reis debendi et omnibus aliis legibus, juribus, foris et consuetudinibus ac usanciis contra hec repugnantibus premissa igitur omnia et singula facio paciscor et promito ego dictus Petrus Gisbert premissis nominibus et unoquoque nomine in solidum vobis dicte domine regine licet absenti in posse notarii infrascripti ut publice persone hec a me pro vobis ac dicto vestro thesaurario seu quibus volueritis absentibus at aliis omnibus quorum intersuit aut poterit interesse in futurum legitime stipulantis paciscentis ac eciam recipientis.

Quod est actum Valencie, vicesima sexta die januarii, anno a Nativitate Domini millesimo trescentesimo septuagesimo.

Sig (signe) num Petri Gisbert predicti qui hoc nominibus quibus supra laudo, concedo et firmo.

Testis huius rey sunt venerabilis Poncius de Ponte, supra adzemilarius, Guillelmus Toremi portarius domine regine. et Eximinus de Sparça, habitator dicti loci de Ontinyen.

Sig (signe) num Petri Martini, illustrissimi domini regis Aragonum scriptoris eiusque auctoritate notarii publici per totam terram, jurisdictionem et dominacionem suam, qui premissas regam interfuit hoc que debitorium instrumentum recepit, scribi fecit et clausit.

Sig (signe) num venerabilis Raimundi Fuster, justicie ville de Ontinyen, qui huic translato auctoritatem suam prestitit et decretum.

Sig (signe) num Raimundi Litra, notarii publici auctoritate regia per totam terram et dominacionem serenissimi domini regis Aragonum et scribe curie ville de Ontinyen, qui hoc translatum cum suo originali de verbo ad verbum fideliter comprobavit et auctoritatem dicti justicie hic apposuit et scripsit eiusque jussu.

Sig (signe) num Johannis de Monfferré, notarii publici auctoritate regia per totam terram et dominacionem illustrissimi domini regis Aragonum, qui hoc translatum a suo originali translatavi et cum eodem de verbo ad verbum bene et diligentissime comprobavit cum supraposito in tercia linea ubi legitur dicta clausitque loco die et anno in prima linea contentis.

Pagina 99

DOCUMENT N. XXIII

1374, novembre, 16. Xàtiva.

Trasllat d'un document del 7 de maig de 1353, a Ontinyent, en què el Consell de la vila atén un testament de Rodrigo Lopez de Vayllo sobre el lloc de Benirredrà, i altres de Sanxo Navarro, de Guillem March i Joan Lorenç.

A.M.O. Pergamins.n.23. Llatí.

Trasllat. Guillem de Salanova, notari. B.E.

Mides: 449x450 mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

DOCUMENT N. XXIII

Hoc est translatum bene et fideliter factum in civitate Xative, sextadecima die novembris, anno a Nativitate Domini millesimo trecentesimo septuagesimo quarto, sumpti m a quodam notula cuiusdam instrumenti in publicam formam redacti, contenti et nota ti in libro notularum mei Guillermi de Salanova, notarii publice auctoritate regia per totum regnum Valencie tenor cuiusquidem notule iuxta continenciam et tenorem predicti libri notularum de verbo ad verbum sequitur per hunc modo:

Noverint universi quod nos Johannes Blasco, tenens locum justicie in loco de Ontinyen; Sanccius Mallen, baiulus, Berengarius March, Guillermus Jofré, Egidius Mallen et Bernardus Cirera, jurati eiusdem loci, et Jacobus Nadal, locumtenens consilarii et Dominicus Gidpert, sindicus et consiliarius

assentientes quod tota universitate, Johannes 12.1 vert et Andrea Berbegal, consiliarii et alii probi homines dicti loci, omnes in simul congregato consilio cum trompeta, ut moris est consilium congregati, attendentes quod venerabilis Rodericus Lopeti de Vaylla leguavit in suo ultimo testamento viginti quinque libras regales Valencie, rendales super locum vel alchaream de Beniredá, in loco et término de Gandia, qui debent distribui ad diversa pia vel in diversis piis locis in loco de Ontinyen ad cognitionem executorum, assignatorum per iusticiam de Ontinyen, de quibus quarta pars fuit k gata pro missis celebrandis. Et de quibus reverendus dominus Raymundus, miseracione divina episcopus valentinus, dedit et concessit capellanie institute sub invocacione Sancti Sallatoris, quam ipse Rodericus Lopeç, instituit in ecclesia de Óntinyen quinquaginta quinque solidos. Et residuum quarte partis distribuitur per subexecutorem in missis celebrandis.

Item cum Sanccius Navarro leguaverit in suo ultimo testamento tres mille solidos pro censualibus emendis ac eciam illud quod superaret vel supererit de duobus mille solidis, quos idem Sanccius Navarro mandavit distribui in certis locis in eodem testamento contentis loco quorum censualium per heredes dicti Sanccii Navarro fuerunt dati et exsoluti et positi in solucione manumissoribus eiusdem ipsis manumissoribus recipientibus decemocto kaficia tritici, et decemocto solidi et sex denarii censuales de quoquidem cen uali sive tritico secundum dispositionem testatoris quarta pars debet dari et distribui pro missis celebrandis in ecclesia de Ontinyen.

Pagina 100

Item, attendentes quod Guillermus March, vicinus dicti loci quondam leguavit pro missis celebrandis quadraginta quatuor solidos regales Valencie annuales et perpetuales.

Item, attendentes quod Johannes Lorerw leguavit pro missis celebrandis, triginta solidos censuales, annuales et perpetuales. Item,

attendentes quod dicte mise celebrantur per intervalla ac etiam mise predicte aliquociens celebrantur aliquociens non. Et etiam, attendentes quod omnium interest ut voluntates defunctorum quo ad pia ad debitum effectum perdicuntur, idcirco nos dicti justicie, baiulis, consilarii et probi homines consilio congregato ut supra dictum est, supplicamus vobis reverendus patri ac domino, domino Huguoni, divina miseracione episcopo valentino quod per vos dicta censualia seu leguata pro misis celebrandis expectancia uniantur et una capella de ipsis francha et libera ab omni honore ordinetur et construatur in ecclesiam beate Marie de Ontinyen, in altari maiori a quo altari presbiter ipsam celebrans seu illi deserviens recipit indumenta sacerdotalia misale et alia necessaria pro dictis misis celebrandis. Et semper per justiciam et juratos eidem beneficio vel capellanie presbiter prestantetur et nunquam in minoribus ordinibus constitutus.

Item quod ipse presbiter teneatur dicere quolibet die diebus festivalibus missam aureis vel in [...]re iam ad quam possint rehire laboratores seu agricultores [...] habent perficit extra pro agris arandis seu colendis. Et predictus presbiter teneatur etiam dicere missam libere volentibus audire benedictionem nupcias seu nubencium et interesse oris diurnis et nocturnis.

Item dictus presbiter possit celebrare annualiter usque ad sumam centum solidos diebus dominicis et festivis donec predicta capellania fuerit [...] sumam viginti librarum et nullus alius ad ipsas missas preferatur. Et predictus etiam prebiter pulset vel faciat pulsare unum cymbalum vel campanam maiorem per bonum tractum ad hoc ut volentibus audire missam possint expedicius venire.

De quibus omnibus fecerunt fieri presens publicum instrumentum per notarium infrascriptum.

Quod est actum in ecclesia de Ontinyen, nonas marcii anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo tercio.

Testes: Petrus de Vilafrancha, presbiter; Huguetus de Pegueroles; Petrus d'Arennys, et Apparicius Gicbert, vicini Xative.

Sig (signe) num venerabili Johannis del Mila, justicie civitatis Xátive qui in predictis auctoritatem suam prestitit et decretum sive tamen preiudicio jure alieni.

Sig (signe) num mei Bernardi Perel, auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominacionem illustrissimi domini regis Aragonum regentisque scribaniam curie civitatis Xative qui visso prefato originali auctoritatem dicti justicie eius jussu hic preposui et scripsi XVI° die novembris, anno a Nativitate Domini M CCC° LXX° qua rto.

Sig (signe) num Guillermi de Salanova, notarii publici auctoritate regia per totum regnum Valencie, qui hoc translatum a predicta notula instrumenti in meo libro notularum contenti et per inde recepti fideliter et de verbo ad verbum abstraxit et scripsit loco die et anno in prima linea contentis.

Pagina 101

DOCUMENT N. XXIV

1375, desembre, 12. Ontinyent.

Andreu Guillem compareix davant el consell de la vila, davant del qual Ramon Litra llegeix una carta de l'Infant Joan en qué reclama la possessió de la vila d'Ontinyent per l'herència de sa mare, la reina, com ho confirma un document inserit i escrit en llatí, exigint l'homenatge de lleialtat i confirmant Antoni de Nomdedéu com a batlle.

A.M.O. Pergamins. n. 24. Valencià i llatí.

Original. Ramon Litra, notari. B.E.

Mides: 620x707 mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

DOCUMENT N. XXIV

Die mercuri secunda decima die decembris anno a Nativitate Domini millesimo trecentesimo septuagesimo quinto, lo honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, cavaller et conseller del senyor duch, comparech davant los honrats n'Anthoni de Nomdedéu, batle de la dita vila de Ontinyent, en Jaume Nadal, justícia de la dita vila, en Ferrer Maestre, et en Berthomeu Revert, jurats de la dita vila, en Domingo Navarro, en Bernat Cirera, síndichs de la dita vila, en Pere de Nomdedéu, major de dies, Huguet Porw, en Johan Febrer, en Simó Olzina, en Marquo Ferrer, en Guillem Guerau de Montmajor, en Fernando Gómez, en Bernat Revert, menor de dies, en Domingo Joffré, consellers et vehins de la dita vila et de molts d'altres vehins de la vila, en multitud ajustats et aplegats en lo alberch de la Cort de la dita vila, consellalment per so de trompeta o anafil, segons que és acostumat Consell general en la dita vila convocar et ajustar per veu de Garçia Lópeç, corredor públic de la dita vila, et per mi, Ramon Litra, notari, legir et publicar féu davant aquells una letra del molt alt senyor infant don Johan, del molt alt senyor rey primogénit, et en tots los regnes et terres sues general lochtinent, en paper escrita, uberta et el dors sagellada ab lo sagell del dit senyor, de la tenor següent:

Nos infans Johannus, serenissimi domini Regis primogenitus et in omnibus regis et terris suis generalis locumtenens. Cum presenti litera nostra constituimus et ordinamus vos, dilectum consiliarium nostrum Andream Guillermi, scrivá, militem, habitatorem Valencie ad recipiendum nomine nostro et pro nobis possessionem corporalem seu guaro castrorum et locorum de Ontinyen, de Bocayren et de Biar et jurium eorundem et cuiuslibet ipsorum nobis pertinencium ex legato nobis facto per serenissimam dominam [Elea]noram, reginam Aragonum, matrem nostram, per carissimam memorie recolende in suo ultimo testamento ut in eo latius continetur ita quod vos, dictus Andreas dicta posesionem vel (patri nomine nostro et pro nobis

recipiatis de dictis castris villis [...] eorum terminis juribus ac pertinenciis suis eamque ad opus nostri retineatis et alia in et circa predicta et ea tangencia faciatis et facere valeatis que nos facere posemus si ibidem presencialiter adesemus et quem pro adipiscendam posesione necessaria fuerint seu eciam [... 1 nam nos vobis super predictis

Pagina 102

omnibus et singulis et ea tangentibus quovis modo per presentes plenarie coniiitimus vices nostras per quas universis et singulis officialibus et subditis dicti domini regis atque nostris tradimus primitur. In mandatis ut vobis super [...] omnibus et singulis assistant auxilio consilio et favore quando et quociens at prout inde fuerint requisiti. In cuius rei testimonium presentem fieri iusimus nostro sigillo munitam. Data Barchinone die vicesima sexta novembris anno a Nativitate Domini millesimo tr[ecentes]imo septuagesimo quinto. Primogenitur.

Et lesta et publicada la damunt dita letra del dit senyor infant, lo dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá de paraula dix que requería lo dit batle, justícia, jurats, síndichs, consellers et prohómens que li deliurasen la dessús dita posesió de la dita vila de Ontinyén et drets de aquella al dit senyor infant pertanyent per rahó de la dita lexa al dit senyor feta, segons que la dita letra del dit senyor infant se conté, com ell sia aparellat de rebre aquella, et per vigor de la dita posesió li presten en loch del dit senyor infant sacrament et homenatge de feultat segons fer-se deu et són contenguts. Et los dits honrats batle, justícia, jurats, consellers et prohómens de la dita universitat, vistes et hazles totes les [damunt] dites coses, dixerén et respongeren que reberen la dita letra del dit senyor infant ab deguda reveréncia et honor et consell aguesen prestat sacrament de feultat a la dita senyora reyna o a son procurador en loch [d'] aquella, com la dita seny[ora...]

et quitó la dita vila de Ontinyén del noble en Berenguer de Vilaragut, qui aquella per Çertes de causes tenia penyora, segons per les cartes et emparaments fets de la dita rahó largament pot apparer, et fos a la dita universitat de la dita vila de [Ontiny]én en dupte de prestar o liurar la dita posesió en la dita letra del dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, per rahó de la dita posesió, et aló [...] no eren absolts del dit sacrament de feeltat per ells fet et prestat a la dita senyora reyna segons dit és. Et encara que a ells no és cert per lo testament fet et rudenat per la dita senyora reyna o per cláusula de aquell que la [...se]nyora reyna aja fet al dit senyor infant lo dit legat en la dita letra del senyor contengut et tro del dit sacrament de feeltat fosen absolts et fos a ells [...] plenament del dit legat que no devien ni prestarien la dita posesió en [la dita letra del dit senyor infant contenguda al dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, ni a alguna altra persona, ans prestaven tota vegada de les dites coses et que lo [...] molt alt senyor rey d'Aragó et los hereus de la dita senyora reyna havien en la dita vila fos et romangués a aquells salvu et illés, axí largament com pugué esser dit et adaptat a conservació deis drets del dit senyor rey, et dels hereus de la dita senyora reyna, et a conservació del sacrament et feeltat que ells eren tenguts al dit senyor rey et als hereus de la dita senyora reyna. Et lo dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, vistes et hoides les dites coses, contradién et no asintén a aquelles, dix que com en la dita letra per lo dit senyor infant a ell tramesa et desús scrita fos contengut que la dita senyora reyna en lo dit seu derrer testament agués lexat al dit senyor infant, fill seu, los castells et lochs de Ontinyén, de Bocayrén et de Biar et los drets a ella pertanyents en aquells en qualsevol de aquells, et los dits batle, justícia, jurats, consellers et prohómens et universitat de la vila de Ontinyén qui presens eren, aguesen haüt temps del dia a enÇá que la dita senyora reyna passá de aquesta present vida, de certificar-se de les dites coses et de ésser

anats a demanar la absolució del dit sacrament de feultat que havien prestat et fet a la dita senyora reyna, al dit senyor infant feta, deis dits castells et lochs en lo dit seu derrer testament et no u aguesen curat fer, que manava aquells que de continent lihurasen la dita posesió de la dita vila

Pagina 103

et drets de aquella, segons tenor et continència de la dita letra del dit senyor infant, et per la dita rahó li prestasen sacrament de feultat en loch del dit senyor infant. En altra manera, que ell procehiria contra ells, en et per la manera que'n seria fahedor. Et los dits batle, justícia, jurats, consell et prohómens dixeren que perseveraven en la dita resposta per ells dessús feta, et protestaven segons que en aquella era contengut, et tro fosen absolts del dit sacrament e fosen certs del dit legat que no darien la dita posesió ni prestarien lo dit bornenatje al dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá. Et lo dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, vistes et hoides les dites coses, dix et maná a l'honrat n'Anthoni de Nomdedéu, baile, qui present era, sots pena de cinquanta morabatins d'or pagadors de sos béns, al dit senyor infant que no [...] ni regís lo dit ofici de batlia com ell per continuació de sa posesió lo agués per revocat et levat del dit ofici. Et noresmenys, dix et maná als dits justícia, jurats, consell et prohómens, sots pena de cinc-cents morabatins deis béns lurs, al dit senyor infant aplica[dors, que de continent et de feyt lihurasen la posesió de la dita vila de Ontinyén et drets de aquella et per rahó de la dita posesió li fesen en lo loch del dit senyor infant sacrament et homenatje de feultat, com ell fos aparellat de rebre aquell, pus era cert per lectura de la letra del dit senyor infant que la dita senyora reyna li havia lexats los dits castells et lochs. En altra manera dix et certificó aquells que ell procehiria a exacció de la dita pena et en altra manera segons que seria

fahedor. Et lo dit honrat n'Anthoni de Nomdedéu, batle, qui desús vist et hoit lo dit manament per lo dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, a ell feit, dix que temén la dita pena, que no usaría del dit offici. Et los dits justícia, jurats, consell et prohómens dixeren que perseveraven en la desús dita resposta per ells desús feta et protestaven segons qué en aquella era contengut, et que no consentien en la dita pena per lo dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, a ells inposada. Et lo dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, vistes et hoides les dites coses dix et maná, sots pena de mil morabatins d'or, als dits senyor infant aplicadors, que de continent et de feit lihurasen la dita posesió de la dita vila de Ontinyén et drets de aquella et per rahó de la dita posesió

li prestasen, en loch del dit senyor infant, sacrament et bornenatje de feeltat com ell fos prest et aparellat de rebre la dita posesió et lo dit sacrament et homenatje, pus a ells era cert, per la dita letra desús a ells presentada, que la dita senyora reyna havia lexats los dits castells et lochs al dit senyor infant. En altra manera, certificá aquells que ell en continent et de feyt procehiria a levar les dites penes de béns lurs et de la dita universitat et als segons que seria fahedor. Et los dits justícia, jurats, consell et prohómens dixeren que perseveraven en la dita resposta, per ells desús feta, et que no consentien en la dita pena. Com els fosen aparellats de continent que fosen absolts del dit sacrament de feeltat que havien fet et prestat al procurador de la dita senyora reyna com luí et quita los dits lochs. Et fosen certs del dit lexat fet per la dita senyora reyna al dit senyor infant de liurar la dita posesió de la dita vila et per aquella donar fer et prestar lo dit sacrament et homenatje. Et de les dites coses requerien carta públichá. Et l'honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, vista et hoida la dita resposta, per continuació de sa posesió dix et maná als dits justícia, jurats, prohómens et consell qui presents eren sots pena de cluo mili morabatins d'or dels béns lurs als

cófrens del dit senyor infant aplicadors, que decontinent et de feyt lihurasen la posesió de la dita vila et drets al dit senyor infant pertanyens en aquella, et li fesen et prestasen lo dit sagrament de feeltat et homenatje desús dit,

pagina 104

com ells no deguesen ignorar la lexa per la dita senyora reyna al dit senyor infant feta, deis dits castells et lochs com aguesen haüt temps et loch de certificar-se'n et per lo honrat en Ferran Sanxis MonyN, alcayt del castell de Biar, qui present era, se'n poguesen certificar et informar, com agués prestat homenatje al dit senyor infant del dit castell de Biar. Et en altra manera certificó aquells que ell procehirá a fer execució, de continent, de béns lurs de les dites penes a óbs del dit senyor infant, et convocaria les coses contra ells. Et en altra manera faria et procehiria contra ells segons que poria fer tro la dita posesió et homenatje haguesen liurat et prestat. Et de les coses dites requería así ésser feta carta públich. Et los dits justícia, jurats, consell et prohómens, vistes et hoides totes les desús dites coses, dixeren que ells, per les rahons per ells ja desús dites et protestades, no eren tenguts de liurar la dita posesió al dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, en dit nom, ni prestar lo dit sagrament ni homenatje per aquella. Et a.0 per tal com ells no eren absolts del sagrament de feeltat per ells prestat a la dita senyora reyna luí et quitó la dita vila del dit noble mossén Berenguer de Vilaragut, ni encara a ells no era cert per lo dit testament de la dita senyora reyna, ni per la cláusula de aquella, que al dit senyor infant agués la dita senyora reyna lexats los dits castells et lochs ne lo dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, el dit notari en la dita letra per lo dit senyor infant a ell tremesa agués poder et loch de fer-los la dita absolució del dit sagrament de feeltat per ells prestat a la dita senyora reyna segons dit és. Per qué, temén les dites penes et sots protestació que si la dita senyora reyna no

havia lexats los dits castells et lochs al dit senyor infant, que la posesió desús per ells deliurada al dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, en dit nom, anás per no deliurada et lo sacrament et homenatge de sús per ells prestador anás per no prestat (repetit a l'original) com no entenguesen en alcuna cosa fer, que fos dan ni perjudici deis drets que lo molt alt senyor rey d'Aragó havia en la dita vila ni los hereus o marmesors de la dita molt alta senyora reyna, a qui Déus perdó, ans protestaren que aquells fosen et romanguesen salvus et il-leses. Et sots protestació, encara que lo sacrament de feultat per ells fet et prestat a la dita senyora reyna fos et remangués salvu et il-lés, et que la lur fe no fosen en alcuna cosa lesiats com ells o fesen tement les desús dites penes, per qué dixeren que sots les dites protestacions et salvaments que eren aparellats per conplir lo manament del dit senyor infant de deliurar la desús dita posesió desús demanda al dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, en dit nom, et per aquella prestant-li sacrament de feultat segons fe se deu, suplicant al dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, el dit nom que ans de les dites coses en loch, nom et veu del dit senyor infant los jurats prometessen tenir et servir furs, privilegia, franquees, libertats et bones costumes et usarwes que la dita vila de Ontinyén et los abitans en aquella havien, et totes cartes de grácies e remissions per la dita molt alta senyora reyna a la dita universitat, abitants et singulars de aquella fetes conteses et atorgades. Et lo dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, en dit nom, de continent, atenant a la dita suplicació per los dits justicia, jurats, consell et prohómens a ells feta, promés et juró en loch, nom et veu del dit senyor infant, per Déus et per los sants quatre Evangelis de la sua ma dreita corporalment tocats, tenir et servir a la dita universitat, abitants et abitadors et singulars de aquella, furs, privilegiis, franquees et libertats et totes bones costumes et usan-

ces que la dita vila de Ontinyén ha, et totes cartes de gràcies et remissions per la dita molt alta senyora reyna a quí Déus perdó, fetes, concesses et atorgades a la dita universitat, habitants et habitadors et singulars de la dita vila de Ontinyén. Et fetes les dites coses, de continent, los dits honrats justícia, jurats, consell et prohómens de la dita vila de Ontinyén deliuraren la dita posesió seu quasi de la dita vila et drets de aquella al dit honrat mossén n'Andreu Guillem, en loch, nom et veu del dit senyor infant, segons forma, tenor et continéncia de la de sú dita letra per lo dit senyor infant al dit honrat mossén n'Andreu Guillem tramesa, et desús escrita et insertada; et per la dita rahó li feren sacrament et homenatje los dits honrats justícia, jurats et consell et prohómens de mans et de boca, segons és acostumat sacraments de feeltat rebre et liurar, lo qual sacrament et homenatje en nom et en loch de lota la dita universitat de la dita vila axí dels presents com dels absents los hómens infraseqüents:

Primerament lo honrat n'Anthoni de Nomdedéu, olim batle de la dita vila. Item, los honrats en Jacme Nadal, justícia de la dita vila et en Ferrer Mestre et en Berthomeu Rever, jurats et en Domi[n]go Navarro et en Bernat çirera, axí com a síndichs et procurac ors de la dita universitat. Item, en Miguel Nadal, Item, en Ramón Fuster, major de dies. Item, n'Arnau Revert. Item, en Jacme Serrano. Item en Pere de Nomdedéu, major de dies. Itero Miguel Ponç. Item, en Johan Febrer. Item en Simo Olzina. Item en Marquo Ferrer. Item en Guillem Guerau de Montmajor. Item en Ferrando Gómiz. Item en Bernat Revert, menor de dies. Item en Domingo Jofré. Item, en Jacme de Sentmatheu. Item en Pere d'Ani ist. Item en Bernat Blascho. Item en Miguel de Montanyá. Item en Guillem Feliu. Itero en Bernat Bonanat. Item, en Garcia López. Item n, Andreu del Castellar. Item, n'Andreu d'Amella. Item, en Pere Juliá. Item, en Berthomeu Donat. Item en Guillem d'Esperandéu. Item

Jacme d'Esperandéu. Item en Bernat Ivorra. Item, en Domingo Gil. Item, en Pere d'Esperandéu. Item, n'Ivanyes Domingo. Item en Guillem d'Andaní. Item, en Guillem Albert. Item en Guillem Martí. Item, en Matheu Barberá, menor de dies. Item, en Miguel Cetina. Item, en Johan Martínez. Item en Pere Monroig. Item, en Johan Enrrevís. Itero, en Bernat de Barçelona. Item en Johan Grala. Item en Domingo Linares. Item en Berthomeu Lorerw. Item en Berthomeu d'Ivorra. Item en Domingo Pascual, major de dies. Item los discrets en Johan de Monferrer et n'Asensi Falquó, notaris. Item en Sanxo Malleu, veins et habitants de la dita vila de Ontinyén. Et fetes les dites coses lo dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, et dit nom requés mi, notari desús scrit, que de les dites coses li fes carta pública a conservació del dret del dit senyor infant. Et los dits honrats justícis, jurats, consell et prohómens, semblantment requeriren mi, dit notari, que de les dites coses los fes carta pública a conservació de lur dret et a perdurable memória. Presents testimonis a totes les desús dites coses foren en Ferrant Sanxis Monyn, alcayt del castell de Biar, en Vicent de Montanyola et en Berenguer Francés, preveres, vehins de la dita vila de Ontinyén. Et noresmenys, lo dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, el dit nom comaná l'ofici de la batlia de la dita vila de Ontinyén a n'Anthoni de (repetit a l'original) Nomdedéu, vehín de la dita vila qui present era, lo qual juró en poder del dit honrat mosén n'Andreu Guillem, scrivá, el dit nom, haver-se bé et lealment en lo dit offici et tenir et servir la feultat del dit senyor infant. Et mana'ls dits honrats justicia, jurats, consell et prohómens que lin-

Pagina 106

guessen lo dit n'Anthoni de Nomdedéu en batle de la dita vila, en loch del dit senyor infant, et responguesen a aquell de totes les dites coses que eren tenguts et havien acostumat de respondre als batles de la dita vila. Et los dits

honrats justícia, jurats, consell et prohómens dixeren que los plahïa et requirien lo dit honrat n'Anthoni de Nomdedéu, batle, que.1 se jurás tenir et servir fur, privilegia, franquees et libertats, segons lo dit honrat mossén n'Andreu Guillem, scrivá, el dit nom de sús los havia jurat et promés tenir et servir. Les quals coses de continent lo dit honrat n'Anthoni de Nomdedéu, batle, promés et jurá. Quod est actum in Ontinyén die et anno in prima linea contentis.

Presentis testimonis acó foren los damunt scrits.

Sig (signe) num Raimundi [Litra], notari publici [...] domine [...] serenissimi Petri Regis Aragonum, qui predictus [...] fecit cum rasso et [...] ubi dicitur Guillem [...] in XIVa

DOCUMENT N. XXV

1380, juny, 1. Girona.

Carta de l'Infant Joan als veïns d'Ontinyent garantint la seua intervenció en l'assumpte de la venda d'aquest 'loc.

A.M.O. Pergamins. n. 25. Valencià.

Original. Lo primogènit. B.E.

Mides: 292x140 mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

DOCUMENT N. XXV

Lo primogènit

Prohómens, entès havem ço que vostres missatgers, per vosaltres a nós ara novellament trameses, nos han dit de part vostra per virtut de la creença per vosaltres a ells acomenada; e açó sobre lo tractament de la venda que's diu que.1 senyor rei vol fer d'aqueix loch. A les quals coses vos responem que nós de aquest fet havem ja scrit al dit senyor rei. E ara de present nós ne anam personalment a ell, ab lo qual entre les altres coses entenem a finir que la venda d'aqueix loch ni d'altres qui nostres sien nos faça. Ans entenem a fer que romanguen axí com vuy són.

Dada en Gerona, sots nostre segell secret, lo primer dia de juyñ de l'anny M CCC LXXX.

Primogènit.

Pagina 107

DOCUMENT N. XXVI

1381, agost, 1. Ontinyent.

Trasllat d'un document del 28 de desembre de 1365, en què el rei Pere autoritza la ciutat d'Ontinyent perquè es faça càrrec deis presoners de la guerra de Castella.

A.M.O. Pergamins. n. 26. Llatí.

Trasllat. Ramon Litra, notari. B.E.

Mides: 310x250 mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

DOCUMENT N. XXVI

Hoc est translatum bene et fideliter factum in villa de Ontinyen, prima die augusti, anno a Nativitate Domini millesimo CCC° octogessimo primo, sumptum a quadam carta sive litera papirea scripta per illustrissimum dominum (repetit a l'original) Petrum, Dei gracia regem Aragonum nunch regnantem iuratis et probis hominibus universitatis [ville...] sigilloque secretis dicti domini regis in dorso sigillata; tenor cuius talis est:

Nos Petrus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corcisse comesque Barchinone, Rosilionis et Ceritanie, tenore presentis

respectu servicii nobis inpeni in presenti [guerra] Castelle per vos fideles nostros juratos et probos homines universitatis loci de Ontinyen et signater hiis diebus dum ille perfidus rex Castelle vos et locum predictum obsidione temptavit et ex eo videlicet quia iusticia dicti loci certum non habet carcerem designatum ubi presonerios dicti loci valeat custodire concedimus vobis omne jus carcelarie nobis pertinens ex presoneriis qui in carcere dicti loci detineri consueverunt vobis tamen certum locum idoneum et sufficientem deputantibus ubi ressidere possint et debeant presonerii antedicti mandantes per presentem justicie dicti loci aliisque universis et singulis officialibus nostris et eorum locatenentibus quatenus concessionem et gratiam nostram huiusmodi vobis teneant firmiter et observent et non contraveniant vel aliquem contravenire permitant aliqua racione. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus nostro sigillo secreto munitam.

Data Valencie XXVIII° die decembris, anno a Nativitate Domini Millesimo trecentesimo sexagesimo quinto. Vidit Jacobus.

Sig (signe) num venerabilis Guillermi Guerau, justicie ville de Ontinyen, qui visso originali carte sive litere predicte huic translato auctoritatem suam prestavit et decretum.

Sig (signe) num Raimundi Litra, notarii publici auctoritate regia per totam terram et dominacionem serenissimi domini regis Aragonum et scribe curie ville de Ontinyen, qui hoc translatum a suo originale translavit et cum eodem diligenter de verbo ad ver-

Pagina 108

bum comprovabit et auctoritatem dicti justicie eius jussio hic aposuit et scripsit clausitque loco, die et anno in prima linea contentis.

DOCUMENT N. XXVII

1391, abril, 20. Xàtiva.

Trasllat d'un document del 21 de gener de 1353 en el qual es dóna instruccions per a la col·locació d'escoltes en cas de guerra, el seu salari, mitjà de selecció i termini per nomenar-les.

A.M.O. Pergamins. n. 27. Llatí.

Trasllat. Pere de Gallach, notari. B.E.

Mides: 456x483 mm.

DOCUMENT N. XXVII

Hoc est translatum bene et fideliter factum in civitate Xative, vicesima die aprilis anno a Nativitate Domini M° CCC° LXXX° primo, sumptum a quadam carta seu provisione illustrissimi domini regis Aragonum pergameneo scripta viciata nec cancellata nec in aliquam parte sui corrupta sed omni vicio non suspectionis carente cuius tenor talis est:

Noverint universi quod in presencia mei notari et testum subscriptorum ad hec specialiter vocatorum et rogatorum die XXI mensis januarii anno a Nativitate Domini M° CCC° quinquagesimo tercio, cum illustrissimus ac magnificus princeps et dominus, dominus Petrus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, Comesque Barchinone, Rossilionis et Ceritanie, constitutus in camera alba sui palacii valentini super utiliori statu stultatum que consueverunt teneri in frontaria regni Valencie ad instanciam illorum qui salaria stultatum ipsarum tenentur exsolvere ordinasset ac pro me scriptorem suum et notarium infrascriptum eo absente publicari mandasset hec que secuntur.

Providet dominus rex in consilio, habita ande delliberacione plenaria quod tempore guerre teneantur in locis assuetis frontarie scolte que

necessarie fuerint et assuet sunt tempore guerre poni et universitates que consueverunt salaria exsolvere et in talibus partem ponere exsolvant et ponant complete et administrator cui est commissum officium de dictis scoltis habeat illo tamen salarium suum completum et solitum dari tempore yero pacis teneatur solum modo quarta pars de dictis scoltis et de universitates solvant tantum modo quartam partem et ipse administrator habeat a simili quartam partem sui salarii tantum dictas 'ltero scoltas sive personas dipputandas et ponendas ad predicta tam tempore guerre quam pacis, abtas et competentes ad exercendum dictum officium ponant et eligant universitates predictae simul vel separatim prout melius interse convenerint infra octo dies postquam fuerit eis facta notificacio provissionis premissae quam habeat eis confestim facere dictas amministrator. Quod si infra dictum tempus non fecerint et elegerint dictas scoltas et personas

Pagina 109

dicte universitates ex tunch in eorum deffectu faciat eleccionem predictam dictus amministrator ita tamem quod in omni casu et per quemcumque aut quoscumque fiat electio dicte scolte stent et stare habeant et teneri in locis assuetis. Et nichilominus procurator regni Valencie recognoscat et recognosci faciat si persone date et electe erunt sufficientes et abte ad faciendum dictam custodiam. Et si stant et ponuntur in locis opportunis et assuetis ad dictam custodiam faciendam cum hoc sue cognicioni reliquantur. Et sic commissum et quare dictus amministrator propugnatur quod precium quam habuit ex causis predictis a dictis universitatibus non convertit neque expendit ut deberet in dictis scoltis nec tenuit 1 debitum et sufficientem numerum personarum reddat comptum et rationem de gestis et amministratis racione premissa, magistro rationali curie regie, Sthefanus Poncii de Fonolletto, civis civitatis Xative, ibi personaliter constitutus

tamquam syndicus et procurator universitatis et singularium civium civitatis eiusdem ut constat michi dicto notario per hostensionem cuiusdam publici instrumenti cuius series sich habetur:

Noverint universi quod etc., premissa humili reverencia nomine dicte universitate Xative et inquantum ipsam universitatem et singulares eiusdem negocium presens tangit non assencit predictis immo expresse et inquantum potest et premissum est el ad privilegiorum et iurium prefate civitatis conservacionem extradixit ordinacione predicte eo quare civitas ipsa et eius cives ut asserint obtinent a dicto domino rege privilegium quod tempore pacis non teneantur exsolvere in salariis dictarum stultarum vel cum solventibus eorum salaria aliquis contribuere ullomodo protestans ad conservacionem iuris civitatis prefate et singularium ex eadem quod per premissam provisionem quam loquendo humili reverencia, et salva regia excellencia dixit dissonam rationi conservacionem civitatis predicte et singularium eius Quam memoria futurorum requisivit pro me dictus notarius de eis publicum sibi fieri instrumentum.

Quod est actum Valencie, die, anno et loco predictis.

Testes sunt premissorum Garsia de Loriz, procurator Valencie ac Rodericus Didaci consiliarius et vicecancellarius domini regis ac pluribus aliis.

Sig (signe) num Petri de Tarrega, notarii publici per totam terram et dicionem illustrissimi domini regis Aragonum auctoritate eiusdem qui predictis interfuit eaque cum raso et correcto in decima linea ubi dicitur michi dicto, scribi, fecit et clausit.

Sig (signe) num venerabilis Petri Mollá, tenentis locum nobilis Johannis de Bellera, militis, iusticie civitatis Xative, qui in predicto transumpto auctoritatem suam prestitit et decretum sine preiudicio juris alieni.

Sig (signe) num Johannis de Torregrossa, notarii publici per totum Regnum Valencie, regentisque scribaniam Curie maioris civitatis Xative simul cum discreto Petro Poncii de Codomina, notario, qui in predicti transumpto, viso

originali eiusdem auctoritatem predicti venerabilis locumtenentis justicie eius jusu hic apposuit et scripsit, XXI° die aprilis anno a Nativitate Domini M CCC XC primo.

Sig (signe) num mei Petri de Gallach, notarii publici auctoritate regia per totam terram et dominacionem illustrissimi domini regis Aragonum qui hoc presens transllatum scribi et transllatari feci et cum suo originali de verbo ad verbum bene et fideliter comprobavi et signum meum notarie asuetum hic apposui et scripsi in testimonium yero, die et anno in prima linea contentis.

Pagina 110

DOCUMENT N. XXVIII

1391, juliol, 8. Saragossa.

Joan I concedeix una carnisseria a la vila d'Ontinyent. En aquest document se n'insereixen dos anteriors, un de Jaume II de 1322 i altre d'Alfons IV de 1329.

A.M.O. Pergamins. n.28. Llatí.

Original. Bononat Egidi, escriptor reial. B.E.

Mides: 530x422 mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

DOCUMENT N. XXVIII

Nos Johannes, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comesque Barchinone, Rossilionis et Ceritanie. Suplicato nobis humiliter pro parte universitatis ville de Ontinyen in regno Valencie situate, quod cum ex privilegio per serenissimum dominum Jacobum bone memorie regem Aragonum abavum nostrum dicte universitati concesso sub forma sequenti:

Jacobus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Sardinie et Corsice, comesque Barchinone ac Sancte Romane Ecciesie vexillarius, ammirantus et capitaneus generalis, fidei nostro baiulo regni Valencie generali presenti et qui pro tempore fuerit, salutem et gratiam:

Cum pro parte universitatis ville de Ontinyen fuerit nobis humiliter supplicatum ut statuere et concedere dignaremur quod carniceriam non construatur in aliquo loco dicte ville preterquam in platea castri de Ontinyen ubi semper carniceria esse consuevit, cum in eo aliqua imminerent pericula. Ea propter vobis dicimus et mandamus quatenus si inveneritis universitatem dicte ville, predicta postulare compellatis illos quibus per nos concessum est quod possint tabulas construere intra muros dicte ville quod illas construant in dicta platea castri iam dicti. Et de inceptis nolumus alibi in dicta villa preterquam in dicta platea carniceriam construi sicque vos hoc in futurum fieri nullatenus permitatis.

Data Barchinone sextodecimo kalendas augusti anno Domini millesimo CCC°vicesimo secundo. Provisa.

Et ex alio eciam privilegio illustrissimi domini Alfonsi recolende memorie regis Aragonum avi nostri datum Valencie X° kalendas decembri anno Domini M°CCC°XXVIII° quod dicta universitas asserit se habere continenter quod nullo unquam tempore aliquis vel aliqui in ravalii dicte ville carnes et quedam alia in eo expressa vendere audeant ullomodo sub pena per juratos et proceres dicte ville super eo imponenda et a contrafacientibus exigendam quociens fuerit contrafactum. Dignaremur predictam privilegia confirmare et non obstantem quod ex post jurati et syndicus dicte ville emerit seu ad censum sub jure emphiteotico pro nobis receperint quandam tabulam carnicerie a Johanne de Benavara de nostra thesauraria inde a nobis habente speciale mandatum cum hoc fecerint quasi compulsi et per eas primitus protestato ne privilegiis dicte ville posset preiudicium generari

nequeuntes alii dicti Johannis, qui tabulam ipsam diam et de nocte contra dicta privilegia et expres-

Pagina 111

sam voluntatem dictorum juratorum et sindici in dicto ravali construxerat seu construi fecerat injustis vexacionibus obviare, nec obstante quod Raymundus de Solerio, baiulus regni Valencie generalis, hoc anno contra dicta privilegia et expressam eiam voluntatem predictae universitate aliam carnicerie tabulam in eodem ravali concessent in emphiteosim pro nobis Guillermo Cervera, vicino dicte ville, ad censum decem solidos annuatim certo termino solvendorum, recipiendo ab eo pro intrata dicte concessionis seu stabilimenta quadraginta florenos aura de Aragone in eorundem privilegiorum lesionem ville que predictae non modicum preiudicium et jacturam de novo concedere, ne tabula aliqua carnicerie fieri possit de cetero contra plateam castris de Ontinyen nec ullatenus in ravali providendo si per quemquam fieri temptaret contrarium de remedio concedenti. Tenore presenti hanc supplicationem suscipientes benigne quia de foro regni Valencie per dictum dominum regem Alfonsum, avum nostrum, edito si aliquid per nostros officiales temptetur fieri seu uti contra foros Valencie vel privilegia civitati et regno Valencie in generali vel speciali concessa fori vel privilegia remanent in suo robore et valore nec ab hoc ipsi fori vel privilegia minus valent vel valere possunt aliqua ratione et talis usus, abusus potius dici potest nec consuetudo aliqua in contrarium valeat alegari supra insertum privilegium cuius autentica copia nobis fuit exhibita et dictum eiam aliud privilegium domini Regis predicti Alfonsi, avi nostri, si et prout illud dicta universitas in debita et autentica forma ostendere poterit de certa sciencia laudamus, approbamus, ratificamus et nostre confirmationis presidio roboramus ac valere et tenere volumus predictis vel aliis non obstantibus ullo modo. Et ad cautelam de dicta nostra certa sciencia dicte universitati perpetuo concedimus quod carniceria vel

tabula carnicerie non fiat nec fieri possit a modo seu construi in dicto ravali nec alibi in dicta villa nisi tamen in platea castri ipsius ville, et non solum carnicerie tabula construi seu teneri, sed nec eciam venderia quelibet carnum bonis, arietis ira porti vel similibus carneris utriusque in macello seu carniceria vendi hactenus solitarum in dicte ravali vel extra tabulas carnicerie platee dicti castri queat fieri ullomodo intellecto et declarato quod dicta universitas possit ad votum tenere vel destruere tabulam antedictam per eius juratos et syndicum emptam modo jam dicto a prefato Johanne de Benavarra prout sibi magis videbitur expedire.

Per hoc tamen juri dicto Guillermo Cervera competenti pretextu dicti stabilimenti de dicta tabula carnicerie quod dictum generalem baiulum sibi facti volumus in aliquo derogari. Et ulterius universitatem ipsam emptiori gracia prosequentes, dictos decem solidos censuales ad quos nobis et nostris pretextu dicti stabilimenti annis singulis certo termino exsolvendos idem Guillelmus Cervera se obligavit jam dicte universitati ad imperpetuum concedimus ipsos que in eam transferimus pleno jure cum omni directo dominio nobis in eis pertinenti absolventes a prestacione ipsorum totaliter eundem Guillelmum et suos sic quod pro inde nulla per nos vel quosvis officiales nostros sibi et suis valeat fieri questio seu inferri quinimo de eis teneatur et habeat dicte universitati aut cui voluerit responderé mandantes per eandem expresse et de certa sciencia gubernatori nostro generali nec non gubernatori et baiulo generali regni Valencie justiciis, baiulis et quibusvis aliis officialibus et commissariis nostris presentibus et futuris ac eorum locatenentis quatenus predicta privilegia et confirmacionem ac concessionem nostras huiusmodi aliaque omnia et singula supra scripta eidem universitati perpetuo teneant et observent ac teneri et observari faciant et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua racione. Quicumque autem

ausu ductus temerario contra premissa vel eorum aliquam facere vel venire presumpserit iram et indignacionem nostram ac penara mille morabatinos auri nostro erario applicandam se noverit absque remedio aliquo incursum dampno et injuria illatis primitus ac plenarie restitutus pro concessione nunc dictorum decem solidos habuimus ab ipsa universitate vigintiquinque florenos auri de Aragona, quas attento valore similium reddituum in partibus illis justam satisfaccionem seu precium reputamus quiquidem vigintiquinque florenos fidei consiliario et thesaurario nostro Juliano Garrius exsoluti realiter extiterunt.

In cuius rei testimonium hanc fieri et sigillo maiestatis nostre in pendentibus jussimus comuni.

Data Cesarauguste vicesima octava die julii, anno a Nativitate Domini millesimo CCC° nonagesimo primo, regni nostri quinto. Dominicus Marcho:

Sig (signe) num Johannis, Dei gracia regis Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comitisque Barchinone, Rossilionis et Ceritanie.

Testes sunt:

Garsias, Archiepiscopus Cesarauguste.

Guillermus Raymundi de Montecatheno, Comes de Agosta.

Raymundus, vicecomes de Perillionibus et de Roda.

Raymundus Alamanni de Cervilione.

Aymericus de Scintillis, milites camerlengi.

Sig (signe) num mei Egidii predicti domini regis scriptoris, qui de ipsius mandato hec scribi feci et clausi, cum raso et correcto in lineis VI', domini; et VII', memorie; et IX', habente; et XXII", transferimus pleno jure cum omni

directo dominio nobis in eis pertinenti absolventes a prestacione ipsorum totaliter eum.

Dominus rex presentis thesaurario mandavit mihi Bonanato Egidii. vidit eam thesaurarium. Idem.

De dicta concessione habui et recepi quinquaginta florenos auri de Aragone, qui positi sunt in recepta in XIII° folio, tercii libri receptarium et datarum officii mei thesaurarie, quamvis in dicta concessione non fuit...

DOCUMENT N. XXIX

1402, desembre, 15. València.

Privilegi del rei Martí per celebrar mercat perpetu tots els dilluns de l'any. A.M.O. Pergamins. n. 29. Llatí.

Original. Ramón de Cumbis, notari. B.E.

Mides: 412x290 mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

Pagina 113

DOCUMENT N. XXIX

In Dei nomine.

Pateat universis quod nos, Martinus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comesque Barchinone, Rossilionis et Ceritanie, volentes vos, fideles nostros juratos et probos homines ville nostre de Ontinyen, quos semper nos ad succurrendum nostris necessitatibus liberales invenimus de speciali gracia prosequi et favore, tenore presentis nostri rescripti cunctis temporibus valituri, concedimus vobis, dictis juratis et probis hominibus ac universitati ville predictae, quod in villa

ipsa sit et celebretur mercatum perpetuo qualibet die lune cuiuslibet septimane, volentes et concedentes quod omnes et singuli cuiuslibet legis seu condicionis existant ad mercatum venientes predictum cum rebus et mercibus, quas secum portaverint sint salvi, eciam et securi in veniendo, stando et redeundo et sub nostra protectione, speciali et quidatico constituti. Sic quod non possint capi detineri, pignerari, marchari, seu aliquatenus impediri, culpa, crimen vel delictis alienis, nisi ipsi in eis principalis fuerint, aut fideiussorio nomine obligati, nec eciam in hiis casibus, nisi prius in eis fatica inventa fuerit de directo. Excipimus tamen ab hiis proditores, basatores, fabricatores false monete, homicidas, violatores itinerum, hereticos, sodomitas, latrones et crimen lese maiestatis committentes seu eciam perpetrantes, mandantes illustrissimo principi Martino, regi Sicilie ac ducatum Athenarum et Neopatrie, duci primogenito nostro precaro ac in omnibus regnis et terris nostris generali gubernatori et universali, Deo propicio, succesori necnon sub pena mille morabatinos auri ac ire et indignacionis nostre incursu pro prima et secunda iussionibus gubernatori et baiulo generali regni Valencie ceterisque universis et singulis officialibus nostris vel eorum locatenentibus, presentibus et futuris, quatenus concessionem nostram huiusmodi teneant et observent et servari faciant per quoscumque et non contraveniant nec aliquem contravenire permittant aliqua racione. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus nostre maiestatis sigillo in pendenti munitam.

Data Valencie quintadecima die decembris, anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo secundo, regnique nostri septimo.

N. de Canyellis, regens cancellariam.

Sig (signe) num Martini, Dei gracia regis Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comitisque Barchinone, Rossilionis et Ceritanie.

Testes sunt:

Petrus, cardinalis Cathanie.

Egregius Alfonsus, dux Gandie.

Eximius Petri de Arenosio

Gilabertus de Scintillis et

Olfus de Proxita milites camarlengui.

Sig (signe) num Raimundi de Cumbis, prothonotarii dicti domini regis, qui de mandato ipsius, hec scribi fecit et clausit. Corrigitur tamen in lineis VIIa: fabricatores false; in VIIIa: comitentes seu eciam perpetrantes; et in ultima: secundo regnique nostri; Et in linea: Signi dicti domini regis comitisque.

Dominus rex mandavit mihi Roderico de Cumbis.

Pagina 114

DOCUMENT N. XXX

1407, febrer, 26. Xátiva.*

Trasllat d'un document del 13 de desembre de 1406 en qué es refereix una querella que afecta les ciutats de Xátiva, Alzira i Ontinyent.

A.M.O. Pergamins. n. 30. Llàtí.

Trasllat. Miguel Cerdá, notari. B.E.

Mides: 404x341 mm.

Lletra: Gòtica humanística.

DOCUMENT N. XXX

Hoc est translatum in civitate Xative bene et fideliter factum vicesima

sexta die february anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo sexto sumptumque a quadam littera patenti papireo scripta serenissimi domini regis Aragonum in dorso eius cum sigillo ipsius domini regis cera rubea impresso sigillata, tenor cuiusquidem littere talis est:

Martinus, Dei gracia rex Aragonum, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comesque Barchinone, Rossilionis et Ceritanie, nobili et dilecto consiliario nostro Ferdinando Luppi de Luna, militi viceregio pro nobis in regno Valencie, salutem et dileccionem pro parte universitatum civitatis Xative et villarum de Algezire et de Ontinyén nobis fuit humiliter expositum cum querela.

Quod licet viceregius constitutus fueritis et deputatus pro facto tunc imminentis bandositatis vel scandali per actum curie in dicto regno ut civitate et ipsius regni Valencie futuris scandalis objaretur actum in ricxis et questionibus supervenientibus inter singulares dictarum universitatum tam pro causis civilibus quam criminalibus ad vestri cognicionem minime pertinentibus in civitate Xative et villis predictis ac eorum territoriis vos intromittere satagistis de eisdem cognicionem et contra eos execuciones faciendo contra videlicet mentem, fororum et privilegiorum regni predicti non obstante que vobis instantissime protestatur fuerit pro predictis hocque equidem vertatur nedum in prejudicium dictarum universitatum sed eciam lesionem, fororum et privilegiorum predictorum que utique mantenere et servari precipere tenemur. Quare fuit pro parte dictarum universitatum nobis humiliter supplicatum ut in et super predictis de condecenti justicie remedio providere digneremur nos itaque huiusmodi supplicacioni tanquam consone racioni annuentes benigne volentes ipsas universitates in earum foris, libertatibus et privilegiis manteneri et defendi dicimus et mandamus vobis expresius et de certa sciencia plenarie inhibentes ne contra libertates, foros et privilegia dicti regni ac ultra potestatem per nos vobis atributam adversus

singulares universitatum predictorum seu alicuius earum modo aliquo procedatis seu procedi faciatis immo quicquid in oppositum processistis seu procedi fecistis contra uni-

La data que apareix al document és de 1406, però deuen estar gastant la datació de l'Encarnació, puix del contrari, el trasllat seria anterior al document.

Pagina 115

versitates predictas et singulares earumdem tam conjunctum quam divisim id de et cum consilio Bartholomei de Manso, leguum doctoris seu Johannis Carbonell in legibus licenciati, assessoris vestri et non sine altero eorumdem revocetis et ad statim reducatis priscinum et primenum sic nos illud reducimus cum presenti sic quod ob vestri culpam retardacionem seu negligenciam ad nos pro predictis non habeant recurrere iterato ulterius precipimus vobis quod in his in quibus jurisdictionem habetis juste rite et legitime procedatis privilegia, foros et libertates in omnibus observando. Quoniam nos quicquid per vos contra privilegia, libertates ac foros ipsos et ultra potestatem vobis ut predicatur atributam processum ets seu fuerit ac eiam enantatum contra dictas universitates et singulares ipsarum et alicuius earum irritum nunc pro tunc decernimus et inane ac nullius et efficacie seu valoris aliquid si predicta requisitus facere neglexeritis et implere quod nullatenus oppinamur dicimus et mandamus expressius gubernatori pro nobis in regno predicto vel eius locumtenenti ut attentata seu attentanda per vos adversus universitates dictarum civitatis et villarum et singulares earum contra foros, privilegia et libertates in vestri denegacionem seu negligenciam cum consilio assessoris eiusdem provideat pro conservacione predictorum prout per justiciam fuerit providendum cui Gubernatori seu eius locumtenenti

vices nostras super hiis comittimus plenarie cum presenti.

Data in villa Perpiniani, tricesima die decembris anno a Nativitate Domini millesimo quadingentesimo sexto.

Vidit Petrus Olzina. In comuni VII°.

Sig (signe) num honorabilis Bernardi Seguer justicie civitatis Xative qui in predicto transsumpto autenticho eiusdem visso auctoritatem nostram et decretum damus et prestamus sine prejudicio jure alieni.

Sig (signe) num mei Franciscii çabaterii junioris notarii publici civitatis Xative, regentis scribaniam curie maioris dicte civitate pro me met qui in predicto transsumpto autentico originali eiusdem visso auctoritatem predicti honorabilis justicie jussu eius hic apposui scripsi et missi, secunda die marcii anno a Nativitate Domini M°CCCC°sexto.

Sig (signe) num mei Miquaelis Cerdani notarii publici auctoritate regia per totam terram dicionemque serenissimi domini regis Aragonum ac scribe venerabilium juratorum at consilii civitatis Xative qui de mandato predictorum venerabilium juratorum et ad instanciam discreti Jacobi Olzina notarii ac sindici universitatis ville de Ontinyén hoc translatum a sua originali carta sumptum et cum eadem diligenter comprobatum abstrahi et scribi feci, loco, die et anno in prima linea contentis corrigitur in ultima linea ubi dicitur: Vidit Petrus.

DOCUMENT N. XXXI

1407, setembre, 2. Xàtiva.

Trasllat d'un pregó del rei Martí, del 2 d'agost de 1407, pel que es donava llicència als habitants del Regne de València per entrar i eixir per la frontera de Castella i altres advertències.

Pagina 116

A.M.O. Pergamins. n. 31. València.

Trasllat. Joan Amat, notari. B.E.

Mides: 446x381 mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

DOCUMENT N. XXXI

Hoc est translatum fideliter sumptum in civitate Xative secunda die septembris, anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo septimo a quadam provisione sive litera regali patente papireo scripta impendenti munita et cum sigillo serenissimi domini regis Aragonum cum cera rubea impreso eius dorso sigillata tenor cuiusquidem sub hiis verbis sequitur:

En Martí, per la gràcia de Déu rei de Aragó, de València, de Mallorca, de Cerdenya, de Córcega, e comte de Barchinona, de Rosselló e de Cerdenya, als feels nostres, los justícies, jurats e altres qualsevol oficials nostres de la ciutat de Xátiva del regne de València e a lurs lochtinents, salut e gràcia:

Sapiats que nós, per endreçament e utilitat de la cosa pública de la ciutat e regne de València havem en nostre ple e solemne consell acordada e a deliberada suplicacio deis deius scrits la provisió e crida següent:

Ara ojats («oitas» a l'original) que us fa saber lo molt alt senyor rey: que.1 dit molt alt senyor, a suplicació de les vint-e-quatre persones electes en la cort que últimament per lo dit senyor es stada celebrada als valencians en la ciutat e regne de València, co es del bisbe de València, del mestre de Muntesa, de l'abat de Valldigna, del Comanador de Torrent, del Comanador de Bexí, d'en Francesch d'Artés, canonge de la seu de València, d'en Pere

Ros, del braç ecclesiàstic; del Duc de Gandia, de mossén Pere de Sentmenat, procurador de la reyna dona Yolant, de mossén Fransesch d'Esplugues, de mossen Fransesch Munyoz, de mossen Pere Pardo, d'en Pere çabata, del braç militar; d'en Pere Johan, de micer Johan Mercader, de micer Guillem Caera, d'en Bernat Vidal, Pere Daviu, Ferrer Ram, Anthoni Boquet e Pascual Ferrando, del braç reyal; d'en Ferrando de Sant Ramon, misatger de la ciutat de Xátiva, d'en Fransesch Aguiló, misatger de Morella, d'en Pere Loret, misatger d'Algesira, d'en Genís Silvestre, misatger d'Oriola, d'en Johan Spigol, misatger de Burriana, d'en Pere de Ferrera, misatger de Líria e de Xérica, ha per absoltes totes inhibicions per lo dit senyor feytes de entrar en lo regne de Castella e de portar e traure avers en redell seu Realme, en lo Realme de Castella ans lo dit senyor rey vol e dóna licéncia a tots sos sotsmesses de qualsevol ley, stament o condició sien, e altres, que puxen entrar e exir en lo dit regne de Castella, axí per mar com per terra, e per aygua dolo com salada, per qualssevol lochs, ports o parts, e traure e metre avers, béns e mercaderies del regne de Castella en la senyoria del dit senyor rey, e de la senyoria del dit senyor rey en regne de Castella, franchs de quema e dels dos diners per lliura qui per fur (oren ordenats. E axí mateix lo dit senyor atorga als castellans que puxen entrar e exir, axí per terra com per mar, e per aygua dolo

Pagina 117

com salada, ab mercaderies, avers e béns de Castella en la senyoria del dit senyor e de la senyoria del dit senyor en regne de Castella, e per qualsevol lochs e ports, franchs de la dita quema e deis dits dos diners per lliura en tot lo dit regne de Valéncia. E mana ab la present pública crida ésser levada la collecta e caxa de la dita quema; e que d'açí avant per alcú

o alguns no sia tenguda la dita caixa ne la dita quema o dret exhigit nelevat; per qué us manarn, com pus expressament e streta podem, sots pena de doents morabatins, que de continent per los lochs acostumats de les jurisdiccions a vosaltres e a cascun de vosaltres comanades fnats la preinserta crida solemnement publicar per Ço que alcu no puixa allegar ignorância e tenir e fer tenir e servir fermament tots e sengles coses en aquella expressades.

Dada en València a dos dies de agost en l'any de la Nativitat de Nostre Senyor M°CCCC°set. Rex Martinus.

Sig (signe) num honorabilis Luduvici de Pertusa, domicelli justitie civitatis Xative, qui in predicto transupto auttenticho originali eiusdem visso auctoritatem nostram et decretum damus et prestamus sine perjudicio juris alieni.

Sig (signe) num mei Franciscii çabaterii, junioris notarii publici civitatis Xative regentis scribaniam curie maioris eiusdem civitate, qui in predicto transumpto auttenticho originali eiusdem visso auctoritatem jamdicti honorabilis justicie eius jussu hic apposui scrpsi et missi Tercia septembris anno a Nativitate Domini M°CCCC°septimo.

Sig (signe) num Johannis Amat, auctoritate regia publici notarii per totam terram et dominacionem illustrissimi domini Aragonum regis, qui hoc translatum a suo originali sumptum et cum eodem de verbo ad verbum nichil addito nichilque remoto comprobatum de mandato venerabilium juratorum civitate Xative regentis scribaniam concilii dicte civitatis pro discreto Miquaelem Cerdani notarii ac scribe dicti concilii absente a dicta civitate abstraxit et scripsit loco, die et anno in prima linea contentis. Constat autem de rassis et rescriptis in lineis quarta ubi legitur a lurs; et in XII, ubi oritur ans lo dit.

DOCUMENT N. XXXII

1417, novembre, 15. Ontinyent.

Trasllat d'un document del 2 de juny de 1258 en què Jaume I concedeix als habitants d'Ontinyent facultat de construir almàsseres i molins d'oli. (Aquest trasllat té un document original a l'Arxiu Municipal d'Ontinyent, però fem constar a l'ordre cronològic aquest altre pergamí (almenys el text nou), puix alguna motivació el va fer reproduir dos-cents anys després).

A.M.O. Pergamins. n. 32. Llatí.

Trasllat. Joaquim Falcó, notari. B.E.

Mides: 303x271 mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

Pagina 118

DOCUMENT N. XXXII

Hoc est translatum bene et fideliter factum in villa de Ontinyen, quintadecima die novembris, anno a Nativitate Domini millesimo quadingentesimo decimoseptimo, sumptum a quadam carta regia sive privilegio pergameno scriba sigilloque maiori domini regis justicie scribti cum cera alba in vetis fili canapis rubei crocei albi nigrique colorum pendenti sigillata cuiusquidem tenor sequitur per hec verba:

(Text núm.II).

Sig (signe) num venerabilis Anthoni Revert, justicie ville de Ontinyen qui visa prefata originali carta regia sive privilegio huic transsumpto auctoritatem suam present et decretum. Sig (signe) num mei Johannis Falquonis, auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominacionem

excellentissimi domini regis Aragonum, regensque scribania curie ville de Ontinyen per discreto Jacobo Olzina, notario, domino eiusdem a dicta villa nunch absente qui hoc transllatum a prefata originali carta regia sive privilegio sumptum transllatum et cum eadem diligenter comprobavi et scribsi et auctoritatem domini venerabilis justicie [de] decultum eius jussu sit aposui et scribsi clausuque loco, die et anno prefixis.

DOCUMENT N. XXXIII

1418, març, 22. València.

Carta del rei Alfons V al seu germà Joan, governador general de València, al batlle i als oficials de la vila d'Ontinyent, manifestant els acords presos pels components del braç reial a la junta, referits als privilegia atorgats a les viles d'Ontinyent i Biar i als seus termes en els anys 1.341 i 1.370, pels quals, les esmentades viles no podien ésser separades de la corona reial ni per donació ni per altres procediments.

A.M.O. Pergamins. n.33. Valencià.

Original. Francesc d'Arinyo. B.E.

Mides: 625x375 mm.

Lletra: Gòtica bastarda.

DOCUMENT N. XXXIII

Alfonsus, Dei gracia rex Aragonum, Sicilie, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comes Barchinone, dux Athenarum et Neopatrie eciam comes Rossilionis et Ceritanie, ínclito et magnifico infanti Johanni, duci Montisalbi carissimo fratri nostro ac gene-

rali gubernatori in omnibus regnis et terris nostre dictioni subiectis, eiusque vicesgerenti in regno Valencie nec non baiulo generali regni predicti ceterisque universis et singulis officialibus nostris et subditis ad quos apectet et dictorum officialium locatenentibus presentibus et futuris, salutem et dileccionem.

Quoniam per brachium universitatum civitatum et villarum regalium regni Valencie in curia generali quam incolis dicti regni noviter celebramus in viam gravaminis fuit coram nobis oblatum capitulum subinsertum: E més avant senyor, com per privilegi exprés del dit senyor rey en Pere, de loable memòria atorgat ab jurament al justícia, jurats, pròmens e universitat de la vila de Ontinyén ab sos térmens, territoris, parròquies, alqueries o alguna part d'aquell generalment o special nunca separaria, dividiria o alienaria en alguna persona o persones axí d'església com seglars, e per stranys com propinchs, per manera o via de donació o en altra qualsevol causa, ans volia e decernia inconmutablement e perpetual que la dita vila ab ses alqueries, térmens e territoris e jurisdiccions alta e baxa e tota integritat d'aquella fos unida perpetualment e inconmutable a la corona reyal d'Aragó, segons tots les dites coses e altres per lo dit privilegi donat en Tarragona a dotze de març, any mil treents setanta apparen pus largament, lo qual dit privilegi en après fon confirmat per lo rey en Johan, de loable memòria, ladonchs primogénit del senyor rey en Pere, segons de la dita confirmació appar per altre privilegi del dit infant don Johan donat en Barchinona, a vint-set de jener any mil treents setanta-set. E semblant privilegi hara la vila e castell de Biar.

E com après, celebrant corts generals en la vila de Monçò, l'alt rey en Johan, de bona memòria, fos supplicat en la dita cort per lo síndich e

misatger de la dita vila de Ontinyén, e per los síndichs e misatgers de les ciutats e viles reials del regne de València, de atorgar en la dita cort general que en lo privilegi del dit senyor rey en Pere besavi nostre, de bona memòria, atorgat, vedant que certs castells, viles, lochs, béns e drets allí contenguts no sien alienats ne separats de la reyal corona; lo qual fon donat en València, vicesimo octavo kalendas octobris, anno Domini millesimo trecentesimo quadragesimo primo, fossen enadides e haüdes per contengudes, axí com si scrites hi fossen, la dita vila de Ontinyén e la vila e castell de Biar ab tots térmens e pertinències, a la qual suplicació fon respost per la manera infrasegüent: Plau al senyor rey, emperó tn lo present acte lo dit senyor no entén ni vol que sia comprés lo terç de delme de les dites viles de Ontinyén e de Biar e térmens lurs, lo qual se pertany e vol lo dit senyor que.s pertanya a mossén Pere d'Artés en la manera que li fon atorgat. E com senyor molt excel·lent, en quant la dita resposta no concorda ab la suplicació demanada en co e quant és vist, exceptat lo dit terç de delme, no puxa esser dit acte de cort. Com seria contrari a la suplicació, e per co en la dita excepció, romanga lo dret a cascuna part axí com si la dita excepció no fos apocada en lo dit acte. E segons damunt és dit per lo privilegi jurat e atorgat per lo dit rey en Pere e confirmat per lo dit infant don Johan, la dita donació del dit terç de delme de les dites viles de Ontinyén e de Biar e térmens lurs, al dit mossén Pere d'Artés, e manat restituhir tot co que en virtut d'aquella e stat rebut del dit terç, majorment com lo dit mossén Pere sia mort e passat d'aquesta present vida e la dita resposta no.s referia sinó a la persona del dit mossén Pere, e les causes per les quals al dit mossén Pere foren donats los dits tercos de delme sien stades grassament remunerades e satisfetes al dit mossén Pere com ne haja hagut cent mília solidos e encara tots los fruyts deis dits tercos de delmes per ben quaranta anys.

Nosque, ad supplicacione brachii antedicti in nostro consilio eidem gravamini provisionem fecimus inferius declaratam quam die subscripta per prothonotarium nostrum in curia ipsa publicari mandavimus sub verbis sequentibus.

Lo senyor rey proveex que los dits tercós de delmes de les viles de Ontinyén e de Biar sien quitats de l'hereu de mossén Pere d'Artés o de l'havent causa d'aquell per sexanta-sis mília solidos, e ultra a«) li sien donats quatorze mília solidos per los milloraments e deutes del castell de la vila de Bocayrén e del loch d'Alfafara, les quals quantitats li sien pagades de continent de la subvenció faedora al dit senyor per la cort; e vol e mana que los privilegis de no alienar a les dites viles de Ontinyén, Biar e Bocayrén e al dit braç real e qualsevol d'ells atorgats sien servats.

Vobis et cuilibet vestrum dicimus et mandamus de certa sciencia et expresse pro prima et secunda iusionibus quatenus provisionem nostram insertam superius teneatis et observetis, teneri et observari ab omnibus inviolabiliter faciatis et non contraveniatis nec aliquem contravenire faciatis aliqua racione.

Data sub nostro sigillo pendentis in monasterio Fratrum Predicatorum Valencie, intus donum capituli ubi curia celebrabatur predicta die vicesima secunda marcii, anno a Nativitate Domini millesimo quadingentesimo decimo octavo.

De Finis, vicecancellarius.

Franciscus d'Arinyo expresse in consilio et in curia publicata.

1418, març, 22. València.

Alfons V confirma els privilegia concedits a Ontinyent pels reis anteriors.

A.M.O. Pergamins. n. 34. Llatí.

Original. Francesc d'Arinyo, notari. B.E.

Mides: 395x330 mm.

Lletra: Gòtica humanística.

DOCUMENT N. XXXIV

Nos alfonsus, Dei gracia rex Aragonum, Sicilie, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comes Barchinone, dux Athenarum et Neopatrie ac eciam comes Rossilionis et Ceritanie, ad humilem supplicacionis instanciam pro parte vestri fidelium nostrorum, justicie, juratorum et proborum hominum ville de Ontinyen propterea nobis factam et alia ves- tris exigentibus meritis et serviciis laude dignis, volentes vos gracia prosequi et favore, tenore presentis carte nostre perpetuo valiture, omnia et singula privilegia, libertates inmunitates et concesiones ac bonos usus, vobis per predecesores nostros, Aragonum reges, recordacio-

Pagina 121

nis excelse concessos et concessa si et prout melius et plenius eis hactenus usi fuistis laudamus, approbamus, ratificamus et nostre confirmacionis presidio roboramus; mandantes per presentem, Gubernatori generali regnorum et terrarum nostrorum eiusque vicegerenti in regno Valencie, necnon baiulo generali regni eiusdem ceterisque officialibus nostris et subditis, presentibus et futuris, sub obtentu nostre graciae et mercedis,

quatenus cartam et concessionem nostras huiusmodi, teneant firmiter et observent tenerique et observari faciant ab omnibus inconcusse, et non contraveniant seu aliquem contravenire permittant, aliqua racione. In cuius rei testimonium, presentem fieri iussimus, nostre maiestatis sigillo munitam.

Data Valencie XXII die marcii, anno a Nativitate Domini Millesimo quadringentesimo decimooctavo, regnique nostri tercio.

Sig (signe) num Alfonsi, Dei gracia regis Aragonum, Sicilie, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comitis Barchinone, ducis Athenarum et Neopatrie, ac eciam comitis Rossilionis et Ceritanie.

Testes sunt:

Petrus, archiepiscopus terraconensis.

Alfonsus, dux Gandie.

Geraldus Alamani de Cervilione.

Johannes de Luna, et

Bernardus de Centelles, milites.

Sig (signe) num mei Francisci d'Arinyo, secretarii domini regis predicti, qui de ipsius mandato predicta scribi feci et clausi.

Dominus rex mandavit mihi

Francisco d'Arinyo.

DOCUMENT N. XXXV

1435, novembre, 18. Florència.

Butlla del papa Eugeni IV, en la qual nomena vicari, especificant el seu servei i remuneració, per atendre la feligresia d'Agullent.

A.M.O. Pergamins. n.35. Llatí.

Butlla original del Papa Eugeni. B.E.

Mides: 563x630 mm.

Lletra: Gòtica humanística.

DOCUMENT N. XXXV

Eugenius, episcopus, servus servorum (signe) Dei. Dilectis filiis. Abbati Monasterii Sancti Bernardi extra muros Valenciam, etc., decano ecclesie beate Marie, Salutem et Apos-

Pagina 122

tóliccam benedictionem. Hoc exequendum summum pontificatus officii debitum ad disponente [...] preidemus solutus scritoris [...] quarum libet pres [...] mus et hiis que ad laudem et gloriam divini nominis sacrique cultus augmentum in illis aearumdem animarum salutem profutura cognoscimus opem et operam impendimus efficaces ut per nostre operacionis ministerium ecclesie ipse temporalibus suscipiant incrementa. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum justicie, iuratorum ac aliorum de consilio ville de Ontinyen, Valencine dicte peticio continebat quod licet in villa predicta mani in ea tamen unica tantum parrochialis ecclesia fundata extitis illiusque rector pro tempore solus duntaxat tam predictorum quam aliorum loci de Agullent dicte diocesi ad eadem ecclesia per unam leucam distantis ac infra illius metus pro habere dinoscitur et cum fructus redditus et proventus cum primitiis ac aliis viribus prefoteclesia ad quingentorum ut plurimum seu interdum minorem et aliquando sexcentorum quandoque yero septingentorum florenorum regalium hoc potissimum dicta ecclesia cum hactenus vacavit doctoribus seu magnis clericis conferri ipsique doctores et clerici alias dignitates ecclesiasticas obtinentes in ea personaliter residere et curam huiusmodi per se ipsos exercere recusantes ecclesiam pensionem seu ad rendam concedere aut vicarios inibi conducticios et interdum minus

ydoneos ponere qui eorum potius utilitates et commodo querere qua debita illi servicia prestare et curam huiusmodi debite exercere consueverunt proprie conducticius pro tempore deputatur dicti loci ecclesie in divini cultus exhibicione incoleque et habitatores omnes prefati in ecclesiasticorum sacramentorum suscepcione defectum hactenus sustinuerunt. Et sicut eadem peticio subiungebat si in pre perpetua beneficia que de iure patronatus laicorum fuerunt quas seu que pro tempore obtinentes nullam de regimine dicte parrochialis ecclesie in si in Missis et aliis divinis pro animabus illas seu illa instituencium celebrandis officiis curam et extingerentur ac in ea. Sex perpetue porciones pro totidem perpetuis porcionariis quorum quilibet mibi residere ac illi in missis et divinis huiusmodi servire fructusque redditus et proventus ac alia oblaciones percacia et emolumentus infrascriptos teneantur debeant atque possint nec in ecclesia loci huiusmodi una perpetua vicaria pro uno perpetuo vicario erigeretur instituerentur ac crearentur ex hoc ecclesie in spiritualibus et temporalibus incrementa nec non [...] Quare pro parte iusticie, iuratorum et aliorum de consilio predictorum nobis fuit humiliter supplicatum ut eorum ac omnium incolarum habitatorum nec non ecclesiarum huiusmodi statui et alias in premissis ac aliis de super eiam dignaremur. Nos igitur qui cultus augmentum huiusmodi nostris potissime temporibus ubique locorum iugere intensis desideriiis affectamus de premissis certam noticiam non habentes huiusmodi supplicacionibus inclinati discrecioni unus vestrum de premissis omnibus et singulis ac eorum circumstanciis universis auctoritate nostra vos diligencius informetis et si per informacionem huiusmodi ea fore vera reppereritis super quo vestras seu unius vel duorum vestri ecclesia huiusmodi supprimentes et penitus extinguentes. Sex porciones quarum prima plebania et eam pro tempore obtinens plebanus nuncupatur illaque curata ac cuilibet aliarum quin- que porcium sacerdotalis ordo parrochiali nec non unam vicariam perpetuam

pro uno perpetuo vicario in loci ecclesiis huiusmodi eadem auctoritate erigatis instituatis atque creetis. Et nichilominus quod obcinens pro tempore primam porcionem huiusmodi eidem parrochiali ecclesie loci huiusmodi eciam illius ac eiusdem loci presentum et futurorum incolarum et habitatorum curam et gubernatorem principaliter habere, gerere et exercere

Pagina 123

ac singuli ad singulas alias quinque porciones in dicta parrochiali ecclesia assecucionis pacifice suarum porcionum earundem computandum ad sacerdocium se promoveri fácere nec non in dicta parrochiali ecclesia continuo personaliter residere dictoque porcionario plebano nuncupato pro tempore existenti tanquam in licitis tamen et honestis ac illius curam regimen et gubernacionem concernentibus parere et intendere ipsumque quociens eum forsan infirmari aut ab illa si ipsas ne parrochialis ecclesie et illius cura huiusmodi prout idem pro tempore plebanus unum, duos vel tres ex eisdem porcionariis ad id tunc requirendum seu requirendos duxerit legitimo tamen impedimento cessante iuvare et ad id el [...] ipsorum porciones huiusmodi curati minime censeantur quodque plebanus predictus omnes et singulos ex dictis quinque porcionariis qui sibi nonparuerint et eum non nivaverint ut prefetur per subtractionem alicuius partis obieterint seu alia subsequenti die in prefata ecclesia proveniencium punire valeat ac preterea quod dicti quinque porcionari una cum prefato plebano in dicta ecclesia parrochiali singulis horis debitis et consuetis ac missarum decant [...] interesse et per se ipsos deservire et in prefata parrochiali ecclesia dominicis et aliis solemnibus festuus matutinum ac ipsis et aliis singulas horas canonicas decantare in eisdem yero dominicis solemnibus festuus et aliis diebus singulis tres [...] alternis tamen vicibus ac diebus cum quodam perpetuo beneficiato in eadem

parrochiali ecclesia qui ad illius celebrationem ex ipsius beneficiis prima institutione obligatus existit. Et subsequenter illis tamen in quibus Missa de Anno et Anni diebus mihi decantari solita in eadem parrochiali ecclesia decantatur diebus duntaxat exceptis cum cantu secundam nec non ulterius terciam que maior nuncupatur hora terciarum celebrare teneantur et ad ea omni et omnes et singuli fructus redditus et promoventes ac aura primiti alia ipsius parrochialis ecclesie nec non oblationes obventiones seu percipio mihi pro tempore obveniencia videlicet postquam ipsam parrochiale ecclesiam per cessum vel decessum decretorum doctoris. Acoliti nostri ad presens ipsius rectoris seu alias quovis modo primum vacare contingerit etiam si nunc vel tunc ex persona dicti Johannis ut premittitur vel alias quovis modo aut alia quavis causa dispositione per unum qui yconomus nuncupatur ex plebano ac aliis porcionariis predictis quem ipsi ad hoc pro tempore duxerint eligendum levari colligi percipi haberi ac ipse deputandus qui etiam ad nutum dictorum. Plebamet sua deputacione amoveri et alius eius loco poni de receptis habitis levatis et administratis per eum eisdem plebano et porcionarius in término seu términos ad id per eos statuendo seu statuendis fidele computum prederet. Porcionarii viginti vicarius yero pro tempore existentes predicti. Quinquaginta florenos similes Annis singulis huiusmodi fructibus redditibus pro[mine]ntibus et primicialibus habere et percipere debeant atque [...] buciones deputentur inter plebanum et alios porcionarios duntaxat in dicta parrochiali ecclesia pro tempore residentes et servientes nec non omnia et singula obventiones manuales sive percipio tam de perpetualibus qua [...] fient ac de viribus defunctorum in dicta ecclesia parrochiali pro tempore obveniencia tam inter eosdem plebanum et porcionarios qua alios similiter servientes capellanos seu beneficiatos predictos pro ut ipsi plebanus et [...] buantur ac eis realiter assignentur. Sic tamen quod ex illis singuli ex servientibus predictis tantum in singulis matutinis quantum in aliis omnibus unius diei horis prefatis alias iuxta

modum et formam supradictos nec non prout hactenus consuetum est in dicta parrochiali ecclesia pro pulsandis campanis et aliis mibi minutis prestandis obsequiis tenere parrochialis ac vicarius predicti loci ecclesia-

Pagina 124

rum huiusmodi pedum altarum obventiones obl[...] seu scholaribus huiusmodi de quolibet ex perpetualibus tantum aniversariis predictis unum solidum dicte monete habere et percipere debeant auctoritate apostólica statuatis ordinatis decernatis atque declaretis. Nos enim si statutum ut premittitur vigore presentum fieri contigerit iuratis ac aliis de consilio ville huiusmodi qui tunc fuerint post cessum vel decessum aut dimissionem vel vacationem huiusmodi singulas personas idoneas ad pri[...] nec non vicariam predictas hac prima vice duntaxat ordinatio loci presentandi nec non dicto ordinatio ipsas sic tunc presentatas personas instituendi ac primo porcionario plebano nuncupato qui pro tempore fu[...] eam vacare contigerit perpetuis futuris temporibus persone eciam idonee conferendi et de illa eciam providendi ac puniciones nec non sibi et aliis porcionariis predictis deputacionem yconomi et ordinacionem dividendorum tenore presencium concedimus facultatem et eciam potestatem nec non hospicium abbatia nuncupatum ipsius parrochialis ecclesie pro usu et habitacione perpetuis ipsius plebani eadem auctoritate harum serie deputamus. Nos nec non specialibus vel generalibus de beneficiis et ecclesiis ex personis acolitorum vel aliorum quorumlibet vacantibus seu vacaturis per nos vel sedem factis hactenus vel imposterum faciendis reservacionibus eciam si foret ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de huiusmodi specialibus vel aliis beneficiis ecclesiasticis in illi partibus generales apostolice sedis vel legatorum eius litteras impetrarint etiam alias

quomodolibet sit processum quasquidem litteras et processus at dictas ecclesias volumus non extendi set nullum per hoc eis quo ad assecucionem beneficiorum aliorum preiudicium generari et quibuslibet aliis privilegibus quorumcumque tenorum existan per que presentibus non expressa vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri et de quibus quorumque totis teneribus de verbo ad verbum hab[...].

Data Florencie, Anno [...] Incarnacione dominice millesimo quadringentesimio tricesimo quinto. Quintodecimo kalendas decembri. Pontificatus.

DOCUMENT N. XXXVI

1436, març, 2. Montsó.

La reina Maria dóna llicència i facultat al batlle d'Ontinyent per construir un almodí. A.M.O. Pergamins. n.36. Llatí.

Original. La regina Maria. B.E.

Mides: 392x284 mm. Amb segell.

Lletra: Gòtica humanística.

DOCUMENT N. XXXVI

Nos Maria, Dei gracia regina Aragonum, Sicilie, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comitissa Barchinone, ducissa Athenarum et Neopatrie, ac eciam comitissa Ros-

Pagina 125

silionis et Ceritanie, locumtenentis generalis regnis et terris illustrissimi domini regis, viri et domini nostri carissimi. Vestri fidelium nostrorum justicie,

juratorum, proborum hominum et consilii ville de Ontinyén laudabile propositum libenter prosequimur. Ut locus tutus equa stacio et domini comunis que almutinus vulgariter nuncupatur in dicta villa frugum comercio construatur ubi vendentes et ementes citius et certius quod obtant inveniant. Hoc enim opus tanto proprius sequitur caritatem, quanto longuis proicit caristiam. Exire namque in publicum orrea ubi victuallia pauperes possint assidue reperire recondita magne virtutis opus est. Ideo tenore presentis vobis concedimus ac licenciam et facultatem plenariam ellargimur quod vocato et assistente baiulo dicte ville in illa parte ville. Iam dicte quam vobis melius expedire videbitur libere et licite possitis construere domum regiam sive almutinum regium ad cuius structura plateam, vicum, stratam possitis deputare et accipere et eciam hospicium seu hospicia que ad opus huiusmodi conspexeritis opportuna. Solvendo valorem hospicii seu hospiciorum boni viri arbitrio extimandum. In quo quidem almutino seu domibus almutini omnia frumenta, ordea et quecumque blada, tam minuta quam grossa, que gracia vendendi ad dictam villam afferentur et non alio habeant asportari et ibi distrahi. Et omnia alia facere statuere et ordinare pro bono et conservacione huiusmodi iperis que et prout in et pro almutino civitatis Xative concessum est et eciam ordinatum. Ad cuius almutini conservacionem et custodiam persona fidelis et ydonea per baiulum qui nunch est et qui pro tempore fuerit quociens officium custodis vacaverit eligatur. Retinemus tamen et salvamus dicto domino regi et suis successoribus ea juraque et prout in almutino dicte civitatis Xative retenta et salvata sunt. Mandantes pro prima et secunda iussionibus. Gerentivices Gubernatoris ac baiulo generali regni predicti. Nec non justicie et baiulo dicte ville ceterisque universis et singulis officialibus regis ac nostris ad quos spectet et locatenentes eorumdem. Quatenus concessionem nostram huiusmodi teneant firmiter et observent tenerique et observari faciant et non contraveniant nec contravenire permittant aliqua quavis causa. In cuius rei testimonium presentem fieri

iussimus. Regio sigillo in pendentibus munitam.

Data in Montessono, secunda die de marci anno a Nativitate Domini millesimo CCC^otricesimo sexto. Regni que dicti domini regis XXI°. Maria, regina

DOCUMENT N. XXXVII

1442, juny, 26. Saragossa.

Agraïment de la reina Maria per la intervenció en la defensa de Capdet.

A.M.O. Pergamins. n. 37. València.

Original. La reina Maria. B.E.

Mides: 290x120 mm.

Lletra: Gòtica humanística.

Pagina 126

DOCUMENT N. XXXVII

La Reina

Prohómens, vostres lletres havem reebudes, e huS'd vostres missatgers plenament de tot co que dir nos han volgut. E havem haüt plaer del que havets fet del fet de Capdet, per co havem manades certes provisions dreÇ:ades al Governador de Xátiva e altres officials segons los dits vostres missatgers vos recitaran. Dada en çaragosa a 26 dies de Juny de l'any 1442.

Maria, la Reina (signatura).

In comuni locumtenentis

DOCUMENT N. XXXVIII

1442, agost, 21. Capdet.

Trasllat d'un document del 28 de setembre de 1427, pel qual Alfons V jura que ni efi ni els seus successois mai separaran la vila de Capdet i el seu terme del Regne de València. A.M.O. Pergamins. n. 38. LLatí.

Trasllat. Joan Garcia, notari. B.E.

Mides: 575x496 mm.

LLetra: Humanística.

DOCUMENT N. XXXVIII

Hoc est translatum bene et fideliter factum in villa de Capdet vicesima prima die augusti anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo quadragessimo secundo; sumptum a quodam pergameneo privilegio per serenissimum at potentissimum dominum regem justicie, juratis ac probis hominibus castri et ville de Capdet concessio et sigillo comuni sue sereitatis impendenti in vetis sericis rubei troceique colorum munito, ac per dictum dominum regem subsignato non viciato nec cancellato nec in aliqua eius parte suspecto, sed omni prorsus vicio et suspicione rarente, cuius tenor sequitur sub hiis verbis:

Nos Alfonsus, Dei gracia rex Aragonum, Sicilie, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comes Barchinone, dux Atenarum et Neopatrie, ac eciam comes Rosilionis, et Ceritanie, Atendentes qualiter castrum et villa nostra del Capdet, sita in regno Valencie sunt notabilia, et in tali situ posita quod non parum expedit, ymo necesarium yminet nostre corone regie, reique publice regni nostri, ut ipsa a nostra corona regia nullo unquam tempore separentur, inclinatique benigne suplicacionibus vestri fidelium nostrorum justicie, juratorum et proborum hominum castri et ville predictorum del Capdet. Tenore presentis

privilegii cunctis temporibus valituri, in favorem nostri patrimonii regii, sustentacionem-

Pagina 127 (es una fotografía)

Pagina 128

que nostri status, et regie domus nostre, et alia per nos et omnes heredis et succesores nostros, volumus concedimus atque promittimus in bona fide nostra regia, vobis justicie, juratis et probis hominibus memoratis, ac juramus per dominum Deum, et eius sancta quatuor evangelia corporaliter a nobis tacta, quod castrum et villam predicta cum suis terminis et territoris universis, ac cum omnimoda jurisdictione civili et criminali, alta et baxia, mero et mixto imperio, et cum tercio decimi omnium expletorum, ac cum redditibus censibus laudimiis emolumentis, sdevenimentis, et juribus quibuscumque, ac cum furnis, macellis, molendinis et balneis, turribus fortaliciis, regaliis et juribus quibuslibet, aut aliquam partem ipsorum generaliter vel specialiter, nunquam separabimus, dividemus, segregabimus nec alienabimus asignabimus, donabimus cedemus, aut concedemus, sive distribuemus, per infantes natu vel natos aut uxore nostros, nec aliquam aliam personam vel personas mundi ecclesiasticas vel seculares, nobis propinquas vel extraneas, mediate vel immediate, per modum seu viam donacionis, permutacionis, nec cuiusvis alterius generis alienacionis, seu per viam asignacionis vel comissionis ac eciam per viam vel modum concessionis vel oneracionis cuiusquam quocumque modo possit dici vel exprimi, ad inperpetuum vel ad tempus, eciam si extrema necessitas censeretur, vel qualiscumque utilitas diceretur. Quin ymo volumus et decernimus, ac legem paccionatam et incomutabilem ac perpetuam facimus, quod castrum et villam predicta cum omnibus suis terminis et territoriis, ac jurediccione alta et

baxia, cum omnibus redditibus emolumentis et proventibus, ac etiam cum regaliis et juribus superius recitatis, et aliis quibuscumque simul conjunctum pariter et divisim, cum omnimoda integritate eorumdem, remaneant et sint unita perpetuo, et incommutabiliter corone regie Aragonum et ipsius proprii et peculiaris patrimonii inseparabilia, pariter et afixa. Et nunc de presenti eadem affigimus unimus et incorporamus ac vinculo indissolubili annectimus corone nostre regie antedictae et eius peculiari patrimonio antedicto, sic quod deinde omnia supradicta sint perpetuo membra corone nostre regie antedictae Aragonum, et regni Valencie, et pars pro indiviso inalienabilis indivisibilis et inseparabilis patrii prenarrati. Et sicut membrum notabile ab ipsa corona regia et regio patrimonio supradicto tamquam a suo corpore nequaquam valeant separari per diem scilicet neque per oram, neque quo ad dominium, neque quo ad proprietatem, neque etiam quo ad quamcumque possessionem aliqua vel tenentiam. Et si per nos aut aliquos successores nostros scienter vel ignoranter, fieret vel temptaretur de facto, cum de iure possit contrarium illud ex nunc pro tunc et converso, ne dum in quantum concernant dominium vel proprietatem, sed etiam quantum ad quamcumque possessionem tam juris quam facti etiam nudam tenentiam, irritum et irrita decernimus et inania et facta et attemptata contra ius expressum et contra proprium juramentum, in dispendium salutis eterne nostri et ipsorum successorum nostrorum, et prejudicium etiam et iacturam nostri patrimonii regii, et reii publice dicti regni, utrique iusticie, juratorum et proborum hominum, ac castri et ville recitatorum superius quibus jus ex nunc est quesitum, in consistencia et connexionem perpetua cum regia nostra corona, indivisibili unitate, cui iuri nunquam derogari volumus aliqua via mundi, etiam si diceremus aut offeremus nos, vestrum aut hominum dictorum castri et ville solvere interesse. Quia ideo convenimus et promittimus vobis quod illico cum verba vel scriptis per nos aut aliam quamcumque personam inde fuerimus requisiti quicquid in contrarium fuerit per nos concessum, aut

quomodolibet emanatum, revocabimus,

pagina 129

et ad statum pristinum reducemus, revocarique et reduci efficaciter faciemus, et pro revocatis et ad statum pristinum reductis habebimus, haberique declaramus volumus et censemus, expellemusque et expellere possimus, et utique teneamur protinus et confestim a posesione et tenedone quibuslibet, quoscumque possessores vel detentores omnium predictorum, aut partis eorum, cognitione cause nullatenus precedente, sed viriliter et de facto quibusvis rationibus, appellacionibus et allegacionibus in contrarium faciendis, non admissis, imo penitus procul pulsis. Nos enim expresse et ex certa sciam quascumque leges et jura canonica vel civilia, quibus permissum sit aut indultum certis casibus vel certis rationibus donacionem vel alienacionem fieri posse per reges aut principes seu quasvis personas, de civitatibus castris seu quasvis personas, de civitatibus castris seu locis, non obstante privilegio in contrarium inde facto, quo ad hec irritas ex nostre regie plenitudine potestatis esse decernimus invalidas, penitus et inanes, larrereque viribus omnibus et effectu, ac presentem legem paccionatam, dictis juribus contrariis volumus et decernimus prevalere, illa universa jura que hiis sufragari possint ex dicte potestatis plenitudine, ipsis totaliter aplicantes. Et volumus ac vobis dictis justicie, juratis et probis hominibus, et vestrum singulis et vestrorum concedimus, ac plenariam facultatem elargimur, quod in casu quo premissorum contrarium fieret, illi cui inde facta fuerit donacio, vendicio, concessio, permutacio aut quevis alia alienacio de premissis, nec non eciam cuibus a nobis potestatem habenti, tradenti, vel tradere satagenti retinereque volenti posesionem aut tenedonem aliquam de eisdem, seu iussis et mandatis ipsius vel ipsorum minirne

teneamini obedire, ymo posterius eis sub debito fidelitatis quo nobis teneamini sitis obligati et teneamini, tenerique d[eci]mus et declaramus serie cum presenti, contradecire et resistere cum armis et sine, totis viribus, eciam si noster fuerit gubernator, aut eius vicegerens, tanquam persone extranee, et cui non essetis in aliquo obligati, decernentes concedentes et volentes, ex nostre regie plenitudine potestatis, hoc posse et debere fieri per vos, licite et inpune, in favorem regie nostre corone, utilitatemque rei publice dicti regni. Et si propter dictam contradiccionem vel resistenciam in personis alicuius vel aliquorum, dampna noces vel vulnera inde fuerint subsecuta, que per vos aut homines supperdictos vel alios/illata vel perpetrata esse dicerentur, de ipsis nobis vel curie nostre, seu torremoni vel punicioni alicui non teneantur nec teneamini ullomodo, nec vobis aut eis possit infamia aliqua denotari, immo nunch pro tunch et econverso sitis et sint de ipsis absoluti, quitii perpetuo, et inmunes, volentes et cum presenti declarantes illum vel illos quos cumque, qui aliquis de predictis a nobis vel nostris succesoribus habuerint quibuscumque titulo sive causa, vel aliquid de predictis possiderit, vel tenerint de facto, vel possidere seu tenere temptaverint, sub quovis titulo seu colore. Et eciam universis et singulis qui nobis vel succesoribus in contrarium permisorum consilium dederint, persuasiones aut induccionis fecerint, provisiones aliquas mandaverint, ordinaverint, et signaverint, vel subsignaverint, seu expedierint, eciam si tales fuerint cancellarius, vicecancellarius, seu cancellariam regens, aut alio titulo dignitate vel officio quocumque fulgentes, venisse et venire nobis et nostris succesoribus contra fidelitatem, et contra nostram regiam magestatem et ut contra infideles et reos criminis lese magestatis, vos et omnes vasalli et fideles nostri et succesorum nostrorum viriliter insurgatis, super quibus infidelitate, et reatu criminis magestatis a nobis et succesoribus nostris minime valeant dispendari. Et hec omnia et singula per nos et omnes succesores nostros

volumus concedimus

pagina 130

atque promittimus sub virtute per nos superius prestiti juramenti, tenere et observare irrefragabiliter teneri et observari facere aliquo jure causallem etiam ratione obsistentibus nullomodo, obligantes nos et succesores nostros quoscumque pro solidancia huiusmodi perpetuo unitatis, quam per eodem succesores nostros laudari iubemus et corporali juramento etiam roborari, ad observanciam omnium predictorum eis melioribus et utilioribus viis modis et formis quibus possit intelligi dici et exprimi, omni fraude sublata, et absque aliqua condicione et retencione, quam non facimus in eisdem. Mandamus itaque per hanc eandem gubernatori generali regnorum et terrarum nostrarum, eiusque vicesgerenti in regno Valencie, ac baiulo generali regni eiusdem/ nec non universis et singulis prelatibus, richis, hominibus, militibus, generosis personis, civibus, burgensibus, hominibus villarum et locorum, et aliis quibuslibet subdictis regni Valencie predicti, et etiam alienigenis quibuscumque et ad regnum predictum declinantibus undecumque, de certa sciencia et exprese sub debito naturalitatis et sub fide et homagio ac fidelitate quibus sunt et erunt nobis et nostris succesoribus astricti, quatenus aliqui ordinacioni, seu mandato, concessioni, et provisioni, in contrarium predictorum factis, seu fiendis per nos seu quemvis succesorum nostrorum, in regnis et terris nostris predictis, aut officiales nostros vel eorum, seu alias quascumque personas, in nullo obediant obtemperent vel attendant, obediri obtemperari vel attendi permitant aliqua ratione, imo adversus contrarium atemptantes insurgant rigide ac potenter tamquam contra inimicos nostros et perpetratores criminis lese magestatis, regique diadematis emulos, et rei publice invasores, nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nost am

infringere, seu contentis in ea aliquatenus contrahere. Si quis autem contrarium attemptare presumserit, sive fuerit impetrans concessionem, mandatum vel ordinationem, vel petens aut justans, seu tractans, vel faciens, suadens signans, mandans, vel expediens contrarium premissorum, et non destiterit a predictis cum primum sciverit privilegium nostrum presens, penam corporis et averii sive remedio aliquo se noverit currisse, quorum bonorum terciam partem nostris errariis, et aliam terciam partem operi murorum civitatis Valencie et reliquam terciam partem illi vel illis qui partem facient pro defensione presentis privilegii, et contentorum in eodem, volumus applicari. In cuius rei testimonium, pres Intem fieri jussimus, nostro sigillo comuni impendenti munitam.

Data Valencie XXVIII° die septembris anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo vicesimo septimo. Regnique nostri duodecimo.

Sig (signe) num Alfonsi, Dei gracia regis Aragonum. Sicilie, Valencie, Maiorice, Sar- dinie: et Corsice, comitis Barchinone, ducis Atenarum et Neopatrie ac etiam comitis Rosilionis, et Ceritanie: Rex Alfonsus (signatura).

Testes inde sunt D. archiepiscopus Terracone, Johannes Ferdinandi d'Ixar. Inclitus infans ts Aragonum et Sicilie, Johanes de Luna, Johanes Ferdinandi d'Eredia, camarlengui iliarum domini Regis predicti.

Sig (signe) num mei Francisci d'Arinyo, secretaria domini regis predicti. Quin de ipsius mandato predicta scribi feci et clausi, corrigitur autem in linea XXVIII et terrarum nostrarum in graciis Valencie II°. Dominus Rex mandavit mihi Francisco d'Arinyo. Registrata. Sig (signe) num honorabilis Johannis Garcia de Vilanueva, justicie ville de Capdet, n presenti transumpto viso eius originali auctoritatem suam prestitit pariter et decresine perjudicio juris alieni.

Sig (signe) num mei Johannis Garcie, majoris dicrum, auctoritate regia notarii publici per totam terram et dominacionem illustrissimi domini regis Aragonum, ac eciam scribe curie ville de Capdet. Qui presens transumptum privilegii regii, ab eius originalis abstracti et scripsi et cum eodem fideliter de verbo at verbum comprobavi et de mandato dicti honorabilis justicie eius auctoritatem pariter et decretum in eodem apposui, et scripsi, loco die et anno in prima linea contentis [...] positus in lineis trigésimo tercia (XXVIII) et singula, et trigésimo novena (XXVIII) contra et eciam constat de raso et emendato in linea XIII de presenti.

DOCUMENT N. XXXIX

1444, juny, 20. Nàpols.

Alfons V augmenta la nòmina de 350 sous a 500 perquè s'accepte el càrrec de justícia d'Ontinyent.

A.M.O. Pergamins. n.39. Llatí.

Original. Ferrer Ramperto. B.E.

Mides: 377x257 mm.

Lletra: Humanística.

DOCUMENT N. XXXIX

Nos Alfonsus, Dei gracia rex Aragonum, Sicilie citra et ultra farum, Valencie, Hierusalem, Hungarie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comes Barchinone, dux Athenarum et Neopatrie, ac eciam comes Rossilionis et Ceritanie, humili expositione nobis facta pro parte universitatis et hominum ville de Ontinyen regni Valencie, percepimus quod justicia dicte ville non

potest officium ipsum exercere absque magno onere et labore et impensis suis actento quod in ipsa villa sunt et habitant in presenciarum pluramque sextenta focularia, et nullus reperitur sufficiens et probus vir qui velit dictum officium assumere et exercere propter minimum salarium quod est tricentorum quinquaginta solidorum monete eiusdem regni ex quo dicte universitati ac hominibus et singularibus personis eiusdem presertim ob carenciam officialis seu dicti justicie qui ibi continuo non preest plurima dampna et prejudicia cvenerunt et evenient in futurum si per maiestatem nostram provisum non erit et maius eidem justicie salarium constituerimus, propterea volentes dicte expositioni et supplicationibus factis nobis humiliter super his per dilectum et fidelem consiliarium nostrum et oratorem civitatis Valencie Manuelem Suau anuere benigne ac providere regimini custodie et conservacioni universitatis dicte ville de Ontinyen ac hominum et singularium personarum ipsius et ut in futurum status noster detrimentum aut lesionem aliquam non paciatur ob impericiam et indisposicionem presidentis seu justicie dicte ville que in finibus regni Castelle constituta est tenore presenti nostra privilegii seu practicacionis sancionis perpetuo

Pagina 132

valiture ac grata et de certa nostra sciencia ordinamus, volumus et mandamus quod justicia dicte ville de Ontinyen qui nunc est vel tempore fuerit augmentetur dictum salarium ita quod sicut prius habebat annuatim pro salario suo dicto trescentos quinquaginta solidos habeat de inde in antea quingentos solidos monete dicti regni Valencie quos penes se retinere possit de pecuniis provenientes ex juribus dicti officii juxta formam et tenorem privilegiorum per nos aut predecesores nostros concessorum dicte ville et illos improprios usus suos expendere absque cuiuscumque officialis nostri et

persone contradiccione aut impedimento. Illustrissime propterea regine consorti carissime et locumtenenti nostre generali intentum nostrum declarantes, ac mandantes de ipsa nostra sciencia certa et expresse nobili dilectis et fidelibus consiliariis nostris gubernatori magistro rationali et baiulo generali, ceterisque universis et singulis officialibus et personis dicti regni Valencie dictorumque officialium locatenenti[bus prese]ntibus et futuris, quatenus privilegium ordinationem seu pracmaticam nostram huiusmodi ac omnia et singula in ea contenta teneant firmiter et inviolabilit[er ob[serv]ent et contrarium non faciant aliq[ui]e racione quoniam nos per has easdem mandamus dicto magistro rationali et baiulo aut alii cuicumque a dicto justicia comptum audituro quatenus anno quolibet ipso ponente in data, dictos quingentos solidos sui ut predicatur salarii penes se retinente et restituente apocham de recepto ipsos in suis recipiant et admittant comptis nullo alio super his a nobis spectato mandato.

In cuius rei testimonium presentes fieri iussimus sigillo nostro comuni in pendenti munitas.

Datum in Castello Novo civitatis Neapolis, die vicessimo mensis junii anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo quarto, regnorum nostrorum vicesimo nono, huius yero regni nostri Sicilie citra farus anno decimo. Rex Alfonsus.

Dominus rex mandavit michi
Ferrario Rampertho.
pequnie Valencie.

DOCUMENT N. XL

1446, juliol, 1. València.

Joan de Navarra prohibeix que s'obeisca cap ordre que no siga de la

seua autoritat, així com l'alineació de ciutats i viles.

A.M.O. Pergamins. n. 40. Llatí.

Original. Andreu Català, escriptor reial. B.E.

Mides: 460x366 mm.

Lletra: Humanística.

Pagina 133

DOCUMENT N. XL

Nos Johannes, Dei gracia rex Navarre, infans et gubernator generalis Aragonum et Sicilie, dux Nemosensis, Montisalbi et Petrefidelis, comes Rippacurcie ac dominus civitatis Balagarii, locumtenentis generalis serenissimi domini regis, fratris nostri honoradissirni, ingens experienciam edocuit superioribus diebus qualibet universitates regales sepius vocantur et vocate compelluntur incedere cum hoste auxiliumque impendere in exequione quavis Tienda contra villam aliquam a regio patrimonio alienatam unde dicte universitates se senciunt multipliciter, tanti oneris gravatas volentes pro posse a dorso earundem hanc sublevare sartinam nobis in fine curiarum generalium proxime Valencie celebratarum incolis dicti regni per brachium regale per humilis extitit exhibita supplicacio.

Nos yero, animadvertentes accepta servicia a dicto brachio in curiis eisdem nobis multimode impensa regium atque nostrum servicium ac utilitatem rei publice totius regni concernencia digne moti sumus subscripta et eciam ampliora ex regia munificencia predicti brachii universitatibus concedere graciosus. Tenore igitur presentis carte regie statuhimus et ordinamus atque concedimus universitatibus omnibus quarumcumque civitatum, villarum, castrorum et locorum huiusmodi regni, que regii patrimonii existunt quod quociens contingat dominum regem aliquam ex predictis regiis

universitatibus alienare a regio patrimonio et contra eam seu quamvis aliam jam alienatam exequio mandetur alienacionis pretextu eamobrem non possint alie universitates predictae nec ipsarum quavis vocari nec compelli, cum hoste vel sine hoste, in similibus aliquatenus sufragari nec auxilium aliquod impendere. Et si vocantur tali vocacioni minime parere nec obedire teneantur ymmo eis facultatem damus atque concedimus per hoc regium atque nostrum privilegium contradicendi tali vocacioni potiusquam parendi quod tamen durare volumus dumtaxat usque ad primas curias regnicolis huiusmodi regni celebrandas et ipsis finitis et non amplius mandantes gerentivices nostri generali gubernacionis officii baiuloque generali regni Valencie ceterisque univcrsis et singulis regiis officialibus et ipsorum ac cuiuslibet eorum locatenentibus et ipsorum cuilibet presentibus et futuris quatenus huiusmodi regium atque nostrum privilegium et concessionem eisdem universitatibus et ipsarum cuilibet tenaciter teneant et observent tenerique et observari faciant inviolabiliter per quoscumque. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus regio sigillo in pendenti munitum.

Data Valencie die prima julii anno a Nativitate Domini millesimo CCCC^o quadragesimo sexto, regnique dicti domini regis Sicilie citra farum auno XII° Aliorum yero regnorum anno tricesimo primo.

Sig (signe) num Johannis, Dei gracia regis Navarre, infantis et gubernatoris generalis Aragonum et Sicilie, ducis Nemosensis, Montisalbi et Petrefidelis, comitis Rippacurcie ac domini civitatis Balagarii, locumtenentis generalis serenissimi domini regis fratris nostri honorandissimi. Yo el rey Johannes.

Testes sunt:

Inclitus A., magister Calatrave

G., episcopus Ilerdensis

Nobilis Petrus Maça de Liçana.

Guillermus de Vich, magister rationalis curie et

Pagina 134

Berengarius Mercader, baiulus generalis regni Valencie,
milites consiliarii dicti domini regis.

Sig (signe) num mei Andree Catala, scriptoris excellentissimi domini regis, qui mandato dicti domini regis locumtenentis, hoc scribi feci et clausi corrigitur autem in linea **iiii**a. mode in dictione multimode, et in Xa eorum, et clausi corrigitur in prima linea huius mee subscripcionis.

De Bisulduno, conservator generalis, vidit Pelegri, advocatus fisci.

Dominus rex locumtenentis mandavit mihi Andrea Catala, et vidit eam Guillermus Pelegri, advocatus fisci, et conservator generalis.

DOCUMENT N. XLI

1446, agost, 2. Nàpols.

Carta d'al-legació de Jaume Ferrer, cambrer del rei Joan de Navarra, sobre el litigi de Capdet, al qual aporta documentació, tant del rei Alfons, com de la reina Maria i del mateix Joan de Navarra.

A.M.O. Pergamins. n. 41. Llatí i valencià.

Original. Arnau de Fenolleda. B.E.

Mides: 765x690 mm.

Lletra: Humanística.

DOCUMENT N. XLI

Pateat universis, Quod ego, Jacobis Ferrarii, civis civitatis Xátive, camerarius serenissimi domini regis, quoniam tam a curia eiusdem domini

regis quam illustrissimi domini regis Navarre, eius locumtenentis emanarunt carte et in litera pública quorum tenores per ordinem sic se habent.

Pateat universis, Quod nos, Alfonsus, Dei gracia rex Aragonum, Sicilie citra et ultra farum, Valencia, Hierusalem, Hungarie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comes Barchinone, dux Athenarum et Neopatrie ac eciam comes Rossilionis et Ceritanie, visis quibusdam capitulis inter illustrissimum principem Johanem, regem Navarre, fratrem carissimum et locumtenentis nostrum generalem firmatis et concordatis ex una et universitatem ville Ontinyen ex altera partibus de quibus fuit factus in curia generali dudum celebrata in civitate Valencie incolis regni ipsius Valencie cum provisione facta super gravamine posito per brachium regale ipsius regni in eadem curia de alienacione quam his diebus non longe preteritis fecimus de villa et castro de Capdet, dilecto Jacobo Ferrer, camerario nostro cuius tenor sequitur sub his verbis.

Pagina 135

Pateat univcrsis, Quod in curia generali quam serenissima domina Maria, Dei gracia regina Aragonum et Sicilie olim locumtenentis generalis dicti domini regis incolis Valencie regni pro bono statu regni eiusdem celebrandam iudixit et celebrari incepit in civitate Valencia quinto decimo die marcii anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo tercio. Et deinde vicesima die decembris anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo quinto qui firmat anno currenti cum aprobacione dicte curie et trium brachorum ipsius eius celebrato resumpta et continuata fuerit per illustrissimum dominum regem Navarre, etc., nunc locuintencntis generalem dicti domini regis in domo capitali scdis Valencie coram eadein domina regina tunc locumtenentis generali per brachiu universitatum civitatum et villarutn regalium regni predicti in viam gravaminis oblatum fuisset capitulum

sequens item.

Senyora, ab carta e privilegi e ley paccionada del molt alt senyor rey fet e atorgat e curat a la universitat et castell de Capdet en València a diuit de setembre, any mil quatresents-vint-e-set, lo dit senyor en bona fe real ha promés no separar, vendre, alienar, assignar, donar, otorgar e algunes persona o persones la dita vila e castell de Capdet ab sos termes, ne la jurisdicció o vendes en [...] de aquella per via donació, permutació e o per altra qualsevol manera de alienació, assignació, comissió e o concessió a temps e o perpetualment en cas que lo dit senyor en extrema necessitat e o fos gran utilitat de fer tal alienació, ans volgué que la dita vila e castell, ab tots sos termes e integritats fos tots temps unida, incorporada e aflicxa a la corona e al patrimoni real indisolublement e axí com a membre notable de la dita corona no.s pugués separar per dia e hora. En axí que, si scientment e o ignorantment, lo dit senyor fehia lo contrari, que tal alienació fos irrita e vacua ipso jure et facto e no fos de algun effecte e a requisició de qualsevol persona, lo clic senyor fos tengut revocar la dita alienació e aquella fos tenguda per revocada, renunciant lo dit senyor a aquells drets, axí [...] com és dessús dits per los quals en alguns cassos se pugués dir la dita alienació poder-se fer, no obstant la dita provisio e privilegi donant facultat als de la dita vila, e manant a aquells sots la fe e naturalesa a qué són tenguts que dcfenen lo dit privilegi e ley paccionada, ab armes e en aquella millor manera que poran, contra aquells qui contra forma del dit privilegi volguessen pendre la possessió de la dita vila e castell sens encorrimment de alguna pena, encara que morts o nafrats si insiquíssem, dcllarants tots aquells qui consellarien, induhirien e persuasirien e manarien, ordinarien, signarien, subsignarien, spaiharien e encara que fossen canceller, vicescanner o regent cancelleria, e o altra dignitat e ofici, haguessen ésser venguts al dit senyor e als seus successors contra la fidelitat e contra sa real majcstat e axí

com a culpables de [crim] de lesa majestat puxa contra aquells ésser prosehít, sobre la cual no puxa ésser dispensat e ab altres per antes molt amples si segons en lo dit privilegi e ley paccionada [ésser] contingut. E per semblant per privilegi en corts generals atorgat per lo molt alt senyor rey, gloriosament regnant, tota alienació es prohibida, ab grans penes imposades per lo dit privilegi, on com se diga e se afirme que lo clic senyor no menbrant-sc del dit privilegi hauria alienat de fet, mes no de dret, la dita vila et castell en Jacme Ferrer, ciudadá de Xátiva, cambrer de aquell e [...] de la dit nul-la alienació haurá enantat a fer alguns actes los quals no són poguts fer sens incorriment de les penes en lo dit privilegi e ley paccionada contingudes ans en veritat parlant ab humil e subjecta revcréncia la dita que es diu alienació és nul-la o no és de alguna efficá-

Pagina 136

cia e valor. E en virtud de aquella no pot ésser enantat en alguna manera, ne los de la dita vila son tenguts a la observáncia de aquella, ans tots la fealtat son tenguts a contravenir a aquella. Per tal, lo dit braÇ reyal intimant e notificant lo dit privilegi e ley paccionada, supplica que la dita alienació sia revocada e haguda per revocada, los actos en virtud de aquella fets sien revocats e haguts per revocats e per aquella no poder [estar] enantat.

Dictus dominus rex Navarre, locumtenentis generalis eidem gravamini cum matura deliberacione regii consilii provisionem fecit sequentem [Al...ig] donat per lo bra& reyal e per la vila de Capdet per lo senyor rey an Jacme Ferrer, ciudadá de Xátiva, en la qual provisió revoque e anul-le la dita alienació de la dita vila e castell de Capdet, a xí com a no poder ésser feta al dit en Jacme Ferrer, obstant lo privilegi atorgat a la dita vila per lo dit Senyor rey, donat en Valéncia, placet si plaurá la provisió al Senyor rey e [...] a su senioria sea havido por acto de cort ara per lavors e lavors per ara. Item,

atnent que la dita vila de Capdet és situada dins en la frontera de Castella, la qual axí per los termens de aquella com a la sovint és molt congxada e maltratada per los del regne de Castella, en tant que si aquella no és cuidada per alguna gent poderosa qui haguessen cara de aquella, porfia venir en gran destrucció e dampnió e perdiment deis térmens de aquella com de tots dies los castellans se farten de ocupar los termes de aquella. E per Q0 es necessari e útil que per conservació de la dita vila sia transportada per lo Senyor rey en la vila de Ontinyén, la qual és molt vehina de la vila de Capdet, e assats poderosa ab lo forse de la qual la dita vila de Capdet porá ésser deffesa e conservada al servey del Senyor rey per feta la dita provisió del dit greuge lo dit Senyor rey de Navarra en nom del dit Senyor rey ab consentiment de tota la cort faca venda, alienació e transportació de la dita vila de Capdet, castell, térmens, territoris, pertinéncies, jurisdiccions civils e criminals alta e baxa mer e mixte imperi, e de totes les rendes, censos, delmes, loismes, molins, peytes, terres, forns, carniceries, real de Senyor, heretat de oliva, erbatges, [...] de senyor e de qualsevol altres drets, rendes, emoluments, sdeveniments, per qualsevol manera pertanyents o pertányer devents al dit Senyor rey e al senyor de la dita vila de Capdet a la dita vila de Ontinyén per preu de tres milia fiorins valencians, trenta- tres milia solidos ab sa enició larga e acosturnada fer en semblants contractes, placet ut supra ab los cárrechs a qué són tengudes les rendes. Item, que per la dita venda e ab acta de cort, la dita vila de Capdet, castell e pertinéncies de aquella ab los drets, rendes, jurisdiccions e coses damunt specificades sien incorporats a la dita vila de Ontinyén. En axí que nengun temps ne per alguna necessitat o causa per gran que sia o fos, encara que pogues ésser dita útil, favorable, urgent e o necessària al Senyor rey o a la sua reyal corona o a la cosa pública del regne de València, no puxen ésser separats, segregats, desemparats, disturbats e o en alguna manera alienats de la dita vila de

Ontinyén, en tot o en part, e si lo contrari será feyt, que tal separació, segregació e alienació e o desencorporació e desmembració, ipso facto, sense alguna declaració sia cosca írrita e nul•la e no sia de algun effecte. E los de la dita vila de Ontinyén no sien tenguts [...] aquella ne alguns manaments per lo dit senyor rey, o per altre en loch de aquell, sobre les dites coses fahedores. En axí que la dita encorporació haja effecte de ley paccionada a tot aquell effecte que han les universitats reals e lo privilegi atorgat als dits [...]sis e l'any mil trecents quaranta e per lo dit Senyor rey ara regnant, any mil quatrecentys divuyt. E açò sia tengut jurar lo dit Senyor rey placet ut supra. Item, que per la dita

Pagina 137

transportació e venda fahedora per lo senyor rey de Navarra [...] del dit Senyor rey, de la dita vila de Capdet la dita vila de Ontinyén (repetit a l'original) sia feta senyora de la dita vila de Capdet, castell, termes e pertinéncies de aquells, rendes, drets e emoluments e coses damunt especificades, en axí que la dita vila e consell de aquella sien hagudes per senyors e no altre; placet ut supra, ab condició que no la puxen vendre a altri que al Senyor rey, ni alienar. Item, que los vehins de la dita vila de Capdet se alegren e puxen alegrar de tots privilegis, franquezes e immunitats otorgats e otorgadors a la vila de Ontinyén si e segons fan e poden fer los vehins de la dita vila de Ontinyén, idem. Item, que la dita vila de Capdet per a ops de remandre real haja facultad e senyoria quitar de la dita vila de Ontinyén, per lo dit preu de trenta tres mília solidos en axí que pagant la dita vila de Capdet realment a la dita vila de Ontinyén los dits trenta-tres mília solidos e altres coses que la dita vila de Ontinyén haurá pagades, la dita vila de Ontinyén perda lo domini e senyoria de la dita vila de Capdet, romanint tant solament advenint lo dit cars del dit quitament, que encara la dita vila de Capdet

romanga asomida e incorporada a la dita vila de Ontinyén e al privilegi de no alienar inseparablement, axí com damunt és dit, e que sia hauda per càrrec de Ontinyén; e placet ut supra. Item, que lo dit quitament fahedor per la dita vila de Capdet se puixa fer en quatre vegades, en axí que per la quantitat que quitará la dita vila de Capdet, sia descarregada la dita vila de Capdet prorrata de les rendes que fa e acostuma fer el senyor de aquell, romanint lo domini o senyoria e jurisdiccions de la dita vila de Capdet a la dita vila de Ontinyén tro a tant lo dit quitament sia fet complidament e ab tot effecte; idem. Item, que lo senyor rey dins deu mesos següents après de la dita venda, baja e sia tengut lohar, aprobar, ratifficar e confermar la dita venda fahedora per lo dit senyor rey de Navarra de la dita vila de Capdet en la forma damunt dita a la dita vila de Ontinyén, sens alguna condició [...] e rebocar a aquella ab jurament per aquell prestador. E axí mateix la provisió del dit greuge e renovació de la dita alienació feta o vulguda fer per lo dit senyor al dit en Jacme Ferrer, e totes les coses en los presents capítols contengudes; e placet, si deliberará lo senyor atorgar lo dessús dit e si dins deu mesos lo senyor rey no haurá declarada sa voluntat en les coses contengudes en los presents capítols, aquells sien aguts per fermats, e haurien tanta valor com si fossen fets per acte de cort. Item que lo dit en Jacme Ferrer dins lo dit temps de deu mesos, baja e sia tengut de lohar e aprovar les dites venda de Capdet fahedora a la vila de Ontinyén, provisió del dit greuge e la loació, ratificació, confirmació e per lo dit senyor rey fahedora incontinenada en lo pròxime presedent capítol e totes les coses en los presents capítols contengudes sense alguna retenció o condició que no pusca oposar, e se baja obligar d'estar a aquells e renunciar a qualsevol dret que li pogués pertáner en la dita vila e castell de Capdet, drets e rendes de aquells e contra les coses damunt dites; placet. Item, que la dita vila de Ontinyén no sia tenguda pagar la dita quantitat o preu de trenta-tres

mília solidos tro a tant les dites coses realment seran complides ab tot effecte per lo dit senyor rey e per lo dit en Jacme Ferrer e liurat a la dita vila de Ontinyén tots los actes e contractes fahedores per los dits senyor rey e.n Jacme Ferrer, franchs de totes messions e dret de segell en la ciutat de València e atorgada época de la dita venda legítimament a la dita vila de Ontinyén. E aquella sia mesa en la real e corporal

Pagina 138

possessió de la dita vila de Capdet, castell, térmens e pertinéncies, drets e rendes damunt dites, en axí que en haver los dits actes fahedors axí per lo dit senyor rey com per dit en Jacme Ferrer, no vinga a cárrech algú de la dita vila de Ontinyén; placet. Item, que sien ordenades alí la confirmació fahedora per lo senyor rey, e la venda e co que s'haurá a fer per en Jacme Ferrer e les altres coses que s'hajen haver de la cort del dit senyor, per a l'effecte deis dits capítols, a fi que regen agudes en lo consell del dit senyor, resident ab lo senyor rey de Navarra, les hajan spatchades tals com d'ací hiran ordenades. Item, que los dits trentatres mília solidos, preu de la dita venda, sien liurats al dit en Jacme Ferrer de voluntat del dit senyor rey per la renunciació que ha a fer lo dit en Jacme Ferrer deis drets que li pertanyen en la dita vila e castell de Capdet, e loació e aprovació de la dita venda, fahedora a la vila de Ontinyén, e per les altres coses desús dites a qué en la época per lo dit senyor rey fermadora dels dits trenta-tres mília solidos faca menció com de sa voluntat han ésser liurats al dit en Jacme Ferrer o procurador per ell, per les dites rahons. E que de les dites coses faca bastant obligació la dita vila de Ontinyén al dit en Jacme Ferrer; directa que fuerunt acta in domo capituli sedis Valencie ubi dictus dominus rex Navarre locumtenentis generalis curiam celebrabat et per actum ipsius curie expedita die veneris circa foram duodecima post meridiem que fuit prima julii anno a

Nativitate Domini millesimo quadringentesimo quadragésimo sexto regni que dicti domini Sicilie citra farum anno duodecimo aliorum vero regnorum anno tricesimo primo presentibus venerabili in Cristo patre García, misaracione divina episcopo Ilerdem, fratre Ludovico de Podio, clavario ordinis beate Marie de Muntesia et Sancius Gregorii et Guillermo de Vich, milites, magistro rationali curie dicti domini regis in regno Valencie consiliariis regiis et pluribus aliis in minimo copiosis visa demum quadam carta seu instrumento vendicionis aut illius copia auctentica et fidem ferente per dictum illustrissimum Johanem, regem Navarre, fratrem carissimum et locumtenentis nostrum generalem de castro et villa de Capdet et juribus terminis territoris et jurisdictione eorum sitis in regno Valencie predicto facte vobis dilectis nostris justicie juratis probis hominibus et universitate ville de Ontinyén cum carta seu justicio tenoris sequentis.

Pateat universis Quod Nos, Johannes, Dei gracia rex Navarre et locumtenentis generalis et etc., princeps subditorum suorum fidelium quietem obstantes castra lunitosa eorum imperii et eaque ante murale sunt eis quoque et plurimum requiem et tranquillitatem prestatu vires addendo illis arbitraris tueri modis omnibus et conservari hinc est que cum villa et castrum de Capdet regni Valencie in frontieria regni Castelle constituta sit et sita et ex preteritis gestis et que de recenti intra manus tenemus certum imo certissimum sit illora castellaniis variis modis opprium et dure quidem certe male contracti terminos quoque et eorum territorium invadi et occupari Expedi imo et necessarium est ut cita tales males tractaciones, invasiones et ocupaciones sub scripto remedio quantum possibili e ut viam precludamus quo ita magis facilius occupata universa in eorum reddantur dominium et restituta manu et auxilio potentibus retineantur et conservantur id cito de consensu laudacione, aprovacione generalis curie quam ut locumtenentis predictus regnicolis valentinis in presenciarum in civitate Valencie

celebramus tenori presentis publici iustum cunctis temporibus et illis
Scienter et gratis vendimus per purum, liberum, proprium et franchum
alodium et ex causa seu titulo presentis vendicionis concedimus et tradimus
seu quasi vobis dilectis nostris iusticie juratis probis hominibus et universitati
ville de Ontinyen presenti-

Pagina 139

bus et futuris ementibus licet absentibus Johanne Garcia, notario, Petro
Puig et Petro Loret, notario, convicinis datoribus seu nunciis vestris per vos
ad nostram serenitate super hoc destinatis at regio secretario et notario
infrascripto ut publica et auctentica persona pro vobis et aliis quorum interest
et intevertit et interesse poterit acceptantibus et legitime stipulantibus castrum
et villam predictam de Capdet et turrim ac locum de bugarra cum eorum
viribus iurisdiccione terminis territoriis et pertinenciis universis in dicto regno
Valencie ut diximus constitutis vel sitas prout dicta castrum et villa de
Capdet, turris et locus de Bugarra confrontantur, limitantur et contignantur
cum termino ville de Ontinyen et cum termino ville de Villena et cum termino
ville de Ecla et cum termino ville de Almansa et cum termino loci de la Font
de la Figuera et cum termino ville de Biar hanc quidem vendicionem de
castro et villa de Capdet, turri et loco de Bugarra iuribus iurisdiccione et aliis
predictis vobis iusticie, juratis, probis hominibus et universitate dicte ville de
Ontinyen tam presentibus quam futuris facere intendimus et facimus cum
omnibus et singulis iuribus ad dominum dictorum castru, ville et turris
quomodocumque et qualitercumque pertinentibus vel pertinere debentibus Et
in super cum omnibus et singulis fortitudinibus turribus alacreis mansatis sive
mansis regali domni hereditate de oliba et vinea domini, aliis hereditatibus
domibus, hedifficiis et aliis poblacionibus quibuscumque in dicta villa et eius
terminis limictibus, territoriis et pertinencis construetis et a modo

construendis Et cum omnibus et singulis feudis, feudatariis, vassallis, militibus et dominibus cum hominibus et feminis tam judeis, christianis quam sarracenis et aliis cuiuscumque legis, sexus, status nature vel condicionis sint vel existant ibidem habitantibus vel habitatoribus Et cum pratis, pastuis, montaneis, planeis, montibus, vallibus, silvis, nemoribus, garrigiis, venacionibus, piscacionibus, herbagiis, ligniis, lignariis, fustibus arboribus et plantis domesticis et silvestribus fructiferis et aliis quibuscumque fontibus et aquis et quibus sive rebus et aqueductibus et transilladors censibus redditibus et juribus quibuscumque experetorum partibus et aliis terqueniis sdevenimentis pensis mensuris cultis fortis agrariis usanciis frumentis stachamentis carnaligiis monetis nobis et cum omnibus et singulis furnis molendinis carniceriis sive macellis, tabernis et tendis et cum directis dominis terciis foro scapiis laudiniis firmis fatiis et juribus retinendi et recuperandi herenciis cofris intratis et exitis morebatino sive monetatico tercio decimo paytis demandis exaccionibus caloniis mulctis et cum honore et distructu hoste exercitu et cavalcata et redempcionibus eorum Et cum ceteris aliis servitutibus et adempnis et aliis juribus quibuscumque tam ad dictum castrum et villam, turrim et locum de Bugarra quam ad dominum et ad servitatem vel usum hominum debitis et pertinentibus tam de consuetudine quam de jure vel alii capeli Insuper eciam cum omnibus et singulis dominaturis preeminenciis prerogaturis et aliis in super juribus realibus et personalibus et integracionibus universis et cum omni jurisdictione alta et baxia, civili et criminali, mero et mixto imperio et eorum pleno exercicio et usu dicto domino regi in dictis castro et villa, loco et turri et eorum terminis et territoriis et pertinenciis universiis tam per foros antiquos privilegia et consuetudines regni Valencie quam alii quomodocumque et qualitercumque debitis et pertinentibus plane autem Nos dictus rex locumtenentis castrum huiusmodi et villam de Capdet, turrum et locum de Bugarra cum omnibus et

singulis eorum juribus superius nominatis et aliis eciam quibuscumque juribus ad dominum loci pertinentibus seu pertinere debentibus tam de consuetudine quam de jure vel

pagina 140

alii et aliis observacionibus, obventionibus et molimentis et integritatibus universis que dici nominata exprimi vel excogitari possint vobis dictis justicie ac juratis probis hominibus et universitati ville de Ontinyen presentibus et futuris vendere intendimus et vendimus et tradimus seu quasi cum omnibus censualium et aliis omnibus ad luendum restantibus ex illis censualibus et oneribus ad que dicta castrum et villa et eorum jura tempore quo ad manus dicti domini regis pervenerunt tenebantur si et prout continetur instrumento empcionis facto de dicto castro et villa per baiulum generalem regni Valencie ad oppus dicti domini regis recepto per Michaellem Steve, notarium ac scribam curie locumtenentis gubernatoris ultra Xúcarum sub kalendario XXVIII novembris Nativitate Domini XXII preterea ex causa vendicionis presentis scienter deliberatis et consultis cedimus vobis dictis justis juratis probis hominibus et universitati ville de Ontinyen presentibus et futuris ac in vos pleno jure transferimus et mandamus omnia jura omnesque vices voces et acciones reales et personales, utiles et directas, ordinarias et extraordinarias, varias sive mixtas, civiles et criminales aut rei prosectorias et alias quascumque in dictis villa et castro, loco et turri et aliis omnibus et singulis supradictis et indicto mero et mixto imperii in aliis superius venditis et alienatis et in quolibet eorum vel racione ipsorum dicto domino regi vel eius successoribus pertinentes aut pertinentia ac pertinere debentia et pertinentes quomodocumque et qualitercumque sicut melius plenius et utilius dici potest scribi, dictari et intelligi ad bonum, sanum et sincerum intellectum comodum vel utilitatem vestri dictionum justicie juratorum proborum hominum

universitatis dicte ville de Ontinyen presencium et futurorum Quibus ruribus et accionibus vicibus et vocibus et aliis omnibus et aliis omnibus supradictis et eorum singulis vobis dictis justicie juratis probis hominibus et universitati ville de Ontinyen presentibus et futuris superius alienatis venditis et cessis ac in vos pleno jure translatis et mandatis possitis et valeatis utique agere et experiri in judicio et extra judicium prout et quemadmodum dictus dominus rex vel nos eius nomine et seu eius oficiales et ministri uti est experiri poterat possemus et possent ante vendicionem supradictam jurium et accionum huiusmodi cessionem translacionem et mandatum posset que possemus et possent in futurum vel postea quancumque Et nichilominus ex causa vendicionis presentis concessionis, cessionis, traslacionis et mandati de quibus superius diximus extrahentes castrum et villam predictam de Capdet, turrim et locum de Bugarra cum juribus et jurisdictione terminis et pertinenciis eorum universis et alia omnia et singula supradicta de jure dominio tene, done, posse et propietate dicti domini regis et successorum suorum eadem cum integritate in vos dictum justiciam, juratos, probos homines et universitatem ville de Ontinyen presentes et futuros et in jus vestrum dominium et dominium et posse propietatem et potestatem mittimus et transferimus pleno jure ad havendum, tenendum, utendum quiete et paciffice possidendum pro libito voluntatis Quam obrem convenimus et promittimus vobis dictis justicie juratis prtohis hominibus et universitati dicte ville de Ontinyen presentibus et futuris tradere seu tradi facere cum integritate realiter et cum effectu realem et corporalem possessionem seu quasi dictorum castri et ville de Capdet, turris et loci de Bugarra et omnium et singularium predictorum que vobis superius vendimus, concessimus et cessimus ac pleno jure transcribimus et mandavimus Quam si quidem possessionem liceat vobis dictis emptoribus ex facultate, potestate, mandato et pérmissio que vobis cum presenti concedimus, conferimus et donamus

vestra propria auctoritate et sive fatua et requisione dicti domini

pagina 141

regis nostri vel alterius cuiuscumque persone curie et iudice quandocumque volueritis apprehendere et apprehensam penes vos licite retinere Nos enim dictus rex locumtenentis interim donec vobis dictis emptoribus possessionem dicte ville et aliorum omnium predictorum cum effectu tradiderimus seu tradi fecerimus aut vos eam de nostris mandato et premissu ut est dictum apprehenderitis seu nacti fueritis constituimus dictum dominum regem predicta omnia et singula vobis dictis iusticie juratis probis hominibus et universitate dicte ville de Ontinyen presentibus et futuris superius vendita, concessa et cessa ac in vos pleno jure translata et mandata pro vobis et nomine vestro tenere et possidere seu quasi scientes et confitentes illum de jure possidere cuius nómine possidetur Et nichilominus tenore presentis publici justum nos dictus rex locumtenens scienter et deliberate ac consultis in predictis omnibus et eorum singulis superius venditis et alienatis concessis, cessis, translatis et mandatis facimus et constituimus propriam contra omnes personas loca corpora collegia et universitatis nullo jure nullaque accione utili vel directa in predictis vel aliquo predictorum seu racione eorum solvis retencionibus et condicionibus infrascriptis quomodocumque seu qualitercumque dicto domino regi vel eius successionebus retentis seu quomodolibet reservatis De quibus iuribus et accionibus et aliis supradictis et eorum singulis per nos vobis venditis et alienatis dictum dominum regem et eius successores scienter et deliberate eximus, denudamus et expoliamus et vos dictos emptores de eisdem plenarie investimus Et ita nos dictus rex locumtenentis volumus et consentimus que vigore horum verborum et ex iuris dispositione et alii

possessio omnium [zir] et singulorum presdictorum sive corporalia sint sive incorporalia sive mixta et in quibuscumque constintant pro tradita vobis dictis justicie, juratis, probis hominibus et universitate ville de Ontinyen presentibus et futuris et pleno juri translata effectualiter habeatur et censeatur ita et quemadmodo si per dictum dominum regem vel vos seu alium eius nomine de facto et reali huiusmodi possessio vobis dictis emptoribus tradita esset vel foret Precium quidem vendicionis presentis concessionis, translacionis, cessionis et mandati omnium et singularium predictyorum est tres mille floreni de Aragonia valentes triginta tres mille solidos monete regalium Valencia quos a nobis dictis emptoribus Nos dominus rex locumtenentis constricti habuisse et recepisse hoc modo que de voluntate nostra ipsos severe tenemini dilecto nostro Jacobo Ferreri, camerario dicti domini regis, civi civitatis Xative Quare scienter et consulte renunciamus excepcioni vendicionis predicte non Pacte precii jam dicti a nobis dictis emptoribus non habiti et non recepti ut predicatur et doli ac foris legibus et juribus quibus deceptis ultra dimidiam justii precii subvenitur Et eciam renunciamus omnibus et singulis aliis legibus foris constitutionibus beneficiis juribus, usibus et consuetudinibus aliis quoque ordinationibus et editis contra premissa quomodolibet venientibus seu quovismodo dispositis et ordinatis Preterea nos dictus rex locumtenentis certificatus ad plenum de valore rerum superius venditarum ex pacto inter nos dicto nomine et nos dictos emptores in hito et convento solemni quoque stipulacioni vallato damus, concedimus et donamus vobis dictis justicie, juratis, probis hominibus et universitati ville de Ontinyen presentibus et futuris donacione propria pura et irrevocabili que dicitur inter vivos seu ea donacione que magis de jure in talibus valere potest et debet totum id et quitquid res superius vendite nunc plus valent vel quamdocumque valebunt seu valere poterunt seu valere poterunt (sic) dictis tribus mille florenis precio earum Quam obrem scienter et gratis renunciamus

omnibus legibus constitutionibus consuetudinibus

pagina 142

et aliis iuribus dicentibus donacionem inter vivos ingratitude causa vel facto posse revocari Quo circa pro excucione renditionis huiusmodi tenor presentis publici iustum vicem [epo] in hac parte gerentis dicimus et mandamus universis et singulis militibus dominabus feudatariis hominibus et mulieribus et quibusvis vassallis cuius vis legis sint vel fuerint in dictis castro et villa de Capdet, turri et loco de Bugarra et eorum terminis et territoriis nunc vel futuro tempore quamdocumque habitantibus et habitatoris in dilate sola ostensione público instrumento statim et de facto nos dictos iusticiam, iuratos, probos homines et universitatem dicte ville de Ontinyen presentes et futuros pro dominis suis naturalibus castri et ville huiusmodi de Capdet, turris et loci de Bugarra, termini et territorii eorundem et alienum predictorum omnium et singularium cum integritate habeant et teneant ubique et vobis actendant, pareant, obediant ac respondeant et satisfaciant de se ipsis et de omnibus et singulis quibus ante vendicionem et concessionem presentem cessionem translacionem et mandatum huiusmodi respondere dicto domini regi tenentur seu tenebantur Et nichilominus vobis dictis iusticie, iuratis, probis hominibus et universitati dicte de Ontinyen seu sindica vestro loco vestri iuramenta probis fidelitatis et homagio faciant et prestant Nos enim dictus rex locumtenentes dicto nomine de et cum presenti público instrumento dictos milites, feudatarios, homines et mulieres et alios vicinos et habitatores dictorum castri et ville, turris et loci, terminarum et territorium de Capdet et Bugarra absolvimus, divissimus, quitamus et liberamus ab omni iuramento obligatione vinculo et fidelitate et aliis omnibus in et pro quibus dicto domino regi seu eius successoribus teneantur seu tenerentur dum

tamen ipsi milites, feudatarii, homines et mulieres vassalli et alii predicti dicta juramenta fidelitatis et homagia ac alia supradicta ut eis [...entum] est vobis dictis emptoribus seu sindico vestro fecerint et prestiterint ceterum Nos dictus rex locumtenentis convenimus et promittimus vobis dictis emptoribus ac oratoribus seu nunciis vestris predictis et notario infrascripto públiche et auctoritate persone pro vobis et aliis quorum interest et intererit et interesse poterit in futurum acceptantibus et legitime stipulantibus qui dicta omnia et eorum singula vobis dictis emptoribus superius vendita concessa et cessa ac in vos pleno juri translata faciemus vos habere, tenere et possidere quiete poterent et paciffite tam de jure quam de facta contra omnes persona, loca, collegia, corpora et universitates Et ulterius dicto nomine tenemur et teneri volumus et promictimus vobis dictis emptoribus firmiter et expresse de omnia oblacione violenta et extra judiciali rerum omnium superius venditarum et cuiuslibet eorum facto vel culpó seu causa dicti domini regis vel autorum suorum simul vel divisim provenienti vel secuta tum eciam de omni eviccione tam de jure quam de facto presentis vendicionis et omnium et singulorum predictorum que vobis dictis emptoribus vendidimus, concessimus et cessimus superius ac in vos transferimus et mandarnus quomodocumque et qualitercumque res huiusmodi vendite, cesse et alienare evintantur in totum vel in partem eciam si evitantur propter juramentum delatum contra emptores in causa et sive evintatur proprietatis sive possessio in magna parte vel minima et eciam in reffectione seu restitutione precii et omnium et singulorum dannorum interesse et sumptum ne dum in rem sed eciam totaliter et non solum damni emergentisque eciam lucti cessatis et eciam de omnibus et singulis missionibus et expensis litis et extra Et nichilominus que piracioni rerum superius venditarum vel alicuius earum in totum vel in partem contra vos dictos emptores mora vel proposita fuerit iis aliqua questio, peticio vel demanda verbo

vel scriptis tam per oblacionem libelli vel petitionis que aliquomodocumque et qualitercumque ordinarie vel estraordinarie vel eciam castrum et villa huiusmodi de Capdet, turris et locus de Bugarra vel aliquis de predictis vobis dictis emptoribus superius venditis concessis, cassis, translatis et mandatis vel aliqua pars illarum in totum vel in partem absque libello vel petitione provisione vel suiam deffiniciam sed de facto per aliquem vel aliquos cuiusvis status gradus ordinis condicionis vel per homine evicte sint vel existant vi meioris paris vel minoris pro factis et negociis obligacionibus vel contractibus dicti domini regis vel auctorum suorum vel racione eorum auferretur volumus dicto nomine et concedimus vobis dictis emptoribus que racione presentir vendicionis dictus dominus rex et eius successoris teneantur vobis de tali ablacione ac si res ita ablate iudicalem evicte essent vel forent Et nichilominus nos dictus rex locumtenentis convenimus et promittimus vobis dictis emptoribus que facta dicto domino regi vel eius successoribus per vos de predictis licite questione, petitione vel demanda denunciacione vel ipsa denunciacione non facta seu expectata quam ex pacto speciali inter nos et vos in hito et convento solemni stipulacioni vallato scienter et sponte remittimus dicte liti questioni, petitioni et demande se opponet et opponet et opponere teneantur et pro vobis dictis emptoribus respondere et satisffacere plenarie quilibet agenti vel quereranti in iudicio vel extraiudicium a vos dictos emtores et omnia et singula bona vestra ab omnibus dominis missionibus et expensis et interesse litis et extraponitus custodire Et ultra litera ipsam questionem libellum petitionem vel demandam et omnem causam seu causas in dictum dominum regem et eius successores suscipere et earum deffensionem se offerre ius quoque facere et

firmare et eas ducere et tractare et in causa seu causis tam principalibus quam appellacionum tantu sistere et tam dum donec et quousque per diffinicionem suam (?) a qua ulterius appellari vel supplicari non liceat fuerint sive debetur terminare vel vos dicti emptores si eligendo voluntatis ita possitis per vos vel procuratorem vestrum syndicum vel actorem quos ad hoc constituere valeatis causas ipsas lictores questionis et contraversitas ducere et tractare et quotiens vobis acceptum vel benenissimum fuerit eleccione super hoc vobis reservata ab eisdem causis lictibus, questionibus et controversia et earum persecucione et deffensione inquacumque litis parte desistere et eas reliquere damno et periculo dicti regis et seu eorum successorum. Quoniam ex pacto vobis dictis emptoribus remictimus omnes ius et omnem necessitatem denunciandi, appellandi vel supplicandi ac prosicueudi appellaciones vel supplicaciones non obstante foro Valencie et aliis subscriptis obinantibus quibus ex pacto expresse renunciamus et quibus cavetur que emptor teneatur et debet antequam res vendita enquatur motam sibi litem seu questionem super rebus emptis seu aliqua parte earum DICERE et denunciari venditori aliis que emptori venditor de emcione non teneatur Verum si vos dicti emptores elegeritis vel volueritis questiones ipsas lites petitiones vel demandas per vos seu vestrum syndicum, actorem vel procuratorem ducere prosequi seu tractare teneatur dictus dominus Rex et eius successores teneantur vobis bistrahere omnes et singulas expensas in lite vel racione eius necessarias Et si supradictis questionibus litibus contraversiis vel demandis vel aliqua earum contra vos dictos emptores pronunciari contingerit et res venditas in totum vel parte prosumantur ementi et volumus dicto nomine ac concedimus que pro dictum dominum regem seu eius successores / res non possit dici pretendi seu allegari vobis dictis emptoribus injuria, injusticia vel offensa / eciam si vobis ipsas causas litis seu questionis ducentibus res ipse vendite in totum vel in

parte eniurantur eciam si eviccio sequeretur propter iniuriam, iniusticiam, impericiam, culpa vel negligenciam aut imprudenciam iudicis advocati vel procuratoris et vel alias quomodocumque et qualitercumque Sed lata ut premittitur contra dictos emptores sunia quitquid evictum fuerit totum id cum integritate per dictum dominum regem et eius successores vobis restituatur et emendetur simul cum omnibus dominis sumptibus mesionibus interesse et expensis litis et extra quos quas et que in omnem eventum et casum vobis dictis emptoribus solvere restituere et emendare cum effectum teneatur seu teneantur Et hoc sive vos dicti emptori in causis ipsis litibus questionibus vel controversiis de jure vel de facto prepositis vel imptentatis obtinueritis vel subcubueritis in eisdem Super quibus dominis sumptibus interesse missionibus et expensis litis et extra ex pacto redatur et redi volumus vobis dictis emptoribus suplici verbo cum juramento nullo alio probacionum genere exacto seu requisito et nulla taxatione iudiciali preemite vel subsequentes cui expresse renunciemus Quodquidem iuramentum vobis dictis emptoribus nunc provunt et econverso defferimus et pro delato haverj volumus censemus et penitus haveatur Sic que huiusmodi delacio revocar] nequeat vel quomodolibet inpugnari Super quo renunciemus iuri et oppinioni dicentium delacionem iuramenti ante seu prestacionem posse revocar] Et generaliter nos dictus rex locumtenentis renunciemus omnibus et singulis iuribus tam canonjcis quam civilibus foris privilegia et consuetudinibus et aliis quibuscumque editis contra predicta vel subscripta vel eorum aliquod venientibus quovismodo Eciam renunciemus iuridicenti generalem renunciacionem non valere njsj precesserit specialis Quo cjrca pro predictis omnibus et eorum singulis firmiter tenendjs, servandis et

complendis obligamus vobis dictis emptoribus omnia bona et jura dicti domini regis et eorum successorum presencia et futura premissa quidem omnia et singula Nos dictus rex locumtenentis concedimus et firmamus sub modis formis condicionibus et retencionibus sequentibus, salvis semper remanentibus et illesis primum si dicto domino regi presens vendicio accepta fuerit et que vos dicti justicie jurati probi homines et universitas ville de Ontinyen presentes et futuros nequeatis predictum castrum et villam de Capdet, turrim et locum d3e Bugarra, jura redditus jurisdictionem et alia supradicta in totum vel in parte alii vendere, inpignerari seu intra manus mittere preterquam dicto domino regi vel eius successoribus universalibus in refino quibus de luendo et quitando predicta quocumque tempore imperpetuum et quolibet casu ut vel illius successoribus placuerit vel benenism fuerit, precium restituendo facultas salva remaneat et illesa secundum que si justicia, jurati, probi homines et universitas castra et villa de Capdet voluerint si ut redimere et quitare solvendo et offerendo vobis dictis emptoribus una vel inter quatuor solucionis precium rerum venditarum hoc est dictos tres mille florenos vel octo mille ducentos quinquaginta solidos in qualiter solutione et expensas factas in presenti contractu seu racione ipsius que hoc facere possint et que eis sic solutis ilico et consequantur omnia vendita et alienata si totum precium et expensas una solutione solverint vel si inter quatuor solucionis id fecerint consequantur pro qualibet solutione quartam partem jurium reddituum et emolumentorum castri et ville huiusmodi de Capdet, loci et turris de Bugarra, et rerum huiusmodi superius venditarum Salvo que quamdiu aliquid restet vobis dictis emptoribus ex predicto precio ad solvendo jurisdictionem et merum et mixtum imperium eorumque plenis usus et exercitium castri huiusmodi et ville de Capdet, loci et turris de Bugarra eorumque tempore territoriorum sit et remaneat penes vos

dictos emptores insolidum nec de cis ex predicta iurisdictione nisi tum integre dicti tres mille floreni vobis realiter exsoluti fuerint aliquid detrahatur tercium que quavis predictum dominum rege vel eius successores sive predictos justiciam, juratos, probos homines et universitatem castri et ville de Capdet comuniter vel divisim dicti tres mille floreni precium presentis venditores vobis dictis emptoribus fuerint exsoluti Nichilominus castrum et villa huiusmodi de Capdet et locis et turris de Bugarra et omnia de super vendita et alienata sint perpetuo et remaneant memorum et vicus de Ontinyen inalienabilia et inseparabilia a dicta villa de Ontinyen Et ita censeantur et sint dicte ville de Ontinyen et regio patrimonio incorporata et affecta ut millo unquam tempore exquacumque necessitate eciam pública alienari valeant sive possint Preterea volumus concedimus et disponimus que presenti venditione predictum dominum regem confirmata ex inde omne per evum predicti justicia, jurati, probi homines seu vicini castri et ville huiusmodi de Capdet presentes et futuri gaudeant et gaudere possint et valeant omnibus et singulis privilegiis et libertatibus ville de Ontinyen concessis et concedendis juxta formam capitulorum concordatorum super his inter nos et dictam universitatem de Ontinyen hec igitur que dicta sunt superius et expressa nos dictus rex locumtenentis nomine dicti domini regis et eius successoribus convenimus et pastimur vobiscum dictis emptoribus et notario et Regio Secretario infrascripta ut pública et autentica persona pro vobis et aliis quorum interest intererit vel interesse poterit acceptant et legitime stipulantis Quod est actum in Capitulo Sedis Valencie ubi generalis curia celebrabatur prima die julii anno a nativitate domini millesimo quadringentesimo quadragesimo sexto regni que dicti domini regis Sicilie citra farum anno duodecimo aliorum yero regnorum anno tricesimo primo.

Signum (signe) Johannis, Dei gracia regis Navarre et locumtenentis generalis et res qui predicta laudamus, concedimus et firmamus et per actum curio expediri mandamus.

Testes fuerunt ad predicta presentes venerabilis in Xristo pacer Garcias, miseracione divina episcopus Ilerdensis, frater Ludovicus de Podio, claverius ordinis milicie beate Marie de Muntesia et sancti Gregori et Guillermus de Vich, miles, magister racionalis curie dicti domini regis in regno Valencie, consiliarii regii et plures alii in numero exproco actus curie cum capitulis et vendicione jam dictis fuerunt recepta per me Guillcrmm Bernarduum de Brugada, secretarium dictorum donorum regum et scribam processus dicte curie a quo presentem copiam extraxi et cum eo diligenter comprobavi quare hic manu propria me subscribo et hoc meurn solitum hic appono.

Sig (signe) num gratasque et acceptas haventes tam provisionem factam in dicta curia supra dicto gravamine et vendicione inde scritam quam capitula serius inserta tenore presentid vendicionem huiusmodi alienacionem, cessionem, traslacionem et mandatum et omnia et singula in predicto vendicionis instrumento contenta De cerca sciencia deliberate et consulte, de omnibus in co contentis plenarie certificati et certi pro eorum robore et frmitate pocioribus laudamus, aprobamus, ratifficamus et confirmamus ac illam de novo si opus sic facimus cum presenti eisque et eorum singulis, auctoritatem nostram impedimus pariter et decretum. Supplentes ex nostre plenitudine potestatis legibus absolute, omnes et singulos deffectus tam juris quam facti, et omnes solemnitates ommissionis si qui forsani intervenerint in predictis DecZrntis et declarantes predictam bendicionem omnia et singula instrumento contenta, valida esse et firma et anemine inpugnanri posse, tamquam per die-

tum dominum regem locumtenentis de nostri mandato consensu auctoritate firmata et concessa circa per nos et nostros successores quoscumque eam tenere et observari convenimus et promictimus virtute juramenti a nobis inferius prestandi et facere ab aliis omnibus et singulis teneri et inviolabiliter observari juxta sui seriem et tenorem. Quam obrem dicto illustrissimo regi Navarre, generali locumtenentis et aliis quibusvis locumtenenti generalibus nostris super hiis significantes intentum nostrum gerentivices gubernatoris in regno Valencie et aliis officialibus quibuscumque et eorum locatenentibus presentibus et futuris dicimus et mandamus scienter et consulte pro primo et secunda jussionibus sub debito fidelitatis quo nobis tenentur ac sub pena decem milium florenorum de Aragonia a bonis contrafaciendis exhigenda et nostris erariis aplicanda guate confirmacionem nostram presentem et justiciam vendicionis superius insertum et omnia et singula hic contenta et superius inserta teneant firmiter et observent tenerique et observari faciant et non contraveniant nec aliquem contravenire permictant quavis racione vel causa. Secus enim agendi omnem eis et eorum cuilibet tollimus potestatem Et si contrarium fieri contingat illud ex nunc juretum rassum vestrum et millium esse decervimus et volumus ipso jure in cuius rei testimonium presentes fieri iussimus nostro comuni sigillo in pendenti munite.

Data in castronovo Neapolis die tricessimo mensis julii anno a nativitate domini millesimo quadringentesimo quadragesimo sexto regnorum nostrorum anno tricessimo primo, huius yero regni nostri Sicili citra farum duodecimo.

Signum (signe) Alfonsi, Dei gracia regis Aragonum, etc. qui predicta concedimus, firmamus et juramus sigillumque nostrum comune hic apponi jussimus in pendenti.

Rex Alfonsus.

Testes sunt qui positis interfuerunt Matheus Marrades, miles, generalis thesaurarius et Guillelmus Puiades, in regno Dicilie ultra farum regii patrimonii conservator consiliari domini regis predicti.

Sig (signe) num mei, Arnaldi Fonolleda, secretarii serenissimi domini regis predicti eiusque auctoritati públici per totam terram et dominacionem suam. Qui de iipsius mandato premissis interfui eaque scribi, feci et clausi, corrigitur in lineis iia Maria VIII' tote et alibi in eadem non VIII' senyor rey XXIII' lo dit XXIII' corporal LIVa sive corpora- lla sint sive incorporalia et LXXIVa in iuriam dominus rex mandavit michi Arnaldo Fono- lleda in cuius posse firmavit et iuravit. Tenore presentis públici instrumenti ubique valituri gratis scienter deliberare et consultare vendicionem de dictis castro et villa de Capdet, juri- bus términis, territoriis et iurisdiccione eorum et aliis omnibus in dicto vendicionis justicio contentis. Nec non regiam confirmacionem dicti domini regis factum et concessam dictis justicie et iuratis, probis hominibus et universitati ville de Ontinyen ac suplicacionem in viam querelle seu gravaminis in curia generale regni Valencie contra vendiciones de dictis castro et villa de Capdet et eius iuridiccione et iuribus términis et territoriis dudum certo precio per eundem dominum regem michi factam et concessam et provisionem dicto gravamini in curia generali factam quatenus in ea laudacione, approbacione, ratifficacione et consensu in totum vel in parte vel aliis quomodolibet egeant vel egere possint nunc vel in futurum. Laudo approbo ratifico et confirmo et accionibus et iuribus quibusvis virtute vendicionis regno predictis castro et villa de Capdet iuribus et iurisdiccione eorum michi facte forsitan quesitis vel michi vel meis pertinentibus sponte renuncio et super eis michi

et meis in dicto et impono stilentur sempiternum volens et consentiens expresse que super horum prosscucione ex inde nullatenus ego mei audiamur quinimo super eis omnis michi et meis audienca penitus denegetur immo si que jura voces, acciones, raciones tam reales quam personales varias sive mixtas et alias quascumque michi aut meis pertinent aut pertinere possunt quomodolibet nunc vel in futurum ipsas vobis et dicte universitati de Ontinyen, cedo, transfero atque transporto cum presentí Et premissa omnia et singula per di, tos dominos reges superius ordinata et concessa et per michi conconventa et promissa au endere, tenere et observare convenio et promicto sub obligatione omnium bonorum in totum presentum et futurum.

Quod est actum in civitate Neapolis, die secundo mensis augusti, none iudicionis anno a nativitate domini millesimo quadringentesimo quadragésimo sexto.

Sig (signe) num Jacobi Ferrarii predicti qui hec laudo et firmo.

Testes huius rei sunt honorabilis et discrete Bernardus Lopiz regius scriba, Johan nes Oliverii, notarii et de regia scribania et Johannes de Aguilari, scriptor sequens curiam domini regis predictum.

Sig (signe) num Petri de Monterubeo, scriba serenissimi et illustrissimi domini regis Aragonum et predicti eiusque auctoritate notari públici per totam terram et dicionem suam qui premissis onterfui eaque scribi, feci et clausi. Corrigitur autem in lineis XIIa esser stat XXIa nengu XXIIa e lo privilegi atorgat a les dites universitats ryals per lo señor rey et per el any mil CCCXXX° XXXIIIa per al effecte deis dits capitols XXXIIIa en LXVIIIa infrascripto LXXIIIa ext rem et non solum damni emergentis seu eciam luceint cessantis et eciam de omnibus et singulis missionibus et expensis litis et extra LXXXVI se lucroet alibi in eadem ilico LXXXV a et vendiciones inde scrutam quam serius inserta CI^a.

Sig (signe) num mei Arnaldi Fonolleda secretarii serenissimi domini regis predicti eiusque auctoritate notarii publici per totam CII^a terram.

DOCUMENT N. XLII

1446, agost, 17. Nàpols.

Pagament de 33.000 sous de València a Jaume Ferrer, en concepte d'amortització dels seus drets sobre Capdet i la torre de Bugarra.

A.M.O. Pergamins. n. 42. Llatí.

Original. Arnau de Fenolleda, notari. B.E.

Mides: 415x318 mm.

Lletra: Humanística.

DOCUMENT N. XLII

Pateat universis quod Nos Alfonsus, Dei gracia rex Aragonum, Sicilie citra et ul trall farum, Valencie, Hierusalem, Hungarie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comes Bar-

Pagina 148

chinone, dux Athenarum et Neopatrie, ac eciam comes Rossilionis et Ceritanie, scienter, consulte, ac deliberate cum presenti publico instrumento suo robore ubique et perpetuo valituro confitemur et in veritate recognoscimus, vobis dilectis nostris justicie, juratis, pro- bis hominibus, et universitati ville de Ontinyén, presentibus et futuris, licet absentibus ut presentibus quod dedistis et solvistis nobis nosque a vobis habuimus et recepimus nostre omnimode voluntati in modum subscriptum omnes illos triginta tres mille solidos monete regalium Valencie, quorum precio

illustrissimus Johannes, rex Navarre, etc., locumtenens generalis ac carissimus frater noster, cum consensu, laudacione et approbacione tocius curie quam ut locumtenens noster incolis regni Valencie presenti anno celebravit in civitate Valencie vobis dictis justicie, juratis, probis hominibus et universitati ville de Ontinyén, presentibus et futuris, vendivit et alienavit certis condicionibus et retencionibus adjectis castrum et villam de Capdet, locum et turrim de Bugarra, cum eorum terminis, territoriis et jurisdictionibus, tam civilibus quam criminalibus, altis et baxiis, mero et mixto imperio ac aliis juribus nobis quomodocumque et qualitercumque pertinentibus et pertinere debentibus, in dictis castro et villa de Capdet, loco et turri de Bugarra, terminis et territoriis eorundem cum público vendicionis instrumento acto Valencie in domo capituli sedis eiusdem civitatis, ubi dicta curia celebrabatur die prima julii anni presentis et subscripti a Nativitate Domini millesimi quadringentesimi quadragiesimi sexti, prout in dicto instrumento latius continetur.

Quamquidem vendicionem laudavimus, approbavimus, ratificavimus et confirmavimus ac eam ad uberiores cautelam de novo fecimus cum publico instrumento acto in Castronovo, civitate nostre Neapolis, die tricesimo mensis proxime lapsi anni presentis et infrascripti, clausoque per notarium et secretarium nostrum infrascriptum. Modus yero dicte solucionis talis est:

Quod dictos triginta tres mille solidos, de voluntate, mandato, ac expresso consensu nostri, dare et solvere tenemini ac vos obligastis dilecto camerario nostro Jacobo Ferrer, de civitate Xative, cum duobus publicis instrumentis per fidelem nostrum Paulum Rosell, notarium ut asseritur receptis Valencie, altero decimoctavo die junii; et alteros secundo die julii dicti anni millesimi quadringentesirni quadragiesimi sexti pretextu renunciacionis per ipsum tunc fidem nunc yero jam facte bendiccioni seu alienacioni per nos diebus preteritis eidem facte de dictis castro et villa, et ex

causis in ipsis instrumentis contentis unde renunciantes excepcioni non numerate et non solute pecunie et precii predicti per modum predictum non habiti et non recepti. Et legi que subvenit deceptis ultra dimidiam justii precii. Et excepcioni doli, mali et accioni in factum. Et omni alii juri, racioni et consuetudini contra hec venientibus de predictis triginta tribus mille solidis presentem vobis facimus apocam de soluto.

Quod est actum in Castronovo Neapolis, die decimoseptimo augusti, anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo sexto, regnorum nostrorum anno tricesimo primo, huius yero regni nostri Sicilie citra farum, duodecimo.

Sig (signe) num Alfonsi, Dei gracia regis Aragonum, Sicilie citra et ultra Farum, Valencie, Hierusalem, Hungarie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comitis Barchinone, ducis Athenarum et Neopatrie, ac eciam comitis Rossilionis et Ceritanie, qui predicta laudamus, concedimus et firmamus huicque público instrumento sigillum nostrum comune apponi iussimus in prependenti.

Pagina 149

Testes sunt qui predictis interfuerunt: Matheus Pujades, miles, consiliarius et generalis thesaurarius, et Franciscus Martorell, secretarius domini regis predicti.

Sig (signe) num mei Arnaldi Fonolleda, secretarii serenissitni domini regis predicti eiusque auctoritate notarii publici per totam terram et dominacionem suam, qui de ipsius mandato premissis interfui saque scribi feci et clausi; corrigitur in linea XIII: ipsum tunc fedem nunc yero jam facto vendicioni seu alienacioni.

Pecunie Valencie

Dominus Rex mandavit michi Arnaldo Fonolleda in ullus possesit

Nota per locutenentes generales conser generalis Andrea Gaçall

DOCUMENT N. XLIII

1458, juny, 8. Nàpols.

Recuperació de la vila de Capdet i la torre de Bugarra de mans del cambrer de Joan de Navarra, Jaume Ferrer, previ pagament de 3.000 florins d'or d'Aragó.

A.M.O. Pergamins. n. 43. Llatí.

Original. Arnau de Fenolleda. B. E.

Mides: 630x442 mm.

Lletra: Humanística.

DOCUMENT N. XLIII

Alfonsus, Dei gracia Rex Aragonum, Sicilie citra et ultra farum, Valencie, Hierusalem, Hungarie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comes Barchinone, dux Athenarum et Neopatrie, ac eciam comes Rossillionis et Ceritanie, serenissimis regine Marie, consorti, et Johanni, regi Navarre, fratri carissimis et locumtenentis generalibus nostris prosperos ad vota sucessus gerenti vero vices gubernatores generalis in dicto regno Valencie seu eius locumtenentis aut surrogato vel officium ipsum regenti locumtenenti quoque dicti gerentivices gubernatoris ultra Xucarum baiulo generali eiusdem regni ceteris demum universis et singulis officialibus et subdittis nostris quovis nomine nominatis ac officio et jurisdictione fungentibus in eodem regno Valencie constitutis et constituendis dictorumque

locatenencium ad quem seu quos presentes pervenerint et pertineant infrascripta tam presentibus quam futuris consiliariis et fidelibus nostris

dilectis salutem et dileccionem.

Exposicio hutnilis pro parte universitatis ville de Ontinyen, regni predictc Valencie magestati nostre reverenter facta in effectu continebat quod libet emptis per nos seu tuno baiulum nostrum generalem eiusdem regni nomine et vise curie nostre castro et villa de Capdet et turri de Bugarra in eodem regno Valencie sitis et paucis post cliebus nostros cum privilegio opportuno castro et villa predictis de Capdet, nostre corone ac patrimonio regio

Pagina 150

inalienabiliter et inseparabiliter incorporatis ut in eodem privilegio cuius copiam auttenticam vidimus latius continetur occurrentibus tamen eidem nostre curie necessitatibus dictos castrum et villam Jacobo Ferrarii militi quondam camerario nostro certo mediante precio vendidimus et alienamus ut in contractu dicte vendicionis continetur et quia ex huiusmodi vendicione preiudicium magnum dictis castro et villa inferebatur vobis dicto serenissimo rege Navarre curiam regnicolis regni Valencie celebrante pro parte universitatum regalium eiusdem regni granamem. In eadem curia oblatum fuit pretendentes dictam alienacionem et renditionem contra formara dicti privilegii incorporacionis fieri non posse, et ob id curia eadem expediri non peterat quod videntes syndici earundem universitatum regalium intercesserunt cum eadem universitate de Ontinyen ut redempto interesse dicti quondam Jacobi Ferrer ex eorum propria pecunia pocius pro quadam securitate sibi atquirent dictos castrum et villam de Capdet ad eo ut a patrimonio nostro minime alienati viderentur. Et sic dicta universitas de Ontinyen non animo atquirendi dictos castrum et villam sid ne ab eodem nostro patrimonio separarentur servicium nostrum maxime affectant ex propriis pecuniis dicte universitatis dedit atque resolverit prefato Jacobo Ferrarii tresmille florenos auri Aragonum seu pro eis XXXIIIa milia solidos

monete regalium Valencie et ut de eidem dicta universitas cauta atque
secura redderent per vos dictum serenissimum regem Navarre dicte castrum
et villam cum turri de Bugarra vendite fuerunt dicte universitati precio
dictorum trium milium florenorum auri Aragonum seu XXXIIIa milia solidos
monete regalium Valencie sub condicione presertim sic dicta vendicio nobis
placeret et quod ius luendi nobis et ipsi universitati castri et ville de Capdet
esset permissum abdicata facultate dicte universitati de Ontinyen predictos
castrum, villam et turrin in totum vel in partem vendendi, alienandi,
impignorandi seu intra manus ponendi cuiquam preter quam nobis vel
successoribus nostris et aliis condicionibus in instrumento dicte vendicionis
adiectis. Subiuncto in expositione eadem quod ex eo quia dicta universitas
de Capdet preter sterilitatem temporum et damnorum eidem per armigeras
gentes illatorum annuas pensiones censualium super eisdem castro et villa
de Capdet ac turri de bugarra antiquitus oneratore non poterat
creditores predictorum censualium vigore cuiusdam fori regni predicti
Valencie disponentis quod si quis rem ad censum obligatam emerit ex eius
propriis peccuniis census debitos solvere teneatur ac etiam vigore verborum
in eadem vendicionem appositorum videlicet cum oneribus censualium super
eisdem castro et villa oneratorum mandatum executorium a curia vestri dicti
gerentisvices gubernatoris contra dictas universitates de Ontinyen
obtinuerunt et de inde per eandem currunt firmatum fuit prefatam
universitatem de Ontinyen ad eadem solvenda tenori a quaquidem summa
pro parte dicte universitatis ad nos extitit appellatum dictaque appellacio ex
commissione vestri dicti serenissimi regis Navarre coram Petri Amalrich,
Michaele Caburgada et Jacobo Garcia, legum doctoribus pendent indecisa
fuit propterea ad maiestatem nostram pro parte dicte universitatis de
Ontinyen habitus recursus eidem majestati nostre humiliter supplicando ut
attento quod eadem universitas non animo atquirendi dictos castrum, villam

et turrim sed ut ab eodem nostro patrimonio non separarentur dictos tresmille florenos seu XXXIIIa milia solidos solvi dignare- mur indemnitati dicte universitatis providere ne ex servicio majestati nostre propterea facto ex quo iam pensiones censualium dictorum trium milium florenorum anno quolibet solvit tale insuportabile damnum paciatur. Nos itaque, considerantes quod vendicio supradicta

pagina 151

fuit facta preter et contra voluntatem nostram ut ex serie literarum nostrarum datarum quidem Gayete, VIII julii anni Nativitate Domini millesimi quadringentesimi quadragesimi sexti quibus vobis dicto serenissimo regi ac venerabili quondam Episcopo Ilerdensis consiliario nostro mentem nostram declaravimus scilicet quod per actum curie postquam prefato Jacobo Ferrer satisfaceret de dictis III mille florenis dicti castrum et villa de Capdet in incorporarentur nostro patrimonio et fierent vicus dicte ville de Ontinyen et sic ex premissis ac ex condicione si nobis placeret in eadem vendicione adiecta vendicio ipsa nulla censetur seu alia proprie vendicionis effectum sortiri nequevit hiis et aliis multis mentem nostram moventibus et presertim quoniam eaque universitas de Ontinyen pro rei publice utilitate gessit non debent sibi in dampnum retorqueri ymo amplissima et favorabili interpretacionem et suplicacionem predictas exaudientes benigne vobis dictis serenissimis regine regi intentum nostrum hunc declarantes quo volumus, disponimus et ordinamus ceteris predictis dicimus, precipimus et mandamus de nostri certa sciencia et expresse, sub ire et indignacionis nostre incurso peneque decemmilium florenorum aura Aragonum a bonis vestris si contra feceritis irremisibiliter exigendorum et nostris inferendorum. erariis quatenus habentes et reputantes dictum castrum et villam de Capdet pro vico dicte

ville de Ontinyen ac in corporato nostro regio patrimonio et inseparabiliter agregato iuxta formam dicti privilegii incorporacioniis et aliarum nostrarum et presentium litterarum tenorem prefatam universitatem de Ontinyen seu illius singulares racione pensionum et aliorum debitorum per universitatem dictorum castri et ville de Capdet et turris de Bugarra debitorum minime vexetis, inquietetis seu molestetis vexari, inquietari seu molestari permittatis aut execucionem aliquam in personis vel bonis pre[vi]a de ckusa faciatis fierive faciatis seu paciamini perperant et enim ac injustam censemus ut dicta universitas de Ontinyen que pro utilitate publica et comuni ex propria pecunia ut predicatur dictos tresmille florenos seu XXXIIIa mille solidos solvit onera dictorum castri et ville de Capdet absque aliquo lucro seu comodo subire cogereetur et caveatis ne contra faciatis seu fieri faciatis vel paciamini quanto vos prefati serenissimi regina et rex nobis complacere ceterique predicti preter ire et indignacionis nostre incursum penam preapositam et aliam nostro arbitrio reservatam cupitis non incurrere cum sit pro equitate justicie fieri velimus e iubeamus ac eciam declaremus verbis quibusvis in instrumento dicte vendicionis appositis et adiectis aliisque quibusvis litteris provisionibus rescriptis declaracionibus seu mandatis huic nostre disposicioni, declaracioni et voluntati contrariantibus. Eciam si de eis presentibus specialis et expressa mencio facienda esset seu presentibus inseri deberent quas pro insertis et specificis declaratis impremissorum testimonium expediri et vobis dirigi mandantes.

Datum in Castellonovo, civitatis nostre Neapolis, die octavo mensis iunni, anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo.

REX ALFONSUS

vidit Raimundus Palomar

in denaniorum Valencie

Dominus Rex tuandavit michi Arnaldo Fonolleda se provisione per[...] et Raimundus Palomar 1.d. consilio quibus fecit comisum et hanc viderunt et dictus[...] eciam vidit pro officio conser regii patrimonii.

Pagina 152

DOCUMENT N. XLIV

1458, novembre,7. València.

Trasllat del document anterior, núm. 43, del qual solament es transcriu la fórmula del trasllat i les signatures finals que difereixen de l'anomenat document. En la confecció del document s'observen algunes variants a les paraules, per versió de l'escrivà.

A.M.O. Pergamins. n. 44. Llatí.

Trasllat. Fransesc Bodí, notari. B.E.

Mides: 546x447 mm.

Lletra: Humanística.

DOCUMENT N. XLIV

Hoc est translatum bene et fideliter factum Valencie die septima mensis novembris, anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo, sumptum a quadam litera vel provisione pergaminea et vel privilegio sive declaracione per serenissimum regem Alfonsus gloriose recordacionis tunch feliciter regnantem factis sive concessis ville, universitati et singularibus de Ontinyén et sigillo sue sancte majestatis in vetis siricis rubei croceique colorum in pendenti munitum ac manu sue regie majestatis in fine subsignatis, non viciatis, non cancelatis nec in aliqua earum parte suspectis set prorsus omni vicio et suspicione carentibus cuius tenor

dinoscitur esse talis.

Alfonsus Dei gracia rex...

(Document n. XLIII)

REX ALFONSUS.

Vidit V. Claver vicicancellarius et pro officio consiliarius generalis. Vidit Raymundus Palomar. Dominus rex mandavit michi Arnaldo Fenolleda. Registrata provisione per V. Claver vicecancellarius et Raymundum Palomar, L.D. [...] consilios quibus fuit comissum et hanc viderunt et dictus vicecancellarius eciam vidit pro officio consiliario regii patrimonii. In diversorum Valencie III.

Sig (signe) num honorabilis Johanis de Almenar, justicie civitatis Valencie ius civilibus qui visa dicta litera hinc translato auctoritatem suam prestitit pariter et decretum.

Sig (signe) num mei Johanis Dezprats auctoritate regia notarii publici Valencie domini et scribe scribanie curie civilis predictae civitatis una cum discreto Petro navarro [...] notario qui in hoc translato auctoritatem dicti honorabilis justicie eius mandato apposui et scripsit.

Sig (signe) num mei Francisci Bodí auctoritate regia notarii publici Valencie ac per totam terram et dominacionem illustrissimi principis et domini nostri regis Aragonum. Qui presens in sumptum a sui originali forma sive instrumento ut predicatur abstrahi feri et cum ea diligenter comprobavi loco, die et anno in prima linea contenti cum raso et correcto in verbo exigendorum XXVI linee et cum supra [...] in primo versu presenti clausure ubi legitur transumptum et in XXVIII linea debitorum, et XXI ubi legitur solvit.

Pagina 153

DOCUMENT N. XLV

1458, novembre, 7. València.

Trasllat d'un document del 4 de setembre de 1458, i que duu inserit un altre document del 8 de juny de 1458. Aquest document més antic ja ha sigut transcrit en el seu moment, pel que sols es reproduïx ací el formulari del trasllat i les signatures finals, per ésser diferent. És una carta de Joan II que confirma les provisions i privilegis d'altra carta d'Alfons V a la vila d'Ontinyent sobre Capdet i Bugarra.

A.M.O. Pergamins. n. 45. Llatí.

Trasllat. Joan de Prades i Francesc Bodí, notaris.B.E.

Mides: 612x524 mm.

Lletra: Humanística.

DOCUMENT N. XLV

Hoc est translatum bene et fideliter factum, Valencie, die septima mensis novembris et anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo, sumptum a quadam litera et vel provisione pergamea domini regis, nunc feliciter regnantis, continente confirmationem alterius litere provisionis sive privilegii per inclitum regem Alfonsum, alte recordacionis, immediate precessoris, dicti domini regis concessi ville universitati et singularibus de Ontinyen sub die octavo mensis julii proxime efluxi ac eiam convenientem novam concessionem et declaracionem cuiusdam in corporaciones per dictum dominum regem de villa, castro et turri de Bugarra, ville de Ontinyen facte et sigillo sue magestatis in pendenti in vetis siricis rubei crocei colorum munita suaque propria subsignata non viciata non cancellata nec in aliqua eius parte suspecta sed omni prorsus vicio et suspicione carente cuius quide tenor sub hiis continetur verbis:

Johannes, Dei gracia rex Aragonum, Navarre, Sicilie, Valencie, Maioricarum, Sardinie et Corsice, comes Barchinone, dux Athenarum et Neopatrie ac eciam comes Rosilionis et Ceritanie: Dilectis nostris gerenti vices gubernatoris generalis in regno Valencie seu eius locumtenentis aut surrogato vel officium ipsum regenti locumtenenti quoque dicti gerentis vices gubernator ultra Xuquarum baiulo eiusdem regni ceteris demum universis et singuis officialibus et subditis nostris quovis nomine nominatis ac officio et iurisdictione fulgentibus in eodem regno Valencie constitutis et constituendis dictorumque officialium locatenentibus ad que seu quos presentes advenerint et pertineant quomodolibet infrascripto tam presentibus quam futuris consiliariis fidelibus nostris dilectis, salutem et dileccionem, pridem super controversia sub orta inter universitatem ville de Ontinyen, regni predicti, ex una; et creditores sive censualistas castri et ville de Capdet et turris de Bugarra, per dictam universitatem de Ontinyen certa sub forma dudum emptarum et nostre corone ac patrimonio regio inalienabiliter et inseparabiliter in corporalarum partibus ab altera sup solucione censualium onerumque et debitorum super dictis castro et villa de Capdet et turri de Bugarra, oneratorum atque creditores ipsi tinebant universitate dicte ville de Ontinyen

Pagina 154

tineri et obnoxam fose ipsa yero universitate de Ontinyen contrarium asserentem postquam super his fuit inter dictas partes dicimus altercatum questiones huiusmodi inter dictas partes nondum decisa fuerunt pro parte eiusdem universitatis de Ontinyen et serenitate domini regis Alfonsi, fratris carissimi et in mediati predecessoris nostri pre excelse memorie obtente nostre magestati per Petrum Loret nuncium sive sindicum eiusdem universitatis de Ontinyen exhibite et presentate litere quedam in pergameno

descripte omnibus quibus decet solemnitatibus roborate huiusmodi sub exemplo:

Alfonsus, Dei gracia...

(Document n. XLIII)

...Data Cesarauguste quarto die septembris anno a Nativitate Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo.

El rey Johan.

Dominus rex mandavit mihi Petro de Sames, visum per vicecanciller thesaurarium generalem; P. Torrellas, conservatorem Aragonum et P. Belluga, regii patrimonii et fisci advocatum.

Pro in diversorum Valencie II', vidit vicecanciller, vidit Belluga, vidit Petrus Torrellas, conservator Aragonum, vidit Joan, de la cavalleria generalis thesaurarius.

Sig (signe) num honorabilis Johannis de Almenar justicie civitatis Valencie in civilibus, qui visa dicta litera hunc traslato auctoritatem suam prestitit permisit et decrevit.

Sig (signe) num mei Johannis de Pratis, auctoritate regia notari publici Valencie dominum et scribe scribanie curie civilis predicte civitatis una cum discreto Petro Navarro, notario, qui in hoc translato auctoritatem dicti honorabili justicie mandato apposui et visi.

Sig (signe) num mei Francisci Bodi auctoritate regia notari publici Valencie ac per totam terram et dominacionem illustrissimi principis et domini nostri domini regis Aragonum qui presens transuptum a sui originali forma sive instrumento abstrahi, feci et cum rasis et virgulatis in lineis XIIIII adiconibus dilectis usque ad discretum salute et adicione magestati usque ad verbum nostre et XV adiccione nostre usque ad verbum castro.

DOCUMENT N. XLVI

1464, març, 28. Siena.

Regnant Joan II, el papa Pius II edita un document descrivint la jurisdicció de la Plebania d'Ontinyent, la seua vicaria i la relació amb Agullent, així com els seus ingressos.

A.M.O. Pergamins n. 46. Llatí.

Original. Butlla del papa Pius II. B.E.

Mides: 576x461 mm.

Lletra: Humanística.

Pagina 155

DOCUMENT N. XLVI

Pius, episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio decano ecclesie Valentine, salutem et apostolicam benedictionem. Inter curas multiplices que nobis e apostolatus officio censeantur incumbere illam libenter amplectimur per quam in ecclesiis et locis quibuslibet devote sollicitudinis studio veneretur altissimus et animarum propagata salute divinus cultus suscipiat incrementum. Dudum siquidem felicis recordacionis Eugenio, pape III, predecesori nostro pro parte dilectorum filiorum justicie juratorum et aliorum de consilio ville de Ontinyen, Valentine diocesis, exposito quod licet in villa predicta magnus utriusque sexus incolarum et habitatorum numerus habundaret in ea tamen única parrochialis ecclesia tantu fundata existebat illiusque rector pro tempore solus tam predictorum quam aliorum loci de Agullent, dicte diocesis, ab eadem ecclesia per unam leuca distantis et infra illius metas parrochie consistentis incolarum et habitatorum animarum cura habere dignoscebatur, et cum fructus redditus et proventus cum primiciis et aliis iuribus prefate ecclesie ad quingentorum plurimum seu interdum in more et aliquando sexcentorum quandoque yero septingentorum florenorum regaliu monete Valentine summas communitas annuatim ascenderent ex hoc

potissimum dicta ecclesia cum eatenus vacaverat doctoribus seu magnis clericis conferri ipsique doctores et clerici alias dignitates ecclesiasticas obtinentes in ea personaliter residere et cura huiusmodi per se ipsos exercere recusantes ecclesiam cum fructibus redditibus et proventibus huiusmodi aliis ad pensionem annuas seu arrenda concedere, aut vicarios inibi conducticios et interdum minus ydoneos tenereque eorum potius utilitate et commoda querere quam debita illi servicia prestare et cura huiusmodi debite exercere consueverent, propter que prefata nec non illi suffraganeam qua etiam vicarius conducticius pro tempore deputabatur dicti loci ecclesiam divini cultus exhibicione incoleque et habitatores omnes prefati in ecclesiasticorum sacramentorum suscepcione defectum eatenus sustinuerant. Et subiuncto quod si imprefata parrochiali ecclesia in qua etiam sex perpetue capellanie seu perpetua beneficia que de iure patronatus laicorum fuerant quas seu que pro tempore obtinentes nullam de regimine dicte parrochialis ecclesie nisi in Missis et aliis divinis pro animabus illas vel illa instituencium celebrandis officiis curam suspicere videbantur locus et nomen rectoris penitus supprimerentur et extinguerentur ac in ea sex perpetue porciones pro tocidem perpetuis porcionariis quorum quilibet inibi residere ac illi in Missis et divinis huiusmodi deservir et fructus redditus et proventus ac alia oblaciones percacia et emolumenta inibi pro tempore provenienciam percipere iuxta modum et formam tunc designandos tenerentur deberent atque possent nec non in ecclesia loci huiusmodi dua perpetua vicaria pro uno perpetuo vicario erigerentur instituerentur et cercarentur ex hoc ecclesia in spiritualibus et temporalibus incrementa, nec non incole et habitatores omnes predicti comoda non modica susciperent idem predecessor tunc justicie juratorum et aliorum de consilio predictorum supplicacionibus inclinatus certis dedit executoribus per suas licteras in mandatis ipsi vel duo aut unus eorum de premissis omnibus et singulis et

eorum circumstantialis universis se diligenter informarent et si per informacionem huiusmodi ea fore vera reperirent super quo eorum consciencias onerabat locum et nomen rectoris parrochiali ecclesia huiusmodi supprimentes et penitus extinguentes sex porciones quarum prima plebania et eam pro tempore obtinens plebanas nuncupatur, illaque curata et cuilibet alia-

Pagina 156

rum. Qumque porcionu sacerdotalis ordo annexus existeret pro totiem perpetuus porcionariis in parrochiali, nec non una vicaria perpetuam pro uno perpetuo vicario in loci ecclessis huiusmodi erigerent instituerent atque crearen. Et nichilominus quod obtinens pro tempore primam porcionem huiusmodi eidem parrochiali ecclessie et illius ac ville duntaxat, nec non vicarius ecclessie loci huiusmodi eciam illius et eiusdem loci tunc presencium et futurorum incolorum et habitantium cura et gubernacionem principaliter habere gerere et exercere ac singulis ad singulas alias Qumque porciones in dicta parrochiali ecclessia porcionarii pro tempore existentes infra annum a die assecucionis pacifice surum porcionum earundem computandum ad sacerdocium se promoveri facere, nec non in dicta parrochiali ecclesia personaliter continuo residere dictoque porcionario plebano nuncupato pro tempore existenti tanquam principali et unico prefate parrochialis ecclesie gubernatori in licitis et honestis ac illius curam regimen et gubernacionem concernentibus parere et intendere, ipsumque quociens eum infirmari aut a villa abesse seu aliquibus necessariis occupacionibus detineri contingeret vel alias si ipse ad id forsan solus non sufficeret in regimine et administracione parrochialis ecclesie ac illius cura huiusmodi prout idem pro tempore plebanus unu duos vel tres ex eisdem porcionariis ad id tunc requirendum duceret legitimo impedimento cessante uniore et id el assistere ita tamen

quod propterea dicti Qumque porcionarii et ipsorum porciones huiusmodi curati minime censerentur. Quodque plebanus predictus omnes et singulos ex dictis qumque porcionariis qui sibi non parerent et cum non iuvarent ut prefertur per subtractione alicuius partis obvencionum seu percaciorum in illam qua tunc negligentes existerent seu alia subsequenti die a prefata, ecclesia proveniencium punire valeret preterea quod dicti Qumque porcionarii una cum dicto plebano in dicta parrochiali ecclesia singulis horis debitis et consuetis ac Missarum decantacionibus et aliorum divinorum celebracionibus personaliter inter esse et per se ipsos de ser- vire et in dicta parrochiali ecclesia dominicis et aliis solennibus festibus diebus matutinum ac ipsum et alias simgulas horas canonicas decantare in eisdem yero dominicis solemnibus festibus et alias diebus tres Missas videlicet illarum prima in auroram absque cantu alternati tamen altera yero in vicibus ac diebus cum quodam perpetuo beneficiato in eadem parrochiali ecclesie qui ad illius celebracione ex ipsius beneficii primeva institucione obligatus existebat et subsequenter illis tamen in quibus Missa de universariis nuncupata in certis septimanarum seu mensium aut anni diebus inibi decantari solita in eadem parrochiali ecclesia decantaretur diebus duntaxat exceptis cum cantu, secunda nec non tertia que maior nuncupabatur hora terciam celebrare tenerentur et ad ea omnia et singula penitus astricti censerentur. Preterea quod omnes et singuli fructus redditus et proventus ac iura primicialia ipsius parrochialis ecclesie, nec non oblaciones obvenciones seu percacia inibi pro tempore obveniencia videlicet postquam ipsam parrochiale ecclesiam per cessum vel decessum seu divisione illius tunc rectoris seu alias quovismodo vacare contingeret per unum qui yconomus nuncuparetur ex plebano et aliis porcionariis predictis quem ipsi ad hoc pro tempore ducerent eligendum levare colligi percipi haberi et ipse deputandus qui eciam admitum dictorum plebani et porcionarium quociens eis placeret ab

huiusmodi sua deputatione amoberi ac alius eius loco poni et de receptis habitis levatis administratis per eum eisdem plebano et porcionariis in termino seu terminis ad id per eos statuendo seu statuendis fidele computum reddere perpetuo quidque plebanus Centum, nec non singuli alii porcionarii

pagina 157

viginti vicarius yero pro tempore existentes predicti quinquaginta florenos [...] annis singulis ex huiusmodi fructibus redditibus et proventibus ac primicialibus habere et percipere deberent atque possent reliquabere ex eisdem ad quotidianos inibi distributiones deputarentur inter plebanum et alios porcionarios duntaxat in dicta parrochiali ecclesia pro tempore residentes et servientes nec non omnia et singula obvenciones manuales sive percacia tam de perpetualibus qua de particularibus universariis ac processionis que mibi fierent ac de iuribus defunctorum in dicta parrochiali ecclesia pro tempore obvenciones inter plebanum, et eosdem porcionarios quam alios similiter servientes capellanos seu beneficiatos predictos prout ipsi plebanus ac porcionarii ordinarent dividerentur et distribuerentur ac eis realiter exhiberentur sic tamen quid ex illis singuli ex servientibus predictis tantum singulis matutinis quantum in aliis omnibus unius diei horis prefatis alias iuxta modum et formam supradictos, nec non quid plebanus qui eciam inibi scolarem seu scolares prout hactenus consuetum erat in dicta parrochiali ecclesia propulsandis campanis et aliis inibi minutis prestandis obsequiis tenere ac vicarius predicti loci ecclesiarum huiusmodi Altarium obvenciones oblaciones sive aura integre ac idem plebanus pro scolare seu scholaribus huiusmodi de quolibet ex perpetualibus tantum anniversariis predictis unum solidum dicte monete deberent habere et percipere statuerent ordinarent decernerent atque declararent prout in eisdem litteris plenius continetur. Cum autem sicut exhibita nobis nuper pro parte tam dilecti Jacobi

Exarch rectoris eiusdem ecclesie quam justicie juratorum et consilii predictorum peticio continebat ad executionem dictarum litterarum hactenus processum non fuerit nec non de dicta ecclesia post data earumdem litterarum per obitum ultimi tunc rectoris eiusdem vacante quondam Johanni Lancol, et eodem Johanne vita functo prefato Jacobo successive canonice provisum fuerit ac Jacobus qui dicte ecclesie possessionem hactenus assecutus non est, nec non justicia et jurati ac consilium predicti contenta in eisdem litteris quibusdam tamen addictis et quibusdam remotis que in divini inibi cultus augmentum cedere dinoscuntur et de quibus inter eos certa concordia mita fuit observare intendant, ipseque Jacobus ad premissorum effectum eandem ecclesiam sponte et libere resignare proponat, pro parte tam carissimi in Cristo filii nostri Johannis Aragonum regis illustris quam Jacobi et justicie et juratorum et consilii predictorum nobis fuit humiliter supplicatum ut in eadem ecclesia titulum et nomen rectoris suppressere et extinguere, ac in ea quumque porciones huiusmodi quarum prima plebania et illa pro tempore obtinens plebanus nuncupatur et cui cura dilectorum filiorum dicte ecclesie parrochianorum immineat aliis yero quatuor earumdem porcionum sacerdotalis ordo annexus sit pro totidem perpetuis porcionariis qui ex servientibus eidem ecclesie, non antém beneficiatis in eadem pro primaria vice assumantur et qui in illa personalem residenciam faciant, nec non unam perpetuam vicariam pro uno perpetuo vicario in ecclesia suffraganea seu filiali de Agulen huiusmodi erigi et creara ac alia omnia et singula in predictis litteris de quibus videlicet inter eos concordatum fuit contenta observari mandare, et alias super hiis oportune providere de benignitate aplicam dignaremur. Nos igitur de premissis certam noticiam non habentes nec non omnia et singula beneficia ecclesiastica cum cura et sine cura que ipse Jacobus eciam ex quibusvis apostolicis dispensacionibus obtinet et expectat, ac in quibus et ad que vis sibi quomodolibet competit

quecumque, quotcumque et qualiacumque sint eosque fructuum reddituum et proventuum veros valores annuos ac huiusmodi dispensacionum tenores pre-

pagina 158

sencium pro expressis habentes huiusmodi suplicacionibus inclinati discrecioni tue per apostolica scripta mandamus quatinus de premissis omnibus et singulis et eorum circumstanciis universis auctoritate nostra te diligenter informes et si per informacionem huiusmodi ita esse reppereris super quo tuam conscienciam oneramus et ad hoc dilecti filii nostri Roderici Sancti Nicolai in carceretulliaro diaconi cardinalis sancte romane ecclesie vicecancellarii qui ecclesie Valentine ex concessione apostolica preesse dinoscitur [e]xpressus consensus accesserit ab eodem Jacobo vel procuratore suo ad hoc ab eo specialiter constituto resignacionem huiusmodi si eam in tuis manibus sponte et libere facere voluerit ut prefertur auctoritate nostra hac vice duntaxat recipias et admittas, eaque per te recepta et admissa nomen et titulum rectoris in ipsa parrochiali ecclesia dicta auctoritate nostra supprimas penitus et extingas, nec non in ea Quoque perpetuas porciones quarum prima curata sit et plebania illamque pro tempore obtinens plebanus nuncupentur, et aliarum Quatuor porcionu cuilibet sacerdotalis ordo annexus existat pro totidem perpetuis porcionariis ex servientibus ipsi ecclesie non autem ex beneficiatis in eadem hac vice duntaxat assumendis, quiquidem plebanus et porcionarii in eadem ecclesia residentiam facere teneantur personalem, nec non in dicta suffraganea seu filiali ecclesia unam perpetuam vicariam pro uno perpetuo vicario de novo dicta auctoritate crees, erigas et instituas, nec non alia omnia et singula in predictis litteris de quibus videlicet inter eos licite et racionaliter concordatum fuerit contenta cum modis formis et condicionibus in eisdem concordatis expressis quatenus tamen

rationabiles et honesti sint dicta auctoritate observari facias. Et nichilominus prefato Jacobo ne ex resignatione huiusmodi nimum dispendium paciatur pensionem annuam centum et viginti quinque librarum monete Valencium super fructibus redditibus et proventibus dicte ecclesie qui ad ducentarum quinquaginta librarum similium annum ascendunt comunem extimacionem ut ipsi Jacobus justicia jurati et consilium asserunt valorem annum ascendunt et super quibus eciam alia perpetua annua pensio viginti librarum huiusmodi sacriste ecclesie Valentine pro tempore existenti dudum perpetuo constituta extitit, eidem Jacobo quo ad iuxerit vel procuratori suo legitimo per plebanum pro tempore et porcionarios ecclesie huiusmodi eorumque iconomum ad hoc iuxta dictarum litterarum et concordatarum formam eligendum ex communi massa frustum reddituum et proventuum dicte ecclesie in certis terminis atque loco, nec non sub censuris et penis ad id per te de ipsarum partium consensu statuendis annis singulis integre per solvendam eadem auctoritate reserves constituas et assignes, nec non justicie et juratis prefatis et pro primaria vice duntaxat ad plebanianum et ad vicariam aliam ac ex servientibus ecclesie huiusmodi ad Quatuor alias porciones prefatos Quatuor alias personas ydoneas eciam quecumque quocumque et qualiacumque beneficia ecclesiastica obcinentes et expectantes tibi in plebanum et porcionarios in ipsa ecclesia presentare valeant dicta auctoritate concedas ita tamen quid quociens deinceps plebaniam porciones et vicariam huiusmodi vacare contingerit per episcopum Valentinum pro tempore existentem libere disponi et provideri valeat. Et in super plebano et aliis porcionariis supradictis de fructibus redditibus et proventibus eiusdem ecclesie quos per soluta dicta pensione superesse contingerit congruas porciones iuxta litterarum et concordatorum predictorum tenores constituas et assignes ac hospicium seu domum dicte ecclesie abbatiam nuncupatum pro usu et habitacione plebani ipsius ecclesie pro

tempore existentis adem auctoritate deputes, nec non omnia et singula alia que de super expedire videris alias

pagina 159

tamen rationabilia licita et honesta dicta auctoritate statuas et ordines ac inviolabiliter observari, prefatoque Jacobo pensionem huiusmodi iuxta reservationis constitutionis et assignacionis predictarum si illas feceris tenorem annis singulis integre per solvi facias. Contradictores auctoritate nostra appellacione postposita compescendo. Et nichilominus si premissa feceris eadem auctoritate decernas quod si et postquam pensionem Jacobo per te assignandam huiusmodi per cessum vel decessum dicti Jacobi extinguere contigat ex universis fructibus redditibus et proventibus eiusdem ecclesie ultra porciones per te assignandas predictas plebano triginta et perpetuo vicario quindicem ac singulis quinquaginta porcionariis prefatis decem libri similes perpetuo debeant exhiberi. Nos enim tibi personas per justiciam et juratos predictos ad plebaniam et vicariam ac porciones predictas presentandas in illis auctoritate nostra pro prima vice duntaxat instituendi easque in corporalem possessionem plebanie et vicarie ac porcionari huiusmodi iuriumque et pertinenciarum solum inducendi ac omnia et singula circa hec necessaria seu quomodolibet oportune faciendi plenam et

auctoritate predicta concedimus facultatem. Non obstantibus constituentibus et ordinationibus apostolicis contrariis quibuscumque aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de huiusmodi vel aliis beneficiis ecclesiasticis in illis [...].I speciales vel generales dicte sedis vel legatorum eius litteras penetrarint etiam si per eo ad inhibitionem reservationem et per te instituendas huiusmodi in plebanie et vicarie porcionum predictarum assecutione volumus anteferri, sed nullum per hoc eis quo ad assecutionem beneficiorum aliorum iudicium generari. Seu si episcopo Valentino pro

tempore existenti vel quibusvis aliis communiter vel divisi ab eadem sit sede indultum quod ad receptionem vel provisionem alicuius minime teneantur et ad id compelli aut quod interdici suspendi vel ex comunicara non possint, quodque de huiusmodi vel aliis beneficiis ecclesiasticis ad eorum collacionem provisionem presentacionem seu quavis aliam dispositionem coniuncti vel separatim spectantibus nulli valeat provideri per litteras apostolicas non faciatas plenam et expressa ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mencionem et qualibet alia dicte sedis indulgencia generali vel speciali cuiusqumque tenoris existat per quam presentibus non expressam vel totaliter non insertum effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri et de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mencio specialis. Attente quoque provideas in resignacione huiusmodi si fiat ex parte Jacobi et justicie ac juratorum predictorum aliquam praviats interveniat seu eciam coruptela Nos enim ex nunc irritum decernimus et imane si secus super hiis a quo quam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari.

Data Senis, Anno Incarnacionis dominice.

Anno Sexto.

DOCUMENT N. XLVII

1540, maig, 15. València.

El duc de Calabria signa un document pel qual autoritza, després de la medició feta per un equip de perits, una ampliació deis pasturatges a la zona de la Redonda. Aquest document té una inserció del 13 d'abril del mateix any.

A.M.O. Pergamins. n. 47. Llatí.
Original. El duc de Calábria. B.E.
Mides: 443x580 mm.
Lletra: Humanística.

DOCUMENT N. XLVII

Nos Carolus, divina favente clemencia romanorum imperator, semper augustos, rex Germanie, Johanna, eius mater et idem Carolus, Dei gracia regís Castelle, Aragonum utriusque Sicilie, Hierusalem, Legionis, Navarre, Granate, Toleti, Valencie, etc., Et pro suis majestatibus, nos, Ferdinandus de Aragonia, dux, locumtenens generalis in hoc Valencie regno, cum pascua que olim destinata fuerunt pasqui pecorum singularium duntaxat universitatis dum modica erat oppidi Ontinyent que Redondam vocant, adeo eius loci circuitus per Augustus est [...] ipsa multis modis dimidio et eo amplius acta universitate hominibus predictis non sufficiant quando fere in proprio solum termino suos pascant greges et armenta cum omnes circumvicini minores habeant terminos et maiores Redondas pro incolarum proporcione Et nihilominus per totam quasi terminum dicti oppidi suum ipsi depascint pecus in damnum atque detrimentum irreparabile dicte universitatis Nisi per nos opportuno condecenque remedio provideatur. Ut ex relatione juratorum proborumque hominum eiusdem universitatis fidedigno testimonio dum illic eramus comprobata mature percepimus Propterea nobis eorum pro parte humiliter supplicatum fuit ut sua pascua sive Redondam ampliarem. Nos yero predictis aliisque moti respectibus et consideracionibus utilitatem maxime omnium prospicientes tenore presentis de cena sciencia deliberate ac consulto insequendo eciam deliberacionem in Regia Audiencia factam, concedimus regia autoritate atque damus vobis justicie, juratis et concilio

predicti oppidi facultatem, licenciam ac permissum ampliandi prelibata vestra pascua sive Redondam ad termino per dilectum regium scribam mandati Antonium Michaellem Ferran, militem, cui hoc committimus negocium limitibus designandos Cum aliquo officiali regie Alguazirie illuc accedendo duratura ipsa ampliacione regio durante beneplacito tantum modo quodque facium censeatur sive preiudicio aliquo civitatis Valencie eiusque omnibus adempriorum privilegiis salvis atque ale- sis semper remanentibus quodque circumvicinorum pecora pasci valeant in eo quod ampliabitur dum tamen interea stabulentur in ovilibus inibi constructis, construendis ne et non aliter Nec non intra biduum postquam inceperint suas pecudes inibi pascere teneantur id denunciare juratis predicti oppidi et participare in expensis annuatim faciendis pro conservacione fontium et puteorum aliorumque eiusmodi incomodum et utilitatem ipsorum gregum et armentorum in dicta nova Redonda sive ampliacione factorum faciendorum ne prout vicini et habitatores supradicti oppidi in ipsis participabunt expensis:

Quo circa nobilibus magnificis consiliariis dilectis et fidelibus regiis gerentibusvices generalis gubernatoris et baiulis quoque localibus justiciis, juratis ceterisque universis et singulis officialibus ad quos spectet eorumque locumtenentibus presentibus et futuris, dicimus et districte precipiendo mandamus, pro prima et secunda iussionibus, subque incursum regie indignacioni et ire peneque florenorum auri mine de bonis contrafacientis quod minime

Pagina 161

credimus irremissibiliter exigendorum regiisque inferendorum erariis quatenus Hanc nostram facultatem, licenciam et permissum et omnia et singula servent servarique per quosquumque inconcusse faciant caveantque econtrario peragendo quavis causa seu racione si gratiam regiam claram

habent et preappositas penas quarum in contravencionis casu rigida non deerit executio crupiant non subire:

In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus regio sigillo at ergo munitam.

Data Valencie die tricesimo mensis aprilis anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo quadragesimo. El duquc de Calabria vidit. Ubach R. vidit. Marrades locumtenens generalis thesaurarii vidit. Ros vidit, Camos, vidit, Ystella, vidit. Sarcola vidit fisci advocatus.

Cumque dilectus regius Antonius Michael Ferran, miles comissarius noster predictus, cum Raimundo Bernat de regia Alguaziria necessiret [...] oppidum Ontinyent Et die mercuri quinto mensis maii dicti anni dum personaliter esset intra fines eiusdem oppidi in parte que nuncupatur deis Alforins, constitutus presentibus dilectis regiis Johanne Segriá, justicia, et Vincencius Muntanya reliquiorum [...] presentibus eciam Lodovico Romeu, Lodovico Navarro, Petro Blasco, Gaspare Febrer et Petro Golf ac aliis ex proceribus predicti oppidi re oculis subiecta [...] incognitis prius veteris Redonde terminis per supradictis iure jurando demonstratis que Redonda incipit acolle quem portum del Alforí appellant protenditurque terras cultas utranque in partem complectendo usque ad limites qui dividunt territorium Ontinyent a territorio Billena eadem veterem Redondam ampliavit eiusque ampliacionis terminos designavit ac diffinivit videlicet, versus orientem ad collem quem la Loma de Borrás vocant; et versus septentrionem ad Capitellum seu cabeço quod lo Molinell muncupatur, Et inde, per iugum montis sive serram excurrendo ad iugum sive serram nominatam lo Portichol de Vallada. Et de inde insequendo semper limites qui disiugunt territorium Ontinyent a territoriis Vallade, Moxent et Fontis de la Figuera usque ad limites Billena. Et redeundo ad predictum collem vocatum la Loma de Borrás excurrendo versus meridiem ad fontem de Pola cognominatum. Et inde ad

viam que est ad radicem montis que ducit ad locum Banyeres. Et de inceps, per eiusdem montis radices ad viam que ducit ad oppidum Biar ubi est fundus qui nominatur lo Bancal de la Vila. Insuper et per ipsam viam ascendendo ad crucem que dicitur de la Vallsecca que habetur pro limite inter Ontinyent et Biar. Et tandem [...] per iugum montis sive serratam occidentem versus donec ad limitem Ontinyent et Billene pervenitur: Quamquidem pasuorum sive veteris Redonde ampliacionem novamne Redondam quemadmodum supra descripta est per dictum commissarium nostrum definitam queque multo minor est ea quam predicti proceres Ontinyent petierant laudamus, approbamus et ratificamus tanquam de nostris expressis provisione et mandato et cum reservationibus ut supra factam eidemque nostram regiam auctoritatem interponimus pariter et decretum. Qua propter omnibus et singulis supradictis officialibus regiis et aliis ad quos spectet mandamus sub eisdem iussionibus et penis ut supra incurrendis, exigendis et applicandis ut predictam veteris Redonde ampliacionem Novamne Redondam iuxta eius terminos modo et forma et cum reservationibus predictis nostre laudacionis, approbacionis et ratificacionis munimine comprobata servent servarique per quoscumque inviolabiliter faciant Et nihilominus harum serie committimus iusticie et iuratis dicti oppidi Ontinyent quatenus faciant tocies quocies voluerint preconizare dictam ampliacionem Novamne

Pagina 162

Redondam modo et forma de super specie faciatis concessam et limitatam cum sexaginta solidorum pena impositione et executione intus dividendorum partes applicandas scilicet unam regiis erariis seu pro eis iusticie dicti oppidi alteram comuni predictae universitatis Et terciam denunciatori accusatori ne si interfuit siti minus dicto communi pro observa-

cione et bona custodia illius ultra alias penas suprapositas. De quorum omnium et singulorum fidem et testimonium presentem fieri iussimus regio sigillo appendicio munitam.

Data Valencie die XV mensis maii anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo quadragesimo; Imperii cesareum maiestatis, anno vicesimo secundo; regnorum autem videlicet regine Castelle, Legionis, Granate, etc., tricesimo septimo; Navarre, vicesimo sexto; Aragonum utriusque Sicilie, Hierusalem et aliorum, vicesimo quinto regis yero omnium vicesimo quinto.

(signatura)

El duque de Calabria.

DOCUMENT N. XLVIII

1542, octubre, 9. Montsó.

Ratificació de dos plets anteriors, del 12 d'abril de 1500 i del 15 de maig de 1540, inserits en aquest document, sobre l'ampliació del paratge de la Redonda al terme dels Alforins.

A.M.O. Pergamins. n. 48. Llatí.

Original. El rei Caries. B.E.

Mides: 660x582 mm.

Lletra: Humanística cursiva.

DOCUMENT N. XLVIII

Nos Carolus, Divina favente clemencia romanorum imperator semper augustus, rex Germanie, Joanna eius mater et idem Carolus, Dei gracia reges Castelle, Aragonum utriusque Sicilie, Hierusalem, Ungarie, Dalmacie, Croacie, Legionis, Navarre, Granate, Toleti, Valencie, Galicie, Maioricarum,

Hispalis, Sardinie, Cordube, Corsice, Murcie, Gienis, Algarbii, Algecire, Gibraltaris, insularum Canarie, nec non indiarum insularum et terre firme mare Oceani, Archiduces Austrie, duces Burgundie et Bravancie, comites Barchinone, Flandrie et Tiroli, domini Vizcaye et Moline, duces Athenarum et Neopatrie, comites Rossilionis et Ceritanie, Marchiones Oristani et Goriani. Que per locumtenentes generales nostros conceduntur nean confirmamus verum eciam ea de novo concedimus. Quum igitur pro parte vestri dilectorum nostrorum justicie juratorum et concilii ville nostre de Ontinyent in prefato nostro Valencie regno fuerit maiestati nostre originaliter exhibitum et presentatum quoddam privilegium per illustrissimum ducem don Ferdinandum de Aragonia, con-

Pagina 163

sanguineum nostrum preclarum locumtenentem et capitanem generalem in prefate nostro Valencie regno vobis concessum cuiusquidem privilegii series est huiusmodi. Nos Carolus divina favente clemencia romanorum imperator semper augustus rex Germanie, Joanna eius mater et idem Carolus, Dei gracia reges Castelle, Aragonum, utriusque Sicilie, Hierusalem, Legionis, Navarre, Granate, Toleti, Valencie. Et pro suis maiestatibus nos, Ferdinandus de Aragonia, dux locumtenentes generalis in hoc Valencie regno. Cum his proximis dictus expedite fuerint ab regia cancelleria concessionis facultatis et comissionis Redondam oppidi Ontinyent ampliandi litere temporis sequentis. Nos Carolus, Divina favente clemencia romanorum imperator semper Augustus, rex Germanie, Joanna, eius mater et idem Carolus, Dei gracia reges Castelle, Aragonum utriusque Sicilie, Hierusalem, Legionis, Canarie, Granate, Toleti, Valencie, etc. Et pro suis maiestatibus nos, Ferdinandus de Aragonia, dux locumtenentes generalis in hoc Valencie regno. Cum pascua que olim destinata fuerunt pasqui pecorum

singularium dum taxat universitatis dum modica erat oppidi Ontinyent que Redondam vocant adeo eius loci circuitus per augustus est in presenciarum presertim ipsa multis modis dimidio et eo amplius auctentica universitate hominibus predictis non sufficiant quando fere in proprio solum terminos suos pascant greges Tarmenta Cum omnes circumvicini minores habeant terminos et maiores Redondas pro incolarum proporcione et nihilus per totum quasi termini dicti oppidi suum ipsi depascant pecus in damnum atque atrimentum irreparabile dicte universitatis nisi per nos opportuno condecen- que remedio provideatur ut ex relacione iuratorum proborumque hominum eiusdem universitatis fide digno testimonio dum illic eramus comprobata martirie precepimus. Propterea nobis eorum pro parte humiliter supplicatum fuit ut sua pascua sine Redondam ampliarem Nos yero predictis aliisque moti respectibus et consideracionibus utilitatem maxime omnium prospicientes tenore presentis de certa sciencia deliberate ac consulto insequendo eciam deliberacionem in regia audiencia factum concedimus regia auctoritate atque damus vobis justicie iuratis et concilio predicti oppidi facultatem, licenciam ac permissum ampliandi prelibata via pascua sive Redondam ad terminos per dilectum regium scribam mandad Antonium Michaellem Ferran, militem, cui hoc comittimus negocium limitibus designan- dos cum aliquo officiali legie alguazirie illuc accendendo duratura ipsa ampliacione regio durante beneplacito tantum modo quodque factum censeatur sine prejudicio aliquo civitatis Valencie eiusque omnibus adempriviorum privilegiis salvis atque illesis semper remanentibus quodque circumvicinorum pecora pasci valeant in eo quod ampliabitur cum taten interea in omnibus inibi constructis construendis ne et aliis. Nec non intra vidivi postquam inceperint suas pecudis inibi pascere teneantur id denunciare iuratis dicti oppidi et participare in expensis annuatim faciendis pro conservacione fontium et puteorum aliorumque eiusmodi comodum

utilitatem ipsorum gregumei et armentorum in dicta nova Redonda sive ampliacione factorum faciendorum ne prout vicini et habitatores supradicti oppidi in ipsis participabunt expensis. Quo circa nobilibus magistratis consiliariis dilectis et fidelibus regiis gerentibus vices generalis gubernatoris et baiulis generalibus in eodem Valencie regno. Citra et ultra Sexoniam baiulis quoque localibus iusticiis iuratis ceterisque universis et singulis officialibus ad quos spectes eorumque locatenentibus presentibus et futuris dicimus et districte precipiendo mandamus pro prima et secunda iussionibus sub que incursum regio indignacionis et [...] florenorum auri mille de bonis contrafacientis quod minime

pagina 164

credimus irremissibiliter exigendorum regiisque inferendorum erariis quatenus hanc nostram facultatem licenciam et permissum et omnia et singula que eius virtute per dictum comissarium nostrum. Circa predicta facta fuerint serviciant servarique per quos cuiusque inconcusse faciant caneantque et contrario peragendo quavis causa seu racione si graciam regiam charam habent et pro appositas penas quarum in contravencionis casu et quia non deerit executio cupiunt non subita in cuius rei testimonium nostrum fieri iusimus regio sigillo at ergo munitam. Data Valencie die ducesimo mensis aprilis anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo. El duque de Calabria Ubach registrata. Marrades locuntenens generalis thesaurii vidit. Ros, vidit. Gamos, vidit. Ystella, vidit. Sarcola, vidit fisci advocatus. Cumque dilectus regius Antonius Michael Ferran, miles, comissarius noster predictus cum Raimundo Bernart de Regia Alguaziria accessisset ad predictum oppidum Ontinyent et die mercurii quinto mensis maii dicti anni dum personaliter esset intra fines eiusdem oppidi in parte que nuncupatur deis Alforins constitutus presentibus dilectis regiis Joanne Segria justicia et

Vincencio Muntanya jurato reliquorum altero absente et altero egrotante presentibus eciam Ludovico Romeu, Ludovico Navarro, Petro Blasco, Gaspare Febrer et Petro Golf, ac aliis ex proceribus predicti oppidi re oculis subiecta. Visis et cognitis prius veteris Redonde terminis per supra dictos jurejurando demonstrati que Redonda incipit acolle quem portum del Alfori appellant protenditurque terras cultas utranque in partem complectendo usque ad limites qui dividunt territorium Ontinyen a territorio Billena eandem Veterem Redondam ampliarunt eiusque ampliacionis terminos designavit ac diffinivit. Videlicet versus Orientem ad collem quem la Loma de Borrás vocant. Et versus Septentrionem ad capitellum seu cabeço quod lo Molinell nuncupatur. Et inde per iugum montis sive serram excurrando ad iugu sive serram nominatam lo Porticol de Vallada. Et deinde insequendo semper limites qui diliungunt territorium Ontinyent a territoriis Vallade, Moxent et Fontis de la Figuera usque ad limites Billena de redeundo ad predictum collem vocatum la Loma de Borraç excurrando versus meridiem ad fontem de Pola cognominatum et inde ad viani que est ad radicem montis que ducit ad opidum Biar ubi ese fundus qui nominatur lo Bancal de la Vila insuper per iperam viam ascendendo ad crucem qui dicitur de la Vallseca que habetur pro limite inter Ontinyent et Biar. Et tandem per iugum montis sive serram occidentem versus donec ad limitem Ontinyent et Billene prevenitur. Quam quidem pasuorum sive veteris Redonde ampliacionem novam ne Redondam quemadmodum supra descripta est per dictum commissarium nostrum definitam queque multo minor est ea quam predicti proceres Ontinyent petierant laudamus approbamus et ratificamus tanquam de nostris expressis provisione et mandato et cum reservacionibus ut supra factam eidemque nostram regiam auctoritatem interponimus pariter et decretum. Qua propter omnibus et singulis supradictis officialibus regiis et aliis ad quos spectet mandamus sub eisdem iussionibus et penis ut supra incurrendis

exigendis et applicandis ut predictam veteris Redonde ampliacionem novam ne Redonde iuxta eius terminos modo et forma et cum reservacionibus predictis nostre laudacionis, aprobacionis et ratificacionis munimine comprobata servent servarique per quoscumque inviolabiliter faciant. Et nihilominus harum serie comittimus iusticie et iuratis dicti oppidi Ontinyent quatenus faciant tocies quocies voluerint preconizare dictam ampliacionem novam ne Redondam modo et forma de super specificatis concessam et limitatam. Cum sexaginta solidorum pene impositione et execucione in tres dividendorum partes applican-

pagina 165

dam scilicet unam regiis erariis seu pro eis iusticie dicti oppidi alteram comuni predictae universitatis Et terciam denunciatori accusatori si interfuerit sin minus dicto comuni pro observacione et bona custodia illius ultra alias penas suprapositas in quorum omnium et singulorum fidem et testimonium presentem fieri iussimus regio sigillo appendicio munitam. Data Valencie die XV mensis maii anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo quadragésimo Imperii Cesarii Maiestatis anno vicessimo secundo regnorum aut videlicet regine Castelle, Legionis, Granate, etc. tricessimo septimo Navarre vicessimo sexto Aragonum utriusque Sicilie, Hierusalem et aliorum vicessimoquinto regis yero omnium vicessimoquinto. El duque de Calabria, vidit, Ubach registrator, vidit. Marrades locumtenentis generalis thesaurii, vidit. Camós, vidit. Sanola, vidit. Ros, vidit. Ystella, vidit fisci advocatus. Ex dominus dux locumtenens generalis mandavit mihi Antonio Michaeli Ferran visi per Ubach registrato cancellaris. Marrades locumtenentem generalis thesaurii, Ros, Camós, Ystella, Sanola doctores regii consilii et fisci advocatum. Eciam suplicato nobis humiliter vestri pro parte quatenus pre

insertum privilegium et omnia et singula in eo contenta. Vobis dictis iusticie, iuratis concilio et probis hominibus dicte ville de Ontinyent laudare, approbare, ratificare et confirmare ac si et quatenus oppus est de novo concedere et elargiri de nostra solita benignitate dignaremur. Nos yero supplicacione prefata benigne intellecta eidem annuimus tenore igitur presentir de certa sciencia regiaque auctoritate nostra et consulto pre insertum privilegium et omnia et singula in eo contenta a prima ipsius linea usque ad ultimam. Vobis dictis iusticie iuratis concilio probis hominibus ac universitati predictae ville de Ontinyent presentibus et futuris ratificamus et confirmamus et si ac quatenus oppus est de novo concedimus et elargimur nostreque uisumodi laudacionis, aprobacionis, ratificacionis et confirmacionis ac si et quatenus oppus est nove concessionis munimine seu presidio roboramus et validamus prout melius et plenius hactenus usi fuistis istisque in presenciarum in eorum possessione illustrissimum propterea Philipo principi Asturiarum et Gerunde, etc. filio primogenito ac nepote nostro charissimo ac post felices et longevos dies nostros in omnibus regnis et dominiis nostris, Deo propicio, immediato heredi et legitimo successori intentum nostrum aperientes sub paterne benediccionis obtentu dicimus futuro yero locumtenenti et capitaneo generali nostro in dicto Valencie regno rogamus spabili yero nobilibus magistris dilectis consiliariis et fidelibus nostris locumtenenciam generalem nostram in dicto Valencie regno regenti gerentivices nostri generalis gubernatoris regenti cancellerie seu id officium regenti magistro rationali baiulo general ceterisque domum universis et singulis officialibus et subaleis nostris in dicto Valencie regno constitutis et constituendis eorumque locatenentibus et cuilibet eorum dicimus et dictricte precipimus et mandamus sub ire et indignacionis nostre incurso peneque florenorum aura aragonum mille nostris inferendorum erariis quatenus pre insertum privilegium presentemque nostram illius confirmacionem ac omnia

et singula supra vobis predictis iusticie, iuratis, concilio, probis hominibus et universitate dicti oppidi de Ontinyent presentibus et futuris teneant firmiter et observent et faciant per quos decest inmolabiliter observari. Et non contraveniant aut aliquem contrafacere vel venire permittant aliqua racione sive causa pro quanto dictus illustrissimus princeps nobis morengerere ceteri yero oficiales et subditi nostri predicti gratiam nostram charam habent et preterire et indignacionis nostri incursum penam preappositam cupiunt evitare. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus nostro comuni sigillo in pendentem munitum.

Pagina 166

Data in oppido Montissoni die nono mensis octobris anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo quadragessimo secundo. Imperii nostri anno vigesimo quarto regnorum aut nostro videlicet regine Castelle, Legionis, Granate, Etc., anno trigessimo nono Navarre vigesimo octavo, Aragonum yero utriusque Sicilie, Hierusalem et aliorum vicessimo septimo regis yero omnium vicessimo septimo.

Yo el rey.

DOCUMENT N. XLIX

1560, desembre, 18. Montsó.

Concessió de càrrec de «racional» per a Ontinyent per part de Felip II.

A.M.O. Pergamins. n.49. Valencià.

Original. El rei Felip. Trencat.

Mides: 594x320 mm.

Lletra: Humanística cursiva.

DOCUMENT N. XLIX

NOS DON PHELIP, per la gràcia de Déu rei de Castella, de Aragó, de Leó, de les dos Sicílies, de Hierusalem, de Ungria, de Dalmàcia, de Croàcia, de Navarra, de Granada, de Toledo, de València, de Galícia, de Mallorca, de Sevilla, de Cerdenya, de Córdova, de Córcega, de Múrcia, de Jaén, de los Algarbes, de Algezira, de Gibraltar, de les isles de Canàrias, de les illes Indies y Terra Ferma del mar Océano; archiduc de Austria; duc de Borgonya, de Bravant i de Milá; compte de Barcelona, de Flandes i de Tirol; senyor de Vizcaya y de Molina; duc de Athenas i Neopàtria; conde de Roselló i Cerdanya; marquès de Oristá i Gociano. Matheu Febrer, síndic de la nostra vila de Ontinyent, del dit nostre regne de València, a nós enbiat per a la celebració de les presents [corts], entre altres coses nos ha referit que la dita vila ha augmentat, e de cascun dia va de molt augment i qués axí matex les rendes i altres coses pertanyents a dita universitat augmenten, i que convindrie, perdita rahó, al benefici de dita universitat i hagués racional, lo qual entengués en la exacció i cobrança de dites rendes, i entengués en lo redreç de totes les coses tocants a dita universitat, i encaminas e instruís als jurats e altres oficials annuals en lo que han de fer, supplicant-nos humilment fóssem servit atorgar privilegi a dita vila e universitat' per a qué los jurats d'ella pugnen elegir i nomenar per racional de dita universitat bon vehí i habitador de dita vila i que dit racional sie triennal i que reba de salari lo que li tacharan, atorgant-li tots los privilegis de jurisdicció i altres gràcies i prerogatives atorgades al racional de la nostra ciutat de València.

Pagina 167

Pagina 168 (foto)

E nós, tenint respecte a la utilitat de la dita vila perquè en aquella haja tota manera de poliçia i bon regiment, ab tenor del present nostre real privilegi de nostra certa sciència deliberadament i consulta, donam licència, permís i facultat a la dita vila de Ontinyent, que d'esta hora en avant los justicia, jurats i consell que ara són i per temps seran, lo dia que millor los parexen, sois sie de tres en tres anys nomenen tres persones per a racional de dita universitat, les quals hajen de presentar a nós o a nostros primogénit, si presents serem en lo dit regne de València, i si no al nostre loctinent general o al regent lo dit offici, per a qué prenga i nomene la una de les dites tres persones per al dit offici de racional, al qual se haja de senyalar salari que no excedesca mes de trenta liures cada any, i que puga ser manco. Manant ab lo matex tenor de la present, a qualsevol esdevenidor nostre, loctinent i capitá, portant-veus de nostre general governador i altres qualsevols oficials nos- tres en lo dit regne de València instituits i constituïdors, sots incurriments de nostra ira e indignació i pena de dos mil florins de or de Aragó a nostres cofres reals aplicadors, que la present nostra licència, gracia i mercé, i tot lo en ella contengut tinguen, guarden i observen tenir, guardar i observar fassen, i contra aquella no vinguen ni permeten ésser vingut en manera alguna, si demés de nostra ira e indignació la pena sobre dita desijen no incórrer.

En testimoni de les quales coses avem manat despachar la present ab lo nostre sagell comú en penjant sagellada.

Data en la vila de Mon«) a divuyt dies del mes de desembre, ani de la Nativitat del Nostre Senyor mil cinc-sents sexanta; tres dels nostres regnes, és a saber [...1 dezé d'Espanya y deis altres vuyté.

Yo el rey.

DOCUMENT N. L

1583, febrer, 26. Ontinyent.

En convocatòria general s'exposa, en nom de Joan de Ribera, els drets que manté el recaptador Loís Albuixech, així com les condicions de la seua venda o successió.

A.M.O. Pergamins. n.50. Llatí.

Original. Jacobo Joan Molina, notari. B.E.

Mides: 594x320 mm.

Lletra: Humanística cursiva.

DOCUMENT N. L

In Dei nomine, Amen.

Noverint universi quod Ego Joannes Blasco, civis, justicia in anno presenti, presentis ville Ontinyent, Vicencius Montanya civis, et Joannes Grinyana duo ex tribus juratis dicte ville Michael Hieronimus Urgelles, racionalis; Petrus Blasco, civis; Gaspas Pasqual, milles;

Pagina 169

Pagina 166

Data in oppido Montissoni die nono mensis octobris anno a Nativitate Domini millessimo quingentessimo quadragessimo secundo. Imperii nostri anno vigessimo quarto regnorum aut nostro videlicet regine Castelle, Legionis, Granate, Etc., anno trigessimus nono Navarre vigesimo octavo, Aragonum yero utriusque Sicilie, Hierusalem et aliorum vicessimo septimo

regis yero omnium vicessimo septimo.

Yo el rey.

DOCUMENT N. XLIX

1560, desembre, 18. Montsó.

Concessió de càrrec de «racional» per a Ontinyent per part de Felip II.

A.M.O. Pergamins. n.49. Valencià.

Original. El rei Felip. Trencat.

Mides: 594x320 mm.

Lletra: Humanística cursiva.

DOCUMENT N. XLIX

NOS DON PHELIP, per la gràcia de Déu rei de Castella, de Aragó, de Leó, de les dos Sicílies, de Hierusalem, de Ungria, de Dalmàcia, de Croàcia, de Navarra, de Granada, de Toledo, de València, de Galícia, de Mallorca, de Sevilla, de Cerdanya, de Córdova, de Córcega, de Múrcia, de Jaén, de los Algarbes, de Algezira, de Gibraltar, de les isles de Canàries, de les illes Indies y Terra Ferma del mar Océano; archiduc de Austria; duc de Borgonya, de Bravant i de Milá; compte de Barcelona, de Flandes i de Tirol; senyor de Vizcaya y de Molina; duc de Athenas i Neopàtria; conde de Roselló i Cerdanya; marquès de Oristá i Gociano. Matheu Febrer, síndic de la nostra vila de Ontinyent, del dit nostre regne de València, a nós enbiat per a la celebració de les presents [corts], entre altres coses nos ha referit que la dita vila ha augmentat, e de cascun dia va de molt augment i qués axí matex les rendes i altres coses pertanyents a dita universitat augmenten, i que convindrie, perdita rahó, al benefici de dita universitat i hagués racional, lo

qual entengués en la exacció i cobrança de dites rendes, i entengués en lo redreç de totes les coses tocants a dita universitat, i encaminas e instruís als jurats e altres oficials annuals en lo que han de fer, supplicant-nos humilment fóssem servit atorgar privilegi a dita vila e universitat' per a qué los jurats d'ella pugnen elegir i nomenar per racional de dita universitat bon vehí i habitador de dita vila i que dit racional sie triennal i que reba de salari lo que li tacharan, atorgant-li tots los privilegis de jurisdicció i altres grácies i prerogatives atorgades al racional de la nostra ciutat de València.

Pagina 167

Pagina 168 (foto)

E nós, tenint respecte a la utilitat de la dita vila perquè en aquella haja tota manera de poliçia i bon regiment, ab tenor del present nostre real privilegi de nostra certa sciència deliberadament i consulta, donam licència, permís i facultat a la dita vila de Ontinyent, que d'esta hora en avant los justicia, jurats i consell que ara són i per temps seran, lo dia que millor los parexen, sois sie de tres en tres anys nomenen tres persones per a racional de dita universitat, les quals hagen de presentar a nós o a nostros primogénit, si presents serem en lo dit regne de València, i si no al nostre loctinent general o al regent lo dit offici, per a qué prenga i nomene la una de les dites tres persones per al dit offici de racional, al qual se haja de senyalar salari que no excedesca mes de trenta liures cada any, i que puga ser manco. Manant ab lo matex tenor de la present, a qualsevol esdevenidor nostre, loctinent i capitá, portant-veus de nostre general governador i altres qualsevols oficials nos- tres en lo dit regne de València instituits i constituidors, sots incurriments de nostra ira e indignació i pena de dos mil florins de or de Aragó a nostres cofres reals aplicadors, que la present nostra licència, gracia i mercé, i tot lo en ella contengut tinguen, guarden i observen

tenir, guardar i observar fassen, i contra aquella no vinguen ni permeten ésser vingut en manera alguna, si demés de nostra ira e indignació la pena sobre dita desijen no incórrer.

En testimoni de les quales coses avem manat despachar la present ab lo nostre sagell comú en penjant sagellada.

Data en la vila de Mon«) a divuyt dies del mes de desembre, ani de la Nativitat del Nostre Senyor mil cinc-sents sexanta; tres dels nostres regnes, és a saber [...1 dezé d'Espanya y deis altres vuyté.

Yo el rey.

DOCUMENT N. L

1583, febrer, 26. Ontinyent.

En convocatòria general s'exposa, en nom de Joan de Ribera, els drets que manté el recaptador Loís Albuixech, així com les condicions de la seua venda o successió.

A.M.O. Pergamins. n.50. Llatí.

Original. Jacobo Joan Molina, notari. B.E.

Mides: 594x320 mm.

Lletra: Humanística cursiva.

DOCUMENT N. L

In Dei nomine, Amen.

Noverint universi quod Ego Joannes Blasco, civis, justicia in anno presenti, presentis ville Ontinyent, Vicencius Montanya civis, et Joannes Grinyana duo ex tribus juratis dicte ville Michael Hieronimus Urgelles, rationalis; Petrus Blasco, civis; Gaspar Pasqual, milles;

dam scilicet unam regis erariis seu pro eis iusticie dicti oppidi alteram comuni predictae universitatis Et terciam denunciatori accusatori si interfuerit sin minus dicto comuni pro observacione et bona custodia illius ultra alias penas suprapositas in quorum omnium et singulorum fidem et testimonium presentem fieri iussimus regio sigillo appendicio munitam. Data Valencie die XV mensis maii anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo quadragesimo Imperii Cesarii Maiestatis anno vicessimo secundo regnorum aut videlicet regine Castelle, Legionis, Granate, etc. tricessimo septimo Navarre vicessimo sexto Aragonum utriusque Sicilie, Hierusalem et aliorum vicessimoquinto regis yero omnium vicessimoquinto. El duque de Calabria, vidit, Ubach registrator, vidit. Marrades locumtenentis generalis thesaurii, vidit. Camós, vidit. Sanola, vidit. Ros, vidit. Ystella, vidit fisci advocatus. Ex dominus dux locumtenens generalis mandavit mihi Antonio Michaeli Ferran visi per Ubach registrato cancellaris. Marrades locumtenentem generalis thesaurii, Ros, Camós, Ystella, Sanola doctores regii consilii et fisci advocatum. Eciam supplicato nobis humiliter vestri pro parte quatenus pre insertum privilegium et omnia et singula in eo contenta. Vobis dictis iusticie, iuratis concilio et probis hominibus dicte ville de Ontinyent laudare, approbare, ratificare et confirmare ac si et quatenus oppus est de novo concedere et elargiri de nostra solita benignitate dignemur. Nos yero supplicacione prefata benigne intellecta eidem annuimus tenore igitur presentir de certa sciencia regiaque auctoritate nostra et consulto pre

insertum privilegium et omnia et singula in eo contenta a prima ipsius linea usque ad ultimam. Vobis dictis iusticie iuratis concilio probis hominibus ac universitati predictae ville de Ontinyent presentibus et futuris ratificamus et confirmamus et si ac quatenus oppus est de novo concedimus et elargimur nostreque uisusmodi laudacionis, approbacionis, ratificacionis et confirmacionis ac si et quatenus oppus est nove concessionis munimine seu presidio roboramus et validamus prout melius et plenius hactenus usi fuistis istisque in presenciarum in eorum possessione illustrissimum propterea Philippo principi Asturiarum et Gerunde, etc. filio primogenito ac nepote nostro charissimo ac post felices et longevos dies nostros in omnibus regnis et dominiis nostris, Deo propicio, immediato heredi et legitimo successori intentum nostrum aperientes sub paterne benedictionis obtentu dicimus futuro yero locumtenenti et capitaneo generali nostro in dicto Valencie regno rogamus spabili yero nobilibus magistris dilectis consiliariis et fidelibus nostris locumtenenciam generalem nostram in dicto Valencie regno regenti gerentivices nostri generalis gubernatoris regenti cancellerie seu id officium regenti magistro rationali baiulo general ceterisque domum universis et singulis officialibus et subaleis nostris in dicto Valencie regno constitutis et constituendis eorumque locatenentibus et cuilibet eorum dicimus et dictrichte precipimus et mandamus sub ire et indignacionis nostre incursu peneque florenorum aura aragonum mille nostris inferendorum erariis quatenus pre insertum privilegium presentemque nostram illius confirmacionem ac omnia et singula supra vobis predictis iusticie, iuratis, concilio, probis hominibus et universitate dicti oppidi de Ontinyent presentibus et futuris teneant firmiter et observent et faciant per quos decest inmolabiliter observari. Et non contraveniant aut aliquem contrafacere vel venire permittant aliqua racione sive causa pro quanto dictus illustrissimus princeps nobis morengerere ceteri yero oficiales et subditi nostri predicti gratiam nostram charam habent et pre-

terire et indignacionis nostri incursum penam preappositam cupiunt evitare. In cuius rei testimonium presentem fieri iussimus nostro comuni sigillo in pendentem munitum.

Pagina 166

Data in oppido Montissoni die nono mensis octobris anno a Nativitate Domini millessimo quingentessimo quadragessimo secundo. Imperii nostri anno vigesimo quarto regnorum aut nostro videlicet regine Castelle, Legionis, Granate, Etc., anno trigessimo nono Navarre vigesimo octavo, Aragonum yero utriusque Sicilie, Hierusalem et aliorum vicessimo septimo regis yero omnium vicessimo septimo.

Yo el rey.

DOCUMENT N. XLIX

1560, desembre, 18. Montsó.

Concessió de càrrec de «racional» per a Ontinyent per part de Felip II.

A.M.O. Pergamins. n.49. València.

Original. El rei Felip. Trencat.

Mides: 594x320 mm.

Lletra: Humanística cursiva.

DOCUMENT N. XLIX

NOS DON PHELIP, per la gràcia de Déu rei de Castella, de Aragó, de Leó, de les dos Sicílies, de Hierusalem, de Ungria, de Dalmàcia, de Croàcia, de Navarra, de Granada, de Toledo, de València, de Galícia, de Mallorca, de Sevilla, de Cerdenya, de Córdova, de Córcega, de Múrcia, de Jaén, de los

Algarbes, de Algezira, de Gibraltar, de les isles de Canárias, de les illes Indies y Terra Ferma del mar Océano; archiduc de Austria; duc de Borgonya, de Bravant i de Milá; compte de Barcelona, de Flandes i de Tirol; senyor de Vizcaya y de Molina; duc de Athenas i Neopátria; conde de Roselló i Cerdanya; marqués de Oristá i Gociano. Matheu Febrer, síndic de la nostra vila de Ontinyent, del dit nostre regne de València, a nós enbiat per a la celebració de les presents [corts], entre altres coses nos ha referit que la dita vila ha augmentat, e de cascun dia va de molt augment i qués axí matex les rendes i altres coses pertanyents a dita universitat augmenten, i que convindrie, per dita rahó, al benefici de dita universitat i hagués racional, lo qual entengués en la exacció i cobrança de dites rendes, i entengués en lo redreç de totes les coses tocants a dita universitat, i encaminas e instruís als jurats e altres oficials annuals en lo que han de fer, supplicant-nos humilment fóssem servit atorgar privilegi a dita vila e universitat' per a qué los jurats d'ella pugnen elegir i nomenar per racional de dita universitat bon vehí i habitador de dita vila i que dit racional sie triennal i que reba de salari lo que li tacharan, atorgant-li tots los privilegis de jurisdicció i altres grácies i prerogatives atorgades al racional de la nostra ciutat de València.

Pagina 167

Pagina 168 (foto)

E nós, tenint respecte a la utilitat de la dita vila perquè en aquella haja tota manera de poliçia i bon regiment, ab tenor del present nostre real privilegi de nostra certa sciència deliberadament i consulta, donam licència, permís i facultat a la dita vila de Ontinyent, que d'esta hora en avant los justicia, jurats i consell que ara són i per temps seran, lo dia que millor los parexen, sois sie de tres en tres anys nomenen tres persones per a racional

de dita universitat, les quals hagen de presentar a nós o a nostros primogénit, si presents serem en lo dit regne de València, i si no al nostre loctinent general o al regent lo dit offici, per a qué prenga i nomene la una de les dites tres persones per al dit offici de racional, al qual se haja de senyalar salari que no excedesca mes de trenta liures cada any, i que pugua ser manco. Manant ab lo matex tenor de la present, a qualsevol esdevenidor nostre, loctinent i capitá, portant-veus de nostre general governador i altres qualsevols oficials nos- tres en lo dit regne de València instituits i constituïdors, sots incurriments de nostra ira e indignació i pena de dos mil florins de or de Aragó a nostres cofres reals aplicadors, que la present nostra licéncia, gracia i mercé, i tot lo en ella contengut tinguen, guarden i observen tenir, guardar i observar fassen, i contra aquella no vinguen ni permeten ésser vingut en manera alguna, si demés de nostra ira e indignació la pena sobre dita desijen no incórrer.

En testimoni de les quales coses avem manat despachar la present ab lo nostre sagell comú en penjant sagellada.

Data en la vila de Mon«) a divuyt dies del mes de desembre, ani de la Nativitat del Nostre Senyor mil cinc-sents sexanta; tres dels nostres regnes, és a saber [...1 dezé d'Espanya y deis altres vuyté.

Yo el rey.

DOCUMENT N. L

1583, febrer, 26. Ontinyent.

En convocatòria general s'exposa, en nom de Joan de Ribera, els drets que manté el recaptador Loís Albuixech, així com les condicions de la seua venda o successió.

A.M.O. Pergamins. n.50. Llatí.

Original. Jacobo Joan Molina, notari. B.E.

Mides: 594x320 mm.

Lletra: Humanística cursiva.

DOCUMENT N. L

In Dei nomine, Amen.

Noverint universi quod Ego Joannes Blasco, civis, justicia in anno presenti, presentis ville Ontinyent, Vicencius Montanya civis, et Joannes Grinyana duo ex tribus juratis dicte ville Michael Hieronimus Urgelles, racionalis; Petrus Blasco, civis; Gaspas Pasqual, milles;

Pagina 169

Antonius Bella, civis; Gaspar Barbera, minor dierum; Josephus Pasqual, milles; Gaspar Borja; Franciscus Tortosa; Antonius Penalba; Vincencius Reig; Bartholomeus Conca; Gasp ti Martí; Felipus Martí; Hieronimus Alaman; Joannes Rois, dierum maior; Ludovicus Calatayu; Petrus Garcia; Ludovicus Mira, dierum junior; Salvator Verdú; Beltranus Ramón Josephus Espejo; Onufrius Yago; Vincencius Navarro; Petrus Yago; Petrus Valls; Bartholomeus Lodra; Salvador Insa; Joannes Insa; Michael Peralta; Auzias Enguix; Petrus Casanova; Antonius Adam; Franciscus Enguix; Joannes Lopis; Joannes Gacet; Bartholomeus Sanchis, fillius Michaelis; Joannes Calatayu; Bartholomeus Ferrero, dierum major; Bartholomeus Carbó, dierum major; Salvador Luch; Michael Yago, dierum major; Josephus e; Bas; Hieronimus Luch; Josephus Pont; Petrus Santandreu; Antonius Arbuixech; Joannes ti Nadal; Franciscus Penedes; Jacobus Lido; Hieronimus Conca; Petrus Presencia; Martinus Sanchis; Bernanrdus Conca; Bartholomeus Lillo;

Petrus Linares; Hieronimus Ortís; Mar: p tinus Sans; Jacobus Bas; Petrus Bono, minor dierum; Vincencius Mançano; Dominicus Andrés; Guillermus Reig; Franciscus Bono; Bartholomeus Carbó, dierum minor; Bartholomeus Macip; Bartholomeus Arbuixech; Hieronimus Soriano; Ferdinandus Enguix, dierum major; Christophorus Gralla; Joannes Garcia; Petrus Donat; Petrus Penalba; Franciscus Mora; Antonius Torró; Gaspar Carbó; Petrus Eximeno, major dierum; Antonius Sans; Gaspar Mora; Joannes Ribes; Michael Martí; Vincencius Lido; Joannes Fillol; Joannes Miró; Bartholomeus Morales, dierum major; Joannes Martines; Petrus Martines; Abdon Lescano; Ferdinandus Enguix, minor; Joannes Eufراسي; Antonius Galiana, major dierum; Joannes Cantavella; Petrus Traver; Antonius Mestre; Josephus Calatayu, loci de Agullent; Jacobus Gil, dicti loci; Hieronimus Fuset; Ludovicus Ramos; Gaspar Ramos; Vincencius Martines; Hieronimus Lido; Antonius Galiana, dierum minor; Ludovicus March; Jacobus Loret et Petrus Eximeno, minor dierum, omnes vicini et habitatores ville Ontinyent convocati et congregati in patio Virginis Marie de Loreto ad generale consilium tenendum et celebrandum precedente generali convocacione facta voce tube per dictam villam et locasolita eiusdem per Antonium Simo, preconem publicum dicte ville, qui die presenti notariis infrascriptis relacionem fecit se omnes incolas, vicinos et habitantes dicte ville ad consilium generale tenendum et celebrandum ad presentem diem, locum et horam et uno die convocasse asserentes nos esse sufficientem munerum ad infrascripta facienda, firnianda et concedenda juxta privilegium per sacram Catholicam ac Regiam Magestatem Philipi, regis et domini nostri, dicte universitati concessum data in civitate Valencie, die vigesimo secundo aprilis, anni millesimi quingentesimi sexagesimi quarti, cum quo fuit dicte universitati, facultas atributa quod possit consilium

generale tenere et celebrare syndicos nomine tocus universitatis ad quoscunque effectus constituere et creare et alios huiusmodi actus exercere octaginta vicinorum, incolarum et habitatorum dicte ville numero assistente ac si universus populus et plebs adfuisset, attendentes et considerantes universitatem dicte ville respondere aliqua censualia aliquibus personis in dicta civitate Valencie ad forum sexdecim et quindecim denariorum pro libra quod incommodius videtur dicte universitati cum ad minus forum inveniantur pecunie pro quitandis dictis censualibus ideo decrevimus dicta censualia ad dictum forum dictorum quindecim et sexdecim denariorum pro libra imposita supra dicta universitate et bonis illius licere, redimere et quitare in quocunque precio et proprietate illa sint et de novo alia onerare ad minus forum et cum illustrissimus et reve-

Pagina 170

rendissimus dominus don Joannes de Ribera, Patriarcha Antiochenus, Archiepiscopus Valentinus se obtulerit dare dicte universitati sexmille et centum libras ad forum quatuordecim denariorum pro libra juendis censualibus super dicta universitate impositis ad dictum forum necnon pro luendo et quitando quodam censuali Petri Palieres, olim Vincencii Anastasii Simo, pro quo predicta universitas et singulares ejusdem sumptibus quotidie vexantur onerati super dicta universitate ad rationem quatordecim denariorum pro libra quod utilius est dicte universitati et illius redditibus ideo gratis et scienter cum hoc presenti publico instrumento cunctis temporibus firmiter et perpetuo valituro et in aliquo non violando seu revocando nomine nostro et dictorum nostrorum officiorum et nomine tocus dicte universitatis et singularium ejusdem, tarn presencium, absencium quam futurorum cuiusvis

sexus, etatis, condicionis sint et existant eis melioribus via modo et forma quibus de jure facere possimus omnes simul et quilibet nostrum, per se et insolidum, per nos et succesores nostros et dictam universitatem omnes eius singulares presentes, absentes et futuros tam maiores quam minores, cuiusvis status, sexus, legis et condicionis existant et quemlibet nostrorum et eorum insolidum facimus, constituimus, creamus et solemniter ordinamus, syndicum, actorem, procuratorem, negotiorumque quam infrascriptorum gestorem et nuncium nostrum et cuiuslibet nostrum insolidum et dicte universitatis et eius singularium omnium et cuiuslibet eorum insolidum certum et specialem et ad infrascripta penitus generalem itaque specialitas hujusmodi generali non deroget neque e contra imo una per alteram roboretur et validetur vos magnum Ludovicum Arbuixech, civem ville Ontinyent, habitantem absentem tanquam presentem videlicet ad nomine nostro et pro nobis et dicte universitatis et singularium ipsius et cuiuslibet nostrum et eorum insolidum vendendum, tradendum seu quasi tradendum et originaliter caricandum dicto illustrissimo ac reverendissimo domino don Joanni de Ribera, patriarcha antiocheno et archiepiscopo valentino septem mille centum sexdecim solidos et octo denarios monete regalium Valencie censuales, rendales et annuales sine tamen iaudimio et fatica, verum cum toto alio pleno jure emphitheotico et jure ipsos percipiendi juxta forum Valencie in duobus contractibus et non minus dum tamen dictum precium non exeat dictam sumam dictarum sexmille et centum librarum instrumentis tamen gracia de quitandis dictis censualibus mediantibus Et ad opus luendi et quitandi censualia ad dictum forum seu foros dictorum sexdecim seu quindecim denariorum pro libra imposita et onerata supradicta universitate, et quitando dicto censuali dicti Petri Palieres, olim Vincencii Anastasii Simó pasciscendumque cum dicto illustrissimo et reverendissimo patriarcha quod precia dictorum censualium penes se retineat pro luendis et quitandis

supradictis aliis censualibus et quod bona res et jura dominis dictorum censualium causis premissis obligata et ypothecata ab ipsis liberentur et dicto illustrissimo domino archiepiscopo obligentur et ypothecentur ratione dictorum censualium onerandorum. Et quod succedat in juribus prioritatis et pocioritatis et in potestate vendendi pignora et ordine et prerogativa temporis et preferatur ceteris creditoribus quibus domini censualium quitandorum preferri possent et deberint et in locum et privilegium personalium et realium accionum, utilium et directarum casu eviccionis si et quando de dictis censualibus onerandis eviccio sequatur et ypotheciarum accionum et infurium, pignorum et ypothece pro defensione eorundem, franquos, quicios, liberos et immunes, non solum quo ad dictum emptorem, verum eciam successores in eisdem ab omni videlicet peyta, questia, sisa, dono,

pagina 171

servicio, subsidio, morabatino, hoste et cavalcata et redempcione eorundem reparacion que murorum et vallorum itinerum et pontium et omni alio genere servitutis et exaccion regalis, dominalis seu vicialis quocumque nomine senseantur et a cunctis expensis predic torum instrumentorum et contractuum et interveniencium in eodem ipsosque onerandum, imponendum, assignandum et assecurandum specialiter et expresse ac eciam generaliter, in et super dicta universitate ville Ontinyent et omnibus et singulis bonis et juribus nostris et dicte universitatis et singularium ejusdem et cujuslibet nostrum et eorum insolidum mobilibus, immobilibus, privilegiatis et non privilegiatis, habitis ubique et habendis hospiciis, campis, montibus planis, herbagiis, bovalariis, aquis, nemoribus, pinetis, quercetis, diis, rusticis et urbanis, terris cultis et incultis, rigui et sicani, vineis, olivetis, moreralibus, ortis ac sitis imposicionibus et aliis quibuscumque bonis quocumque nomine

nuncupetur que hic pro limitatis et designatis haberi volumus, ita tamen quod specialitas generalitate non deroget nec e contra juro una per aliam roboretur et validetur renunciando juri dicen quod prius transseundum est per bona specialiter quam generaliter obligata, et si bona specialiter obligata sufficiunt creditori manus ad alia non extendat et annuas pensiones dictorum censualium per vos hujus potestatis vigore onerandorum in termino aut terminis vobis benevisis et cum dicto illustrissimo patriarcha concordandis solvere ac realiter paccare promitendum positos et aposentos intus emptoris predicti proprium domicillium et illius successorum nostris propriis risco, periculo, fortuna et expensis, salve, integre et secure, intra tamen regnum Valencie quibusvis emporis marcale sive pignoribus et aliis impedimentis, juris et facti, justis et injustis, cessantibus et non admissis sub pena et penis vobis benevisis et cum dicto emptore concordandis rato semper pacto manente ad quorum omnium et singularium in dictis instrumentis carricamentorum censualium virtute istius potestatis carricandorum continendorum satisfacionem emendam et complementum possimus et valeamus dictaque universitas et eius singulares et quilibet nostrum et vestrum insolidum possint et valeant cogi et compelli per gubernatorem regni Valencie vel per alium quemcumque judicem secularem tamen intra dictum Valencie regnum secularem et predictum emptorem dictorum censualium ad eius nutum eligendum ejusque districtui foro examini et judicio nos et dictam universitatem et ejus singulares omnes et bona vestra et dicte universitatis et cuiuslibet nostrum et eorum insolidum submitendum et ibi solvere, paccare et juri stare promitendum et in eum vel eos totaliter jurisdiccionem prorrogandum prout nos serie cum presenti consentimus et prorrogamus et ad ejus et eorum judicium cognicionem et examen stare, parere et obedire promitimus et teneamur jurisdiccioni judicio cognicioni et examini judicis nostri ordinarii et nostro proprio foro et dicte universitatis et ejus singularium

renunciandum, prout cum presenti renunciemus ipsamque executionem valeat facere atque faciat absque libelli oblacione litis contestacione aut alia iudiciali solemnitate sed ad solam exhibicionem et demonstracionem carricamentorum censualis instrumentorum aut eorum exempli quod valere volumus et vim obtinere sentencie definitive jurem iudicatum transacte a qua ulterius appellare vel supplicare non licet et quemadmodum in executionibus fiscalibus et de condemnacione pene quarti de qua retriclamum subsequutum fuerit est fieri assuedum omni iudiciali ordine pretermisso et nomine nostro et dicte universitatis ipsiusque singularium renunciandum, quemadmodum, cum presenti renunciemus omni libelli oblacioni, litis, contestacioni et quibusvis allegacionibus, racionibus,

pagina 172

excepcionibus et defensionibus juris vel facti et quibusvis appellacionibus justis fimolis et injustis recursibus et regiis provisionibus quidaticis super sedicientis juridicionibus et juri eciam appellandi et recurrenti et omnibus aliis juribus premissis abviantibus ac eciam pasciscendum cum dicto, illustrissimo domino patriarcha emptore dictorum censualium quod ipse et in dictis censualibus succesores possint et valeant variare iudicium, accionem et executionem, tam in personis iudicium quam in personis et bonis conventorum in quacumque parte executionis et in pincto quo sit tocies quocies eis placuerit absque expensarum amissione imo ille nostrum quem magis duxerit executandum solvat et solvere teneatur missiones quascumque tam contra ipsum que contra alios obligatos et conreos simul vel separatim factas necnon renunciandum legi et juri dicenti quod uno de duobus vel pluribus reis convento non possit contra alios procedi donet primitus converti bona sint discussa et ipse inventus non solvendo promitendum que eciam vice et

nomine dicte universitatis et illius singularium et cuiuslibet nostrum et eorum insolidum et in animas nostras et cuiuslibet nostrum jurandum ad dominum Deum et eius Sancta Quatuor Evangelia manibus nostris dexteris sponte et corporaliter tacta quod non litigabimus nec rationes aliquas proponemus nec intemptabimus contra mandatum executorium quod virtute instrumentorum censualium per vos huius potestatis vigore dicto illustrissimo domino patriarcha onerandorum emanatum fuerit nisi precise et dum taxat solucionis exeptionem publico instrumento probandam et adverandam et quod non impetrabimus nec impetrare possimus nec dicta universitas nec illius singulares impetrabunt aut impetrare posuit directe vel indirecte domino nostro rege vel ab eius consorte vel ab aliqua alia persona potenti ecclesiastica vel seculare aliquod rescriptum gracia elongamenti super sedimenti inhibicionis res et nacionis quidatici, edicti, mandati, precum, induccionum aut quidquam aliud in generan vel speciali quibus vel quo eaque in instrumentis censualium huius potestatis vigore onerandorum continebuntur elongari auferri vel differri valeant et ipsis impetratis non uti vel gaudere eiam si proprio motu principis vel eius mera liberalitate aut ex potestatis plenitudine vel aliqua quavis causa expediendi vel necessaria principi aut rei publice vel alias talia mandarentur vel concederentur. Et ultra perjurii penam per vos cum dicto emptore concordandam incurramus dictaque universitas et eius singulares et quilibet nostrum et eorum incurrat quociens predictis fuerit contraventum rato pacto manente. Preciaque dictorum censualium per vos huius potestatis vigore onerandorum habendum et recipiendum ac habuisse et recepisse confitendum modo et forma supradictis. Exeptioni vendicionis non facte preciique non habiti et non recepti renunciandum melioramenta quecumque remitendum et pacto speciali donandum jura et acciones cedendum, mandandum et transportandum dictumque emptorem verum dominum et potentem actorem

et procuratorem in rem suam propriam instituendum possessionem realem, actualem et corporalem seu quasi tradendum de eviccione, tam simplici quam paccionata cum eorum damnis sumptibus inter esse et expensis cavendum et teneri nomine nostro dicteque universitatis et singularium ipsius et cuiuslibet nostrum et eorum insolidum promittendum et pro predictis omnibus et singulis omnia et singula bona et iura nostra et cuiuslibet nostrum insolidum dicteque universitatis et ipsius singularium et cuiuslibet eorum insolidum obligandum et hypothecandum beneficiis cedendarum actionum novarum constitutionum epistole divi Augustini et foro Valencie de principali prius conveniendo et legi unde queritur scilicet comodati renunciandum Et omnibus aliis

pagina 173

juribus foris privilegiis predictis adversantibus et creditorum graduacioni cuiusque red cioni beneficiis que minoris etatis et in integrum restitutionis privilegio vicinalium et o alii juri premissis obvianti. Promittendum quoque et jurandum in animas mulierum di universitatis prout nos serie cum presenti ad cautelam ipsarum loco juramus prout sup dictas vendicionis censualium et omnia et singula in eis contenta rata, grata, valida atq firma semper habere et inviolabiliter observare renunciandumque prout serie cum pi-ese certiores facti de omnibus beneficiis dictarum mulierum et singnanter de beneficiis se tusconsulti vele ani clociumque et sponsaliorum et jurium hypothecarum suarum et omni aliorum jurium in favorem mulierum introductorum ipsis sponte renunciamus predic que censualia carricandum cum expressa tamen retencione et facultate luendi, redime et quitandi ipsa cum omnibus clausulis, pactis, condicionibus et cautelis cum dicto cm tore concordandis apocam seu apocas de preciis predictis faciendum, concedendum et f mandum hoc videlicet modo quod dictus emptor dictorum censualium carricandorum

penes se retineat ad opus luendi et quitandi predicta censualia cum clausulis, pactis, promissionibus et obligationibus vobis benevisis procuratorum seu procuratores, syndicum

sindicos, unum vel plures ad premissa omnia et eorum singula nomine nostro et cuiuslibet et nostrum insolidum substituendo dictaque universitatis et eius singularium et cuiuslibet eorum insolidum substituendum et eos quoties vobis videbitur renovandum et revocandum et de predictis omnibus et singulis instrumentum seu instrumenta quaecunque et tunc quot fuerint necessaria et oportuna faciendum, concedendum et firmandum cum predictis et aliis clausulis, pactis, promissionibus, obligationibus, renunciacionibus vobis benevisis et cum dicto emptore concordandis insimilibus instrumentis juxta stillum notarii seu notariorum infrascriptorum tanquam publicarum et authenticarum personarum pro omnibus illis quorum inter est intercritum interesse potest vel poterit quomodolibet in futurum legitime stipulancium et recipiendum nos et quemlibet nostrum insolidum et dictam universitatem et quemlibet singularium ipsius insolidum semper habere ratum, gratum, validum atque firmum quin quid per vos [...] seu substituendus a vobis in et super predictis et circa ea actum fuerit gestum et procuratum nulloque unquam tempore revocare sub bonorum et jurium nostrorum et dicte universitatis et eius singularium et cuiuslibet nostrum et eo cum insolidum omnium mobilium immobilium privilegiatorum et non privilegiatorum habitorum ubique et habendorum obligatione et hypotheca.

Quod est actum in villa Ontinyent, in patio Virginis Marie de Loreto, die vigesimo quinto februario anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo octuagesimo tercia

Sig (signe) a nostrum Joannis Blasco, justicie; Vincencii Montanya et Joannis Grinyana, juratorum; Michaelis Hieronimi Urgelles, rationalis; Petri

Blasco; Gasparis Pascual; Anthonii Bella; Gasparis Barbera; Josephi Pasqual; Gasparis Borja; Francisci Tortosa; Anthonii Penalba; Viccncii Reig; Bartholomei Conca; Gasparis Martí; Philipi Martí; Hieronimi Alamany; Joannis Rois; Ludovici Calatayu; Petri Garcia; Ludovici Mira; Salvatoris Verdú; Beltrani Ramón; Josephi Espejo; Onuifrii Yago; Vincencii Navarro; Petri Yago; Petri Valls; Bartholomei Lodra; Salvatoris Insa; Joannis Inca; Michaelis Peralta; Auziasii Enguix; Petri Casanova; Anthoni Adam; Francisci Enguix; Joannis Lopis; Joannis Gacet; Bartholomei Sanchis; Joannis Calatayu; Bartholomei Ferrero; Bartholomei Carbó; Salvatoris Lucir;

Pagina 174

Michaelis Yago; Josephi Bas; Hieronimi Luch; Josephi Pont; Petri Sentandreu; Anthonii Arbuixech; Joannis Nadal; Francisco Penades; Joacobi Lido; Hieronimi Conca; Petri Presencia; Martini Sanchis; Bernardi Conca; Bartholomei Lillo; Petri Lina[res]; Hieronimi Ortis; Martini Sans; Jacobi Bas; Petri Bono; Vincencii Mancano; Dominici Andrés; Guillermi Reig; Francisci Bono; Bartholomei Carbó; Michaelis Primo; Joannis Soler; Joannis Donat; Michaelis Yago; Bartholomei Macip; Bartholomei Arbuixech; Hieronimi Soriano; Ferdinandi Enguix; Christofori Grana; Joanis Garcia; Petri Donat; Petri Penalba; Francisci Mora; Anthonii Torró; Gasparis Carbó; Petri Eiximeno; Anthonii Sans; Gasparis Mora; Joannis Ribes; Michaelis Martí; Vincencii Lido; Joannis Fillol; Joannis Miró; Bartholomei Morales; Joannis Martines; Petri Martines; Abdonis Lescano; Ferdinandi Enguix; Joannis Eufراسي; Anthonii Galiana; Joannis Cantavella; Petri Traver; Anthonii Mestre; Josephi Calatayu; Jacobi Gil; Hieronimi Fuset; Ludovici Ramos; Gasparis Ramos; Vincencii Martines; Hieronimi Lido; Anthonii Galiana; Ludovici March; Jacobi Loret et Petri Eximeno, predictorum. Qui hec laudamus, concedimus et firmamus.

Testes huius rei sunt: Honorabiles Michael Bonet virgarius magistrum juratorum dicte ville, et Onufrius Cerdá, alumnus monialium monasterii Sanguinis Christi dicte ville, eius. dem ville habitatores.

Sig (signe) num mei Honorati Perez de Requena notarii publici qui predictis omnibus una cum magnifico et discreto Jacobo Joanne Molina notario dictis que testibus interfui eaque cum eodem notario precepi alienoque scribi, feci clausi et subsignavi loco, die, mense et anno quibus supra.

Sig (signe) num mei Jacobi Joannis Molina notarii publici civitatis regni Valencie qui premissis omnibus una cum magnifico et discreto Honorato Peres de Requena notario prenominatisque testibus interfui eaque cum dicto notario recepi et aliena manu scribi feci clausi et subsignavi loco, die et anno predictis.

DOCUMENT N. LI

1601, octubre, 11. València.

Tres documents junts, de formats diferente, cosits entre ells, i relacionats entre si, que ' tracten del carregament d'un censal de 2.250 sous a V. Ferrer, atorgat per Joan Mestre.

A.M.O. Pergamins. Llatí.

Original. Francesc Nunyes. B.E.

Mides totals: 1513x562 (máxim ample).

Lletra: Humanística cursiva.

Pagina 175

DOCUMENT N. LI

Noverint universi quod Ego Joannes Mestre notarius ville de Ontinyent

In prese Valencie Regni site vicinus et habitatus tam nomine meo proprio quam etiam ut et tamquam syndicos actor et procurator iusticie juratorum et consilii predicta villa ac singulorum personarum eiusdem prout de meo syndicato et posse constat iusticie publico act et confecto in dicta villa recepto que et testificato per Jacobum Joannem Molina notar valentinum vigesima quarta die septembris proxime preteriti presenti quam anni pre. dente (amen licencia permissu et facultate ad infrata per agendum dicte generalem locum tenentis civitas et regni Valencie prout de dicta licencia constat publico licenciario iusticio ac realem receptoque et testificato per Franciscum Nunyes notarius valentinum referib• curie bayulie generalis prefate quibusque hodierna die laudo anteretum et in presenti i tanti recepto ad opus et menor carnes et debitam provisionem faciendam ad vitam hunc gerendam et importandam ac causis et rationibus contentis et expressis in dictis prechalendatis iusticiis nulloque alio actu interveniente ita circo scienter et gratis dictis nominibus et utroque eorum insolidum ac nomine vice et voce universitatis dicte ville de Ontin. presentium et singularum eiusdem presentium, absentium et futurorum et utriusque sexus maiorum per me et successorcs meos quoscumque tenore presentis publici iusticie cunctis temporibus hic et ubique firmiter et perpetuo valituri et in aliquam non violandi seu revocandi dictis nominibus et altero illorum insolidum vendo, concedo ac trado seu quasi tracto et originaliter onexo et cainco vobis dompne Vicentie Ferrer et de omnes relicte don Joann Hieronimo Vives generalem domino loci del Verger dicte cuius realem habitatus presenti menti acceptanti et vivis per uxorem propriam francum et liberum alodium ab omni onere debitorum et aliarum quarum vis obligationum penitus expedites Duos mille Ducecentos Quinquaginta solidos regalium Valencie censuales, rendales et annuales sine laudimio iusticia verum cum toto alio pleno jure emphiteotico et jure ipsos persipiendi secundum formam Valencie francos, gratios, liberos,

inmunes et exemptos tam in precio et proprietate quam in pensionibus non solum quo ad vos respectu uxore emptiorum sed etiam quo ad quos tamquam alios in ullus modi censuali successoribus ab omni videlicet peyta questa vassa dono servicio monedatico subsidio cena exercitu, hoste et cavalcata et ad redemptione eorum• dem ac reparacione murorum et vallarum itinerum et pontium et ab omni alio genere servitutis et exactionis regalium, dominalium, vecinalium tacitarum et emergentium itnpositi• tarum et imponendarum usarum et utendarum ubique et quocumque nomine censeantur sive etiam nuncupentur et a cunctis expensis presentis instrumenti et intervenientium in eadem quos vobis et vestris dictis nominibus et utroque eorum insolidum ac nomine vice et voce universitatis dicte ville et singularium eiusdem monero impono et asseculo especia. liter et expresse ac etiam generaliter in et super omnibus et singulis bonis et juribus meis dictis nominibus et utroque eorum insolidum et universitatis dicte et singularibus eiusdem donibus, mancis, macellis, olibanis, molendinis, hospiciis, campis, hortis et terris cultis et incultis regui et sicani ac juribus quibuscumque et possessionibus meis dictis nominibus et utroque eorum insolidum ac dicte universitatis et singularium eiusdem presencium, absencium et futurorum et utriusque sexus, maiorum et minorum eius vis, legis condicioria et status existunt et cuiuslibet dictorum, singularium et insolidarium tnobilibus et immobili

Pagina 176

bus sedentibus et semorientibus privilegiatus et non privilegiatus habitis ubique et habendis itaque specialis obligacio generali non deroget nec e contra imo una per aliam et altera per alteram corroboretur, validetur et solidetur renunciando dictis nominibus et altero illorum insolidum juri legi et foro discentibusque prius transerendum est persona specialiterque per

generaliter obligata et si bona specialiter obligata sufficiant creditori manus alia non [...]. Itendat et cuilibet juri et foro contra hec venientibus vel e modo et ipsos vobis et vestris dictis nominibus et utroque eorum insolidum nomine ac vice universitatis dicte ville et singularium eiusdem annis singulis dare et solvere promitto et teneat et dicta universitas et singulares ipsius et quilibet ipsorum insolidum teneantur Duodecimis diebus aprilis et octobris mediatim primam incipiendo vobis et vestris facere solutionem duodecima die aprilis anni proximo venturi millesimi sexcentissimi secundi aliam sive secundam duodecima die octobris postea et immediate secuturi eius de manu et sic deinde anno quolibet dictis in terminis sive solutionibus presenti censuali perdurantes positos et apostatos intus vestri et uxorum in huius modi censuali successorum habitatio nostro accium ubique habentis seu habuerint intra tamen regina Valencie salve et secure meis et seu dicte universitatis et singularium eiusdem propriis expensis ibisco periculo et fortuna non obstantibus quibus vis foris legibus glosis ordinationibus marchis represaliis sive pignoribus et etiam dilacionibus, exempcionibus, racionibus, allegacionibus, maliciis et difrigiis et aliis quibuscumque impedimentis, justis et injustis quibus per speciali pactum expresse renuncio dictis nominibus et illorum altero insolidum et si forte de precontento censuali annis singulis dictis in terminis sive solutionibus per me dictis nominibus et illorum altero et seu dictam universitatem et singulares eiusdem et quemlibet ipsorum et insolidum vobis et vestris non fuerit (acta plenaria et integra solutio pacto speciali predicto stipulantine que supra vallato in continenti lapsis dicti solutionum terminis seu illorum altero absque aliqua internacione, notificacione et parte estacione invidam et incariam invidant et incurrant dicta universitas et seu singulares ipsius et quilibet ipsorum insolidum penam centum solidorum eiusdem monete pro qualiusbet solutione vobis et vestris dandorum et solvendorum ac etiam

acquirendorum ex o pena et nomine pene ac dampno et interesse vestris
tocies quocies comitatur rato semper hoc pacto manentes itaque exacta
dicta pena vel non aut graciosse remissa nichilominus predicta omnia et
singula supra et infierata in suis semper maneat robore et firmati
quequidem pena exhigi et levare possitam edictis nominibus et altero
illorum insolidum seu a dicta universitate et singularibus eiusdem et
quolibet illorum insolidum quandocumque vobis et vestris placuerit
antedicte pensionis solucionem aut postea quandocumque eciam si
protestatum non fuerit in cauthelis de solucione predicta foris et iuribus
quibuscumque maligno non obstantibus vel o modo quibus serie cum
presenti per dictum speciale pactum renuncio ad quorum omnium et
singularium suppra et infrascriptorum ac missionum si quas vobis et vestris
contigeri solucionem, satisfaccionem emendam et complementum distingi
compelli seu eciam formari possim dictis nominibus et utraoque eorum
insolidum seu dicta universitas posset et singulares eiusdem et quilibet
ipsorum insolutum possint pacto speciali stipulacione cua supra vallato per
spectabilem gubernatorem regni Valencie vel quemcumque ac cum
iudicem secularem iurisdictionem tam e quomodolibet exercentem
capacem vel non capacem secularem tamen per vos et vestros vestrique
eligendum in cuius foro et ex anime vobis et vestris dictas animas
pensiones supra et infrata sol-

pagina 177

vere, actendere et complere dictis nominibus et altero illorum insolidum
promitto et tenea dictis nominibus et illorum altero et dicta universitas et eius
singulares et quilibet eorum insolidum teneantur ac si contractus esset ubi
celebratus et solucio destinata sive ibi reperiantur sive non eius foro districtui
coercioni et ex animi ac iudicio (sic) licet non sit vel fuerit iudex meus dictis

nominibus et alioque et utroque eorum jus et solidum ordinamus et dicte universitatis et singularium eiusdem et cuiuslibet ipsorum insolidum omnia et singula bona et iura mea dictis nominibus et illorum altero subpono, submitto et astringo ac meo proprio foro et universitatis dicte ville et singularium eiusdem quo ad hec penitus et de certa sciencia renunciando et legi si convenerit Et de iuris de iurisdictione omnium iudicium dicentis iudicium iudicis de quo sit conventum et in quem iurisdictione est quoquomodo prorogata et consensu habitis antedictam contestatam posse revocari et cuicumque alteri foro declinatorie et iure revocandi domum et cuilibet iuri et foro contra hec venientibus frangere inde per eunde et proprie missis omnibus et singulis executione, venditione et dictu actione bonorum omnium et iurium meorum dictis nominibus et utroque eorum insolidum ac universitatis dicte ville et cuiuslibet ipsorum insolidum mobilium et immobilium privilegiatorum et non privilegiorum habitorum ubique et habendorum sive ubi quolibet et oblate litteris contestacione aut alterius iuris solemnitatis seu sola demonstracione et exhibicione preteritis publici instrumenti aut eius et exempli quod valere volo vim obtinere iudicialis confessionis sententiaque definitive fore iudicato transacte a qua ulterius appellare vel supplicare non licet nec observetur aut observare oporteret iustis aliqua iuris solemnitas imo dicta pignora ex indicio contractarem bonorum omnium et iurium predictorum fiant et fieri possint et valeant prout in executionibus fiscalis est fieri assuetum et de consuetudine pene quarti de qua ratio clarum extitit subsequutum omni iudiciario ordine pretermisso et minime observato nec admitat dictis nominibus nec admitti possint universitas dicte ville nec ipsius singulares admisa et directe vel indirecte ad aliquam exemptionem de functionem ab defacionem, dilacionem, appellacionem, correccionem et recursum imo ad ex eludendum omnem redifugii et calumnie materiam per pactum speciale predictum stipulacione que supra vallatum renuncio scienter et expresse

dictis nominibus et illorum altero omnibus et singulis defensionibus allegacionibus racionibus recursibus revisionibus et correccionibus justis frivolis et injustis et juri eciam appellandi et prosequendi recurrendique et quibusvis regiis promisionibus atque promissionibus et omni alii juri premissis abiutanti adisciens vobis ex dicto pacto et concedens quam liceat vobis et vestris variari iudicium accionem excencionem et instanciam in quacumque parte execucionis et in presenti in quos sit tam incuriis et locis ubique volueritis quam in persona iudicium et convertorum racione contentorum in hoc justicio et hoc tocies quociens vobis et vestris placuerit sine damno missionibus sumptibus interesse et expensis vestris et vestrorum Itaque illequem magi Duxeritis exemtandum solvat et solvere teneatur missiones quascumque tam contra ipsos quam contra alios obligatos sive conreos simul vel separatum factas renunciis dictis nominibus et utroque eorum insolidum cenet foro sive juridicentique una de duobus vel pluribus correis convento non possit contra alios conreos vel simul obligatos posedi donec primittis conventi bona sint discusa et ipsa juvenus non solvendo et omni alii juri premissis abiranti promittendis dictis nominibus et altero illorum insolidum vice ac nomine dicte universitatis et singularium eiusdem et cuiuslibet illorum insolidum tam presencium quam absencium

pagina 178

et futurorum masculinorum et feminarum atque minorum cuius vis legis sexus et condicionibus existant vobis et vestris pacto speciali predicto stipulacione qua supra vallato juro ad dominum Deum et eius Sancta Quattuor Evangelia manu mea dextera corporaliter et sponte tacta quam propi dictis omnibus et singulis supra et infratis non litigabo dictis nominibus et seu universitas predictae ville et singulares eiusdem et quilibet ipsarum et insolidum non litigabunt vobiscum nec cum vestris proponam aut duc proponi

factam et seu dicta universitas et singulares eiusdem proponent aut proponi facient aliquas exepciones defenciones raicones malicias et difugia mandato exacutorio quod virtute huiusmodi in literi seu eius exempli emanatum fuerit nissi fuerit solucionis exempcio in eadem instancia cum publico instrumento et non aliis probanda et actueranda in super vigore predictorum pacti et juramenti promitto dictis nominibus et utroque eorum insolidum que non impetrabo nec dicta universitas et singulares in ipsius et quilibet ipsorum et insolidum impetrabunt nec possim nec possint a domino nostro rege seu a domina nostra regina eius consorte nec ab aliquo alia locumtenenti generali nec ab aliqua alia qua vis persona ecclesiastica seu seculari de his potestatem habenti alique ad rescriptum et longamentum super cedimentum, inhibicionem, reservacionem quid aticum, mandatum preces, convinaciones et inducciones aut quidquam aliud in guarda vel speciali concederen quibus vel quo eaque in hoc continuentur instrumento elongari auferri, deferri valeant vel quomodolibet impediri possint et eis impetratis non dictas eiam sed alia considerentur propio motu principis aut eius me liberalitate aut potestatis plenitudine aut alia quavis causa cogitata vel incogitata expedienti vigenti vel necessaria principi aut rei publice aut quod quam aliud singulari vel sociali concederent michi et seu dicte universitati et singularibus eiusdem et cuilibet illorum insolidum scientibus aut ignorantibus promitto dictis nominibus et illorum altero eis non uti nec gaudere imo per jam dictum speciali pactum stipullacionem que supra vallatum renuncio scienter et expresse omnibus et singulis qui daticis aut aliis quibus vis impedimentis de jure vel de facto concessis et de cetero concedenari si eorum autem aut alicuis eorum contraria fecere aut universitas predicte ville et ipsius singulares fecerint que absit vel traper juris penam duscentorum solidorum predicte monete iudici volo dictis nominibus et utroque eorum insolidum incurrant de bonis meis et dicte universitatis et singulares ipsius et cuiuslibet

ipsorum et insolidum vobis et vestris dandorum et solvendorum pro pena et nomine pene dampnoque et interesse vestris ratto semper hoc pacto manente de quaquidem pena similis fiat executio ut superius dictam est et nichil ominis rescriptum predictum elongamentum super cedimentum preces dominaciones et inducciones nullius sint efficacie et valoris imo ea omnia carere volo viribus et effecta jam dictos Itaque duosmille duscentos quinquaginta solidos dicte monete censuales rendaleset annuales cum premissis eorum juribus vobis et vestris dictis nominibus et utroque eorum insolidum vendo, concedo ac trado seu quasitrado precio de Duarum mille librarum predicte monete regalium Valencie duas omnes dictis hominibus a vobis confiteor habuisse et recapisse me et omnimode voluntati numerando modo et forma incipe ea inde conferenda discendis unde renuncio scienter omni excepcioni vendicionis predicte per me dictis nominibus et utroque eorum insolidum vobis et vestris non facte preciique predicti per me vobis non habiti et non recepti ut predicatur et doli et beneficio eiam minoris precii duplicisque decepcionis legique ac foro Valencie quibus deceptis vel tudorinidiam justii precii partem subvenitur

pagina 179

et omni alii furi et foro cotra hec venieritibus quovis modo dans et remittens vobis et vestri pacto speciali predicto stipulacione qua supra vallato dicto et in trascripto notario ut sup stipulante et recipiente ac donacione pura propria simplia et irrevocabili que dicitur inte vivos si quid et quidquid predictaque vobis et vestris vendo et concedo plusmodo valer aut in posterum valebunt precio antedicto et excausa huiusmodi vendicionis et oneracion docedo mando transfero et transporto vobis et vestris censuales predictum cum juribus ante dictis atque cum omnibus aliis juribus locis vocibus vicibus racionibus et accionibus reali• bus et personalibus utilibus et de actis variis

sive mixtis ordinariis et extraordinariis et aliis quibuscumque michi dictis nominibus pertinentibus ac competentibus ac competiturisqu vis modo titulo sive causa De quibus vobis et vestris dictis hominibus cessionem ratio ea concessionem et quibus juribus positus vos et vestris utilem habere et intra dictis et extra iudicium prout et quemadmodum ego facere possem sive poteram dictis nominibus et altero illorum insolidum seu dicta universitas et eius singulares et quilibet illorum facere possent sive poterant ante uisum instrumenti confectionem iurumque et actionum premissorum cessionem et concessionem aut nunc vel etiam postea quocumque instituens iudicio vos et vestros a modo pro predictis veros dominos potentes actores et procuratores ut nostram vestram propriam ponens vos et vestros In Locum et jus meum seu verius universitatis predictae et singularium eiusdem et cuiuslibet ipsorum insolidum confiteor predicta que vobis et vestris vendo procedo et vestrorum nomine tenere et possidere vel quasi donec premissorum omnium plenam realem et corporalem seu quasi habueritis et apprehenderitis possessionem que liceat vobis et vestris vestra propria auctoritate et voluntate seu dare et adspici a precium eamque sive adeptam penes et in vos licite retinere ad petendum habendum tenendum possidendum dandumque vendendum vestras et vestrorum in omnibus libere volentes exceptis clericis laicis sanctis militibus et personis religiosissimis et aliis quod e foro Valencie non existunt missi dicti clerici in et socium et tenorem fori novi super hoc e diti bona predicta ad totam eorum vitam acquirerent vel haberent pro ut melius plenius sanius et utilius dici potest scribi intelligi seu etiam cogitari ad vestri et vestrorum quomodum et salvamentum ac bonum etiam sanum et sincerum intellectum promittens dictis nominibus et altero illorum insolidum vice et nomine universitatis dicte ville et singularium eiusdem et cuiuslibet illorum insolidum pacto stipulatione premissis vobis et vestris questionem aliquam et item actionem demandam et vel controversiam de iure vel de facto

in iudicio et extra iudicium ullo unquam tempore non inferre facere seu monere nec in ferentibus consentire imo prohibere totis viribus Id ab aliis fieri vel intieri et predictam vendicionem et rem venditam cum omni illius augmento et melioramento salvo et faciendo salvare et defendere ipsamque vobis et vestris facere habere et possidere quiete potentes et insana pace contra cunctas personas coquerentes vel in aliquo perturbantes ad forum Valencie et teneor iude acteneri volo dictis nominibus et altero illorum insolidum vobis et vestris et dicta universitas ipsiusque singulares et quilibet ipsorum et insolidum teneantur de firma et legali eviccionem huius modi vendicionis et oneracionis ac de omnibus dampnis graciamentis sumptibus missionibus interesse et expensis liceis et extra itaque si forte erint vendiccionem aut aliqua cum pars per quoscumque quovis tempore sine petitione aliqua et iudicio sed de facto vel maiori pars vel minori secularis a vobis et vestris auferatur vel impediretur causa facto vel occasione meis de tali oblacione vel impedimento teneor dictis nominibus et altero illo-

pagina 180

rum insolidum et teneri volo et dicta universitas ipsiusque predicto suscipiens in me casum huiusmodi forum cum tamquam series ipsa judicialiter evinceretur si vere in dare vendita vel aliqua eius parte aut ratione ipsius per aliquem vel aliquos contra vos vel vestros fieret vel moveretur questio aliqua peticio his accio demanda et vel controversia de iure vel de facto in iudicio vel extra iudicium ordinarie vel extraordinarie facta de his per vos vel vestros michi dictis nominibus et altero illorum insolidum vel dicte universitatis ipsiusque singularibus et cuilibet ipsorum denunciacione verbo vel scriptis aut ea non facta vel spectata cui per iam dictum speciale pactum exprecio renuncio pacto speciali predicto stipulacione qua supra vallato ipsis liti, questioni, petitioni, demande et vel controversie quocies acciderit me pro

vobis et vestris opponere et respondere onesque letigii penitus inmensus
cipere et assumere ac dictas causas seu questiones tam principales et
appellacionum ducere defendere prosequi tractare ac eciam finire meis seu
dicte universitatis et singularium eiusdem propriis et expensis a principio litis
usque ad difinitivam sententiam jurem judicatam legitime transactam aqua
ulterius apellare vel supplicare non licet et si vobis et vestris placuerit et bene
vissum fuerit positis et valeatis dictas causas seu quesstiones tam
principales quam apellacionum ducere defendere prosequi tractare ac eciam
servire semper tamen super hoc elecciones seu alia penitus atque remissa
remitens dictis nominibus et utroque eorum insolidum vobis et vestris per jam
dictum speciale pactum omnem necessitatem premissa vel eorum aliqua
denunciandi et fidem vitiaveritis vel non apellandi et supplicandi et si appe-
llaveritis vel supplicaveritis aut non appellaciones et supplicaciones
prosequendi non obstantibus quibus foris legibus blosis ordinationibus et
consuetudinibus discentibus ipsas denunciacionem appellacione et ipsam
represecucionem debere fieri quociem ipsis et omnibus aliis per jam dictum
speciale pactum renuncio penitus de presenti et si vobis et vestris gratis aut
vi compulsiva causativa seu aliis dictis causas seu questiones ducere et
defendere contigerit et super eius rone premissa pronunciatum fuerit
missionesque aliquas vel expensas quoquomodo vel causa indefeceritis aut
si tota vendicio predicta per aliquem vel aliquos seu aliquius pars cum
ceretur tam per vim et poteciam alicuius quam per impericiant judici revocari
et procuracionis vestri seu aliis et eorum aliquod instrumentiis dampnun
gravamen vel interesse totum id et quicquid sit et quantum cumque fuerit
vobis et vestris integriter salvere restituere et emendare promittio et teneat
Valencie omnimode voluntati una cun omnibus dampnis gravaminibus
sumptibus missionibus interesset et expenti previa racione pasis factis et
sustentis sive obtinueritis sive causa abueritis in causis vel litibus ipsis super

quibus oblatione, diminutione, dampnis omnibus missionibus gravaminibus interesse et expensis in presenti contractu apositis contentis et expensis credam vobis et vestris solo simplici juramento sive testibus et alia probatione quod nunc protum et a contra vobis et vestris defero et prodelato pacto predicto haberi volo quam juramenti delatum possim modo aliquo rato cum renunciatis dictis nominibus et altero illorum insolidum juridicenti debitionem juramenti ante ipsius prestationem possa revocari et in eius prestatione partes presentes esse oportere pro quibus omnibus et singulis ratis, gratis, validis atque firmis semper habendis, tenendis et inviolabiliter observandis obligo dictis nominibus et altero illorum insolidum omnia et singula bona et jura mea et dicta universitatis et singularium ipsius et cuiuslibet ipsorum insolidum presencium, absencium et futurorum utriusque sexus maiorum et minorum cum suis legis status et condicionis flexistant simul et inso-

pagina 181

olidum habita ubique et habenda renunciatis dictis nominibus et altero illorum insolidum beneficiis cedendorum dividendarumque accionum novarum ac veterum constitutionum epistole domini Adriani legique ac foro Valencie de principali prius conveniendo et legi unde queritur et commodati discentique qui precium aut luerum contractus non habuit potest dicere et allegare que sive expensis conveniatur ille ad quem precium aut cuerum contractus pervenerit et omni alii juri premissis obvianti.

Insuper voce et nomine mulierum universitatis predicte ville juro ad dominum Deum et eius Sancta Quattuor Evangelia manu mea dextera corporaliter et sponte tacta cuiusquidem juramenti virtute tam per notarii infrascriptum quod aliis ad plenum certificatus de beneficio senatus consulti vel legatu sponte renuncio de abget sponsaliciis dictam in mulierum dicte

universitatis principalium mearum tam presencium quam absencium et futuro• rum dictoque beneficio senatus consulti vel lejaniis juribusque hypothecarum suarum et omm• bus aliis mulieribus auxiliis premissis ab maritibus et in favorem mulierum quomodolibet intraductis nec non vice et nomine minorum predictae universitatis tam masculinorum quam feminarum tam presencium quam absencium et futurorum renuncio. Scierit dicto nomine beneficio minoris etatis et restitutionis in integrum et omnibus aliis juribus in favorem minorum quomodolibet introductis retineo tamen penes me et meos dictis nominibus et utro. que eorum insolidum et dictam universitatem et singulares ipsius et quemlibet ipsorum facultatem et potestatem luendi et quitandi quamdocumque dictum censuale et sub hoc pacto et condicione et non sive eo aliter nec aliis vobis et vestris dictis nominibus et altero illorum insolidum vendo, concedo ac trado seu quasitrado predictos Duos mille duscentos quinquaginta solidos dicte monete censuales, rendales et annuales que possim et seu dicta universitas et ipsius singulares possint quamdocumque voluere et seuvoluerint predictum censuale luere, redimere et quitare vobis et vestros restituendo dictas Duas mille libras sepe dicte mollete pro quibus seu quarum precio vobis et vestris dictis nominibus et altero illorum insolidum vendidi et originaliter onerari dictos Duos mille duscentos quinquaginta solidos predictae monete censuales, rendales et annuales et eciam solvendo vobis pensiones et ratta debitas et decursam usque in diem realis luicionis et quitamenti illius quo in casu vos et vestris teneamini et teneantur facere et firmare michi et meis et seu universitati predictae ville et ipsius singularibus et cuiulibet ipsorum insolidum instrumentum evitamenti restituendo michi et meis et predictae universitati et singularibus ipsius et cuiulibet ipsorum insolidum omnia jura et acciones per me dictis nominibus et altero illorum insolidum cum presenti instrumento in vos et vestros translata cum eviccione precisa et dum taxat

pro factis contractibus et obligationibus vestris propriis tantum et non pro aliis aliter nec aliis vel modo que jura et acciones eo vel casu quitamenti et seu revendicionis nunc pro tunc penes me et meos ac dictam universitatem et ipsius singulares et quemlibet ipsorum insolidum retineo et retinent et pro translatis in me habeo dictis nominibus et altero illorum insolidum et haberi volo ac si continuo in mei dictis nominibus posse semper remancissent jura retencionis et pacti predictorum.

Quod est actum Valencie die undecima octobris anno a Nativitate Domini millessimo sexcentesimo primo.

Sig (signe) num meum Joannis Mestre, notarius predicti qui hec dictis nominibus et altero illorum insolidum laudo, concedo et firmo.

Pagina 182

Testes huius rei sunt Sabastianus Marimon, presbiter, in Sancta Theologia Doctor et Anthonius Lacosta, scritifer Valencie habitatore.

Sit omibus notum quod ego, Joannes Mestre, notarius villae de Ontinyent in presenti Valenciae regno sitae vicinus et habitatorum tam nomine meo proprio quam etiam ut tamquam syndicus actor et procurator justicies, juratorum et consilii predictae ville et singularium personarum eiusdem prout de meo syndicatu et posse constat instrumento publico acto et confecto in dicta villa receptoque et testificato per Jacobum Joannem Molina, notarium valentinum, vigesima quarta die septembris proxime preteriti presentis quam anni precedente tamen licencia permissa et facultate ad infrascripta per agendum dicte ville concessa per don Gasparem Mercader, dominum baronie de Bunyol, bayulum et seu in presentii instrumenti scienter et gratis dictis nominibus confiteor et in veritate recognosco vobis, domine Vincencie Ferrer et de Vives, redicte don Joannis Hieronimi Vives quo nolim domini loci de Verger, predictae cuius habitus presenti et vestris et per

tabulam cambii et depositorum predicte cuiusque et per dictam per vos michi factum dedistis et solvistis michi ego quod distis nominibus a vobis habii et recepi nec omnimode voluntati Duabus mille libris regalium Valencie pro quibus seu quarum precio vobis et vestris dictis nominibus et altero insolidum vendidi et originaliter oneravi Duos mille duscentos quinquaginta solidos eiusdem monete censuales, rendales et anuales singulis annis duodecimis die (?) aprillis et octobris mediatim solvendos instrumento gracia luendi mediante precio dictarum Duarum mille librarum dicte monete predicte vendicionis et originalis carricamenti censualis instrumento per notarius infrascriptum hodierna die paulidum ante istut et seu in presenti instanti recepto et quia hec est rei veritas renuncio dictis nominibus scienter omni excepcioni pecunie predicte non numerate et per me dictis nominibus a vobis non habete et non recepte ut predicatur et vel in cuius rei testimonium facio dictis nominibus vobis fieri per notarius infrascriptum presens a poce instrumento.

Quod est actum Valencie undecima die octobris anno a nativitate domini millessimo sexcentesimo primo.

Sig (signe) num meum Joannis Mestre, predicti, qui hec dictis nominibus et altero illorum insolidum concedo et firmo.

Testes huius rei sunt Sebastianus Marimon, prebiter in Sancta Theologia Doctor et Anthonius Lacosta, scritifer Valencie habitatore.

Sig (signe) num meum qui Matthie Ehorrita publici civitatis et regni Valencie notarius qui predictis omnibus una cum prenominitis testibus interfui eaque recepiet per almm (?) scribi, feci, clausi et subsignam loco, die, mense et anno prefixit.

(continua document cosit).

1601, setembre, 24. Ontinyent.

Convocats els 80 veins requerits es procedeix a la subhasta

d'avituallament i provisió de carn i es tracta d'altres impostos, peites, i la restauració de murs, ponts i camins. Original. Jacobo Joan Molina, notari. B.E.

Lletra: Humanística cursiva,

Pagina 183

Noverint universi quod nos Josephus Pascual, miles, justicia, Lodovicus Sancho, natu major, Onofrius Gaspar Urgelles et Vincencius Peres, jurati in anno presenti ville Ontinyent, Bartholomeus Fita, edilis, Lodovicus Arbuixech, racionalis, Michael Hieronimus Urgelles, notarius, Jacobus Romeu, Joannes Sancho, Joannes Ferrero, Gaspar Donat, Onofrius Lopis, Lodovicus Bordera, Vincencius Roses, Vincencius Casanova, Michael Galbis, Hieronimus Bodi, Anthonius Fuster, Vincencius Galbis, Anthonius Bodi, Hieronimus Morales, Rochus Garcia, Michael Roig, Petrus Martí, Michael Lopis, Gaspar Traver, gaspar Mollá, Hieronimus Argent, Lodovicus Inca, major, Lodovicus Miró, Michael Assensi, Petrus Gil, Michael Guerola, Lodovicus Arbuixech, minor, Jacobus Morales, Vincencius Martí, Josephus Carbo, Onoratus Pont, Blasius Arbuixech, Bartholomeus Soler, Vincencius Ferrer, notarius, Nicolaus Navarro, Lodovicus Segriá, Jacobus Bas, Franciscus Pastor, Franciscus Juliá, Josephus Pastor, Petrus Ubeda, Joannes Tortosa, Jacobus Linares, Vincencius Cerda, Jacobus Pastor, Joannes Bono, Joannes Arbuixech, Joannes Tabengna, Rochus Pertusa, minor, Hieronimus Cervera, Gaspar Revert, Vincencius Carbonell, Joannes Mascarell, Petrus Arbuixech, Arnaldus Vila, Jacobus March, Josephus Tabengna, Joannis Lopis, Vincencius Donat, Franciscus Lillo, Anthonius Tortosa, Jacobus Yago, Franciscus Martinez, Anthonius Torres, Petrus Monte, Sebastianus Vidal, Bartholomeus Colomer, Joannes Esteve, Vincencius Lopis, Athonius Primo, Honoratus Martí, Vincencius Mon95, Michael Torner, Petrus Ellin, Jacobus

Soler, Michael MaÇiá, Andreas Berbegal, Michael Garcia de Palma, omnes vicini et habitatores dicte ville convocati et congregati sono tube voci Joannis Les- cano preconis dicte ville qui die presenti notario infrascripto relacionem fecit se hermo die omnes vicinos et habitatores dicte ville per loca solita ad consilium generale tenendum et. celebrandum ad presentem diem locum et horam convocasse asserentes nos esse sufficientem numerum ad infrascripta firmanda et axequendajuxta privilegium per regiam majestatem huic universitati concessum, datum Valencie die vigesimo secundo aprilis, anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagésimo quarto sum quo dicte universitati facultas atributa consiliuym generale tenendi et celebrandi syndicos nomine tocius universitatis constituendi et alios huiusmodi actus exercendi octuaginta vicinorum et habitatorum dicte ville numero assistente ac si universus populus adfuisset. Quia in presenti anno per plures dies fecimus publice subastarim avituallamentum carniurn dicte ville et non fuit repertus qui dictum munus susciperet nec aliquam dictam in eodem offerret unde necessum fuit administratorem eligere qui dictum avituallamentum et provisionem carniurn exerceret et administraret ac predicta de causa fuisse in hoc generali consilio conclusum decretum ac deliberatum que adimendas carnes et debitam provisionem faciendam ad dantur dicte administracioni et capituli ejusdem duo mille libre nec alia comodior via se offerat ad ipsas habendas que per viam oneracionis censualis super bonis nostris et dicte universitatis. Id circo confidentes de fide industria et probitate vestri Joannes Mestre notarii vicini ac syndici dicte ville ac Vincencii Polop, notarii civitatis Valencie eciam syndici Gratis et Scienter cum presenti publico instrumento cunctis temporibus ubique firmiter et perpetuo valituro et in aliquo non violando seu revocando ficimus, constituimus, creamus et solemniter ordinamus syndicos, actores, procuratores negocium gestores ac nuncios nostros et dicte universitatis et

singularum ejusdem certos et speciales et ad infrascripta generales itaque specialitas generalitati non deroget nec e contra immo una per alteram roboretur vos prefatos

Pagina 184

joannem Mestre, notarium ville Ontinyent vicinum presentem et Vincencium Polop, notarium Valencie habitatorum absentem et utrumque vestrum insolidum itaque primitus ocupantis negocium condicio petior non existat nec deterio subsequentis sed qui per unum vestrum inceptum fuerit per alterum prosequi et futuri valeat videlicet ad nomine nostro et pro nobis dicte que universitatis et ejus singularium omnium et cuiuslibet nostrum et eorum in solidum in uno contractu vel pluribus vendendum, concedendum, tradendum seu quasi tradendum et originaliter onerandum et carricandum persone vel personis vobis et utrique vestrum benevisis tot solidos monete regalium Valencie censuales, rendales et annuales quod volueritis sive tamen laudimio et fatica verum cum omni alio pleno jure emphitheotico et jure ipsos percipiendi.

Secundum forum Valencie instrumento graciae de quitando mediante dum tamen precium et propietas ipsorum sumam Duarum mille librarum dicte monete non excedat franquos liberos et exemptos non solum quo ad emptorem seu emptores sed etiam quo ad quoscumque eorum successores ab omni peyta, questia eis a dono servicio, subsidio morabatino hoste et cavalcata et redempcione eorundem reparacioneque itinerum et pontium murorum et vallorum et omni genere servitutis et exaccionis regalis personalis et vicinalis quocumque nomine censeantur et a cunctis expensis contractus censualis et interveniencium in eodem ipsos que obtentur prius licencia ac baiulo generali civitatis et regni Valencie onerandum, imponendum et asignandum specialiter et expresse ac etiam generaliter in

et super dicta universitate et omnibus et singulis bonis et juribus eiusdem et singularium omnium et cuiuslibet nostrum et eorum insolidum mobilibus et immobilibus, privilegiatis et non privilegiatis, habitis ubique et habendis hospiciis, prediis, rusticis et urbanis, terris, campis et plantatis, rigui et sicani, cultis et incultis, vinetis, olivetis, pinetis, quercitis, montibus, planis, herbagiis, bonalariis, denesiis, nemoribus, agnis, peytis, tisis et aliis quibuscumque bonis et juribus nostris dictique universitatis et singularium ejusdem que hic pro expressis limitatis et designatis haberi volumus itaque specialis obligacio generali non deroget nec e contra immo una per alteram roboretur et vali anunciandum que juridicenti quam prius transseundum est per bona specialiter quam generaliter obligata et si bona specialiter obligata sufficiunt reditori manus ad alia extendat. Et animas pensiones dictorum censualis vel censualium per vos hujus potestatis vigore onerandis seu onerandorum in término seu término vobis benevisis et cum emptoribus concordandis solvere promitendum positos et aportatos intus proprius domicilium seu habitacionis et ejus successorum aut ubi malluerint nostris risco, periculo, fortuna et expensis salve et serve intra tamen regnum Valencie ac si contractus esset ibidem celebratus et solucio destinata quibusvis emparis represaliis sive pignoribus et aliis impedimentis justis et injustis cessantibus et non admissis sub penis vobis benevisis ratto semper pacto manente. Adquorum omnium et singulorum in instrumento censualis seu censualium hujus potestatis vigore carricandorum, contentorum, satisfaccionem emendam et complementum cogi et compelli possit dicta universitas et ejus singulares omnes et quilibet nostrum et eorum insolidum per gubernatorem regni Valencie seu alium quemcumque iudicem secularem intra dictum Valencie regnum per dictos emptores eligendum ejusque foro et judicio nos et dictam universitatem et ejus singulares omnes et bona nostra et dicte universitatis et cujuslibet nostrum et eorum insolidum submitendum et ibi

solvere et juri stare promitendum et in eum vel eos jurisdictionem prorro-

Pagina 185

gandum et ad ejus seu eorum cogniciones iudicium et examen stare, parere et obedire pro. mitendum nostro proprio foro et dicte universitatis et singularium ejusdem renunciandum ipsamque exencionem possint facere absque libelli ablacione litis contestacione aut alia judiciaria solemnitate sed ad solam exhibicionem carricamenti censualis instrumenti seu eius exempli quod vim obtinere volumus sentencie diffinitive in rem iudicatam transatteret quem ad modum in exencionibus fiscalibus et de condemnacione pene quarti de qua retroclatum fuerit subsequutum est fieri assuetum. Renunciandum etiam quibusvis racionibus, excepcionibus, defensionibus et appellacionibus justis frivolis et injustis recursibus regiis provisionibus convidaticis supersedimentis et juri etiam appellandi et recurrendi et omni alii juri premissis obvianti. Possint que ac valeant variare iudicium accionem et execucionem tam in modo forma loco et examine quam in personis et bonis conventorum in quacumque parte execucionis quocies eis placuerit sine expensarum amissione immo ille nostrum seu dicte universitatis quem magis duxerit executandum solvere teneatur missiones tam contra ipsum que contra alios obligatos et conreos simul vel separatim factas. Renunciandumque iudicenti quam uno de duobus vel pluribus reis convente nostra possit contra alios pro. cedi donec primitus conventi bona sint discursa et inventus non solvendo. Promitendum etiam nomine nostro et singularium omnium dicte universitatis et cujuslibet nostrum et eorum insolidum et jurandum in animas nostras prout serie cum presenti juramus ad dominum Deum et ejus Sancta Quatuor Evangelia manibus nostris dextris corporaliter tacta que non litigabimus nec raciones proponemus nisi dum taxat solucionis excepcionem publico instrumento adverandam. Et que non

impetrabimus nec dicta universitas impetravit directe a domino nostro rege seu ab aliqua alia persona potenti ecclesiastica vel seculari liquod rescriptum gracie e longamenti convidatici supersedimenti precium induccionum commincionum aut quicquam aliud in generali vel speciali quibus vel quo exaccio pensionum aut exencio elongari aut differri valeat quoquomodo et ipsis impetratis non uti vel gaudere eciam si proprio motu principis aut ejus mera liberalitate aut ex potestatis plenitudine vel causa utili expedienti vel necessaria principi aut rei publici aut aliis talia mandarentur vel concederentur generaliter vel specialiter et ultra perjurium penam vobis benevisam dicta universitas aut ejus singulares inurrant quociens premissis fuerit contraventum . Rato semper pactomanente . Precium seu precia censualis vel censualium hujus potestatis vigore onerandorum habendum ac habuisse et recepisse confitendum Excepcioni vendiccionis non facte precii que non habitii et non recepti ac legi et foro quibus deceptis ultra dimidiam justi precii partem subvenitur renunciandum melioramenta quecumque remitendum et pacto speciali donandum jura et acciones cedendum et mandandum dictumque emptorem seu emptores veros dominos et potentes actores et procuratores ut inrem propriam instituendum possessionem realem, actuaalem et corpolaalem tradendum seu quasi tradendum de miccione tam simplici quam pactionata cum omnibus damnis missionibus interesse et expensis canendum et teneri nomine nostro dicte que universitatis et singularium omnium et cujuslibet nostrum et eorum insolidum promitendum. Et propredictis omnibus et singulis omnia et singula bona et jura nostra dicteque universitatis et ipsius singularium omnium et cujuslibet nostrum et eorum insolidum obligandum et ypothecandum. Beneficiis cedendarum accionum nonarum constitucionum. Epistole divi Adriani et foro Valencie de principali prius conveniendo et legi unqueritur ff. comodati et legi ac dino pro [§] si pignora

pagina 186

et omni alii juri premissis obnianti treditorem graduacioni cuicumque reduccioni beneficiis quoque minoris etatis et in integrum restitutionis renunciandum. Promitendum eiam et jurandum in animas mulierum dicte universitatis prout nos serie cum presenti at cautelam ipsarum loco juramus ad dominum Deum ut supra vendiciones et oneraciones censualis seu censualium predictorum et omnia et singula meis contenta rata et firma semper habere, tenere et observare renunciandumque prout serie cum presenti certificati de beneficio senatus consulti velle iam et aliis muliebribus auxiliis dotisque et sponsalicii et juris ypothecarum ipsis sponte renunciamus. Predictumque censuale carricandum cum expreso retencione et facultate ipsum seu ipsa luendi et quitandi quandocumque nobis et dicte universitati placuerit cum pactis clausulis et condicionibus cum dicto emptore seu emptoribus concordandis. Apocam senapothas de precio faciendum, concedendum et firmandum cum pactis clausulis et renunciacionibus vobis benevisis. Et de predictis omnibus et singulis instrumentum et instrumenta quemcumque circa premissa necessaria et oportuna concedendum et firmandum cum predictis clausulis et aliis vobis benevisis et juxta stilum notarii receptoris aponi colitis. Procuratorum seu procuratores unum vel plures at premissa et eorum singula substituendum et eum vel eos si vobis et utrique vestrum videbitur revocandum. Promitentes in manu et posse notarii infrascripti tamquam publice persone hec a nobis pro omnibus quorum interest stipulantis et recipientis nos seu dictam universitates et ejus singulares omnes et quemlibet nostrum et eorum insolidum ratum et firmum habituros quicquid per vos dictos syndicos et procuratores nostros seu alterum vestrum et a vobis substituendos in et super premissis actum et gestum fuerit et nullo utrique tempore revocare subbonorum et jurium

nostrum et dicte universitatis et ejus singularium omnium et cujuslibet nostrum et eorum insolidum mobilium et immobilium privilegiatorum et non privilegiatorum habitorum et habendorum obligacioni et ypotheca. Quod est actum in aula ville Ontinyent die vigesimo quarto septembris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo primo. Sig (signo) na nostrum Josephi Pasqual justicie , Lodovici Sancho, Onofrii Gasparis Urgelles, Vincencii Peres juratorum, Bartolomei Fita edilis, Lodovici Arbuixech rationalis, Michaelis Hieronimi Urgelles, Jacobi Romeu, Gasparis Joannis Sancho, Joannis Ferrero, Gasparis Donat, Onofrii Lopis, Lodovici Bordera, Vincentii Roses, Vincentii Casanova, Michaelis Galbis, Hieronimi Bodi, Anthonii Fuster, Vincencii Galbis, Anthonii Bodi, Hieronimi Morales, Rochi Garcia, Michaelis Roig, Petri Marti, Michaelis Lopis, Gasparis Traver, Gasparis Molla, Hieronimi Argent, Lodovici Inca majoris, Lodovici Miro, Michaelis Assensi, Petri Gil, Michaelis Guerola, Lodovici Arbuixech, Jacobi Morales, Vincentii Marti, Josephi Carbo, Andree Pont, Blasii Arbuixech, Bartolomei Soler, Vicencii Ferre, Nicolay Navarro, Lodovici Segria, Jacobi Bas, Francisci Julia, Josephi Pastor, Petri Ubeda, Joannis Tortosa, Jacobi Linares, Vincentii Cerda, Jacobi Pastor, Joannis Bono, Joannis Arbuixech, Joannis Tabengna, Rochi Pertusa, Hieronimi Cervera, Gasparis Revert, Vincentii Carbonell, Joannis Mascaren, Petri Arbuixech, Arnaldi Vila, Jacobi March, Josephi Tabengna, Joannis Lopis, Vincentii Donat, Francisci Lillo, Anthonii Tortosa, Jacobi Yago, Francisci Martinez, Anthonii Torres, Petri Monte, Sebastiani Vidal, Bartholomei Colomer, Joannis Steve, Vincentii Lopis, Anthonii Primo, Honorati Marti, Vincentii Monço, Michaelis Torner, Petri Ellin, Jacobi Soler, Michaelis Macia, Andree Berbegal, Michaelis Garcia predictorum qui hec laudumus, concedimus et firmamus.

Testes hujus rei sunt Michael Bonet virgarius juratorum et Jacobus Ortin Olim ville Capdet nunc yero ville Ontinyent habitator.

Sig (signo) num mei Jacobi Molina notarii publici civitatis et regni Valencie qui premissis inter fui eaque recepi ac propria manu in hano publicam forman relegi clausi et subsignam loco die et anno predictis rogatus et requisitus.

(continua document cosit)

1601, octubre, 11. València.

Gaspar Mercader, com a batlle general de València autoritza a Joan Mestre, síndic d'Ontinyent, l'augment de recaptació durant els pròxims quatre anys, sempre que no excedeseca de la quantitat de 2.000 lliures.

Original. Ravasa Nunyes, notari. B.E.

Lletra: Humanística corrent.

In dei nomine Amen noverin universi quod nos don Gaspar Mercader dominus

et baronorum de Buñol villarumque de Set Aigues et de Oropesa, Baiulusque generalis in presenti civitate et regno Valencie connomani pro parte universitatis ville de Ontinyent semper eius syndicum Joannem Mestre notarium fuit nobis verbo expositum quod dicta villa urgentissima habere necessitatem duarum mille librarum adoptis avituallandi seu providendi dictam villam carniū et frumentorum que propter et addictam opus nobis humiliter suplicavit sibi eidem ville licenciam dari ad onerandum et carricandum dictas duas mille libras super bonis et juribus dicte ville et nos visa et inspecta dicta verbali expositione animo convertentes nostri muneris esse regium conservare patrimonium et si opus est ipsum augere maxime

quia predicta redundant incomodum et utilitatem dicte ville ideo scienter et grattis cum hoc presenti publico instrumento cunctis temporibus firmiter valituro et in aliquo non pro laudo seu prenotando damus, donamus et liberaliter elargimur licenciam et facultatem vobis justicie, juratis at probis hominibus universitatis dicte ville de Ontinyent licet absentibus quod absque alicuius pene incursu possitis et vallatis onerare et caricare super bonis et juribus dicte ville et singularium ejusdem uno contractu vel pluribus tot solidos monete regalium Valencie censuales, rendales et annuales dum taten precium et proprietas illorum summam dictarum duarum mille librarum dicte mollete non excedat et cum has modificacione quod teneamini luere et quitare dictum censuale seu censualia harum virtute onerandum et oneranda intra quatuor annos primo venturos et odie oneracionis illorum in antea computandos et sub promitimus presentem licenciam habere grattam (sic) validam atque firmara subbonorum omnium prefate refirma obligacione et ypotheca.

Quod est actum Valencie die undecimo mensis octobris anno millessimo sexcentesimo primo.

Sig (signe) num nostri don Gasparis Mercader predicti qui hec laudamus, concedimos et firmamus.

Testes huius rei sunt Nicholaus de Aguerri et Epoforus Macana, notarius Valencie habitatores.

Pagina 188

Sig (signe) num mei Francisci Nunyes, notarii scribe sine baiulie generalis Valencie qui predictis inter' fui empter alnum scribere feci et clausi loco die et anno prefixis.

DOCUMENT N. LI (SEGONA PART)

1601, setembre, 24. Ontinyent.

Convocats els 80 veïns mínims requerits, es procedeix a la subhasta d'avituallament i provisió de carn i es tracta d'altres impostos, peïtes, i la reparació de murs, ponts i camins.

A.M.O. Pergamins n.51. Llatí.

Original. Jacobo Joan Molina, notari. B.E.

DOCUMENT N. LI (SEGONA PART

)

Noverint Universi:

Quod nos Josephus Pasqual, miles, justicia, Lodovicus Sancho, natu major, Onofrius Gaspar Urgellis et Vincencius Peres, jurati in anno presenti ville Ontinyent, Bartholomeus Fita, edilis, Lodovicus Arbuixech, rationalis, Michael Hierónimus Urgelles, notarius, Jacobus Romeu, Joannes Sancho, Joannes Ferrero, Gaspar Donat, Onofrius Lopes, Lodovicus Bordera, Vincencius Roses, Vincencius Casanova, Michael Halbis, Hieronimus Bodí, Anthonius Fuster, Vincencius Galbis, Anthonius Bodí, Hierónimus Morales, Rochus Garcia, Michael Roig, Petrus March, Michael Lopis, Gaspar Traver, Gaspar Mollá, Hierónimus Argerie, Lodovicus Insa, major, Lodovicus Miró, Michael Assensi, Petrus Gil, Michael Guerola, Lodovicus Arbuixech, minor, Jacobus Morales, Vincencius Martí, Josephus Carbó, Andreas Pont, Blasius Arbuixech, Bartholomeus Soler, Vincencius Ferrer, notarius, Nycolaus Navarro, Lodovicus Segriá, Jacobus Bas, Franciscus Pastor, Franciscus Juliá, Josephus Pastor, Petrus Ubeda, Joannes Tortosa, Jacobus Linares, Vincencius Cerdá, Jacobus Pastor, Joannes Bono, Joannes Arbuixech, Joannes Tabengna, Rochus Pertusa, minor, Hierónimus Cervera, Gaspar Revert, Vincencius Carbonell, Joannes Mascarell, Petrus Arbuixech,

Arnaldus Vila, Jacobus March, Josephus Tabengna, Joannes Lopis, Vincencius Donat, Franciscus Lillo, Anthonius Tortosa, Jacobus Yago, Franciscus Martinez, Anthonius Torres, Petrus Monte, Sebastianus Vidal, Bartholomeus Colomer, Joannes Esteve, Vincencius Lopis, Anthonius Primo, Honoratus martí, Vincencius Moncó, Michael Torner, Petrus Ellin, Jacobus Soler, Michael Maciá, Andreas Berbegal, Michael garcia de Palma, omnes vicini et habitatores dicte ville convocati et congregati sono tube voce Joannis Lescano preconis dicte ville qui die presenti notario infrascripte relacionem fecit se servis die omnes vicinos et habitatores dicte ville per loca solita ad consilium generali tenendum et celebrandum ad presentem diem, locum et horam convocasse Asserentes nos esse sufficientem número ad infrascripta firmanda et exequenda juxta privilegium per regiam majestatem huic universitati concestum datum Valencie dii vigesimo secundo aprilis anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo quarto cum quo fuit dicte universitati facultatem átributa consilium generali tenendi et celebrandi syndicos nomine tocius universitate constituendi et alios hujus-

Pagina 189

modi actus exercendi octuaginta vicinorum et habitatorum numero assistente ac si universus propii suis adfuisse Quia in presenti anno per plures dies facimus publice subastan avituallamentum, carnim dicte ville et non fuit repertus quid istum unius susciperet nec aliquam dictam in eadem officiaret unda necesum fuit administracionem eligere quid istum avituallamentum at provisionem carniuum exerceret et administraret ac predicta de causa fuisse in hoc generali consilio conclusum discretum ac deliberatumque ad unendas carnes et debitum provisionem faciendam ad dantur dicte administracioni et capítuli ejusdem duo mille libras nec alia comodior via se offerat ad ipsas habencias que per viari oneracionis

censualis super vestris et nostris et dicta universitatis Id circo confidentes industria et probitati vestri Joannem Mestre, notarii, vicini ac syndici dicte ville ac Vincencii Polop, notarii civitatis Valencie eciam syndici Gratis et Scienter cum presentir publico instrumento cunctis temporibus ubique firmiter et perpetuo valituro et in aliquo non violando seu revocando ficimus, constituimus, sciamus et solemniter ordinamus syndicos. actores, procuratores negociorum, gestores ac nuncios nostros et dicte universitatis et singularium ejusdem certus et speciales et ad infrascripta generales ferique specialitas generalitati sive deroget nec e contra Immo una per alteram roboretur vos prefatos Joannem Mestre notarium ville Ontinyent vicinum presentem et Vincencium Polop notarium Valencie habitorum absentem et verumque vestrum in solidum Itaque permicitas occupantis negocium condicio petit non existat nec deteriorum subsequens sed qui per unum vestrum inceptum fuera per alterum prosequi et finiri valeat videlicet vel nomine nostro et pro nobis dicteque universitatis et ejus singularium omnium et cujuslibet nostrum et eorum in solidum in uno contractu vel pluribus vendendum, concedendum, tradendum seu quasitradendum et originaliter onerandum et caricandum persone vel personis vobis et vestrique vestrum benenisis tri solidos monete regalium Valencie censuales, rendiles et animales quot volueritis sine tamen laudimio et frerica veritati omni alio pleno jure emphyteotico et jure ipsos percipiendi sec tradum forum Valencie instrumento gracia de quitando mediante dum tamen precium et propietas ipsorum sumam Duarum Mille librarum dicte monete non excedat franquos, liberos et exemptos non solum quo ad Emptoem seu emptori et sed eciam quo ad quascumque eorum successoris ad omni peyta, questia eis ad otro servicio subsidio morabatino, hoste et cavalcata et redempcione eorundem reparacioneque itinerum et pontium, murorum et batsorum et

omni genere servitutis et exactionis regalis personalis et universalis quacumque nomine censeantur et a cunctis expensis contractus censuales et interveniencium in eodem ipsosque obtenta prius licencia at baiulo generali civitatis et regni Valencie onerandum, imponendum et assignandum specialiter et expresierat eciam generaliter in et super dicta universitate et omnibus et singulis bonis et juribus ejusdem et singularium omnium et cujuslibet nostrum et eorum insolidum mobilibus et immobilibus privilegiatis et non privilegiatis, habitis ubique et habendis suspiciis, prediis, rusticis et urbanis tenis, campis et plantatis, vigni et secani, cultis et incultis, vinetis, olivetis, pinetis, generalis montibus, planis herbagiis, bovalariis, demsiis nemoribus, agnis, peytis, cisis et aliis quibuscumque bonis et juribus nostris dicteque universitatis et singularium ejusdem que hic praexpressis limitatis et designatis haberi volumus Itaque specialis obligacio generali non deroget nec e contra immo una per alterum roboretur et vali denunciandumque juridicenti que prius transferendum est per bona specialiter que generaliter obligata et si bona specialiter

pagina 190

sufficiunt creditori manus ad alia non extendat. Et animas personas censuales vel censualium per vos hujus potestatis vigore onerandis et onerandorum in termino seu terminis vobis benensis et cum emptoribus concordandis solvere promitendum positos et aportatos intris proprium domicilium seu habitacionis et ejus successorum aut ubi malluerint nostris riset periculo fortuna et expensit salve since. Intra tamen regnum Valencie ac se contractus esset ibidem celebratus et solucio destinata quibusvis emptoris represaliis sive pignoribus et aliis impedimentis justis et injustis cessantibus et non admissis sub penis vobis benensis rato semper pacto manente Ad

quorum omnium et singulorum in instrumento censualis seu censualium hujus potestatis vigore carricandorum contentorum satisfaccionem emendam et complementum ergi et compelli possit dicta universitas et ejus singulares omnes et quilibet nostrum et eorum insolidum per Gubernatorem regni Valencie seu aliqua quencumque judicem secularem intra dictum Valencie regnum per dictos emptores eligendum ejusque frotes iudicio nos et dictam universitatem et ejus singulares omnes et bona nostra et dicte universitatis et cujuslibet nostrum et eorum insolidum submitendum et esse solvere et juri stare promitendum et in eum vel eos jurisdictionem prorrogandum et ab eis in eorum cogniciones iudicium et examen stare, parere et obedire promitentum nostro proprio fore et dicte universitatis et singularium ejusdem renunciandum ipsamque exencionem facere absque libelli dilacione litis contestacione aut alia judiciaria solemnitate sed ad solam exhibicionem carricamenti censualis instrumenti seu ejus exempli quod vim obtinere volumus sentencie diffinitive in rem iudicatam transacte et quem ad modum in executionibus fiscalibus et de condenaciones pene quarti de qua recio clamum fuerit subsecutum est fieri assuetum Renunciandum etiam quibusvis racionibus, excepcionibus, defensionibus et apellationibus justis frivolis et injustis recursibus regis provisionibus quidaticis supersedimentis et juri etiam apellandi et recurrenti et omni alii juri premissis obvianti Possint que ac valeant variare iudicium accionem et executionem tam in modo, forma, loco et examine quam in personis et bonis conventorum in quacumque parte executionis quociens eis placuerit sint expensarum aurissione immo ille nostrum dicte universitatis quem magis duxerit exercitandum solvere teneditur missiones tum contra ipsum quam contra alios obligatos et concreos simil vel separatim factas Renunciacionumque iudicenti quam uno de duobus vel pluribus reis convente non possit contra alios procedi donec primitus conventi bona sine disensa et juvenus non solvendo Promitendum

eciam nomine nostro et singularium omnium dicte universitatis et cujuslibet nostrum et eorum in solidum et jurandum in animas nostras prout serie cum presenti juramus ad dominum Deum et ejus Quatuor Evangelia manibus nostris dextris corporaliter tacta quam non litigabimus nec rationes proponemus ni si dum taxat solucionis excepcionem publico instrumento adverandam Et quam non impetrabimus nec dicta universitas impetrabit directe vel indirecte a domino nostro rege seu ad aliqua alia persona potenti eclesiastica vel seculari aliquod rescriptum gracia longamen et quidatici supersedimenti precium induccionum, commiciacionum aut quicquam aliud in generali vel speciali quibus vel quo exascio pensionum aut exencio elongari aut differri valeat quoquemodo et ipsis impetratis non uti vel gaudere eciam si proprio motu principis aut ejus mera liberalitate aut ex potestatis plenitudine vel causa utili expediendi vel necessaria principi aut rei publice aut alias talia mandarentur vel concederentur generaliter vel specialiter et ultra perjurium penam vobis berevisam dicta universiatas aut ejus singulares incurrant

pagina 191

quociens premissis fuerit contraventum Rato sing[...] pacto manente Precium seu precia censualis vel censualium hujus potestatis vigore onerandorum habendum ac habuisse et rece• pisse confitendum Excepcioni vendicionis non facto precii quam non habiente non recepti ac legi et foro quibus deceptis ultra dimidiam justi precii partem subvenientem renuncian• dum melioramenta quecumque remittendum et pacto speciali donandum jura et acciones cedendum et mandandum cristumque emptorem seu emptores yero dominos et potestates actores et procuratores ut in rem propriam instituendum possessionem realem, actualem et corporalem tradendum seu quasitradendum de miscione tam simplici quam paccionata cum omnibus damnis missionibus interesse et expensis canendum et teneri nomine nostro

dicteque universitatis et singularium omnium et cujuslibet nostrum et eorum in solidum promittendum Et propter dictis omnibus et singulis omnia et singula bona et jura nostra dicteque universitatis et ipsius singularium omnium et cujuslibet nostrum et eorum in solidum obligandum et hypothecandum beneficiis cedendarum actionum nonnullarum constitutionum Epistolae divi Adriani et foro Valentie de principali prius conveniendo et legi unqueritur -ff-comodati et legi ac dno pro \$ si pignora et omnia alii juri premissis obinanti creditorum graduacioni cuicumque reduccioni dum officii quoque minoris etatis in integram restitutionis renunciandum Promittendum etiam et jurandum in animos mulierum dicte universitatis prout nos serie cum presenti ad cautelam ipsarum loco juramus ad divini dum ut supra vendicionis et oneracionis sensualis seu censualium pretestorum et omnia et singula in eis contenta rata et firma semper habere, tenere et observare renunciandumque prout serie cum presenti certificad de beneficio senatus consulti ville jam et aliis muliebribus auxiliis dotisque et sponsalarii et juris hypothecarum ipsis sponte renunciamus Predictumque censuali caricandum cum expreso retencioni et facultate ipsum seu ipsa luendi et quitandi quodcumque nobis et dicte universitati placuerit cum pactis clausulis concordantis Apocam seu Apochas de precio farendum, concedendum et firmandum aut pactis clausulis et renunciacionibus vobis benenisis Et de predictis omnibus et singulis instrumentum et instrumenta quecumque circa premissa necessaria et oportuna concedendum et firmandum cum predictis clausulis et aliis vobis benevisis et juxta stillum notarii receptoris apono solitis Procuratorem seu procuratores unum vel plures ad premissa eorum signis substituendum et eum vel eos si vobis et utrique vestrum videbitur revocandum Promittentis in manu et posse notarii receptoris infrascripti tamquam publice persone hec a nobis pro omnibus quarum inter est stipulantis et recipientis nos seu dictam universitatem et ejus singulares omnes et quemlibet nostrum et eorum

insolidum ratum et firmum habituros quicquid per vos dictos syndicos et procuratores nostros seu alterum vestrum et a vobis substituendos in et super premissis actum et gestum fuerit et nullo utriusque tempore revocare dubbonorum et jurium nostrum et dicte universitatis et ejus singularium omnium et cujuslibet nostrum et contra insolidum mobiliurn et immobilium privilegiatorum et non privilegiatorum habitorum et habendorum obligatione et ypotheca.

Quod est actum in aula ville Ontinyent die vigesimo quarto septembris anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo primo.

Sig(signe)na nostrum Joseph Pasqual, justicia, Lodovicus Sancho, Onofrii Gasparis Urgellis, Vincencii Peres, juratorum, Bartholomei Fita, edilis sesionici, Arbuixech, racionalis, Michaelle Hieronimi Urgelli, scribi, Romeu Gasparis, Joannis Sancho, Joannis Ferrero,

Pagina 192

Gasparis Donat, Onofrii Lopis, Lodovici Bordera, Vincencii Roses, Vincencii Casanova, Michaelis Galbis, Hieronimi Bodí, Anthonii Fuster, Vincencii Galbis, Anthonii Bodí, Hieronimi Morales, Rochi Garcia, Michaelis Roig, Petri Martí, Michaelis Lopez, Gasparis Traver, Gasparis Mollá, Hieronimi Argent, Lodovici Inca, majoris, Lodovici Miró, Michaelis Asensi, Petri Gil Michaelis Cerdá, Lodovici Arbuixech, Jacobi Morales, Vincencii Martí Josephi Carbó, Andree Pont, Blasii Arbuixech, Bartholomei Soler, Vincencii Ferrer, Nicolaii Navarro, Lodovici Segriá, Jacobi Bas, Francisci Pastor, Francisci Juliá, Josephi Pastor, Petri Ubeda, Joannis Torró, Jacobi Linares, Vincencii Cerdá, Jacobi Pastor, Joannis Bono, Joannis Arbuixech, Joannis Tabengna, Rochi Pertusa, Hieronimi Cervera, Gasparis Revert, Vincencii Carbonell, Joannis Mascarell, Petri Arbuixech, Arnaldi Vila, Jacobi March, Josephi Tabengna, Joannis Lopis, Vincencii Donat, Francisci Lillo,

Anthoni Tortosa, Jacobi Yago, Francisci Martinez, Anthoni Torres, Petri Monte, Sebastiani Vidal, Bartholomei Colomer, Joannis Esteve, Vincencii Lapis, Anthonii Primo, Bononati Martí, Vincencii Moncó, Michaelis Torner, Petri Ellin, Jacobi Soler, Michaelis Maciá, Andrei Berbegal, Michaelis Garcia predictorum qui hec laudamus, concedimus et firmamus.

Testes hujus rei sunt Michael Bonet, virgarius juratorum et Jacobus Ortin olim ville Capdet nunc yero ville Ontinyent habitator.

Sig(signe)num mei Jacobi Joannis Molina, notarii publici civitatis et regni Valencie qui revissis inter fui eaque recepi ac propria manu in hanc publicam formam religi, clausi et subsignavi, loco, die et anno predictis rogatus et requisitus.

DOCUMENT N. LI.(TERCERA PART)

1601, octubre, 11. València.

Gaspar Mercader, com a batlle general de València autoritza a Joan Mestre, síndic d'Ontinyent, l'augment de recaptació durant els pròxims quatre anys, sempre que no excedesca de la quantitat de 2.000 lliures.

A.M.O. Pergamins. n. 51. Llatí.

Original. Ravasa Nunyes, notari. B.E.

DOCUMENT N. LI

In Dei nomine Amen. Noverint universi quod Nos don Gaspar Mercader, dominus castelli et baroniarum de Buñol villarumque de fet loci et de Orpesa, baiulusque generalis in presenti civitati et regno de Valencie, cognomani pro parte universitatis ville de Ontinyent [...] eius syndicum Joannem Mestre, notarium, fuit nobis verbo expositum que dicta villa

urgentissimam haberi necessitatem duarum mille librarium ad opus avituallandi seu pro iudendi dictam villam carniū et frumentorum qua propter et ad dictam ex usu humiliter supplicavit sibi eidem ville licenciam dari ad onerandum et carricandum dictas mille libras superbo et juribus dicte ville et nos visa et inspecta dicta verbali expositione animo conver-

Pagina 193

tentes nostri muneris, esse regium conere patrimonium et si opus est ipsum augere maxime quia predicta redundant incomodum et utilitarem dictu ideo scienter et grattis cum 1 oc presenti publico instrumento cunctis temporibus firmiter valituris et in aliquo nostro laudo que revocando damus, donamus et liberaliter elargimur licenciam et facultatem vobis j sticii, juratis ac probis hominibus universitatis dicte ville de Ontinyent licet absentibus et absque alicuius pene incursu possitis et vallatis onerare et carcāre super bonis et juribus dicte ville et singularium eiusdem uno contractu vel pluribus solidos monete regalium Valencie censuales rendales et anuales dum tamen precium et propietas illorum summam dictarum duarum mille librarum dicto monete non excedat et cum hac modificacione reteneamini tenere et quitare dictum censuale seu censualia harum virtute onere dum et oneranda intra quatuor annos primo venturos et a die oneracionis illorum in antea computandos et sudi promittimus presentem licenciam habere rattam, grattam, validam atque firmam subl onorum omnium prefate refirma obligacione et ypoca quod est actum Valencie die undecimo mensis octobris anno millesimo sexcentesimo primo.

Sig (signe) num nostri don Gaspar Mercader predicti qui hec laudamus, concedin us et firmamus.

Testes huius rei sunt Nicholaus de Asueri et Xhristoforus Macana, notarii Valencie habitatores.

Sig (signe) num mei Ravasa Nunyes, notari, scribe sine baiulis generalis Valencie qui predictis interfui cum pre alium scribere, feci et clausi loco die et anno preffixis.

Pagina 194

INDEX ONOMÀSTIC

L'abreviatura «D» seguida d'un número expressa el document on es troba el nom referit.

ADAM, Antoni de. D50.
ADAM, Joan. D17.
ADEMUZ, Pere de. D15.
ADRIA. D19.
AGRAMUNT [ACRIMONTE], Guillem de D4, D5.
AGRAMUNT [ACRIMONTE], Pere de D8, D12
AGUERRI, Nicolás. D51.
AGUILAR, Joan. D41.
AGUILÓ, Fransesc. D31.
ALAMANY, Jeroni. D50.
ALAMANY DE CERVILLÓ, Guerau. D38.
ALAMANY DE CERVILLÓ, Ramon. D28.
ALARICH, Jacme de. D15.
ALBERT, Guerau. D15.
ALBERT, Guillem. D24.
ALQUEZAR, Miguel de. D2.
ALFAMBRA, Antoni de. D15.
ALFFAMBRA, Pere de. D15.
ALFONS III. D3, D4, D5.
ALFONS IV. D7, D8, D10, D11, D12, D13, D28.
ALFONS V. D33, D34, D38, D39, D41, D42, D43, D44, D45.
ALFONS, (chic de Gandia). D29, D31, D34.
ALMENAR, Pere de. D15.
ALMENAR, Joan de. D44, D45.
ALOSIO, Arnau de. D10.
AMALRICH, Pere. D43.

AMAT, Joan. D31.
AMEL·LA, Andreu de. D24.
AMORÓS, Bonet. D15.
ANDANI, Guillem de. D24
ANDREU, (bisbe). D2.
ANDREU, Domingo. D50.
ANGELO DE TERAMONTO, Ricard de. D12.
ANGLÉS, Berenguer. D11.
ANGULARIA, G. de. D2.
ANTIST, Arnau de. D15.
ANTIST, Bernat de. D15.
ANTIST, Domingo de. D15.
ANTIST, Guillem de (sénior). D15.
ANTIST, Guillem de. D15.
ANTIST, Pere de. D24.
ARAGO, Ferran de. D47, D48.
ARBUIXECH, Antoni. D50.
ARBUIXECH, Bartolome. D50.
ARBUIXECH, Blas. D51.
ARBUIXECH, Guillem. D15.
ARBUIXECH, Juan. D51.
ARBUIXECH, Luis. D50, D51.
ARBUIXECH, Luis. D51.
ARBUIXECH, Miguel de. D15.
ARBUIXECH, Pere. D51.
ARENYS, Pere de. D23.
ARENÓS [ARENOSIO], Eximeno Pere de D29.
ARGENT, Jeroni. D51.
ARINYO, Fransesch de. D33, D34, D38.
ARNAU, Pere. D16,
ARTÉS, Fransesch. D31.
ARTÉS, Pere de. D33.

ASSENSI, Miguel. D51.
ASUERI, Nicolau. 51.
AZNAR, Bartolomé. D3.

BARBERA, Bartolomé. D15.
BARBERA, Gaspar. D50.
BARCELONA, Bernat. D24.
BAS, Jacme. D50.
BAS, Jacobus. D51.
BAS, Josep. D50.
BAYLO, Lope de. D1.
BELLA, Antoni. D50.
BELLERA, Joan de. D27.
BELLUGA, P. D45.
BENAVERA, Joan de. D28.
BERBEGAL, Andreu. D15, D23, D51.
BERBEGAL, Bartolome. D6.
BERENGUER, Ramon. D8, D9, D12, D13, D14.
BERNAT, Ramon. D47, D48.
BERTRA, Pere. D15.
BESALDÚ [BISOLDUNO], de. D40.
BINÉFAR, Miguel. D15.
BINÉ,FAR, Sancho (Simó). D15.
BISCARRA, Domingo de. D7.
BLANCA. D8, D9, D12, D13, D14.
BLASCO, Pere. D15.
BLASCO, Pere. D47, D48, D50.
BLASCO, Bernat. D24.
BLASCO, Miguel. D15.
BLASCO, Joan. D15, D23, D50.
BLASCO, Antoni. D15.
BODÍ, Antoni. D51.

BODÍ, Fransesc. D44, D45.
BODÍ, Jeroni. D51.
BOLEA, Garcia. D17.
BONET, Miguel. D50, D51.
BONO, Fransesc. D50.
BONO, Pere. D50.
BONONAT, Bernat. D15, D24.
BOQUET, Antoni. D31.
BORDERA, Luis. D51.
BORJA, Gaspar. D50.
BOSCO, Juan. D51.
BOYL, Francesca de. D20, D21, D22.
BRUGADA, Guillem Bernat. D41.
BURGERA, Berenguer. D15.
BUYL, Felip de. D8.

ÇABATA, Pere. D31.
ÇABATER, Francesc. D30, D31.
CABRERA, Andreu. D15.
ÇABURGADA, Miguel. D43.
ÇAERA, Guillem, D31.
ÇAFFÁBREGA, Berenguer. D15.
CALÁBRIA, (duc de). D47, D48.
CALATAYÚ, Lois. D50.
CALATAYÚ, Joan. D50.
CALATAYÚ, Josep. D50.
CALATRAVA, (mestre de). D40.
CALCIATA, Pere de. D8, D12.
CAMÓS. D47, D48.
CANTAVELLA, Joan. D50.
CANYELLIS, N. de. D29.
çAPATA, Miguel Pere. D10.

CARBÓ, Bartolomé (menor). D50
CARBÓ, Bartolomé (major). D50.
CARBÓ, Gaspar. D50.
CARBÓ, Josep. D51.
CARBONELL, Berenguer. D20.
CARBONELL, Joan. D30.
CARBONELL, Vicent. D51.
CARDONA, R. D2.
CAROCHA, Guillem. D17.
CARLES I. D47, D48.
CASANOVA, Pere. D50.
CASANOVA, Vicent. D51.
CASCANT, Bartolomé. D17.
CASESVEYLES, Arnau de. d15.
CASTELLAR, Andreu del. D24.
CASTELLARIO, Adam de. D14.
CASTELLARIO, Andreu de. D15, D18, D19.
CASTELLARIO, Andreu de. D15.
CASTELLÓ, Domingo. D15.
CASTLARINO, Pere de. D7.
CASTELLFOLLIT, Poncio de. D15.
CATALA, Andreu. D40.
LATORRE, Pere. D15.
CAVALLER [CAVALIBUS], Guillem de. D16.
CELLER, Pere de. D12.
CENTELLES, Bernat de. D34.
CERDA, Onofre. D50.
CERDA, Vicent. D51.
CERDA, Miguel. D30, D31.
CERVERA, Domingo (Guillem). D15.
CERVERA, Guillem. D28.
CERVERA, Jerónimo. D51.

CERVERA, Mateo. D15.
CETINA, Miguel. D15.
CIRERA, Bernat. D15.
CIRERA, Bernat. D15, D22, D23, D24.
CIRERA, Mateo. D15.
CIRERA, Natal. D15.
CIRERA, Ramon. D15.
CLARIANA. Pere de. D3.
CLAVER, V. D44.
COCORELLA, Mateu. D15.
COCORELLA, Joan. D15.
CODINACH, Antic de. D17.
CODINACH, Berenguer de. D17.
CODOMINA, Pere Poncio de. D27.
CODONYÉS, Bartolome de. D15.
CODONYÉS, Egidi. D15.
CODONYÉS, Ramon. D15.
COLOMER, Bartolome. D51.
COMES [CUMBIS], Ramon. D29.
COMES [CUMBIS], Rodrigo de. D29
CONCA, Bartolome. D50.
CONCA, Bernat. D50.
CONCA, Jeroni. D50.
CONCA, Lorenç de. D15.
CONSTANTÍ, Ramon. D15.
CORACHÁ, Guillem. D17.
CUBELLES, Guillem. D15.

DAMÓS (RAMOS?), Domingo. D15
DAROCA, Domingo. D15.
DARIU, Pere. D31.
DAVID, Pere. D15.

DEINOMINE, Pere. D15.
DESPONT, Romanie. D12.
DEU, Pere de. D15.
DEZPRATS, Joan. D44.
DIDAC, Rodrigo. D16, D27
DOMÉNECH, Ivanyes. D24.
DOMÉNECH. D17.
DOMPNA ROMATE, Pere. D7, D8, D12
DONAT, Berenguer. D15.
DONAT, Bertomeu. D24.
DONAT, Gaspar. D51.
DONAT, Guillem. D15.
DONAT, Joan. D15, D50.
DONAT, Pere. D15. D50
DONAT, Vicent. D51.

EGIDI, Bononat. D28.
EHORRITA, Mateu. D51.
ELLIU, Pere. D51.
ENGUIX, Ausias. D50.
ENGUIX, Ferran (major). D50.
ENGUIX, Ferran. D50.
ENGUIX, Fransesc. D50.
ENRREVIS, Joan. D24.
EREDIA, Joan Ferran de. D38.
ESCORCIA, Ramon. D3.
ESPEJO, Josep. D50.
ESPERANDÉU, Guillem de. D24.
ESPERANDÉU, Jacme de. D24
ESPERANDÉU, Pere de. D24.
ESPINA, Romá de. D14.
ESPLUGUES, Francesc de. D31.

ESTEVE, Juan. D51.
ESTEVE, Miguel. D41
EUFRASIO, Joan. D50.
EUGENI IV, (papa). D35, D46.
EXARCH, Jacme. D46.
EXIMENO, Pere (major). D50.
EXIMENO, Pere. D50.
EYMERICH, Ramon. D15.
EZPRATS, Pere. D19.
FALCÓ, Asensi. D24.
FALCÓ, Joan. D32.
FAUS, Artal de. D1.
FAUS, Eximeno de. D2.
FEBRER, Gaspar. D47, D48.
FEBRER, Joan. D24.
FEBRER, Mateo. D49.
FEBRER, Ramon. D15.
FELIP II. D48, D49, D50.
FELIP DE TARENTO, (fill). D7, D8, D12.
FELIP DE TARENTO. D7.
FELIU, Guillem. D15, D24.

FENOLLEDA, Arnau. D41, D42, D43, D44
FENOLLET, Stebe Poncio de. D27.
FERRAN, Antoni Miguel. D47, D48.
FERRANDO, Pascual. D31.
FERRE, Miguel. D7.
FERRE, Miguel. D14.
FERRER [FERRARII], Arnau. , D19.
FERRER, Jacme. D41, D42, D43.
FERRER, March. D24.
FERRER, Ramon. D15.

FERRER [FERRARIO], Ramperto. D39.

FERRER i de Vives, Vicente. D51.

FERRER, Vicente. D51.

FERRERA, Pere de. D31.

FERRERO, Bartolome. D50.

FERRERO, Lázaro. D27.

FERRERO, Juan. D51.

FILLOL, Joan. D50.

FINIS, de. D33.

FITA, Bartolomé. D51.

FONT, Joan de. D15.

FORTUNYO, Domingo. D15.

FRANCESC. D8.

FUSET, Jeroni. D50.

FUSTER, Antoni. D51.

FUSTER, Guerau. D19, D22

FUSTER, Ramon. D19.

FUSTER, Ramon. D15, D22.

GAÇULL, Andreu. D42.

GACET, Antoni. D7.

GACET, Bertomeu. D15.

GACET, Joan. D50.

GACET, Pere. D15.

GALIANA, Antoni (major). D50.

GALIANA, Antoni. D50.

GALBIS, Miguel. D51.

GALBIS, Vicent. D51.

GALLACH, Pere de. D27.

GANDIA, duc de (v. Alfons).

GARCIA, Jacme. D43.

GARCIA, Joan. D50.

GARCIA, Joan. D38, D41.
GARCIA, Pere. D50.
GARCIA, Rochius. D51.
GARCIA DE VILANOVA, Joan. D38.
GARCIA DE PALMA, Miguel. D51.
GARCIAS. D28.
GARCIAS. D41
GARRIUS, Juliá. D28.
GAUCERAN, Bernat. D5.
GAVALDÁ, Nicolau. D15.
GAYAN, Ramon. D21.
GEBELLI, Pere. D15.
GIL, Domingo. D24.
GIL, Jacme. D50.
GIL, Pere. D51.
GISBERT, Aparici. D23.
GISBERT, Pere. D15, D22.
GISBERT, Domingo. D15, D23.
GISCERT, Jacme. D15.
GIZBERT, Arnau. D15.
GOLF, Pere. D47, D48.
GOMEÇ Bartolomé. D15.
GÓMEZ, Ferran. D24.
GOMIÇ, Berenguer. D14.
GOMIÇ, Ferran. D15.
GOMIÇ, Hyvanyes. D19.
GRALA, Joan. D24.
GRALLA, Cristóbal. D50.
GRINYANA, Joan. D50.
GUALBES, Terrario de. D8.
GUILLEM, Andreu. D24.
GUILLEM, Pere. D15.

GUERAU, Guillem. D15, D26.
GUERAU DE MONTMAJOR, Guillem. D18, D24
GUEROLA, Miguel. D51.

INÇA, Luis. D51.
INSA, Joan. D50.
INSA, Salvador. D50.
IVORRA, Bernat. D15, D24.

IVORRA, Bertomeu de. D15, D24.
IVORRA, March de. D15.
IVORRA, Vicent de. D15.
IXAR, Joan Ferran de. D38.

HUGO, (bisbe). D23.

JÁFFER, Guillem de. D7.
JACME. D46.
JACME. D26.
JACME I. DI, D2, D4, D5, D32.
JACME II. D6, D7, D8, D13, D18, D28.
JAZPERTO DE CASTELLNOU. D4, D5.
JOFRÉ, Guillem. D23.
JOFFRÉ, Domingo. D27.
JOFFRÉ, Matias. D15.
JOAN I. D7.
JOAN II. D45, D46.
JOAN II, (Navarra). D33, D40, D41, D42, D43
JOAN. D45.
JOAN, (primogénit). D24, D25.
JOAN, (patriarca d'Alexandria). D14.
JOAN, Francesc de. D20. D21.

JOANA, (reina de Castella). D47, D48.

JOHAN, Pere. D31.

JULIÀ, Francesc. D51.

JULIÀ, Pere. D24.

JULIÀ, Stebe. D15.

LACOSTA, Antoni. D51.

LLANÇOL, Joan. D46.

LEONOR. D20, D22, D24.

LERIDA, G. (bisbe de). D40.

LESCANO, Abdón. D50.

LESCANO, Juan. D51.

LIBIANO, Pere de, D5

LLIDÓ, Jacme. D50.

LUDO, Jeroni. D50.

LIDO, Vicent. D50.

LILLO, Francisco. D51.

LINARES, Jacobo. D51.

LINARES, Pere. D50.

LLÁTZER [LAZARO], Domingo. D15.

LLILLO, Bartolome. D50.

LLINARES, Domingo. D24.

LLITRA, Ramon. D22, D24, D26.

LLOBREGAT, Pascasi. D17.

LLODRÁ, Bartolomé. D50.

LOIXMA, Jacme de. D15.

LOP, Pascasio. D15.

LOPM Garcia. D24.

LOPÉZ DE LUNA, Ferran. D30.

LOPÉZ DE OLMEDA, Sancho. D7.

LOPÉZ DE VAYLLO, Rodrigo. D23.

LLOPIS, Miguel. D51.

LLOPIS, Joan. D50.
LLOPIS, Joan. D51.
LOPIS, Onofre. D51.
LOPIS, Vicent. D51.
LLOPIZ, Bernat. D41.
LLORENÇ, Bertomeu. D24.
LORENÇ, Joan. D23.
LLORET, Jacme. D50.
LORET, Pere. D31, D41, D45.
LORIZ, Garcia de. D15, D17, D27.
LLUCH, Jeroni. D50.
LLUIXMA, Joan de. D15.
LLUNA, Francesc de. D8.
LLUNA, Joan de. D34, D38.
LUCH, Salvador. D50.
LULA, Joan de. D23.
LULL, Domingo. D17.
LUNA, Miguel de. D7.

MACANA, Epoforo. 51, D51.
MAÇA DE LIZANA, Pere. D40.
MACIP, Bartolomé. D50.
MAESTRE, Ferrer. D24.
MAESTRE, Pere. D15.
MAJOR, Pere. D4, D5.
MALLEU, Egidi. D23.
MALLEU, Sanxo. D24.
MANÇANO, Vicent. D50.
MANSO, Bartolome de. D30.
MARCH, Berenguer. D15, D23.
MARCH, Guillem. D15, D23.
MARCH, Jacobo. D51.

MARCH, Luis. D50.
MARCH, Pere. D15.
MARIA, (regina). D36, D37, D41, D43.
MARIA, Miguel. D51.
MARIMON, Sebastiá. D51.
MARRADES. D47, D48.
MARRADES, Mateo. D41.
MARTÍ I. D29, D30, D31.
MARTÍ, Felip. D50.
MARTÍ, Gaspar. D50.
MARTÍ, Guillem. D24.
MARTÍ, Miguel. D50.
MARTÍ, Onorato. D51.
MARTÍ, Pere. D51.
MARTÍ, Simó. D15.
MARTÍ, (el jove). D29.
MARTÍ, Vicent. D51.
MARTÍN, Pere. D20, D22.
MARTINES, Joan. D50.
MARTINES, Pere. D50.
MARTINES, Vicent. D50.
MARTÍNEZ, Fransesc. D51.
MARTÍNEZ, Joan. D24.
MARTORELL, Fransesc. D42.
MASCARELL, Joan. D51.
MERCADER, Berenguer. D40.
MERCADER, Gaspar. 51, D51.
MERCADER, Joan. D31.
MERCER, Mateo. D17.
MESTRE, Joan. 51, D51.
MIQUEL, Pascasio. D15.
MIRA, Luis. D50.

MIRÓ, Joan. D50.
MIRÓ, Luis. D51.
MOLET, Bernat. D21.
MOLINA, Jacme Joan. D50, D51.
MOLLA, Gaspar. D51.
MOLLA, Pere. D27.
MONÇO, Vicent. D51.
MONFERRER, Joan de. D20. D21, D22, D24
MONFORT, Miguel de. D15.
MONROIG, Pere. D24.
MONTALT, Joan de. D15.
MONTANYA, Miguel de. D24.
MONTANYA, Vicent. D48, D50.
MONTE, Pere. D51.
MONTECASINO, Francesc de. D7, D12.
MONTECASINO, P. de. D2.
MONTECASINO, Guillem Ramon. D28.
MONTERUBEO, Pere. D41.
MONTMAJOR, Guillem de. D15.
MONTPAHO, Guillem de. D15.
MORA, Francesc. D50.
MORA, Gaspar. D50.
MORALES, Bartolomé. D50.
MORALES, Jeroni. D51.
MORALES, Jacobo. D51.
MORATO, Arnau. D7.
MORELLA, Bernat. D14.
MUNTANYA, Vicent. D47, D48.
MUNYOZ, Francesc. D31.

NADAL, Jacme. D23, D24.
NADAL, Joan. D50.

NADAL, Miguel. D15, D24.
NAVARRO, Domingo. D15, D24.
NAVARRO, Luis, D48, D49.
NAVARRO, Nicolau. D51.
NAVARRO, Pere. D45.
NAVARRO, Sancho (Simó). D15, D23.
NAVARRO, Vicent. D50.
NOMDEDÉU, Antoni de. D24.
NOMDEDÉU, Pere. D25.
NUNYES, Francesc. D51.
NUNYES, Ravasa. 51.

ODOARDO. D12.
OLITE, Joan de. D16,
OLIVER, Guillem. D20.
OLIVER, Joan. D41.
OLZINA, Arnau (Bernat). D15.
OLZINA, Jacme. D30.
OLZINA, Jacme. D32.
OLZINA, Pere. D30.
OLZINA, Simó. D24.
ORTÍS, Jeroni. D50.
ORTIZ, Domingo. D15.
ORTIZ, Gacía. D1.
ORTIZ, Jacobo. D51.

PALACIO, Miguel de. D20, D21.
PALLARÉS, Joan. D19.
PALLARÉS, Pere. D50.
PALOMAR, Ramon. D43, D44.
PARDO, Pere. D31.
PASCASIO, Domingo. D15.

PASCUAL, Domingo. D24.
PASCUAL, Gaspar. D50.
PASCUAL, Josep. D50, D51.
PASTOR, Francisco. D51.
PASTOR, José. D51.
PASTOR, Jacobo. D51.
PASTOR, Pere. D15.
PEGUEROLES, Huguet. D23.
PELEGRÍ, Guillem. D40.
PENADES, Francesc. D50.
PENALBA, Antoni. D50.
PENALBA, Pere. D50.
PENAVERA, Bernat de. D8.
PERALTA, Miguel. D50.
PERE III. D3.
PERE IV. D15, D16, D17, D26, D27, D33.
PERE. D10.
PERE, (bisbe). D34.
PERE DE CATANIA. D29.
PERE, (bisbe). D7.
PERE, (infant). D38.
PERELLÓ, Arnau. D15.
PERELLÓ, Fransesc de. D17.
PÉREÇ, Bernat. D23.
PERES, Vicent. D51.
PÉREZ DE REQUENA, Honorat. D50.
PERPINYÀ, Berenguer. D15.
PERTUSA, Luis de. D31.
PERTUSA, Roig. D51.
PETRA, Bononat de. D10.
PINEDA, Bartolomé. D15.
PIO II, (papa). D46.

PODIO (PUIG?), Luis de. D41.
POLO, Sancho. D15.
POLOP, Vicent. D51.
PONQ, Egidió. D15.
PONCE, Huguet. D24.
PONT, Josep. D50.
PONT, Onorato. (Andres). D51.
PONT, Poncio de. D22.
PORTADORA, Pere. D15.
PRATS, Joan de. D45.
PRATS, Pere de. D19.
PRESÉNCIA, Pere. D50.
PRIMO, Antoni. D51.
PRIMO, Miguel. D50.
PROXITA, Olfus de. D29.
PUIADES, Guillem. D14.
PUIG, Pere. D41.
PUIOL, Pere. D19.
PUJADES, Mateo. D42.

QUILIÇ, Miguel. D15.

RAFFALS, Tomás de. D7.
RAM, Ferrer. D31.
RAMON, Bertrá. D50.
RAMOS, Gaspar. D50.
RAMOS, Luis. D50.
RAYMOND, (bisbe). D14, D23, D28.
REIG, Guillem. D50.
REIG, Vicent. D50.
REMOLINS, Rodrigo de. D14.
REVERT, Antoni. D32.

REVERT, Arnau. D24.
REVERT, Bernat. D24.
REVERT, Bertomeu. D24.
REVERT, Guillem. D15.
REVERT, Jacme. D18.
REVERT, Joan. D17, D19, D23.
REVERT, Vicent. D51.
RIBES, Joan. D50.
RIBERA, Joan de. D50.
RICARD. D12.
RIPOLL [RIPULLOI, Berenguer de. D8, D12
ROGER. D8, D12.
ROIG, Miguel. D51.
ROÍS, Joan. D50.
ROMEU, Luis. D47, D48.
ROMEU, Jacobo. D51.
ROS. D47, D48.
ROS, Pere. D31.
ROSELL, Pau. D42.
ROSES, Vicente. D51.
ROURES, Blay de. D20. D21.
ROVELLA, Pere Lombard de. D12
RUFFACH, Joan. D7.

SAGRA, Egidio de. D19.
SALANOVA, Guillem. D23.
SAMES, Pere. D45.
SANO, Pere. D17.
SANCHIS, Bartolomé. D50.
SANCHIS, Martí. D50.
SANCHO, Gaspar Joan. D51.
SANCHO, Luis. D51.

SANCHO DE FLORES, Lope. D7.
SANNICOLÁS, Rodrigo. D46.
SANS, Antoni. D50.
SANS, Martí. D50.
SANTANDREU, Pere. D50.
SANTRAMON, Ferran de. D31.
SANXEÇ DE LAGARIA, Martí. D19.
SANXIS MONYOZ, Ferran. D24.
SARAGOQA, Bartolomé. D15.
SARCOLA. D47, D48.
SATGRA, Guillem de. D19.
SAURINA, Joan. D17.
SCINTILLIS, Gilbert de. D29.
SCINTILLIS, Aymerich de. D28.
SCRIBE, Jacme. D3, D8, D12, D20. D21.
SEGRIÀ, Joan. D47, D48.
SEGRIÀ, Luis. D51.
SEGUER, Bernat. D30.
SELVA, Pere. D15.
SENESTERRA, Guillem de. D10.
SENTMATHEU, Jacme. D24.
SENTMENAT, Pere de. D31.
SERRADOR, Bartolomé. D14.
SERRIANO, Bernat de. D10.
SERRANO, G. D11.
SERRANO, Jacme. D15, D24.
SILVESTRE, Genís. D31.
SIMÓ, Antoni. D50.
SIMÓ, Bernat. D15.
SIMÓ, Vicent Anastasi. D50.
SOLANA, Joan de. D16,
SOLER, Bartolomé. D51.

SOLER, Jacobo. D51.
SOLER, Joan. D50.
SOLER, Ramon. D28.
SORIANO, Jeroni. D50.
SPANYOL, Ramon. D15.
SPARQA, Eximeno. D22.
SPELLUNCIIS, Bernat de. D6.
SPERANDÉU, Antoni de. D15.
SPERANDÉU, Domingo de. D15.
SPERANDÉU, Pere de. D15.
SPIGOL, Joan. D31.
SUAU, Manuel. D39.

TABENGNA, Joan. D51.
TABENGNA, Josep. D51.
TARENTO, Robert de. D12.
TARRAGONA (bisbe de). D34, D38.
TARRAGONA, Guillem. D6.
TÁRREGA, Pere de. D27.
THEOBALD. D12.
TOREMI, Guillem. D22.
TORNER, Miguel. D51.
TORREGROSSA, Joan. D27.
TORRELLA, Ramon. D15.
TORRELLAS, P. D45.
TORREMOCHA, Domingo. D15.
TORRES, Antoni. D51.
TORRES, Ramon de. D15.
TORRÓ, Antoni. D50.
TORTOSA, Antoni. D51.
TORTOSA, Francesc. D50.
TORTOSA, Jacme. D15.

TORTOSA, Juan. D51.
TRAVER, Gaspar. D51.
TRAVER, Pere. D50.

UBACH. D47, D48.
ÚBEDA, Pere, D51.
URGELL, Miguel Jeroni. D50, D51.
URGELL, Onofre Pascual. D51.

VALENTÍ, Pere. D15.
VALLERIOLI, Garçalan de. D3.
VALLÉS, Pere. D50.
VALLÉS, Guillem de. D14.
VAYLLS, Joan. D15.
VEDELL, Bernat. D7.

VERDÚ, Salvador. D50.
VICH, Guillem de. D40, D41.

VIDAL, Bernat. D31.
VIDAL, Sebastiá. D51.

VILA, Atualdo. D51.

VILABREX, Pere. D15.

VILARAGUT, Berenguer de (fill). D15, D20, D21, D22.

VILARAGUT, B. de. D15, D17, D18, D19, D20, D21, D22, D24

VILARAGUT, Francesca de. D17.

VILARAGUT, Nicolau de. D20, D21, D22

VILARAGUT, Pere de. D20, D21, D22.

VILLAFRANCA, Pere de. D23.

VILLALBA, Bartolomé de. D3.

VILLAR, Pere. D15.

VIVES, Joan Jeroni. D51.

YAGO, Jacobo. D51.

YAGO, Miguel (major). D50.

YAGO, Miguel. D50.

YAGO, Onofre. D50.

YAGO, Pere. D50.

YOLANT (VIOLANT), (infanta). D7, D12

YOLANT (VIOLANT), (regina). D31.

YSTELLA. D47, D48.

INDEX TOPONIMIC

Aquest índex es refereix tan sols als topònims vinculats d'alguna manera al text dels documents. No hi figuren ni els referits a cognoms (Jordi de Montesa...), ni els títols nobiliaris (duc de Gandia, rey de Nàpols...), ni els llocs de les dates dels documents (Dada a València a 22 d'octubre...). Ja existeix un capítol, «índex de documents», on es poden veure les dates i llocs de signatura.

AGULLENT. D46

ALFAFARA. D33

1'ALFORÍ. D47, D48

ALGESIRA. D30, D31

ALMANSA. D41

ALMENARA. D14

ALTEA. D4, D5

ALZIRA (v. ALGESIRA).

BANCAL DE LA VILA (BIAR). D47, D48

BANYERES DE MARIOLA. D47

BENIRREDRÀ. D23

BETXÍ. D31

BIAR. D8, D15, D17, D20, D24, D33, D41, D47, D48, (v. BANCAL)

BILLENA. D41, D47, D48

BOCAIRENT. D4, D8, D15, D17, D20, D24, D33

BORRAS, LLOMA DE. D47, D48

BORRIANA. D31

BUGARRA, TORRE DE. D41, D42, D43, D45

CALP. D4

CAPDET. D37, D38, D41, D43, D45

CAPITELLUM. (v. MOLINELL.)

CULLERA. D4

ECLA. D41

LA FONT DE LA FIGUERA. D41, D47, D48

GAYETE (?). D43
LLÍRIA. D31
MOLINELL, CABEQ0 DE. D47, D48
MONZÓ. D33
MORELLA. D31
MOIXENT. D48
MONTESA. D31
MORVEDRE. D6
OLIVA, BARONIA DE. D21
ORIOLA. D31
PENÁGUILA. D19
PLANES DE LA BARONIA. D19
POLA, FONT DE. D47, D48
PORTICHOL DE VALLADA. D47, D48
RAVAL DE LA VILA. D11
REBOLLET, BARONIA DE. D22
REDONDA, LA. D47
SANT MATEU, D17
SANTA MARIA, ESGLÉSIA DE. D10, D22, D23
SEXONIA. D47, D48
TORRENT DE L'HORTA. D31
TORRES-TORRES. D6
VALLADA. D48 (v. PORTICOL)
VALLDIGNA. D31
VALLSECA. D47, D48
VILLENA. (v. BILLENA.)
XÁTIVA. D23, D30, D36, D37, D41
XÉRICA. D31
XIXONA (v. SEXONIA)
XUCARUM. D41, D43, D45
YECLA. (v. ECLA.)
YSPANIE. D20,

ÍNDEX ALFABÈTIC DE NOTARIS I D'ALTRES TÍTOLS RELACIONATS AMB LA CONFECCIÓ DELS DOCUMENTS

ACRIMONTE, Pere de. Notari en 1329
ACRIMONTE, Guillem de. Notari en 1286
AGUILAR, Joan de. Escriptor en 1446
ALMANARIO, Pere de. Jurisperit en 1350
ALMENAR, Joan de. Justícia de València EN 1458
AMALRICH, Pere. Doctor en LLeis en 1458
AMAT, Joan. Notari en 1407
ANGELO DE TERAMONTO, Ricard de. Notari de l'autoritat apostólica en 1329
ARINYO, Francesc de. Secretari reial en 1427
ASUERI, Nicolau. Notari de València en 1601
AZNAR, Bartolomé. Notari en 1283
BELLERA, Joan de. Justícia de Xàtiva en 1353
BERBEGAL, Bartolomé de. Notari en 1312
BISCARRA, Domingo de. Notari-escriptor en 1327
BLASCO, Joan. Justícia d'Ontinyent en 1350
BODÍ, Fransesc. Notari de València en 1458
BRUGADA, Guillem Bernat. Secretari general de la cúria en 1446
BURGERA, Berenguer. Notari en 1350
ÇABATER, Francesc. Notari de Xàtiva en 1407
CABRERA, Andreu. Notari en 1350
ÇABURGADA, Miguel. Doctor en lleis en 1458
ÇAERA, Guillem. Llicenciat en lleis en 1407
CALCIATA, Pere de. Notari en 1329
CAMÓS. Advocat en 1540
CANYELLIS, Nicolau de. Canceller reial en 1402
CARBONELL, Berenguer. Escriptor en 1369
CARBONELL, Joan . Llicenciat en lleis i comisara per a perseguir «collerats» en
CASTELLARIO, Andreu de. Notari en 1350

CASTLARINO, Pere de. Jutge en 1327
CASESVEYLLES, Arnau de. Notari en 1333
CATALÁ, Andreu. Escriptor en 1446
CAVALIBUS, Guillem de. Notari en 1350
CERDÁN, Miguel. Notari en 1406
CLARIANA, Pere de. Notari en 1283
CLAVER, V. Vicecanceller en 1458
CODOMINA, 1³.?.re Poncio de. Notari en 1353
CUMBIS, Raymond. Escriptor i protonotari de Martí l'Humá en 1402
DAVID, Pere. Notari en 1350
DEZPRATS, Joan. Notari de València en 1458
DÍAZ, Rodrigo. Doctor en lleis i vicecanceller de Pere IV en 1350
EGIDI, Bononat. Escriptor en 1322
ESCORCIA, Raymond. Escriptor en 1283
ESTEVE, Miguel. Notari en 1446
FALCÓ, Joan. Notari en 1258
FALCÓ, Asensi. Notari en 1375
FENOLLEDA, Arnau. Notari en 1446
FERRER, Vicent. Notari en 1601.
FERRER, Arnau. Notari en 1359
FUSTER, Guerau. Notari en 1359
FUSTER, Raymond. Notari en 1370
GAÇET, Antoni. Notari d'Ontinyent en 1327
GALLACH, Pere de. Notari en 1353
GARCIA, Jacme. Doctor en lleis en 1458
GARCIA, Joan. Notari en 1427
GARCIA DE VILLANUEVA, Joan. Justícia de Capdet en 1427
GAUCERÁN, Bernat. Notari públic de València en 1286
GAYAM, Raymond. Notari de 1369
GUILLEM, Andreu. Escriptor en 1375
GUILLEM, Guerau. Justícia en 1365
GUERAU DE MONTMAIOR, Guillem.

Justícia d'Ontinyent en 1322
JÁFER, Guillem de. Doctor en lleis en 1327
JUAN, Francesc de. Notari en 1369
LACOSTA, Antonio. Escritifer en 1601
LLITRA, Raymond. Notari en 1375
LOPEZ DE OLMEDA, Sanxo. Escriptor en 1327
LOPIZ, Bernat. Escriba en 1446
LULA, Jona de. Justícia de Xàtiva en 1353
LUNA, Francesc de. Jutge reial en 1329
LUNA, Miguel de. Notari de Biar en 1327
MACANA, Epoforo. Notari de València en 1601
MAIOR, Pere. Notari en 1286
MARCH, Guillem. Justícia d'Ontinyent en 1350
MARTÍ, Pere. Notari en 1370
MARTORELL, Francesc. Secretari en 1446
MESTRE, Joan. Notari en 1601
MOLINA, Jacme Joan. Notari de València en 1583 i 1601
MONFERRER, Joan de. Notari en 1370
MONTECANEOSO, Francesc de. Jutge en 1329
MONTERUBERO, Pere. Escriptor en
MORATÓ, Arnau. Notari de València i Múrcia en 1327
NADAL, Jacme. Justícia en 1375
NAVARRO, Pedro. Notari en 1458
NUNYES, Francisco. Notari en 1601
NUNYES, Ravasa. Notari en 1601
OLIVER, Joan. Notari en 1446
PASCUAL, Jose. Justícia en 1601
PELEGRÍ, Guillem. Advocat en 1446
PENAVERA, Bernat de. Notari en 1329
PERECE, Bernat. Notari en 1353
PÉREZ DE REQUENA, Honorat. Passant de notari en 1583
PERTUSA, Luis de. Justícia de Xàtiva en 1407

PETRA, Bononat de. Notari en 1329
POLOP, Vicent. Notari en 1601
PRATS, Joan de. Notari en 1458
PRATS, Pere de. Notari en 1359
PUIOL, Pere. Notari en 1359
REVERT, Antoni. Justícia en 1258
REVERT, Jacme. Notari en 1322
RIPOLL, Berenguer de. Justícia i notari en 1329
ROS. Advocat en 1540
ROSELL, Pau. Notari i assessor de València en 1446
ROURES, Blay de. Notari en 1369
SAGRA, Egidio de. Doctor en lleis en 1359
SALANOVA, Guillem. Notari en 1353
SARCOLA. Advocat en 1542
SATGRA, Guillem de. Doctor en lleis i àrbitre en 1359
SCRIBE, Jacme. Escriptor en 1329 (Escriu)
SEGRIA, Joan. Justícia en 1542
SEGUER, Bernat. Notari de Xàtiva en 1406
TARRAGONA, Guillem. Notari en 1312
TÀRREGA, Pere de. Notari en 1353
TORREGROSA, Joan. Notari en 1353
UBACH. Registrador en 1540
URGEL, Miguel Jerónimo. Notari en 1601
VALENTÍ, Pere. Notari en 1350
VALLERIOLI, Garçalan de. Justícia en 1283
VILABREX, Pere. Notari en 1350
VILLALBA, Bartolomé de. Notari en 1283
YSTELLA. Advocat en 1540

OFICIS D'ALGUNS DELS PERSONATGES QUE APAREIXEN ALS DOCUMENTS

Alcayt del castell. (1375)

Alguacil regio. (1547)

Alumne monialium. (1583)

Ambaixador del rei Pere IV. (1322)

Archidiacone. (1329)

Árbitre. (1359)

Assessor. (1446)

Batle (1286),

Cambrer reial. (1458)

Camarlenc. (1322), (1402), (1427)

Canceller. (1258), (1402)

Canonge. (1407)

Clavari de l'ordre de Montesa(1446)

Comissari. (1542)

Conseller. (1375)

Conservador general. (1446)

Consiliari. (1329), (1350), (1353), (1406), (1444), (1446)

De la tresoreria. (1322)

Domicelli justicie. (1407)

Jurat. (1327), (1350), (1375)

Jurisperit. (1350)

Justícia de Capdet. (1427)

Loctinent. (1350), (1353), (1446), (1540), (1542)

Magister. (1329)

Mestre racional. (1353), (1446), (1583)

Militar. (1329), (1407), (1418), (1446), (1542), (1583)

Missatger. (1407)

Mossén. (1418)

Notari de l'autoritat apostólica. (1329)

Orador. (1444)

Pasante. (1583)
Patriarca d'Alexandria. (1333)
Patrimoni reial. (1458).
Portarius de la regina. (1370)
Pregoner. (1583)
Prior de Calatrava. (1329)
Procurador. (1327), (1333), (1350), (1370), (1407)
Protonotari. (1402)
Scritor porcionis domus. (1369)
Secretari. (1446)
Síndich. (1327), (1333), (1350), (1370), (1375), (1406), (1458), (1601)
Supraadzemilari. (1370)
Tresorer. (1322), (1369), (1446)
Tresorer de la cavalleria. (1458)
Trompeta corredor. (1375)
Vicecancellor. (1353), (1418), (1458)
Virgarius magister. (1583)